

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030)

ເມສາ 2026

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ
5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030)

ສາລະບານ

ສາລະບານ.....	i
ສາລະບານຕາຕະລາງ.....	iv
ສາລະບານຮູບພາບ	vi
ຄໍານຳ.....	vii
ຄໍາຂອບໃຈ.....	ix
ພາກສະເໜີ.....	1
ພາກທີ I. ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)	2
1.1. ວຽກງານສຶກສາ	2
1.1.1 ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	3
1.1.2 ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ.....	4
1.1.3 ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ (ຕອນຕົ້ນ ແລະ ຕອນປາຍ)	6
1.1.4 ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.....	8
1.1.5 ການສຶກສາຄູ.....	9
1.1.6 ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ.....	11
1.1.7 ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ	13
1.2. ວຽກງານວິທະຍາສາດ.....	17
1.3. ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ.....	21
ພາກທີ II. ບໍລິບົດທາງດ້ານນະໂຍບາຍ	23
2.1. ສະພາບການຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ	23
2.2. ສະພາບການພາຍໃນປະເທດ.....	24
ພາກທີ III. ເປົ້າໝາຍລວມ ແລະ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030	25
3.1. ວຽກງານການສຶກສາ.....	26
3.2. ວຽກງານວິທະຍາສາດ.....	29
3.3. ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ.....	30
ພາກທີ IV. ຍຸດທະສາດ ແລະ ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ 2026-2030.....	32
4.1. ວຽກງານການສຶກສາ.....	32
4.1.1. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 1: ການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ປະຖົມສຶກສາ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍມີຜົນການຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ ແລະ ເທົ່າທຽມຂຶ້ນ.....	32

4.1.1.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 1	33
4.1.1.2. ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	39
4.1.1.3. ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ.....	43
4.1.1.4. ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ.....	49
4.1.1.5. ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ	54
4.1.1.6. ການສຶກສາຄູ.....	59
4.1.2. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 2 ອັດຕາການຮູ້ໜັງສື ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ທັກສະ ຊີວິດໃນໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສຸມໃສ່ຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານການຫັນ ໄປສູ່ສັງຄົມແຫ່ງພູມປັນຍາ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງການຮຽນຮູ້	65
4.1.2.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 2	65
4.1.2.2. ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.....	66
4.1.3. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 3 ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ ຂອງອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນ ສູງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ ເພື່ອເພີ່ມໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ຂອງຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.....	72
4.1.3.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 3	73
4.1.3.2. ອາຊີວະສຶກສາ.....	74
4.1.3.3. ການສຶກສາຊັ້ນສູງ	79
4.1.4. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4 ຂະແໜງການສຶກສາ ມີງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ມີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີ ຄຸນນະພາບຢ່າງເທົ່າທຽມ ແລະ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບການບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງທີ່ດີຂຶ້ນ	85
4.1.4.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບ ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4	86
4.1.4.2. ການສະໜອງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນ	90
4.1.4.3. ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ	92
4.1.4.4. ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານອື່ນໆ.....	94
4.2. ວຽກງານວິທະຍາສາດ.....	96
4.2.1. ການຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ.....	96
4.2.2. ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.....	98
4.2.3. ການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ.....	100
4.3. ວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ.....	102
4.3.1. ກິລາມວນຊື່ນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະ.....	102

4.3.2. ກິລາລະດັບສູງ.....	106
ພາກທີ V. ແຜນການເງິນ.....	111
5.1. ສະພາບການເງິນຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໃນໄລຍະ 2021-2025.....	111
5.2. ຈຸດປະສົງ ແລະ ຫຼັກການ ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ສຳລັບ 2026-2030	113
5.3. ແຜນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ສຳລັບແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030)	116
5.4. ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນການເງິນໃນທັງສອງສົມມຸດຖານ	121
5.5. ສະຫຼຸບ	123
ພາກທີ VI. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ	124
6.1. ຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ.....	124
6.2. ຕົວຊີ້ບອກຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ 2026-2030	126
6.3. ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ	127
ພາກທີ VII. ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ.....	129
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ - ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກ ໄລຍະ 2021-2025	136

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 1: ຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍຂອງຂະແໜງການ (2026-2030).....	25
ຕາຕະລາງ 2: ຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (2026-2030).....	40
ຕາຕະລາງ 3: ຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ (2026-2030)	43
ຕາຕະລາງ 4: ຕົວຊີ້ບອກຂອງຊັ້ນມັດທະຍົມຕົ້ນ (2026-2030)	49
ຕາຕະລາງ 5: ຕົວຊີ້ບອກຂອງ ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມປາຍ (2026-2030)	55
ຕາຕະລາງ 6: ຕົວຊີ້ບອກຂອງການສຶກສາຄູ (2026-2030)	60
ຕາຕະລາງ 7: ຕົວຊີ້ບອກຂອງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ (ກສນ)	66
ຕາຕະລາງ 8: ຕົວຊີ້ບອກຂະແໜງອາຊີວະສຶກສາ	75
ຕາຕະລາງ 9: ຄາດໝາຍຂະແໜງການສຶກສາຊັ້ນສູງ.....	80
ຕາຕະລາງ 10: ຕົວຊີ້ບອກດ້ານງົບປະມານ	90
ຕາຕະລາງ 11: ຕົວຊີ້ບອກ ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ	92
ຕາຕະລາງ 12: ຕົວຊີ້ບອກ ການຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ	97
ຕາຕະລາງ 13: ຕົວຊີ້ບອກການຄົ້ນຄ້ວາວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.....	98
ຕາຕະລາງ 14: ຕົວຊີ້ບອກການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄ້ວາວິທະຍາສາດ.....	100
ຕາຕະລາງ 15: ຕົວຊີ້ບອກ ກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະ	102
ຕາຕະລາງ 16: ຕົວຊີ້ບອກກິລາລະດັບສູງ.....	106
ຕາຕະລາງ 17: ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ໄລຍະ 2021-2025	111
ຕາຕະລາງ 18: ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ 2021-2025	112
ຕາຕະລາງ 19: ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ແຍກຕາມພາກງົບປະມານ).....	114
ຕາຕະລາງ 20: ຕົວກຳນົດທີ່ສຳຄັນໃນການຄາດຄະເນງົບປະມານ ໃນສອງສົມມຸດຖານ	117
ຕາຕະລາງ 21: ຄາດຄະເນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 1 (ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ)	119
ຕາຕະລາງ 22: ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານເພີ່ມ ຕາມແຕ່ລະບ້ວງການໃຊ້ຈ່າຍ (ສົມມຸດຖານທີ 1).....	120
ຕາຕະລາງ 23: ຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 2 (ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ)	120
ຕາຕະລາງ 24: ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານເພີ່ມ ຕາມແຕ່ລະບ້ວງການໃຊ້ຈ່າຍ (ສົມມຸດຖານທີ 2).....	121
ຕາຕະລາງ 25: ແຜນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ສຳລັບສົມມຸດຖານທີ 1 (ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ) ...	122
ຕາຕະລາງ 26: ແຜນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ສຳລັບສົມມຸດຖານທີ 2 ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ	123
ຕາຕະລາງ 27: ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ	136
ຕາຕະລາງ 28: ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກຂອງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	138
ຕາຕະລາງ 29: ຕົວຊີ້ບອກ ຂະແໜງການຍ່ອຍປະຖົມສຶກສາ.....	138
ຕາຕະລາງ 30: ຕົວຊີ້ບອກ ຂະແໜງການຍ່ອຍມັດທະຍົມສຶກສາ (ຕອນຕົ້ນ).....	140
ຕາຕະລາງ 31: ຕົວຊີ້ບອກ ຂະແໜງການຍ່ອຍມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ	143
ຕາຕະລາງ 32: ນັກສຶກສາທີ່ຈົບຈາກສະຖາບັນສ້າງຄູ (ກົມສ້າງຄູ).....	143
ຕາຕະລາງ 33: ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ຄູສອນ ແລະ ພະນັກງານ ຄູປະຈຳການ (ກົມສ້າງຄູ)	144

ຕາຕະລາງ 34: ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ ແຕ່ລະຊັ້ນການສຶກສາ (ກົມສ້າງຄູ)	144
ຕາຕະລາງ 35: ຕົວຊີ້ບອກວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.....	144
ຕາຕະລາງ 36: ຕົວຊີ້ບອກ ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມວິຊາຊີບ	145
ຕາຕະລາງ 37: ຕົວຊີ້ບອກການສຶກສາຊັ້ນສູງ.....	145
ຕາຕະລາງ 38: ຕົວຊີ້ບອກດ້ານງົບປະມານ	146

ສາລະບານຮູບພາບ

ຮູບພາບ 1: ໂຄງສ້າງຂອງ ESSDP 2026-2030 ສໍາລັບວຽກງານສຶກສາ.....	29
ຮູບພາບ 2: ໂຄງສ້າງຂອງແຜນ 2026-2030 ສໍາລັບວຽກງານວິທະຍາສາດ.....	30
ຮູບພາບ 3: ໂຄງສ້າງຂອງແຜນ 2026-2030 ສໍາລັບວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ.....	31
ຮູບພາບ 4: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 1	32
ຮູບພາບ 5: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 2	65
ຮູບພາບ 6: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 3	72
ຮູບພາບ 7: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4	85
ຮູບພາບ 8: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍວຽກງານວິທະຍາສາດ.....	96
ຮູບພາບ 9: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ.....	102

ຄຳນຳ

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ສະແດງເຖິງ ຄວາມມຸ່ງໝັ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງລັດຖະບານ ເວົ້າລວມ ເວົ້າສະເພາະກໍ່ຄື ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໃນການ ພັດທະນາການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ, ເທົ່າທຽມ ແລະ ຮອບດ້ານ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ແຜນດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນໄດ້ຖອດຖອນ ບົດຮຽນຈາກ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ລວມທັງ ຄວາມ ພະຍາຍາມໃນການແກ້ໄຂບັນດາສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຍັງຄົງຄ້າງ ເພື່ອພັດທະນາການສຶກສາ ກໍ່ຄື ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.

ແຜນສະບັບນີ້ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດາຜົນສຳເລັດ, ສິ່ງທ້າທາຍສຳຄັນ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງການ ໃນ ໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ. ພ້ອມດຽວກັນ, ໄດ້ກຳນົດເອົາບັນດາຕົວຊີ້ບອກ, ຄາດໝາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມທີ່ ເປັນບຸລິມະສິດຫຼັກ ຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃນໄລຍະ 2026 ຫາ 2030. ສ່ວນບັນດາ ເນື້ອໃນວຽກຈຸດສຸມ ແລະ ກິດຈະກຳລະອຽດອື່ນໆ ຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ແມ່ນຈະກຳນົດໄວ້ໃນ ແຜນ ພັດທະນາ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ 5 ປີ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງທີ່ສຳຄັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ໄດ້ຖືກພັດທະນາ ຂຶ້ນໃນຊ່ວງເວລາທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍດ້ານ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານ ການເງິນ, ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວກັບປະລິມານການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ທັງຈາກລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ບັນຫາການແຄນຄູ ແລະ ການສະໜອງໂຄຕ້າຄູໃໝ່ທີ່ຈຳກັດ ຍິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນ ໃນທຸກຊັ້ນທຸກສາຍ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນ ນະພາບການສຶກສາໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ຍ້ອນມີສິ່ງທ້າທາຍດ້ານການເງິນດັ່ງກ່າວ, ແຜນການເງິນສຳລັບແຜນພັດທະນາຂະ ແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດຢູ່ພາຍໃຕ້ສອງສົມມຸດຖານ ຄື: (1) ສົມມຸດຖານການເງິນຂອງສຶກສາຢູ່ໃນ ລະດັບເທົ່າເດີມ ແລະ (2) ສົມມຸດຖານການເງິນຂອງສຶກສາທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຈະສາມາດບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຮັບງົບປະມານຕາມສົມມຸດຖານ ທີ 2.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ສ້າງແຜນພັດທະນາສະບັບນີ້ຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການປະສານສົມທົບກັນກັບ ພາກສ່ວນຕ່າງໆພາຍໃນກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໂດຍມີການປຶກສາຫາລື ແລະ ກຳນົດຍຸດທະສາດຮ່ວມກັນ ໃນທົ່ວຂະແໜງການ ນັບແຕ່ ການ ສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ຮອດ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ການພັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ວຽກງານວິທະຍາສາດ ຕະຫຼອດຮອດ ການບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງ ໂດຍມີຈຸດສຸມ ເນັ້ນໃສ່ ເພີ່ມການເຂົ້າຮຽນ ໃນທຸກຊັ້ນທຸກສາຍ ໂດຍສະເພາະ ໃຫ້ຮຽນຈົບການສຶກສາພາກບັງຄັບຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນ; ສຸມໃສ່ການສຶກສາຫຼັກຂັ້ນ ພື້ນຖານໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອສ້າງກຳລັງແຮງງານທີ່ມີທັກສະ ຮູ້ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ, ຮູ້ພັດທະນາ ແລະ ນຳ ໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດ; ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການອອກກຳລັງກາຍຂອງທົ່ວປວງຊົນ, ສ້າງບຸກຄະລາກອນກິລາທີ່ເຂັ້ມແຂງ ພ້ອມ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊື່ອມຊຸດຖານະບົດບາດຂອງຊາດຢູ່ເວທີສາກົນ ພ້ອມທັງ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ບຸກຄະລາ ກອນພາຍໃນຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາໃນທຸກຂັ້ນ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະສືບຕໍ່ປະສານສົມທົບກັນກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໂດຍຜ່ານກົນໄກການ ຕິດຕາມຮ່ວມກັບຄະນະວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ແລະ ບົດລາຍງານວຽກງານຂະ ແໜງການປະຈຳປີຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ. ນອກຈາກນີ້, ການປະເມີນໄລຍະກາງ ແລະ ການປະເມີນຜົນສຸດທ້າຍຂອງແຜນການຍັງຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ ຮ່ວມກັນກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.

ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ເອກະສານສະບັບນີ້ຈະເປັນທິດທາງໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ແຕ່ສູນກາງຮອດ ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໃນຄວາມພະຍາຍາມ ແລະ ຮ່ວມມືກັນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸໄດ້ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາ ຂອງລັດຖະບານ ກໍ່ຄືໃຫ້ບັນລຸໄດ້ບັນດາຄາດໝາຍຂອງບັນດາແຜນງານ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາ ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ພາລະບົດບາດ, ໜ້າ ທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະຂັ້ນ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 22 ເມສາ 2026

ລັດຖະມົນຕີ

ທອງສະລິດ ມັງໝໍ້ເມກ

ຄຳຂອບໃຈ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງຈິງໃຈມາຍັງທຸກພາກສ່ວນ ພາຍໃນກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ທີ່ໄດ້ປະກອບຄຳຄິດເຫັນຢ່າງມີຄຸນຄ່າ ໃນຂະບວນການສ້າງແຜນ.

ພິເສດ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ມາຍັງ ສະຫະພາບເອີຣົບ, ສະຖານທູດອິດສະຕາລີ, ອົງການອຸຍນິເຊບ, ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກສາກົນ ແລະ ອົງການໄຈກາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການ, ໃຫ້ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການສ້າງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ, ພ້ອມທັງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານງົບປະມານໃນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ໃນລະດັບຕ່າງໆ ຈົນເຮັດໃຫ້ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ສະບັບນີ້ ໄດ້ພັດທະນາຈົນມີຜົນສຳເລັດຢ່າງຈົບງາມ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ພາກສະເໜີ

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ປະກອບດ້ວຍ 7 ພາກດັ່ງນີ້:

ພາກທີ I: ການຕີລາຄາຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຕາມຂົງເຂດວຽກງານສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ-ກາຍະກຳ. ສຳລັບ ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ ແລະ ຜົນສຳເລັດຫຼັກຂອງບັນດາຕົວຊີ້ບອກ ແມ່ນຄັດຕິດໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ;

ພາກທີ II: ບໍລິບົດທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ເຊິ່ງຈະເວົ້າເຖິງສະພາບການຂອງພາກພື້ນ, ສາກົນ ແລະ ສະພາບການພາຍໃນປະເທດໂດຍລວມ.

ພາກທີ III: ເປົ້າໝາຍລວມ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030 ເຊິ່ງຈະກວມເອົາ ເນື້ອໃນເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງຂະແໜງການ, ຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍ ແລະ ຄາດໝາຍສຸດຊົນ ແຕ່ປີ 2026 ຫາ ປີ 2030 ຂອງວຽກງານສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ-ກາຍະກຳ.

ພາກທີ IV: ຍຸດທະສາດ ແລະ ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບຂອງ 6 ເປົ້າໝາຍສະເພາະ ໃນໄລຍະ 2026-2030. ເຊິ່ງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍສະເພາະ ໄດ້ກວມເອົາບັນດາຍຸດທະສາດຫຼັກ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບແຜນຂອງ ແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ທີ່ໄດ້ລະບຸເຖິງບັນດາ ຕົວຊີ້ບອກ, ຄາດໝາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ.

ພາກທີ V: ແຜນການເງິນຂອງແຜນພັດທະນາ 5 ປີ 2026-2030 ເຊິ່ງຈະເວົ້າເຖິງຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ລວມທັງບັນດາວຽກງານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ທີ່ເປັນຕົວກຳນົດໃນການຄາດຄະເນງົບປະມານພາຍໃຕ້ສອງສົມມຸດຖານກໍຄື: ຖ້າຫາກໄດ້ຮັບງົບປະມານໃນລະດັບເທົ່າເດີມ ແລະ ຖ້າຫາກໄດ້ຮັບງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນ.

ພາກທີ VI: ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ.

ພາກທີ VII: ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030).

ພາກທີ I. ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍລວມທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ມີ 8 ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງ. ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸໄດ້ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ໄດ້ມີການກຳນົດ ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບກາງ, ຕົວຊີ້ບອກ, ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັນ. ໂດຍລວມແລ້ວ, ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025 ປະກອບມີ 45 ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບກາງ ແລະ 59 ຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍ ເຊິ່ງແຕ່ລະຕົວຊີ້ບອກ ແມ່ນມີການເຊື່ອມໂຍງໂດຍກົງ ເຖິງເປົ້າໝາຍລວມ, ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບກາງ. ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກດັ່ງກ່າວ ຍັງປະກອບເປັນໂຄງສ້າງຜົນໄດ້ຮັບຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງແຜນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍ (ໃນພາກທີ 2 ຂອງແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX 2021-2025) ຍັງລວມເອົາຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ ສຳລັບແຕ່ລະຜົນໄດ້ຮັບລະດັບກາງ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກສະເພາະ.

1.1. ວຽກງານສຶກສາ

ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025, ເຫັນໄດ້ວ່າ ເປົ້າໝາຍລວມ, ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບສູງ, ຜົນໄດ້ຮັບລະດັບກາງ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ໃນແຜນດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ທັນບັນລຸໄດ້ ແລະ ບາງຕົວຊີ້ບອກກໍມີທ່າອ່ຽງທີ່ຖົດຖອຍ ຊຶ່ງສະແດງອອກຄື ການເຂົ້າຮຽນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ ໃນທຸກຊັ້ນທຸກສາຍ ນັບແຕ່ 2020-2021 ເປັນຕົ້ນມາ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນຍັງສືບຕໍ່ຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳ ໂດຍສະເພາະໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ ແລະ ຊັ້ນທີ່ສູງຂຶ້ນໄປ ເຊິ່ງນີ້ຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ກຳລັງແຮງງານທີ່ມີສີມື ເພື່ອຫັນໄປສູ່ເສດຖະກິດທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເຕີບໂຕ.

ເຖິງວ່າໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດມາ ແຕ່ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບນັ້ນກໍຍັງມີຢູ່ ໂດຍສະເພາະຂອງກຸ່ມຄົນດ້ອຍໂອກາດ ເມື່ອສົມທຽບລະຫວ່າງຕົວເມືອງ ແລະ ໃນເຂດຊົນນະບົດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ¹ ແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ແຕ່ກໍຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃນລະດັບມັດທະຍົມ ແລະ ຫຼັງຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ. ຄວາມຄືບໜ້າໃນການປັບປຸງໂອກາດການສຶກສາຂອງນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມພິການ ແມ່ນຖືວ່າຍັງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ການປະເມີນຜົນການຮຽນໃນຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ ມີຄວາມແຕກໂຕນ ລະຫວ່າງ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ/ກຸ່ມພາສາ ແລະ ກຸ່ມເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ເຊິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທາງດ້ານຄຸນນະພາບການຮຽນ. ການສະໜອງຄູ່ຢ່າງມີຄວາມເທົ່າທຽມ ໂດຍສະເພາະການຈັດສັນ ແລະ ສັບຊ້ອນຄູໄປໃນເຂດທີ່ຂາດແຄນຄູ ແລະ ການສະໜອງອຸປະກອນການຮຽນການສອນຢ່າງເທົ່າທຽມ ກໍຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍຂອງຂະແໜງການສຶກສາ.

ບັນດາຄາດໝາຍຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025 ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນ ກ່ອນມີການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ເຊິ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດ-ການເງິນຂອງປະເທດມີຄວາມຝືດເຄືອງຫຼາຍຂຶ້ນ. ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເຫຼົ່ານີ້ ເປັນປັດໄຈພາຍນອກສຳຄັນ ທີ່ກະທົບຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄາດໝາຍຕ່າງໆຂອງຂະແໜງການ. ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ ຕໍ່ປະຊາຊົນ/ຄອບຄົວ ເປັນປັດໄຈກະທົບຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງຕິດພັນກັບຄ່າເສຍໂອກາດໃນການເຮັດວຽກ, ລວມທັງໂອກາດໃນການຈ້າງງານພາຍຫຼັງທີ່ຮຽນຈົບ. ນອກຈາກນັ້ນ, ງົບປະມານລັດຖະບານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ກໍຍັງຕ່ຳ ແລະ ສືບຕໍ່ຫຼຸດລົງ,

¹ ການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ (9 ປີຮຽນ) ຕາມກົດໝາຍການສຶກສາສະບັບປັບປຸງ ປີ 2024

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີທ່າອ່ຽງທີ່ດີຂຶ້ນເລັກໜ້ອຍໃນປີ 2025. ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ທີ່ຍັງບໍ່ພຽງພໍນີ້ ເປັນປັດໄຈສໍາຄັນທີ່ກະທົບໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂອງຂະແໜງການ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງ ແລະ ຄາດໝາຍທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນ ແຜນ 2021-2025 ໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກຈຸດສຸມ ແລະ ຄາດໝາຍ ໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025 ແມ່ນມີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ດີ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນສ້ອງແສງໃຫ້ເຫັນຜົນສໍາເລັດໃນລະດັບຜົນໄດ້ຮັບ ຫຼື ເປົ້າໝາຍເທົ່າທີ່ຄວນ ໂດຍສະເພາະ ທີ່ຕິດພັນກັບ ການເຂົ້າຮຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຜົນການຮຽນທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມແຕກໂຕນໃນບາງດ້ານທີ່ຫຼຸດລົງ. ບັນດາຂໍ້ມູນຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນການສັງລວມ ບາງຜົນສໍາເລັດທີ່ພົ້ນເດັ່ນ ແລະ ບາງສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຍັງຄົງຄ້າງ ຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ສ່ວນຜົນສໍາເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄາດໝາຍ 5 ປີ (2021-2025) ແມ່ນຄັດຕິດໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍຂອງແຜນ.

1.1.1 ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ

ວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ເປັນວຽກໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອພັດທະນາເດັກໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ພັດທະນາທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ສະຕິປັນຍາ, ອາລົມຈິດ, ພາສາ ແລະ ຮຽນຮູ້ຊີວິດສັງຄົມ ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມເຂົ້າຮຽນ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ໃນໄລຍະ 2021-2025, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍມາດຕະການ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ໃນນັ້ນລວມທັງການພັດທະນານິຕິກຳຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ດຳລັດວ່າດ້ວຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານສໍາລັບການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ຄໍາແນະນຳ, ເຄື່ອງມື ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ສະໜັບສະໜູນການຮຽນການສອນໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ສື່ການຮຽນການສອນທີ່ເປັນຮູບພາບປະຈັກຕາ, ປຶ້ມນິທານປະກອບລາຍການໂທລະພາບ "ເຮືອນຂອງຂ້ອຍ", ການສະໜອງສື່ການຮຽນການສອນ ຮູບແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ເຊັ່ນ: ໃນຖານຂໍ້ມູນ "ຄັງປັນຍາລາວ" ແລະ ຜ່ານຢູທູບ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍໄດ້ຍົກລະດັບຜູ້ດູແລເດັກ ແລະ ຄູສອນໄດ້ຈຳນວນບໍ່ໜ້ອຍ, ໄດ້ສະໜອງສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂາພາບ ແລະ ສະໜອງອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນຈຳນວນໜຶ່ງ ໂດຍສະເພາະຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ອັນເຮັດໃຫ້ ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກ 5 ປີ ສະເລ່ຍທົ່ວປະເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 82.7% ໃນສົກຮຽນ 2019-2020 ມາເປັນ 84.7% ໃນສົກຮຽນ 2024-2025, ຈຳນວນນັກຮຽນໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 245,849 ຄົນ ມາເປັນ 250,113 ຄົນ. ປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ການເຂົ້າຮຽນໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ ແມ່ນການສົ່ງເສີມ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກເອກະຊົນຢ່າງຫ້າວຫັນ, ແຕ່ການສະໜອງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ສໍາລັບຄອບຄົວທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍ. ສັດສ່ວນຂອງນັກຮຽນ 3-5 ປີ ໃນພາກເອກະຊົນທຽບໃສ່ນັກຮຽນທັງໝົດ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 18.9% ໃນສົກຮຽນ 2020-2021 ເປັນ 25.3% ໃນສົກຮຽນ 2024-2025. ແຕ່ໃນຂະນະທີ່ຈຳນວນນັກຮຽນໃນພາກເອກະຊົນເພີ່ມຂຶ້ນນີ້, ຈຳນວນນັກຮຽນ, ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນໃນພາກລັດແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ. ບັນຫາຕົ້ນຕໍທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແມ່ນຈຳນວນຄູທີ່ສືບຕໍ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ການແຈກຢາຍຄູທີ່ບໍ່ມີຄວາມເທົ່າທຽມ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການສະໜອງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນໃນພາກລັດ; ບາງບ່ອນຈຳເປັນນຳໃຊ້ຄູປະຖົມມາສອນຢູ່ສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ເຊິ່ງຈຳນວນຫຼາຍກໍຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການສອນເດັກກ່ອນໄວຮຽນ; ບາງແຫ່ງກໍຈຳເປັນ ຕ້ອງຈັດການສອນຫ້ອງຄວບອາຍຸ ເຊິ່ງຈຳນວນຄູສອນໃນສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ ຫຼຸດລົງເຖິງ 2,807 ຄົນ (ຈາກ 14,193 ຄົນ ມາເປັນ 11,386 ຄົນ).

ການຂະຫຍາຍການກຽມຄວາມພ້ອມ 1 ປີ ກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ສໍາຄັນໃນການສ້າງພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ເດັກກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ແຕ່ສິ່ງທ້າທາຍໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນຫ້ອງກຽມປະຖົມມີຈຳນວນຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຫຼຸດລົງຂອງຈຳນວນຄູ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຈັດສັນຄູ.

ດ້ວຍຂໍ້ຈຳກັດໃນການຈັດສັນຄູໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນນີ້, ປະຈຸບັນ ມີຄູຊັ້ນປະຖົມເຖິງ 16% (ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 7% ໃນສົກຮຽນ 2020-2021) ທີ່ໄດ້ສອນຫ້ອງກຽມປະຖົມຜ່ານຮູບແບບຫ້ອງຄວບຄູກັບຂັ້ນຮຽນອື່ນໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ພາຍໃຕ້ສະພາບການນີ້, ການກຽມຄວາມພ້ອມ 1 ປີ ກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມໂດຍຜ່ານການສອນຄວບຄູ, ໂຮງຮຽນອະນຸບານ, ກຸ່ມຮຽນຜ່ານການຫຼິ້ນ ແລະ ຜ່ານຮູບແບບອື່ນໆໂດຍຮ່ວມມືກັບຊຸມຊົນ. ນັບຕັ້ງແຕ່ 2022-2023 ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຂະຫຍາຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນດ້ວຍຮູບແບບການຮ່ວມມືກັບຊຸມຊົນ ທີ່ແນ່ໃສ່ 40 ເມືອງດ້ອຍໂອກາດທາງການສຶກສາ. ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນທີ່ເນັ້ນໃສ່ຊຸມຊົນນີ້ ແມ່ນວິທີການທີ່ມີຄວາມຄຸ້ມຄ່າຫຼາຍ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີທ່າແຮງທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນເຮັດໃຫ້ການເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ. ພ້ອມນັ້ນ, ກໍໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຮຽນການສອນໃນໄລຍະພັກແລ້ງ ເປັນເວລາ 10 ອາທິດ ເພື່ອກະກຽມຄວາມພ້ອມກ່ອນເຂົ້າຮຽນ ຊັ້ນປະຖົມ ປ.1, ເຊິ່ງຜ່ານມາແມ່ນການສະໜັບສະໜູນຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນໃນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແມ່ນງົບປະມານລັດຖະບານສຳລັບການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນຍັງຈຳກັດ ເຮັດໃຫ້ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມປອດໄພສຳລັບເດັກ; ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານສຸຂາພາບ ແລະ ເຄື່ອງຫຼິ້ນຕ່າງໆຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ການຂາດແຄນຄູເຮັດໃຫ້ການຂະຫຍາຍການສຶກສາມີຈຳກັດ, ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ຄູ ແລະ ຜູ້ດູແລເດັກ ຍັງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ; ການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາຈາກຊຸມຊົນ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງຍັງບໍ່ທັນສູງ, ລວມທັງການລົງຕິດຕາມ, ຊຸກຍູ້, ຊ່ວຍເຫຼືອຄູສອນ ຂອງພະນັກງານວິຊາການຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ຍັງບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງອາໄສການສະໜັບສະໜູນຈາກພາຍນອກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ແນວຄິດລິເລີ່ມແບບໃໝ່ໆເຊັ່ນ: ຮູບແບບທີ່ເນັ້ນໃສ່ຊຸມຊົນ ເຊິ່ງຖືວ່າ ການຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ ແລະ ການຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີຍັງມີຄວາມທ້າທາຍ.

ຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍ

- ການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງການເຂົ້າຮຽນໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ນັບແຕ່ສົກຮຽນ 2021-2022, ການສົ່ງເສີມຂອງພາກເອກະຊົນ ແມ່ນເປັນປັດໄຈຕົ້ນຕໍຂອງການເຂົ້າຮຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງປະຈຸບັນ ສັດສ່ວນນັກຮຽນ 3-5 ປີ ໃນພາກເອກະຊົນກວມເອົາເຖິງ 25% ຂອງນັກຮຽນ 3-5 ປີ ທັງໝົດ.
- ການເຂົ້າຮຽນລະຫວ່າງ ເພດຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນມີຄວາມສະເໝີພາບ ໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ.
- ການລິເລີ່ມ ແລະ ທົດລອງນຳໃຊ້ ຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບທີ່ເນັ້ນໃສ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ໃນເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດຂອງຂະແໜງການ.
- ດຳລັດວ່າດ້ວຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນໄດ້ຖືກຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍລັດຖະບານໃນວັນທີ 04/09/2024 ເຊິ່ງເປັນບ່ອນອີງທີ່ສຳຄັນໃນການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຍຸດທະສາດ ໃນການສະໜອງ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບໃນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ.

1.1.2 ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ

ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມເປັນຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ເປັນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນສຳລັບເດັກທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ສະຕິປັນຍາ ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມເຂົ້າຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ. ໃນໄລຍະກ່ອນນີ້, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ໄດ້ມີຜົນສຳເລັດຫຼາຍດ້ານ, ໂດຍສະເພາະການບັນລຸການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການສຶກສາແມ່ນມີທ່າອ່ຽງທີ່ດີ. ແຕ່ນັບຈາກສົກຮຽນ 2021-2022 ທີ່ເກີດການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ສະພາບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ ກໍໄດ້ເຮັດໃຫ້ການເຂົ້າຮຽນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ, ການປະລະເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອັດຕາການຈົບຊັ້ນກໍຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເປົ້າໝາຍການບັນລຸການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງມີລັກສະນະຖົດຖອຍ.

ສະພາບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງເສດຖະກິດ-ການເງິນ ຕໍ່ກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ໂດຍສະເພາະທີ່ຕິດພັນກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນການສຶກສາ ເປັນປັດໄຈຕົ້ນຕໍໜຶ່ງ ຂອງການເຂົ້າຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງ, ພໍ່ແມ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ລູກອອກໂຮງຮຽນ ເພື່ອໄປທຳ ການຜະລິດ, ໄປອອກແຮງງານ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ຍັງມີນັກຮຽນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ມີຜົນການຮຽນຕ່ຳ ໂດຍສະເພາະນັກຮຽນ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນກຸ່ມພາສາລາວ-ໄຕ. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມໂຮງຮຽນບາງແຫ່ງບໍ່ ເປັນທີ່ດຶງດູດຈິດໃຈຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຂາດສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮຽນການສອນ, ອຸປະກອນກິລາ ແລະ ສິລະປະ; ການໂຮມໂຮງຮຽນທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍຕາມນິຕິກຳຂອງ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແມ່ນບໍ່ສາມາດເຮັດ ໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ເນື່ອງຈາກໂຮງຮຽນຫຼາຍແຫ່ງຢູ່ໄກກັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານການສະໜອງຕົວເລກລັດຖະກອນ ຄູ່ໃໝ່ ແລະ ການສູນເສຍທີ່ສູງຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາການຂາດແຄນຄູ ແລະ ການຈັດສັນສັບຊ້ອນຄູໄປໃນເຂດທີ່ ຕ້ອງການ ກໍມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ທ້າທາຍ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບາງໂຮງຮຽນກໍຕ້ອງໄດ້ປິດການຮຽນການສອນ. ພ້ອມດຽວ ກັນ, ບັນຫາການຂາດແຄນຄູ ເປັນສາເຫດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ຕ້ອງມີການສອນຫ້ອງຄວບເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນ ນະພາບຂອງການຮຽນການສອນ.

ຈາກຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດຜ່ານມາ (ການສຳຫຼວດຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ຂັ້ນ ປ.5 ປີ 2019, 2023 ແລະ 2024) ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ວ່າຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນໃນຊັ້ນປະຖົມໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຕ່ຳກວ່າມາດຕະຖານຂອງ ຫຼັກສູດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຫຼາຍ. ຂໍ້ມູນ ASLO ປີ 2023² ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜົນການຮຽນຂອງເດັກແມ່ນຍັງຕ່ຳຫຼາຍໂດຍ ສະເພາະໃນວິຊາຄະນິດສາດ, ນັກຮຽນບໍ່ໄດ້ຮຽນທັກສະພື້ນຖານຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ຜົນການຄົ້ນພົບດັ່ງກ່າວແມ່ນ ສອດຄ່ອງກັບການສຳຫຼວດ SEA-PLM ໃນປີ 2019 ແລະ 2024³. ໜຶ່ງໃນປັດໄຈທີ່ສຳຄັນ ໃນການປັບປຸງຜົນການ ຮຽນຂອງນັກຮຽນ ແມ່ນຄຸນນະພາບຂອງການສິດສອນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຄູສອນເກືອບທັງໝົດໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນ ຫຼັກສູດຊັ້ນປະຖົມສຶກສາສະບັບປັບປຸງໃໝ່ (ເລີ່ມສຶກສາ 2019-2020) ແຕ່ກໍເຫັນວ່າ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ແລະ ບໍ່ມີ ປະສິດທິພາບເທົ່າທີ່ຄວນ. ຄູສອນສ່ວນຫຼາຍຍັງບໍ່ທັນລົງເຄີຍກັບວິທີການສອນຫຼັກສູດໃໝ່ ໂດຍສະເພາະວິຊາພາສາ ລາວ ແລະ ຄະນິດສາດ; ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນການສອນພາສາລາວ ໃຫ້ແກ່ ເດັກນ້ອຍທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາລາວເປັນຫຼັກ ແມ່ນຍັງມີຈຳກັດ; ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການ ນິເທດພາຍໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ການປະສານງານກັບອົງການປົກຄອງຂັ້ນບ້ານ, ຊຸມຊົນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ; ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານກຸ່ມໂຮງຮຽນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຄື່ອນໄຫວຕາມພາລະບົດບາດທີ່ກຳນົດໃນຄູ່ມື ຍ້ອນບໍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກ ອົບຮົມ ແລະ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງພໍ່ແມ່, ຊຸມຊົນ ລວມທັງ ການມີສ່ວນຮ່ວມຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ ໃນ ການສົ່ງເສີມວຽກງານການສຶກສາກໍຍັງບໍ່ທັນສູງ.

ຄຽງຄູ່ກັບສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ, ໃນໄລຍະ 5 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກໍໄດ້ມີຄວາມ ພະຍາຍາມໃນການປັບປຸງການສຶກສາ ຫຼາຍປະການ ເຊິ່ງລວມທັງ ການພັດທະນາມາດຕະຖານການສອນ, ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານ, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ອີງໃສ່ໂຮງຮຽນເປັນຫຼັກ, ການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງ ນັກຮຽນທຸກຍາກດ້ວຍງົບປະມານຂອງລັດຖະບານ ຈຳນວນ 5,000 ຄົນ, ປະຕິບັດໂຄງການຝຶກເວົ້າພາສາລາວ ໃຫ້ແກ່ຄູ ທີ່ສອນນັກຮຽນປະຖົມ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄູ ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ກ່ຽວກັບ ການບຳລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕ່ຳ ວິຊາ ພາສາລາວ ແລະ ຄະນິດສາດ ຂັ້ນ ປ.1 ແລະ ປ.2, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ກ່ຽວກັບການປະເມີນເພື່ອປັບປຸງການຮຽນ ແລະ ອື່ນໆ. ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍ ວຽກຈຸດສຸມ, ເຫັນໄດ້ວ່າ ໃນສົກຮຽນ 2024-2025 ເມື່ອທຽບໃສ່ສົກຮຽນ 2020-2021, ອັດຕາເຂົ້າຮຽນໃໝ່ສຸດທິ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 99% ມາເປັນ 99.3 %. ອັດຕາເລື່ອນຂັ້ນ-ຈົບຊັ້ນປະຖົມສະເລ່ຍທົ່ວປະເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 93% ເປັນ

² ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນສຳເລັດການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ປີທີ 5 – Assessment of Student Learning Outcomes Grade 5 Report 2023

³ ຜົນການປະເມີນການຮຽນຂອງນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມຂອງບັນດາປະເທດໃນຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ 2019 ແລະ 2024 – Southeast Asia Primary Learning Metrics of Lao PDR 2019 ແລະ 2024.

93.3%, ອັດຕາຄ້າງຫ້ອງຊັ້ນປະຖົມສຶກສາຫຼຸດລົງຈາກ 2.9 % ມາເປັນ 2.2%, ແຕ່ວ່າອັດຕາປະລະຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 4.1% ມາເປັນ 4.5%.

ຜົນສໍາເລັດຕົ້ນຕໍ

- ອັດຕາເຂົ້າຮຽນໃໝ່ສຸດທິ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 99% ໃນສົກຮຽນ 2019-2020 ມາເປັນ 99.3% ໃນ 2024-2025.
- ການເຂົ້າຮຽນມີ ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ (ດັດຊະນີຢູລະຫວ່າງ 0.97-1.03).
- ໄດ້ສືບຕໍ່ສະໜອງອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນ ໃຫ້ແກ່ເດັກນ້ອຍທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ກວ່າ 257,000 ຄົນ (ໃນ ນີ້ລວມທັງເດັກໃນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ) ພ້ອມທັງ ເພີ່ມງົບປະມານຂຶ້ນໃນປີ 2025 ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍປັບປຸງ ທາງດ້ານຄຸນຄ່າໂພສະນາການໃຫ້ແກ່ເດັກ.
- ຫຼັກສູດການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃໝ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງລວມທັງການສະໜອງປຶ້ມ ແບບຮຽນໃໝ່, ຄູ່ມືຄູ ແລະ ອຸປະກອນການຮຽນການສອນອື່ນໆ, ພ້ອມດ້ວຍການຝຶກອົບຮົມຄູສອນໃນທົ່ວ ປະເທດ, ໂດຍສຸມໃສ່ວິຊາຫຼັກ.
- ພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງວິທີການສະໜັບສະໜູນການສອນພາສາລາວ ໃຫ້ແກ່ເດັກນ້ອຍຂັ້ນ ປ.1 ທີ່ບໍ່ເວົ້າພາ ສາລາວເປັນພາສາຫຼັກ, ເຊິ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນສົກຮຽນ 2024-2025, ລວມທັງມີແຜນທີ່ຈະຂະຫຍາຍໄປ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດຄ່ຽງຄູ່ກັບການແຈກຢາຍສື່ການຮຽນການສອນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຄູຊັ້ນ ປ.1.
- ຂອບການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (CPD) ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ. ລະບົບ CPD ໃໝ່ນີ້ ປະກອບດ້ວຍ ການສະໜອງການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ການສະໜັບສະໜູນ ໂຮງຮຽນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ, ການເພີ່ມທະວີບົດບາດຂອງ ສະຖານການສ້າງຄູ, ສູນພັດທະນາຄູ ຕ່ວຽກງານ CPD ແລະ ທີ່ສໍາຄັນ ໄດ້ແມ່ນສິ່ງເສີມໃຫ້ມີລະບົບການນິເທດພາຍໃນ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ງົບປະມານໄດ້ຖືກຈັດສັນເຂົ້າໃນວຽກງານ CPD ໃນປີ 2024 ແລະ 2025 ເພີ່ມຂຶ້ນ ພ້ອມທັງໄດ້ ນໍາເອົາ ແນວທາງ CPD ແບບໃໝ່ ໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຖືກເປົ້າໝາຍໃນເມືອງທີ່ຖືກຄັດເລືອກ.

1.1.3 ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ (ຕອນຕົ້ນ ແລະ ຕອນປາຍ)

ວຽກງານການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ເປັນວຽກໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ໄດ້ຖືກກໍານົດໃຫ້ເປັນການສຶກສາ ພາກບັງຄັບ ນັບແຕ່ປີ 2015 ຕາມກົດໝາຍການສຶກສາ ແຕ່ການເຂົ້າຮຽນຊໍ້າມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງໃນໄລຍະ 2021-2025 ແຜນທີ່ຈະຂະຫຍາຍອອກໄປຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້. ໃນສົກຮຽນ 2024-2025, ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນລວມໃນຊັ້ນມັດທະ ຍົມຕອນຕົ້ນ ແມ່ນຫຼຸດລົງຫຼາຍ ເມື່ອທຽບໃສ່ສົກຮຽນ 2019-2020 ແມ່ນຫຼຸດລົງປະມານ 11%, ສ່ວນໃນຊັ້ນ ມັດທະ ຍົມຕອນປາຍ ກໍຍັງຫຼຸດລົງເຖິງ 16%. ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນຈາກຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ແມ່ນດີຂຶ້ນພຽງ ເລັກໜ້ອຍ ແຕ່ການເລື່ອນຈາກຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ຫາ ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ແມ່ນຫຼຸດລົງ, ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງ ເຫັນໄດ້ວ່າ ສະພາບການສຶກສາແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີພູມສັນຖານທີ່ແຕກຕ່າງ ກັນ.

ສິ່ງທ້າທາຍດ້ານພູມສັນຖານ ກໍເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ກະທົບເຖິງເດັກນ້ອຍທີ່ຈົບຊັ້ນປະຖົມເຊັ່ນດຽວກັນ, ນັກຮຽນທີ່ ຈົບຊັ້ນປະຖົມ ປ. 5 ຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ໄປຮຽນຕໍ່ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ຍ້ອນບ້ານໄກຈາກໂຮງຮຽນ ແລະ ບໍ່ມີທໍາພິກທີ່ ປອດໄພ. ສາເຫດຕ່າງໆທີ່ເຮັດໃຫ້ການເຂົ້າຮຽນຫຼຸດລົງໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ ແມ່ນມີຫຼາຍປັດໄຈ ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ປັດໄຈຕົ້ນຕໍ ແມ່ນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກຄອບຄົວທີ່ປະສົບບັນຫາດ້ານການເງິນ ຈະມີທ່າອ່ຽງສົ່ງລູກຫຼານເຂົ້າສູ່ ຕະຫຼາດແຮງງານຫຼາຍກວ່າ ທີ່ຈະໃຫ້ສຶກສາຕໍ່. ນອກຈາກນັ້ນ, ໄວໜຸ່ມຈຳນວນຫຼາຍ ເລືອກທີ່ຈະໄປເຮັດວຽກທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງໃຊ້ທັກສະສີມືແຮງງານສູງ ຢູ່ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແຜນທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນ ຫຼື ຮັບການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ເຊິ່ງ ນີ້ກໍເນື່ອງມາຈາກ ຄ່າເສຍໂອກາດທີ່ຈະມີລາຍຮັບເພື່ອລ້ຽງຊີບ ແລະ ໂອກາດໃນການຊອກວຽກເຮັດງານທຳທີ່ກຸ່ມກິນ ເມື່ອຮຽນຈົບ. ດ້ານຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍໃນການເຂົ້າຮຽນ ແມ່ນປະຕິບັດໄດ້ດີໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນ ຕົ້ນ ແຕ່ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ແມ່ນ ເຫັນວ່າເພດຍິງໄດ້ເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍກວ່າເພດຊາຍເລັກໜ້ອຍ, ແຕ່ສໍາລັບການ

ປະລະ ແລະ ການຄ້າງ້ອງ ແມ່ນເຫັນວ່າເພດຊາຍມີສູງກວ່າ. ການປະລະການຮຽນຂອງນັກຮຽນຍັງສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ທັງໃນ ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ແລະ ຕອນປາຍ, ເຊິ່ງໃນສົກຮຽນ 2024-2025 ອັດຕາປະລະການຮຽນຢູ່ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນ ຕົ້ນ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 12.5% ແລະ ມັດທະຍົມຕອນປາຍ ແມ່ນ 13.9%.

ການຂະຫຍາຍການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍບໍ່ສູງ ເປັນນະໂຍບາຍບຸລິມະສິດໜຶ່ງ ໃນແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ແຕ່ກໍ່ບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ ເນື່ອງຈາກການເຂົ້າຮຽນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ. ການຫຼຸດລົງຂອງນັກຮຽນ ໄດ້ສົ່ງຜົນ ໃຫ້ ອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູເກີດຄວາມບໍ່ສົມດູນ ເຊິ່ງຖ້າເບິ່ງໂດຍລວມ ແມ່ນຄູມີເກີນໃນບາງວິຊາ ແລະ ບາງວິຊາກໍ່ຍັງ ຂາດ ບວກກັບຄວາມທ້າທາຍໃນການຈັດສັນຄູທີ່ມີຄວາມເທົ່າທຽມ ເຮັດໃຫ້ຄູຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ສອນຫຼາຍວິຊາ ແລະ ບໍ່ກົງ ກັບວຽກງານສຶກສາ. ອີກບັນຫາສະເພາະໜຶ່ງ ແມ່ນການຂາດຄວາມຍືດຢຸນໃນການນຳໃຊ້ຄູທີ່ສອນໄດ້ຫຼາຍວິຊາໃນ ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນຂະໜາດນ້ອຍ. ຄຽງຄູ່ກັບການເຂົ້າຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງ, ການປະເມີນຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ຂັ້ນ ມ. 4 ໃນປີ 2019 (ປີທີ່ມີຂໍ້ມູນຫຼ້າສຸດ) ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຕໍ່ຫຼັກສູດແມ່ນຕໍ່າກວ່າລະດັບທີ່ຄາດ ໄວ້ໃນທຸກວິຊາ, ແລະ ໃນວິຊາຄະນິດສາດ ແລະ ວິທະຍາສາດ ແມ່ນຕໍ່າທີ່ສຸດ, ນັກຮຽນເກືອບທັງໝົດ ໄດ້ຖືກຈັດ ລະດັບຄວາມສາມາດຢູ່ໃນລະດັບ 'ພື້ນຖານ' ຫຼື 'ຕໍ່າກວ່າພື້ນຖານ'. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຍັງຈຳກັດຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະໃນການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ລວມທັງ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂະພາບໄມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໂຮງຮຽນຫຼາຍແຫ່ງຍັງຂາດອຸປະກອນຮັບໃຊ້ການ ຮຽນການສອນ ໂດຍສະເພາະ ວິຊາວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ ແລະ ໄອຊີທີ (ຫ້ອງທົດລອງ, ອຸປະກອນເຄື່ອງທົດລອງ ແລະ ຄອມພິວເຕີ) ບໍ່ທັນພຽງພໍ ກັບຄວາມຕ້ອງການ.

ດ້ານການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກໍ່ຍັງພົບສິ່ງທ້າທາຍ ເປັນຕົ້ນ ການເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ການຄັດເລືອກນັກຮຽນເຂົ້າຮຽນຕໍ່ຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ ແລະ ການພັດທະນາມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນ ພື້ນຖານ ຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຕິດຕາມ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄູ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການ ກໍ່ຍັງບໍ່ທັນເປັນປົກກະຕິ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກຸ່ມໂຮງຮຽນກໍ່ຍັງບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຄຽງຄູ່ກັບສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານັ້ນ, ໃນການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມກໍ່ໄດ້ມີຜົນສຳເລັດຫຼາຍຢ່າງຄື:

ຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍ

- ໄດ້ມີການພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ບາງນິຕິກຳທີ່ສຳຄັນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສາມັນສຶກສາ ແລະ ຂໍ້ ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງໂຮງຮຽນສາມັນ.
- ໄດ້ສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທີ່ທຸກຍາກດ້ອຍໂອກາດ, ພ້ອມທັງ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງຫ້ອງຮຽນ, ຫ້ອງ ທົດລອງວິທະຍາສາດ, ຫ້ອງສະໝຸດ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂະພາບໄມ ແລະ ຫໍພັກ ໃນໂຮງຮຽນເປົ້າ ໝາຍ ໃນເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ພາຍໃຕ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.
- ໄດ້ປັບປຸງຫຼັກສູດການສຶກສາຊັ້ນ ມ. ຕົ້ນ ແລະ ມ. ປາຍ ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງວິຊາບຸລິມະສິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ STEM ຜ່ານການປັບປຸງຄູ່ມືຄູ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຄູປະຈຳການ.
- ຂະຫຍາຍຫ້ອງຮຽນສາມັນວິຊາຊີບ ໂດຍໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດສາມັນວິຊາຊີບ 15 ສາຂາອາຊີບ ໄປໃນໂຮງຮຽນ ສາມັນກິນນອນຊົນເຜົ່າ ແລະ ບາງໂຮງຮຽນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ລວມທັງໂຮງຮຽນວິຊາຊີບຕົວ ແບບມິດຕະພາບລາວ-ຫວຽດນາມ ທີ່ ເມືອງໜອງບົກ, ແຂວງ ຄຳມ່ວນ, ລວມທັງການທົດລອງຮູບແບບອື່ນໆທີ່ ໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັບ ສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ທີ່ປະສົມປະສານລະຫວ່າງ ການຮຽນວິຊາຊີບ ແລະ ການຮຽນສາຍສາມັນໄປຄຽງຄູ່ກັນ.
- ສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ສື່ການຮຽນ-ການສອນຂອງຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ ແລະ ຄູສອນ, ພ້ອມ ດຽວກັນ ກໍ່ຜ່ານຖານຂໍ້ມູນຄັງປັນຍາລາວ ທີ່ເປັນຊ່ອງທາງດິຈິຕອນ.

1.1.4 ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ (2021-2025) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມ ທີ່ບໍ່ແມ່ນແຕ່ການຂະຫຍາຍໂອກາດເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ຕົກຫຼົ່ນຈາກການສຶກສາໃນສາຍສາມັນ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ໂດຍການປັບປຸງຫຼັກສູດການຮຽນການສອນ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ, ພັດທະນາລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ, ປັບປຸງກົນໄກການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ, ພັດທະນາລະບົບສະຖິຕິຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບຸກຄະລາກອນທາງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໃຫ້ສາມາດບັນລຸຕາມຄາດໝາຍ ແລະ ແຜນການທີ່ວາງໄວ້ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງໄດ້ພົບກັບບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຂະຫຍາຍການສຶກສາໄປສູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແມ່ນປະຕິບັດໄດ້ແຕ່ທາງດ້ານປະລິມານ, ສ່ວນທາງດ້ານຄຸນນະພາບຍັງບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ. ປະຊາກອນຈຳນວນຫຼາຍ ເຊັ່ນ: ປະຊາກອນທີ່ບໍ່ຮູ້ໜັງສື, ບໍ່ເຄີຍເຂົ້າຮຽນ, ຜູ້ບໍ່ຈົບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ແລະ ບໍ່ຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ແມ່ນຍັງບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ພ້ອມດຽວກັນ, ຂໍ້ມູນສໍາລັບການວາງແຜນ ແລະ ການຕິດຕາມ ບາງຕົວຊີ້ບອກ ເຊັ່ນ ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ອັດຕາການຮູ້ໜັງສື ທີ່ລະອຽດຕາມກຸ່ມອາຍຸ (6-14 ປີ, 15-24 ປີ, 15-40 ປີ ແລະ 40+) ກໍຍັງບໍ່ທັນຊັດເຈນ. ການເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ຂອງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ກໍຍັງບໍ່ທັນສູງເທົ່າທີ່ຄວນ.

ການເຂົ້າເຖິງປະຊາກອນກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນຂອງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ, ກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ບໍ່ຮູ້ໜັງສື ສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ມີສະຖານະຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ ຈຶ່ງເຮັດເຂົາເຈົ້າຍິດຖືເອົາຕາມຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ການທຳມາຫາກິນ ເປັນປັດໄຈສໍາຄັນກວ່າການຮຽນໜັງສື. ພ້ອມດຽວກັນ, ການຈັດການຮຽນການສອນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ໃຫ້ປະຊາກອນກຸ່ມເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ການຈັດການຮຽນການສອນ ໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ 6-14 ປີ ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມບໍາລຸງໄດ້ຈຳນວນ 11,807 ຄົນ, ທຽບໃສ່ແຜນທີ່ວາງໄວ້ 25,000 ຄົນ ໄດ້ 47.22 %; ການລົບລ້າງຄວາມບໍ່ຮູ້ໜັງສືໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ 15-40 ປີ ໄດ້ຈຳນວນ 15,373 ຄົນ ທຽບໃສ່ແຜນທີ່ວາງໄວ້ 20,000 ຄົນ ໄດ້ 76.86%, ການຮຽນ-ການສອນບໍາລຸງ ຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນບໍາລຸງໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ 15-35 ປີ ໄດ້ຈຳນວນ 82,313 ຄົນ, ທຽບໃສ່ແຜນທີ່ວາງໄວ້ 120,000 ຄົນ ໄດ້ 69%; ປະຊາກອນ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍທົ່ວໄປ ໄດ້ເຂົ້າຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ແລະ ຮຽນຈົບ ໄດ້ຈຳນວນ 8,345 ຄົນ, ທຽບໃສ່ແຜນທີ່ວາງໄວ້ 40,000 ຄົນ ໄດ້ 20.86 %; ປະຊາກອນກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ສົນໃຈ ເຂົ້າຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານໄດ້ທັງໝົດ 16,382 ຄົນ ທຽບໃສ່ແຜນທີ່ວາງໄວ້ 20,000 ຄົນ ໄດ້ 81.91%.

ການຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດຜ່ານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ຍັງສືບຕໍ່ມີຄວາມທ້າທາຍ. ບັນຫາສໍາຄັນກໍຄື ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຫຼັກສູດ ແລະ ຮູບແບບການຮຽນການສອນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຍືດຢຸ່ນ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍເທົ່າທີ່ຄວນ. ພ້ອມດຽວກັນ, ການຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານດັ່ງກ່າວອອກມາເປັນແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂັ້ນກະຊວງ, ອົງການທຽບເທົ່າກະຊວງ ຍັງບໍ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ; ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນຂັ້ນຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ຊັດເຈນ, ງົບປະມານບໍລິຫານສູນທີ່ຍັງຈຳກັດຫຼາຍ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກກໍບໍ່ພຽງພໍ; ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ຫຼາຍສະບັບ ຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; ການສະໜອງເງິນອຸດໜູນໃຫ້ແກ່ຄູສອນທີ່ເປັນອາສາສະໝັກສອນບໍາລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ຍັງບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ລວມທັງການດຳລົງຊີວິດໃນປັດຈຸບັນ. ໂດຍລວມແລ້ວ, ການລົງທຶນໃສ່ໃນການພັດທະນາວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ ແລະ ມີໜ້ອຍ.

ເຖິງວ່າຈະມີສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້, ແຕ່ຜົນສໍາເລັດທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການ ບໍາລຸງ ແລະ ຍົກລະດັບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ສໍາລັບກຸ່ມອາຍຸ 15-40 ປີ, ຊຶ່ງມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈຳນວນ 37,060 ຄົນ, ເຊິ່ງເກີນຄາດໝາຍທີ່ກໍານົດຄື 21,000 ຄົນ. ຄວາມສໍາເລັດນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງເປົ້າໝາຍ ແລະ ສໍາລັບຜົນກະທົບທີ່ສໍາຄັນ ຖ້າຫາກການຈັດການຮຽນການສອນ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ຜົນສໍາເລັດຕົ້ນຕໍ

- ໄດ້ສໍາເລັດແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງແຜນປະຕິບັດງານ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ໃນຂະແໜງການສຶກສາທິການ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ.
- ປະຊາກອນໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ປະລະການຮຽນ ໄດ້ບໍາລຸງຜ່ານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ໃນ 5 ປີ ບັນລຸໄດ້ 171,280 ຄົນ ທຽບໃສ່ຄາດໝາຍທີ່ວາງໄວ້ 150,000 ໄດ້ 114.18 %.

1.1.5 ການສຶກສາຄູ

ໂດຍສືບຕໍ່ຜັນຂະຫຍາຍຜົນໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020), ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ ການພັດທະນາ ແລະ ຍົກສູງຄຸນນະພາບຂອງຄູສອນ ເພື່ອເປັນໃຈກາງຂອງການປັບປຸງວຽກງານການສຶກສາ ເຊິ່ງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວແມ່ນເນັ້ນໃສ່ ການສ້າງສະຖານການສ້າງຄູ ເປັນສູນແຫ່ງການພັດທະນາວິຊາຊີບ ໃນທຸກລະດັບ. ຄຽງຄູ່ກັນນີ້, ກໍໄດ້ສໍາເລັດການສ້າງຫຼາຍນິຕິກຳເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ; ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຝຶກຫັດວິຊາຊີບຂອງນັກສຶກສາປີສຸດທ້າຍເພື່ອໄປສອນໃນເຂດບໍລິການທີ່ຂາດແຄນຄູ (1 ສິກຮຽນ); ໄດ້ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດດ້ານການສອນ, ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານ, ພະນັກງານວິຊາການ, ຄູສອນ ໃນສະຖານການສຶກສາຄູ ແລະ ຄູປະຈຳການທຸກຊັ້ນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ສໍາເລັດການລິເລີ່ມການຝຶກອົບຮົມວິຊາຄູຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໃຫ້ພະນັກງານນັກຮິບ ເພື່ອໄປຊ່ວຍສອນເຂດຊາຍແດນ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ຂາດແຄນຄູ. ນອກນັ້ນ, ສະຖານການສ້າງຄູ ໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ ແລະ ແນະນຳການລາຍງານຜົນການປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ ແລະ ດຳເນີນການປະກັນຄຸນນະພາບພາຍໃນເປັນປົກກະຕິ ເພື່ອໃຫ້ວິທະຍາໄລຄູກາຍເປັນສູນແຫ່ງຄວາມເປັນເລີດໃນສາຍສ້າງຄູໃດໜຶ່ງ.

ເຖິງຈະມີຜົນສໍາເລັດດັ່ງທີ່ກ່າວມາ, ສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ຂີດຄວາມສາມາດຂອງຄູກໍຍັງມີຢູ່. ຄວາມສາມາດຂອງຄູທີ່ຍັງຈຳກັດ ເປັນປັດໄຈຕັດສິນຕົ້ນຕໍ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນຍັງຕໍ່າ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຄູປະຖົມທັງໝົດໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຫຼັກສູດໃໝ່ຊັ້ນປະຖົມ ນັບແຕ່ສິກຮຽນ 2019-2020 ແຕ່ການສະໜັບສະໜູນກໍຍັງບໍ່ພຽງພໍ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຄູມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເນື້ອໃນ, ທັກສະການສອນ ແລະ ແຮງຈູງໃຈ ທີ່ຈະສ້າງການປ່ຽນແປງທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອພັດທະນາການສິດສອນໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ (ສໍາລັບການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ) ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຂຶ້ນກັບການສະໜັບສະໜູນຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ທີ່ໄດ້ມີການກໍານົດເປົ້າໝາຍຕາມເມືອງຂອງໂຄງການເປັນສ່ວນຫຼາຍ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດສາຍສ້າງຄູ ໂດຍການນຳໃຊ້ລະບົບໄອຊີທີ ເຂົ້າໃນການຈັດການຮຽນການສອນ ທີ່ຜ່ານລະບົບອອນລາຍ ຍັງບໍ່ທັນປະຕິບັດໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ; ເນື່ອງຈາກ ນັກສຶກສາບາງຄົນຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງລະບົບອິນເຕີເນັດ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮຽນດ້ວຍລະບົບອອນລາຍໄດ້ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ; ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ເລີ່ມແກ້ໄຂບັນຫານີ້ໂດຍຜ່ານການເພີ່ມງົບປະມານເທື່ອລະກ້າວໃນປີ 2024 ແລະ 2025 ເຊິ່ງເປັນບາດກ້າວທຳອິດທີ່ສໍາຄັນ ສູ່ລະບົບທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ເພິ່ງພາຕົນເອງໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າພົບວ່າ ລະດັບຄວາມຮູ້ດ້ານເນື້ອໃນຂອງຄູສອນ ແລະ ທັກສະການສິດສອນ ຂອງຄູແມ່ນຍັງບໍ່ສູງ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນໂດຍກົງຕໍ່ຄຸນນະພາບການສຶກສາ. ໃນການສຳຫຼວດປີ 2024 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນວິຊາຄະນິດສາດຂອງຄູປະຖົມຈຳນວນຫຼາຍ ແມ່ນຍັງບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະສອນຫຼັກສູດໃໝ່ຢ່າງມີ ປະສິດທິພາບ. ນອກຈາກນັ້ນ, ມາດຕະຖານການສິດສອນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ລະບົບການປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງຄູຍັງບໍ່ສອດຄ່ອງ ກັບມາດຕະຖານທີ່ຕິດພັນກັບຂະບວນການຮຽນການສອນ. ການລົງສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອຄູ ຂອງຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດແຕ່ລະຊັ້ນ ຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງໃນທຸກເຂດພາຍໃນເມືອງ ແລະ ຂຸ້ນໂຮງຮຽນ.

ການຝຶກອົບຮົມຄູ ຍັງບໍ່ທັນບັນລຸດ້ານຄຸນນະພາບເທົ່າທີ່ຄວນ ເນື່ອງດ້ວຍບາງປັດໄຈທີ່ກະທົບ ເປັນຕົ້ນ ຄູ ສອນຈຳນວນຫຼາຍສອນບໍ່ຖືກຊັ້ນ, ບໍ່ຖືກກັບວິຊາທີ່ຕົນໄດ້ຈົບມາ (ຄູມັດທະຍົມແຕ່ໄປສອນຊັ້ນປະຖົມ), ຄູມີການສັບ ປ່ຽນຊັ້ນ/ຂັ້ນສອນ, ສອນຫ້ອງຄວບຫຼາຍຂັ້ນຮຽນ, ການພັດທະນາວິຊາຊີບບໍ່ໄດ້ຮັບການວາງແຜນທີ່ດີ ແລະ ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ຜົນການສອນຂອງຄູ ແລະ ຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ບໍ່ທັນບັນລຸຕາມຄາດໝາຍທີ່ວາງໄວ້; ກົນໄກການ ຕິດຕາມ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງຂອງຄູ, ຜູ້ອຳນວຍການ ແລະ ຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ ກໍຍັງບໍ່ທັນມີ ລະບົບທີ່ຊັດເຈນ. ພ້ອມດຽວກັນ, ການປັບປຸງໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເມືອງ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ບົດບາດຂອງຜູ້ເຮັດວຽກ ສຶກສານິເທດມີຄວາມສັບຊ້ອນຫຼາຍຂຶ້ນ ສົ່ງຜົນໃຫ້ປະສິດທິພາບຂອງການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຫຼຸດລົງ.

ການປະຕິຮູບທີ່ສຳຄັນຂອງການພັດທະນາຄູ ແມ່ນການສ້າງລະບົບການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (ຂອບ ການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນປີ 2022). ລະບົບການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ຈະ ສະໜອງການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງລວມມີ ການສະໜັບສະໜູນໃນຂັ້ນໂຮງຮຽນ, ການ ຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການຈາກສະຖານການສ້າງຄູ ແລະ ລະບົບການນິເທດພາຍໃນຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ລະບົບໃໝ່ນີ້ ຈະປ່ຽນ ຮູບແບບການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຈາກທີ່ເນັ້ນວິທີການປະຊຸມ ຫຼື ຝຶກອົບຮົມແບບເຊິ່ງໜ້າ (ຜົນໄດ້ຮັບບໍ່ສູງ) ໄປສູ່ວິທີ ການທີ່ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ, ມີການປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍຂຶ້ນ. ຮູບແບບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ເລີ່ມ ປະຕິບັດຢູ່ວິທະຍາໄລຄູ 3 ແຫ່ງ ແລະ 30 ເມືອງ ໃນປີ 2024 ແລະ ໄດ້ວາງແຜນຈະຂະຫຍາຍອອກຕື່ມ.

ແຕ່ຄຽງຄູ່ກັບການປະຕິຮູບດັ່ງກ່າວ, ຂອດການເກັບກຳສະຖິຕິຄູທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ແຕ່ລະຊັ້ນ ຍັງບໍ່ທັນເປັນລະບົບຊັດເຈນ. ລະບົບປະກັນຄຸນນະພາບໃນສະຖານການສ້າງຄູ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຢ່າງເຕັມສ່ວນ; ລະບົບຖານຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານວຽກງານການສ້າງຄູ (TEMIS) ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ທັນ ກັບສະພາບການທັນເປັນທັນສະໄໝ ສົ່ງຜົນໃຫ້ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນການວາງແຜນຍັງຈຳກັດ.

ການເຂົ້າຮຽນໃນສາຍສ້າງຄູ ໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2020-2021 ເຊິ່ງຫຼຸດລົງປະມານ 70%, ຄຽງຄູ່ ກັນນັ້ນ ການປະລະຂອງນັກສຶກສາຄູ ກໍເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຂອງ ໂຄຕ້າຄູ. ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສ້າງຄູໃໝ່ ຕາມທີ່ເຄີຍຕ້ອງການຜ່ານມາ ສະນັ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການໃນການ ເຂົ້າຮຽນສ້າງຄູຈຶ່ງຫຼຸດລົງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນຈະຕ້ອງຮັບປະກັນການວາງແຜນໄລຍະກາງທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໃນການສ້າງຄູ ຕາມສະພາບຄວາມຕ້ອງການຂອງຄູ ແລະ ການສະໜອງຄູ, ພ້ອມທັງ ກຳນົດຍຸດທະສາດເພື່ອເພີ່ມການ ເຂົ້າຮຽນໃນສາຍສ້າງຄູ ແລະ ເພີ່ມໂຄຕ້າຄູໃຫ້ເໝາະສົມ. ຜົນສຳເລັດທີ່ພື້ນເດັ່ນໃນໄລຍະ 2021-2025 ແມ່ນ ຈຳນວນຄູ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບໃນວິທະຍາໄລຄູແມ່ນມີເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ (ຄູປະຈຳການ) ເຊິ່ງການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ນີ້ ແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນໃນການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດຂອງຄູ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນທີ່ຕ່ຳ.

ຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍ

- ໄດ້ສຳເລັດການສ້າງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ຫຼາຍນິຕິກຳ ເພື່ອກຳນົດມາດຕະຖານ ແລະ ເປັນແນວທາງໃນການ ພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ເປັນຕົ້ນ: ນະໂຍບາຍຄູແຫ່ງຊາດ, ມາດຕະຖານສະມັດຖະພາບດ້ານໄອຊີທິຂອງຄູ ໃນ ສປປ ລາວ, ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ, ມາດຕະຖານການສອນຊັ້ນປະຖົມສຶກ

ສາໃນ ສປປ ລາວ, ມາດຕະຖານການສອນ ສໍາລັບຄູໃນສະຖານການສຶກສາຄູ, ຄູ່ມືຜູ້ສັງເກດຄຸນນະພາບ ການສອນຂອງຄູຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ (ເຄື່ອງມື ສັງເກດການສອນຂອງຄູ) ແລະ ອື່ນໆ.

- ໄດ້ສໍາເລັດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຄູປະຈຳການ ກ່ຽວກັບຫຼັກສູດໃໝ່ຊັ້ນປະຖົມ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
- ໄດ້ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ເຊິ່ງໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ທົດລອງນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນເມືອງເປົ້າໝາຍ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຄູທີ່ຢືດຢູ່ນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍຂຶ້ນ.

1.1.6 ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ

ຂະແໜງການຍ່ອຍອາຊີວະສຶກສາ ເປັນຂະແໜງການຍ່ອຍຫຼັກຂັ້ນພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອກໍ່ສ້າງກໍາລັງແຮງງານຂອງຊາດ. ໃນການພັດທະນາວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໂດຍຮ່ວມມືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນໄດ້ມີການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງສາຍຮຽນອາຊີວະສຶກສາ ເຊັ່ນ: ໄດ້ມີການພັດທະນາມາດຕະຖານອາຊີບໃໝ່, ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອື່ນໆ. ພ້ອມນັ້ນ, ກໍມີການຮ່ວມມືກັບພາກທຸກລະດັບ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ ທັງໃນການພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ຮູບແບບວິທີການຮຽນການສອນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການສະໜອງອາຊີວະສຶກສາ ກໍຍັງບໍ່ຕອບສະໜອງໄດ້ຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ຍັງບໍ່ສາມາດດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງນັກສຶກສາໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ການເຂົ້າຮຽນໃນສາຍອາຊີວະສຶກສາໃນພາກລັດຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບຊັ້ນກາງຂຶ້ນໄປ (ຫຼຸດລົງເຖິງ 48.3%), ໜຶ່ງໃນສາເຫດຂອງການຫຼຸດລົງ ແມ່ນຍ້ອນຈຳນວນນັກຮຽນໃນຊັ້ນມັດທະຍົມທີ່ຫຼຸດລົງ, ນັກຮຽນໃນຊັ້ນ ມ.4 ຫຼຸດລົງເຖິງ 21.5% ນັບແຕ່ສົກຮຽນ 2018-2019. ເຊັ່ນດຽວກັບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ, ການຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຂອງການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນໃນການສຶກສາຊັ້ນສູງ ເຊິ່ງຂໍ້ມູນສະຖິຕິຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ນັກຮຽນໃນຊັ້ນ ມ.7 ຫຼຸດລົງເຖິງ 36.8% ນັບຕັ້ງແຕ່ 2018-2019. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກໍຍັງມີຂໍ້ສັງເກດຈາກຂໍ້ມູນວ່າ ການເຂົ້າຮຽນໃນຮູບແບບໄລຍະສັ້ນແມ່ນໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈ ແລະ ມີຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກບັນດາແຜນງານ ຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ການເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາທັກສະທີ່ຢືດຢູ່ນ ແລະ ຕອບສະໜອງກັບເປົ້າໝາຍຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການຫຼຸດລົງຂອງຈຳນວນນັກຮຽນໃນຊັ້ນມັດທະຍົມນີ້ ຍັງມີຜົນກະທົບໃສ່ຈຳນວນນັກສຶກສາໃນລະດັບການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ການເຂົ້າຮຽນຫຼຸດລົງໃນທົ່ວລະບົບ. ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ຈຳນວນນັກສຶກສາໃນມະຫາວິທະຍາໄລພາກລັດທັງ 4 ແຫ່ງ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ສສກ⁴ ແມ່ນຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ, ເຊິ່ງເຫັນວ່ານັກສຶກສາທີ່ລົງທະບຽນເຂົ້າຮຽນ ຫຼຸດລົງເຖິງ 26.9% ໃນໄລຍະ 2020-21 ຫາ 2024-25. ການລົງທະບຽນຂອງນັກສຶກສາປີທີ 1 ທຽບກັບແຜນແບ່ງປັນຮັບນັກສຶກສາ ທີ່ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ອະນຸມັດຕາມການສະເໜີຂອງສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ມີຈຳນວນຫຼຸດຈາກແຜນຫຼາຍ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ມີການສະໜອງທຶນການສຶກສາ, ເບື້ອງໜ້າ ຫຼື ການຍົກເວັ້ນ ຫຼື ຫຼຸດຄ່າລົງທະບຽນ. ຈຳນວນນັກສຶກສາ ຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລ 4 ແຫ່ງ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ພຽງ 41% ຂອງແຜນແບ່ງປັນ, ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງອື່ນ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ພຽງ 49% ຂອງແຜນແບ່ງປັນ ແລະ ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງພາກ

⁴ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ (ມຊ), ມະຫາວິທະຍາໄລຈຳປາສັກ (ມຈ), ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ (ມຂ) ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ (ມສ).

ເອກະຊົນ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 73% ຂອງແຜນແບ່ງປັນ ແລະ ສັດສ່ວນຂອງນັກສຶກສາເອກະຊົນ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 14.4% ທຽບໃສ່ນັກສຶກສາທັງໝົດ.

ນອກຈາກການເຂົ້າຮຽນແລ້ວ, ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ກໍຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ, ເຖິງແມ່ນວ່າໄດ້ມີການປັບປຸງການສຶກສາຊັ້ນສູງໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ມີການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຫຼັກສູດແລ້ວ ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ທ່ວງທັນກັບຈັງຫວະການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາຂອງການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ, ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງນັກສຶກສາໃນການເຂົ້າຮຽນ. ການປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ການລົງຝຶກງານຂອງນັກສຶກສາ ຢູ່ໃນສະຖານທີ່ເຮັດວຽກຕົວຈິງ ຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ກວ້າງຂວາງ ເທົ່າທີ່ຄວນ; ເຖິງວ່າການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດຢູ່ໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນທັງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ແຕ່ການນຳໃຊ້ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດແມ່ນຍັງຈຳກັດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຮັບໃຊ້ໃນການສ້າງນະໂຍບາຍ ຫຼື ການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆພາຍໃນຂະແໜງການ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ມີບາງໂຄງການຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ທີ່ສະໜັບສະໜູນການວິເຄາະດັ່ງກ່າວ (ເຊັ່ນ: ການສຳຫຼວດຜູ້ຈ້າງງານ ແລະ ການຕິດຕາມນັກສຶກສາ), ແຕ່ຄວາມສາມາດໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານັ້ນ ເພື່ອທົບທວນຄືນຢ່າງມີຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາ ແລະ ສະໜອງຫຼັກສູດ ທີ່ຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ກໍຍັງມີຈຳກັດ. ການສ້າງຜະລິດຕະພັນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງລະບົບການປະເມີນຕົນເອງຂອງສະຖານການສຶກສາ ແມ່ນມີຄວາມຄືບໜ້າ ແຕ່ລະບົບການປະກັນຄຸນນະພາບພາຍນອກທີ່ຄົບຖ້ວນ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້, ລວມທັງຄຸນນະພາບຂອງຄຸນວຸດທິ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງ ສະພາການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ພາກລັດຖະບານ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ສິ່ງຜົນໃຫ້ຍັງເກີດຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານຄວາມສອດຄ່ອງໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດແຫ່ງຊາດ.

ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງນັກສຶກສາທີ່ໄປຮຽນຕ່າງປະເທດ ຜ່ານມາແມ່ນຍັງປະເສີນກັບສິ່ງທ້າທາຍທາງ ດ້ານງົບປະມານນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນຄົ້ນຄວ້າວິເຄາະສະພາບການສຶກສາຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ການພັດທະນາເຄື່ອງມືຕິດຕາມຜູ້ຮຽນ ແລະ ການມີວຽກເຮັດງານທຳຂອງຜູ້ຮຽນຈົບຈາກຕ່າງປະເທດ, ການຮ່ວມມືກັນຂອງສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ອົງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ຊຸມຊົນຍັງບໍ່ຫຼາຍ, ຍັງມີຊ່ອງຫວ່າງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການປະສານງານຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເຮັດໃຫ້ຍັງບໍ່ທັນຕອບສະໜອງຕໍ່ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂອງບັນດາສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງເທົ່າທີ່ຄວນ.

ເມື່ອເບິ່ງດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ໃນອາຊີວະສຶກສາ, ສຶກຮຽນ 2024-2025 ແມ່ນ 0.58 ໝາຍຄວາມວ່າ ມີນັກສຶກສາເພດຊາຍ ສູງກວ່າ ເພດຍິງ, ເນື່ອງຈາກ ວິຊາທີ່ເພດຍິງມີຍົມເຂົ້າຮຽນແມ່ນຍັງມີຈຳກັດ ເຊັ່ນ: ສາຂາການໂຮງແຮມ ແລະ ຕັດຫຍິບ, ສ່ວນວິຊາໃໝ່ ເຊັ່ນ: ໄອຊີທີ ແລະ ການຂົນສົ່ງ (ໂລຈິສຕິກ) ແມ່ນຍັງບໍ່ເປັນທີ່ນິຍົມຂອງນັກສຶກສາເພດຍິງ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ໃນການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ເທົ່າກັບ 1.08 ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໂດຍສະເລ່ຍແມ່ນມີນັກສຶກສາເພດຍິງ ຫຼາຍກວ່າເພດຊາຍເລັກໜ້ອຍ ແຕ່ທັງນີ້ ຄວາມແຕກຕ່າງກໍຂຶ້ນກັບສາຂາວິຊາທີ່ຮຽນ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍບຸລິມະສິດຂອງ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025) ເພື່ອຍົກລະດັບການສຶກສາທັງຂັ້ນພື້ນຖານ ເຖິງຖືວ່າຈະມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງ ແລະ ຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແຕ່ກໍມີບາງຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍ ເຊິ່ງສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍ

- ດຳລັດວ່າດ້ວຍຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດ (LQF) ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ໃນເດືອນ ກັນຍາ ປີ 2021. ຂອບວຸດທິດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດຂອບສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະຕິບັດວຸດທິ ລວມທັງ ຂະບວນ

ການສໍາລັບການພັດທະນາ, ການປະກັນຄຸນນະພາບ, ການຮັບຮູ້, ເສັ້ນທາງການສຶກສາ, ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກອຸດສາຫະກຳ.

- ໂດຍຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບພາກອຸດສາຫະກຳ, ໄດ້ມີການພັດທະນາມາດຕະຖານອາຊີບໃຫມ່ໃນອາຊີວະສຶກສາ, ຈຳນວນຫຼັກສູດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ແລະ ການນຳໃຊ້ຮູບແບບການຝຶກອົບຮົມແບບຄວບຄູ່ (DCT) ໃນຫຼາຍຫຼັກສູດ ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກສຶກສາໄດ້ປະຕິບັດຕົວຈິງໃນສະຖານປະກອບການຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ດຳລັດວ່າດ້ວຍກອງທຶນພັດທະນາອາຊີວະສຶກສາ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ໃນປີ 2023 ເພື່ອສ້າງກົນໄກໃນການລະດົມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງງົບປະມານທີ່ມາຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງທຶນ ລວມທັງ ພາກເອກະຊົນ ໃນການພັດທະນາວຽກງານອາຊີວະສຶກສາ. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ສໍາເລັດການພັດທະນາຄູ່ມືການນຳໃຊ້ກອງທຶນ. ນອກນັ້ນ, ງົບປະມານທີ່ຈັດສັນເຂົ້າໃນການຝຶກອົບຮົມຄູປະຈຳການ ໃນສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ປີ 2024 ແລະ 2025 ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ໄດ້ສ້າງ, ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງ ຫຼັກສູດໃນຫຼາກຫຼາຍສາຂາວິຊາ ໃນສາຍການສຶກສາຊັ້ນສູງ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ. ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານປະກັນຄຸນນະພາບໃນບັນດາມະຫາວິທະຍາໄລ ເພື່ອຮັບປະກັນການປັບປຸງທາງດ້ານຄຸນນະພາບດັ່ງກ່າວ.
- ໄດ້ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ດິຈິຕອນ ເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນ ໃນສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ.

1.1.7 ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ການບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງ ໂດຍສະເພາະການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ລວມທັງການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ພະນັກງານ, ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານອື່ນໆ ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນເມືອງດ້ອຍໂອກາດ ແມ່ນບຸລິມະສິດສໍາຄັນຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025). ແຕ່ຜ່ານການປະຕິບັດຕົວຈິງ ກໍ່ເຫັນວ່າຍັງມີບາງສິ່ງທ້າທາຍທີ່ເປັນອຸປະສັກໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວ.

➤ ດ້ານງົບປະມານ

ໃນໄລຍະ 2021-2025, ການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາແມ່ນມີທ່າອ່ຽງທີ່ຫຼຸດລົງ. ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາທຽບໃສ່ GDP ຫຼຸດລົງຈາກ 2.46% ໃນປີ 2019 ເປັນ 1.65% ໃນປີ 2025 ແລະ ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຕົ້ນຕໍ (ບໍ່ລວມໜີ້ສິນ ແລະ ເງິນແຮດ່າງໆ) ກໍ່ຫຼຸດລົງຈາກ 14.1% ໃນປີ 2019 ເປັນ 9.1% ໃນປີ 2024, ເຖິງແມ່ນວ່າໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເລັກໜ້ອຍເປັນ 10.7% ໃນປີ 2025 ເຂົ້າໃນບາງແຜນງານ ເຊັ່ນ: ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ, ການສະໜອງອາຫານໃນໂຮງຮຽນ, ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ, ການສະໜອງປຶ້ມແບບຮຽນ, ລວມທັງເງິນອຸດໜູນພະນັກງານ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຕົວຈິງແມ່ນຖືວ່າຕໍ່າຍ້ອນອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ເຖິງແມ່ນວ່າງົບປະມານຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຕ່ງົບປະມານເພື່ອຂະຫຍາຍແຜນງານທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນຍັງຈຳກັດຫຼາຍ ໂດຍລວມ ແລ້ວແມ່ນບໍ່ພຽງພໍໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ, ການພັດທະນາລະບົບ ແລະ ການສະໜອງເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິ ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນເຂດເປົ້າໝາຍ.

ເຖິງວ່າໄລຍະຜ່ານມາ ຈະມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ແຕ່ເຫັນວ່າກໍ່ຍັງມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ລະຫວ່າງເມືອງຕ່າງໆ. ປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ກະທົບນອກຈາກງົບປະມານທີ່ຈຳກັດແລ້ວ, ລະບົບໃນການຈັດສັນງົບປະມານ ໃຫ້ແກ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ຍັງບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ມີການປັບປຸງສຸດຄິດໄລ່ໃນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ໂດຍສະເພາະ ພາກ 62 ແລະ 63, ແຕ່ການຈັດສັນງົບປະມານໃນຂັ້ນແຂວງ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານລະບົບການຂຶ້ນແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃຕ້ຮູບແບບການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງຂອງລັດຖະບານ ໄປຕາມສາຍປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ທີ່ເຄີຍ

ປະຕິບັດຜ່ານມາ ເຊິ່ງຍັງບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມແທດເໝາະ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ ທີ່ອີງໃສ່ຜົນການວິເຄາະຂອງຂັ້ນສູນກາງ. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນຫາດ້ານການຈັດສັນງົບປະມານ ຍັງຈະສືບຕໍ່ມີຄວາມທ້າທາຍ ແລະ ເປັນປັດໄຈສົ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງເມືອງມີເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຄຽງຄູ່ກັບງົບປະມານຂອງລັດ, ການສະໜັບສະໜູນຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ ກໍຍັງມີບົດບາດສໍາຄັນຫຼາຍ. ງົບປະມານສໍາລັບສໍາລັບແຜນງານ ຫຼື ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ລວມທັງເງິນບໍລິຫານອື່ນໆ ແມ່ນໄດ້ຮັບຈາກການສະໜັບສະໜູນຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາເປັນສ່ວນໃຫຍ່, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ໃນປະຈຸບັນແມ່ນກວມເອົາປະມານ 18.5% ຂອງງົບປະມານສຶກສາໃນປີ 2025 ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງສັດສ່ວນງົບປະມານຈາກພາຍນອກທີ່ຂ້ອນຂ້າງສູງ. ການສະໜັບສະໜູນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ລະບົບ ແລະ ວິທີການໃໝ່ໆໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ວາງໄວ້, ແຕ່ສິ່ງທ້າທາຍແມ່ນ ຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ລວມທັງການຂະຫຍາຍແຜນງານຕ່າງໆໃຫ້ກວ້າງຂວາງແມ່ນຍັງມີຈຳກັດ ແລະ ການຮັບປະກັນທາງດ້ານໜາວຜົນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງກໍຍັງຕ້ອງໄດ້ຄໍານຶງເພີ່ມຕື່ມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການສະໜັບສະໜູນຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໃນເມືອງດ້ອຍໂອກາດຂອງຂະແໜງການໄລຍະຜ່ານມາ ຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດສະໜັບສະໜູນເມືອງທີ່ເປັນ ເປົ້າໝາຍສະເພາະ ແຕ່ເຫັນວ່າໃນທົ່ວປະເທດແມ່ນຍັງມີຄວາມແຕກໂຕນຫຼາຍ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນການເຂົ້າເຖິງ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ການສະໜອງຄູ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີພຽງແຕ່ໃນ 40 ເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງມີຢູ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນທົ່ວປະເທດ. ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວນີ້, ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ຈັດສັນງົບປະມານເພີ່ມຕື່ມໃຫ້ໃນປີ 2025 ເພື່ອຈັດສັນໃຫ້ແກ່ບັນດາເມືອງເປົ້າໝາຍສະເພາະແນໃສ່ແກ້ໄຂບັນຫາການເຂົ້າຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ການປະລະທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ໃນສາຍສາມັນສຶກສາ.

ດັ່ງນັ້ນ, ບັນຫາດ້ານງົບປະມານຍັງຈະສືບຕໍ່ມີຄວາມທ້າທາຍໃນແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030). ຖ້າຫາກວ່າ ງົບປະມານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງການຫາກໍເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ກົນໄກຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເພື່ອໃຫ້ການຈັດສັນສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນຕົວຈິງ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບດ້ານການສຶກສາ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ກໍຍັງຈະເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ທີ່ອາດບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້.

ຜົນສໍາເລັດຕົ້ນຕໍ

- ການປັບປຸງສູດການຄິດໄລ່ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ (SBG) ໃນປີ 2023 ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຈັດສັນງົບປະມານ ໂດຍອີງໃສ່ຂະໜາດຂອງໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງໄດ້ເລີ່ມປະຕິບັດ ໃນສົກຮຽນ 2023-2024. ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ ແມ່ນໄດ້ກັບມາເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ ນັບແຕ່ປີ 2024 ຫຼັງຈາກທີ່ງົບປະມານສໍາລັບໂຮງຮຽນຫຼຸດລົງນັບແຕ່ປີ 2019.
- ການສະໜັບສະໜູນ ວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ ໃນເມືອງເປົ້າໝາຍ (40 ເມືອງດ້ອຍໂອກາດ) ໂດຍຜ່ານໂຄງການ GPE III ລວມທັງການເພີ່ມເຕີມ ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ (SBG), ການສະໜັບສະໜູນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໂດຍອີງໃສ່ຊຸມຊົນ, ແລະ ການພັດທະນາຄູສອນຊັ້ນປະຖົມ.
- ການທົບທວນຄືນ ແລະ ຄັດເລືອກເມືອງບຸລິມະສິດໃໝ່ຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຕໍ່ເນື່ອງໃນການກຳນົດເມືອງເປົ້າໝາຍທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງແກ້ໄຂບາງບັນຫາທີ່ສຸດ. ການຄັດເລືອກເອົາເມືອງບຸລິມະສິດໃໝ່ ແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນປີ 2025.
- ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ດຳເນີນຂັ້ນຕອນ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບການຈັດສັນງົບປະມານພາຍໃນຂອງຕົນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການດຳເນີນງານຂອງຄະນະກຳມະການແຜນການ ແລະ ການເງິນ. ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ດຳເນີນການປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຄຸ້ມຄອງການເງິນ

(ລະບົບຄຸ້ມຄອງແຜນການ ແລະ ການເງິນ - PBMIS, ລະບົບຄຸ້ມຄອງເງິນເດືອນ - WMIS, ລະບົບ
ຄຸ້ມຄອງເງິນ SBG- SGBMIS, ລະບົບຄຸ້ມຄອງໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ
(ODA) - ODAMIS) ເພື່ອເປັນພື້ນຖານສໍາລັບການປັບປຸງການສ້າງແຜນການ ແລະ ແຜນງົບປະມານ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ໂຄຕ້າລັດຖະກອນທີ່ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຮັບອະນຸມັດປະຈາກໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງ
ຫຼວງຫຼາຍ, ຈາກ 1,070 ໃນປີ 2020 ເປັນ 272 ໃນປີ 2024, ສົມທົບກັບການສູນເສຍລັດຖະກອນທັງໝົດປະມານ
1,800 ຄົນຕໍ່ປີ (ການສູນເສຍຄູ່ສອນປະມານ 1,500 ຄົນຕໍ່ປີ), ເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາ ປະເຊີນໜ້າກັບບັນຫາ
ການຂາດແຄນຄູ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຢ່າງໜັກໜ່ວງ ເຊິ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນ ຕໍ່ການບັນລຸການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງ
ການຮຽນ ໂດຍສະເພາະໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ອັນເປັນບຸລິມະສິດສູງສຸດຂອງຂະແໜງການ.

ນອກຈາກສິ່ງທ້າທາຍກ່ຽວກັບການສັບຊ້ອນຄູທີ່ມີຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມເທົ່າ
ທຽມແລ້ວ ແມ່ນຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆ ອີກ. ກົນໄກການຈັດສັນຄູ ແມ່ນມີຄວາມສະຫຼັບສັບຊ້ອນ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍ
ແມ່ນບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ ອັນນໍາໄປສູ່ຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມ. ບັນຫາກໍມີຢູ່ວ່າ ໂຮງຮຽນປະຖົມສ່ວນໃຫຍ່ໃນເຂດຫ່າງໄກ
ສອກຫຼີກ ແມ່ນໂຮງຮຽນຂະໜາດນ້ອຍ ຍ້ອນຖານປະຊາກອນໃນເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີໜ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດ
ຈັດສັນຄູໃຫ້ໄດ້ຕາມແຜນອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູສະເລ່ຍລະດັບຊາດໄດ້ ຄື 24:1, ເຮັດໃຫ້ສັດສ່ວນຫ້ອງຄວບໃນຊັ້ນ
ປະຖົມ ມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ເປັນ 35.6% ຂອງຫ້ອງຮຽນທົ່ວປະເທດ, ແລະ 51.1% ໃນ 40 ເມືອງດ້ອຍໂອກາດ.
ຍ້ອນວ່າການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູໃນການສອນຫ້ອງຄວບມີຈຳກັດ, ການສອນຫ້ອງຄວບຈຶ່ງເປັນ
ສິ່ງທີ່ທ້າທາຍຫຼາຍ ແລະ ສົ່ງຜົນລົບຕໍ່ການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການແກ້ໄຂໂຮງຮຽນນະໜາດນ້ອຍ
ໂດຍການໂຮມໂຮງຮຽນເຂົ້າກັນ ແມ່ນປະຕິບັດໄດ້ຍາກ ເນື່ອງຈາກທີ່ຕັ້ງຂອງໂຮງຮຽນ ຢູ່ກະແຈກກະຈາຍ ແລະ ການ
ໂຮມໂຮງຮຽນອາດເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນປະລະການຮຽນໄດ້. ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ບັນຫາຈະບໍ່ແມ່ນການຂາດແຄນຄູ
ແຕ່ແມ່ນການນໍາໃຊ້ຄູທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ. ສະເລ່ຍອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູຢູ່ທີ່ປະມານ 16:1, ແຕ່ໃນສະພາບທີ່ຈໍາ
ນວນນັກຮຽນຫຼຸດລົງ ຈະເຮັດເຮັດໃຫ້ ການຈັດສັນຄູສອນທີ່ເປັນລາຍວິຊາແມ່ນບໍ່ມີປະສິດທິພາບ, ໂດຍສະເພາະ ໃນ
ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນຂະໜາດນ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ ບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍຂອງຂະແໜງການ ແມ່ນສຸມໃສ່ ການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດຍຸດທະສາດໃຫ້ມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງ ກໍຄື ເຮັດແນວໃດໃຫ້ການຈັດສັນຄູມີຄວາມເທົ່າທຽມຫຼາຍຂຶ້ນ ແຕ່ໃນຂະນະ
ດຽວກັນ ກໍຕ້ອງພຽງພໍເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ.

ການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທີ່ຍັງຄົງຄ້າງໃນການແຈກຢາຍຄູ ແລະ ຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນ
ການນໍາໃຊ້ຄູ ທັງໃນລະດັບປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ ແມ່ນຍັງຄົງເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ເປັນພື້ນຖານ ສໍາລັບລະບົບການ
ຄຸ້ມຄອງຄູ.

ໂດຍລວມແລ້ວ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຂະບວນການໃນການການຈັດສັນໂຄຕ້າຄູປະຈຳປີ ແມ່ນຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍໃນ
ທາງດ້ານລະບົບ. ການສະໜອງໂຄຕ້າ ຕົ້ນຕໍແມ່ນຂຶ້ນກັບການສະເໜີຂອງແຂວງ ທີ່ອາດຍັງບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ການວິເຄາະຕາມ
ຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງທີ່ຄວນ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ຊັ້ນການສຶກສາ. ອີກສິ່ງທ້າ
ທາຍໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການຈັດສັນຄູລະຫວ່າງແຂວງ, ລະຫວ່າງເມືອງ, ແລະ ພາຍໃນເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ
ຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກພະນັກງານລັດຖະກອນຄູມີຄວາມລື້ງເຄີຍໃນບ່ອນທີ່ຢູ່ປະຈຳ, ຄູສ່ວນໃຫຍ່ຈະຢູ່ໃນບ່ອນທີ່ສະດວກ
ແລະ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະຍ້າຍອອກຈາກບ່ອນທີ່ຫຍຸ້ງຍາກເຊິ່ງເປັນບ່ອນຂາດແຄນຄູ. ເຖິງແມ່ນວ່າລັດຖະບານຈະສະໜອງ
ເງິນອຸດໜູນສໍາລັບເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແຕ່ແຮງຈູງໃຈດັ່ງກ່າວກໍບໍ່ພຽງພໍ ເພື່ອດຶງດູດໃຫ້ຄູໄປປະຈຳການໃນເຂດຫ່າງ
ໄກທີ່ຂາດແຄນຄູໄດ້.

ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານຈຶ່ງອອກມະຕິຕົກລົງຂອງລັດຖະບານເລກທີ 09/ລບ ໃນເດືອນກໍລະກົດ
2023 ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດແຄນຄູ ໂດຍການຈັດສັນເງິນອຸດໜູນໃຫ້ແກ່ຄູອາສາສະໝັກ, ຕໍ່ອາຍຸການ

ໃຫ້ແກ່ຄູທີ່ບໍານານແລ້ວສືບຕໍ່ການສອນ ແລະ ສະເໜີລະບົບຄຸ້ມຄອງສັນຍາຈ້າງ ທີ່ມີຄວາມຢືດຢຸນໃນການຈັດສັນ, ສັບຊ້ອນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄູ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມເທົ່າທຽມ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ພາຍໃຕ້ທິດທາງການປະຕິຮູບ ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຂອງກະຊວງພາຍໃນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກໍໄດ້ດໍາເນີນການທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດ ລວມທັງການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານບໍລິຫານ ຂອງອົງການ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ງົບປະມານຂອງ ສສກ ສໍາລັບການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດັ່ງກ່າວແມ່ນຈໍາ ກັດ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບາງຂໍ້ເລີ່ມໃນໄລຍະແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກການສະ ໜັບສະໜູນຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜ່ານການສຸມໃສ່ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ ຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສາມາດສັງລວມຜົນສໍາເລັດຕົ້ນຕໍໄດ້ຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຜົນສໍາເລັດຕົ້ນຕໍ

- ໄດ້ມີມະຕິຕົກລົງວ່າດ້ວຍນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດແຄນຄູ, ການປະລະການ ຮຽນ ແລະ ສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນວິຊາຊີບ ສະບັບເລກທີ 09/ນຍ, ລົງວັນທີ 17 ກໍລະກົດ 2023; ການຈ່າຍ ເງິນອຸດໜູນຂອງລັດຖະບານໃຫ້ແກ່ຄູອາສາສະໝັກໃນປີ 2024, ແລະ ການຂະຫຍາຍອາຍຸບໍານານຂອງຄູ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຂາດແຄນຄູ.
- ໄດ້ມີດໍາລັດວ່າດ້ວຍລັດຖະກອນຄູ ສະບັບເລກທີ 202/ລບ, ລົງວັນທີ 12 ພຶດສະພາ 2023 ທີ່ປ່ຽນແທນດໍາ ລັດເລກທີ 177/ນຍ; ດໍາລັດວ່າດ້ວຍພາລະກອນຄູ ສະບັບເລກທີ 283/ລບ, ລົງວັນທີ 22 ພຶດສະພາ 2024 ແລະ ແຜນຄວາມຕ້ອງການຄູ ແລະ ແຜນກໍ່ສ້າງຄູການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ສາມັນສຶກສາໄລຍະ 10 ປີ (2026-2035).
- ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍການປະຕິຮູບກົງຈັກການບໍລິຫານລັດຂອງກະຊວງພາຍໃນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງຄືນ ພາລະບົດບາດ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ອົງການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ພາລະບົດບາດ ແລະ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງໃໝ່ນີ້ ແມ່ນລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເປັນຜູ້ເຊັນອະນຸມັດຂໍ້ຕົກລົງ, ຊຶ່ງໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງໃໝ່ນີ້ ໄດ້ກໍານົດໜ້າ ທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບັນດາກົມຂັ້ນສູນກາງ, ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາແຂວງ/ ນະຄອນຫຼວງ (ສກຂ) ແລະ ຫ້ອງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາເມືອງ/ນະຄອນ (ສກມ) ຢ່າງຈະແຈ້ງ. ບົນ ພື້ນຖານນີ້, ສກຂ ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການ ປັບປຸງພາລະບົດບາດ ແລະ ຕໍາແໜ່ງງານ ໃນທຸກຂັ້ນ ເພື່ອເປັນ ພື້ນຖານ ເພື່ອປັບປຸງການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນ.
- ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ໄດ້ມີໂຄງການລິເລີ່ມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນທົ່ວປະເທດ. ບັນດາຫົວຂໍ້ການຝຶກອົບຮົມປະກອບມີ ການສ້າງ ແຜນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການຈັດສັນຄູທີ່ອົງໃສ່ຂໍ້ມູນຕົວຈິງ, ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດວຽກງານ ແຜນການ ແລະ ການເງິນ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານອື່ນໆ

ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ດ້ວຍລະບົບ LESMIS ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ ທີ່ຈຳເປັນໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການວິເຄາະ ແລະ ສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ແທດເໝາະ, ແຕ່ຍັງເຫັນວ່າຂະແໜງການ ສຶກສາ ຍັງປະສົບກັບສິ່ງທ້າທາຍກ່ຽວຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ຂອບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ຊຶ່ງ ບັນຫາຫຼັກໆ ກໍຄື ລະບົບຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຊື່ອມສານເຂົ້າກັນ. ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ ຍ່ອຍຍັງກະແຈກກະຈາຍ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າກັບ ລະບົບ LESMIS. ຍັງມີຫຼາຍລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທີ່ເຮັດວຽກຄູ່ຂະໜານກັນໄປ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານດຽວກັນ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຊ້າຊ້ອນຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ບໍ່

ສາມາດສັງລວມຂໍ້ມູນທີ່ເອກະພາບຂອງຂະແໜງການ ໄວ້ໃນຖານຂໍ້ມູນດຽວກັນ. ບັນຫາທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ຕົ້ນຕໍແມ່ນມາຈາກການຂາດຂອດການຄຸ້ມຄອງດ້ານດິຈິຕອນຢ່າງເປັນທາງການ ເພື່ອກຳນົດຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງລະບົບ, ກຳນົດ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະຖານຂໍ້ມູນ ລວມທັງຂອດການປະສານງານຄວາມຮັບຜິດຊອບລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ. ຊ່ອງຫວ່າງທັງໝົດນີ້ຖືເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນຂອງຂະແໜງການ ໃນການພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນແບບລວມສູນທີ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການວິເຄາະ ທີ່ບໍ່ພຽງພໍຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຍັງສົ່ງຜົນຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງຂໍ້ມູນ, ການກວດສອບ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເປັນປະຈຳໃນການວາງແຜນ. ສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເກີດມາຈາກ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງງົບປະມານ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີງົບປະມານພຽງພໍໃນການບຳລຸງຮັກສາ, ການພັດທະນາລະບົບ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ.

ຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍ

- ສະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດຂອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ LESMIS, EMISFORM, LIST ແລະ ລະບົບອື່ນໆ ລວມທັງ ການພັດທະນາກະດານຂ່າວ ແລະ ຜ່ານແອັບພລິເຄຊັນ ທາງໂທລະສັບມືຖື. ພ້ອມນີ້, ສສກ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ນຳໃຊ້ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນການສຶກສາ ແລະ ກິລາແບບປະສົມປະສານ (LESMIS). ແພລດຟອມດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ເກັບໄວ້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຖືກຄຸ້ມຄອງໂດຍ ສສກ ແລະ ໄດ້ສຳເລັດການພັດທະນາໂຄງສ້າງ ແລະ ແບບ ເພື່ອຮອງຮັບການເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນລະຫວ່າງລະບົບຕ່າງໆ.
- ສສກ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຖານຂໍ້ມູນການຮຽນ-ການສອນແບບດິຈິຕອນ “ຄັງປັນຍາລາວ”, ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນແບບດິຈິຕອນ ແລະ ແບບປະສົມປະສານ ທັງສຳລັບນັກຮຽນ ແລະ ເພື່ອການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ. ປະຈຸບັນມີຜູ້ໃຊ້ລົງທະບຽນກວ່າ 160,000 ຄົນ ລວມທັງຄູສອນຫຼາຍກວ່າ 29,600 ຄົນ;
- ສຳເລັດການສ້າງຍຸດທະສາດດິຈິຕອນ 10 ປີ ສຳລັບຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງແຜນປະຕິບັດງານ 5 ປີ 2026-2030.
- ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງໃໝ່ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳໃຕ້ກົດໝາຍຂອງຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ 32 ສະບັບ ຄື: ກົດໝາຍ 6 ສະບັບ, ດຳລັດ 12 ສະບັບ, ຂໍ້ຕົກລົງ 13 ສະບັບ ແລະ ຄູ່ມື 2 ສະບັບ.
- ໄດ້ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ພະນັກງານວິຊາການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບວຽກງານແຜນການ, ການເງິນ, ການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ແລະ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງສະຖິຕິຂໍ້ມູນດ້ານການສຶກສາ ແລະ ກິລາ.
- ສຳເລັດການເຊັນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ, ແຜນການຮ່ວມມື ແລະ ໜັງສືແຈ້ງເຈດຈຳນົງການໃຫ້ທຶນການສຶກສາລະຫວ່າງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກັບ ກະຊວງສຶກສາ, ແຮງງານ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຂອງ 9 ປະເທດ ຈຳນວນ 24 ສະບັບ ໃນຂອບການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ, ໄດ້ຮ່ວມມືກັບບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ, ສະມາຄົມ ແລະ ມູນນິທິ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ 50 ອົງການ ແລະ ເຊັນສັນຍາໂຄງການຮ່ວມມື ຈຳນວນ 66 ສະບັບ.

1.2. ວຽກງານວິທະຍາສາດ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຊີ້ນຳວຽກງານການຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ, ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ, ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທຶນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ, ຍັງຢືນຜົນງານ, ຫົວຄິດປະດິດສ້າງ ແລະ ພອນສະຫວັນ ຂອງນັກຮຽນຮູ້-ປັນຍາຊົນ, ນັກວິທະຍາສາດ ແລະ ນັກຄົ້ນຄວ້າທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ຄວາມປອດໄພດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ຊິວະພາບ ແລະ ລັງສີ-ນິວເຄຼຍ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບ

ການ. ພ້ອມທັງ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່, ສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ສ້າງຄວາມສົນໃຈ ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມໝາຍ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງວຽກງານວິທະຍາສາດ ເຊິ່ງໄດ້ມີຜົນສຳເລັດດັ່ງນີ້:

1.2.1. ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ

- 1) ສຳເລັດການປັບປຸງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ (ຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ສົກປີ 2023-2024 ຈັດພິມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ 2024-2025).
- 2) ສຳເລັດການສ້າງຮ່າງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ 2026-2040.
- 3) ສຳເລັດການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງກຳເນີດລັງສີ.
- 4) ສຳເລັດການສ້າງຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ.
- 5) ສຳເລັດການສ້າງຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍສັບປະດາວິທະຍາສາດ ແຫ່ງຊາດ.
- 6) ສຳເລັດການສ້າງຮ່າງດຳລັດ ຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ.
- 7) ສຳເລັດການສ້າງສຳນວນຂໍ້ມູນ ວິທະຍາສາດ ສຳລັບຂະແໜງການຍ່ອຍວິທະຍາສາດ ໃນກາງປີ 2024 ເພື່ອ ເຊື່ອມເຂົ້າໃສລະບົບ LESMIS ຂອງ ສສກ.
- 8) ສຳເລັດການປັບປຸງອານຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ລັດທີ່ມີວັດສະດຸນິວເຄຣຍໜ້ອຍ ສະບັບປັບປຸງ (Small Quantity Protocol, SQP) ສົ່ງໃຫ້ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ ຈາກລັດຖະບານ ໃນ ຕົ້ນປີ 2024.
- 9) ສຳເລັດການລົງຕິດຕັ້ງສະຖານີ ແລະ ຈັດຝຶກອົບຮົມຫຼັກສູດການຕິດຕັ້ງສະຖານີວັດລັງສີໃນສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພລັງສີ-ນິວເຄຣຍ ຜ່ານການຝຶກແບບ (Training of trainer) ຢູ່ 04 ມະຫາວິທະຍາໄລ (ມຊ, ມຈ, ມຊ ແລະ ມສ).
- 10) ສຳເລັດການສ້າງປຶ້ມຄູ່ມື ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບລັງສີ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ເຫັນໄດ້ ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມເປັນຂອງວຽກງານລັງສີ-ນິວເຄຣຍ (ສທ, ອກ, ກສປ ແລະ ຊທສ).
- 11) ສຳເລັດການສ້າງເຄື່ອງມື ແລະ ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ ແຫຼ່ງກຳເນີດລັງສີ ຂອງບັນດາໂຮງໝໍພາກລັດ ທີ່ວ່າປະເທດ ແລະ ໂຮງໝໍພາກເອກະຊົນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

1.2.2. ວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະວັດຕະກຳ

ໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໄດ້ມີສິ່ງທ້າທາຍ ຫຼາຍພໍສົມຄວນ. ການຖ່າຍໂອນ ແລະ ການປັບປຸງການຈັດຕັ້ງການຈັດຕັ້ງ, ວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ງົບປະມານ ທີ່ມີຈຳກັດ ລວມທັງພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຄົ້ນຄວ້າທີ່ຍັງບໍ່ທັນເອື້ອອຳນວຍ ລ້ວນແຕ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃຫ້ແກ່ການ ພັດທະນາວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະວັດຕະກຳ; ສິ່ງທ້າທາຍໜຶ່ງສຳຄັນ ແມ່ນການນຳເອົາບັນດາໜ້າວຽກ ຂອງ ແຜນການພັດທະນາວຽກງານວິທະຍາສາດ ໂດຍສະເພາະຊຶ່ງເຂດວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດ ຕະກຳ, ບັນດາໜ້າວຽກສ່ວນໃຫຍ່ ຍັງແມ່ນວຽກສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນການຄົ້ນຄວ້າ, ຍັງຂາດບຸກຄະລາກອນ ສະເພາະດ້ານ ແລະ ງົບປະມານຈຳກັດ ບໍ່ທັນເຊື່ອມສານ ແລະ ບໍ່ສາມາດບັນຈຸເຂົ້າແຜນພັດທະນາວຽກງານການສຶກ ສາ ແລະ ກິລາ ຄັ້ງທີ IX, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ຍັງບໍ່ທັນສາມາດ ຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງການພັດທະນາ. ແນວໃດກໍຕາມ ເຖິງວ່າຈະມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍ ຢ່າງ ແຕ່ກໍຍັງສາມາດສ້າງໄດ້ຜົນງານຫຼາຍດ້ານ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ໂຄງການສຶກສາແນມໂນ້ມ ຂອງການເກີດພະຍາດຕິດຕໍ່ທີ່ເກີດໃໝ່ທີ່ຕິດພັນກັບການຈັດສັນຂີ້ເຫຍື້ອ, ໄດ້ ຮັບທຶນຈາກ ກອງທຶນເພື່ອນະວັດຕະກຳ ຂອງລັດຖະບານຝຣັ່ງ.
- 2) ໂຄງການສຸຂະພາບໜຶ່ງດຽວສາມາດສ້າງຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນຕົວແບບໄດ້ ຊຶ່ງລວມມີ ສະບູແຫຼວ 3 ສູດ, ສະບູກ້ອນ 5 ສູດ, ນ້ຳຢາລ້າງຈານ 4 ສູດ ເພື່ອສ້າງເປັນຜະລິດຕະພັນຕົວແບບ.

- 3) ສຶກສາ-ຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານພຶດສາດຂອງພຶດຕະກຸນ ຫຍ້າຫົວຫງອກ, ໄຜ່ ແລະ ຂົງ-ຂ່າ ໃນ ອິນດູຈີນ (ກຳປູເຈຍ, ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ) ເຊິ່ງສາມາດເກັບຕົວຢ່າງພຶດໄດ້ ຈຳນວນຫຼາຍກວ່າ 200 ຕົວຢ່າງ, ໄດ້ຄົ້ນພົບພຶດສະກຸນຫວ້ານຕູບໝູບ (ຕະກຸນຂົງ-ຂ່າ) 2 ຊະນິດໃໝ່ ຂອງໂລກ ແລະ ສາມາດຕີພິມຜົນງານ ຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃນວາລະສານສາກົນຈຳນວນ 03 ສະບັບ.
- 4) ສຳເລັດການສ້າງຄຸ້ມແນະນຳກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງທົດລອງທໍລະນີວິທະຍາ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງຫົວຂໍ້ຝຶກອົບຮົມວຽກງານຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໄດ້ທັງໝົດ 8 ຫົວຂໍ້.
- 5) ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສຳມະນາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງວຽກງານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ຕຳແໜ່ງບໍລິຫານປະເພດ 3 ລົງຮອດວິຊາການ.
- 6) ສ້າງວາລະສານວິທະຍາສາດ-ເຕັກນິກ ປະຈຳໄຕມາດ, ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງປຶ້ມ/ວາລະສານ, ລະບົບເວັບໄຊ, ລະບົບ E-Book.
- 7) ປະຕິບັດໂຄງການສຶກສາສຳຫຼວດທ່າແຮງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ສປປ ລາວ ປີ 2022 ໂດຍພື້ນຖານ ຈຳນວນ 4 ແຂວງ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຫຼວງພະບາງ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ ແລະ ສ້າງໄດ້ບົດລາຍງານທາງວິຊາການ 03 ສະບັບ.
- 8) ໄດ້ສຳເລັດພັດທະນາຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມວຽກງານວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ, ປີ 2021 ໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາຫຼັກສູດວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ປີ 2022 ໄດ້ສຳເລັດ 7 ຂະແໜງການ ແລະ ໄດ້ຈັດພິມ ເປັນ 3 ຊຸດ, ຈຳນວນ 70 ຫົວ.
- 9) ຈັດພິມ ແລະ ມອບ ສຶກສາຮຽນຮູ້ດ້ານດາລາສາດຈຳນວນ 8 ສະບັບຕົ້ນ ລວມ 40,000 ກວ່າເຫຼັ້ມ ລະຫວ່າງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ກະຊວງການອຸດົມສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ, ວິໄຈ ແລະ ນະວັດຕະກຳຮາຊອານາຈັກໄທ.
- 10) ສຳເລັດການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາເວບໄຊ ຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ www.istm.most.gov.la
- 11) ເຂົ້າຮ່ວມສ້າງເຄືອຂ່າຍ ລະຫວ່າງ ນັກຄົ້ນຄວ້າ-ວິທະຍາສາດ ຂົງເຂດສາຂາຕ່າງໆ ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອໃຫ້ບັນດານັກຄົ້ນຄວ້າ-ວິທະຍາສາດ, ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ຂອງການປ້ອງກັນ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ບັນຫາມົນລະພິດທາງອາກາດ ແລະ ສຳເລັດການເຝິກອົບຮົມການນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມ Zotero.
- 12) ເຂົ້າຮ່ວມກັບທຶມງານເຄື່ອນຍ້າຍນັກຄົ້ນຄວ້າຈັດເຝິກອົບຮົມ-ແຂ່ງຂັນ ຂອງນັກສຶກສາຈາກ ລາວ ແລະ ສສ. ຫວຽດນາມ ໃນຫົວຂໍ້ ການພັດທະນານະຄອນ ໄກສອນ ພົມວິຫານ ແບບຍືນຍົງ ລະຫວ່າງຄະນະສະຖາປັດຕະຍະກຳສາດ (ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ), ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ, ມະຫາວິທະຍາໄລສະຖາປັດຕະຍະກຳສາດ ເມືອງຮ່າໂນ້ຍ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເພື່ອການພັດທະນາປະເທດຝຣັ່ງ, ອົງການເຄື່ອນຍ້າຍມະຫາວິທະຍາໄລທີ່ໃຊ້ພາສາຝຣັ່ງ, ທະນາຄານເພື່ອການພັດທະນາຝຣັ່ງ ແລະ ສະຖາບັນຝຣັ່ງ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເພື່ອການພັດທະນາປະເທດຝຣັ່ງ ປະຈຳ ສປປ ລາວ.
- 13) ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່, ສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ສ້າງຄວາມເຈົ້າໃຈ ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມເຫັນໄດ້ຄວາມໝາຍ ຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານວິທະຍາສາດ ຕໍ່ການພັດທະນາ ໂດຍພິເສດແມ່ນ ການສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ 12 ຕຸລາ ແຕ່ລະປີ ມີຈັດງານວາງສະແດງຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ກອງປະຊຸມສຳມະນາໃນຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນຫົວຂໍ້ “ສຸຂະພາບໜຶ່ງດຽວ ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ໃນພາກພື້ນ (One health in practice) ຮ່ວມ ກັບມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດສຸຂະພາບ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເພື່ອການພັດທະນາປະເທດຝຣັ່ງ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການເຄື່ອນຍ້າຍມະຫາວິທະຍາໄລທີ່ໃຊ້ພາສາຝຣັ່ງ.

- 14) ສໍາເລັດການຈັດກອງປະຊຸມ ຮ່ວມກັບ ອົງການພິພິຕະພັນວິທະຍາສາດ ແຫ່ງຊາດ, ຣາຊະອານາຈັກໄທ ໄດ້ຈັດຄາລາວານວິທະຍາສາດ ທີ່ ມັດທະຍົມສົມບູນວຽງຈັນ ມີນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ແລະ ຕອນປາຍ 60 ໂຮງຮຽນ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນທີ່ວນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເຂົ້າຮ່ວມ 9,630 ຄົນ.

1.2.3. ວຽກງານການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ ຫ້ອງການສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ ໄດ້ປະຕິບັດພາລະບົດບາດໜ້າທີ່ ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດທົ່ວຂະແໜງການ; ແລະ ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ ກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ງົບປະມານ ເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ. ການເຄື່ອນໄຫວຜ່ານມາ ເຖິງຈະພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍປະການກໍຕາມ ແຕ່ກໍສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຜົນສໍາເລັດເຊັ່ນ:

- 1) ໄດ້ປັບປຸງດໍາລັດວ່າດ້ວຍກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ; ດໍາລັດວ່າ ດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍນັກຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ.
- 2) ໄດ້ພັດທະນານິຕິກຳ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນໍາໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ.
- 3) ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍການກຳນົດມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຜູ້ຊົງຄຸນຈຸດທີ ຂອງສະພາວິທະຍາສາດ ແຫ່ງຊາດ.
- 4) ອອກຄໍາແນະນຳ ວ່າດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳຢົກສູງຄວາມອາດສາມາດ ດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ.
- 5) ອອກຄໍາແນະນຳ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫົວຂໍ້ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດພື້ນຖານ, ຄໍາແນະນຳວ່າດ້ວຍການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດຫົວຂໍ້ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດນຳໃຊ້.
- 6) ສ້າງ, ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນເຄືອຂ່າຍ ກພວຕ, ເກັບກຳສະຖິຕິນັກຄົ້ນຄວ້າລະດັບ ປະລິນຍາເອກ ແລະ ປະລິນຍາໂທ ໄດ້ຈຳນວນ 655 ທ່ານ.
- 7) ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາເວັບໄຊ ຂອງ ກພວຕ, ປ້ອນຂໍ້ມູນ, ອັບເດດຂໍ້ມູນ, ອອກແບບ, ສ້າງກາໝາຍ (Logo) ຂອງ ກພວຕ.
- 8) ຮ່ວມມືກັບກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ສສ ຫວຽດນາມ, ຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຮ່ວມມືໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາຜະລິດຕະພັນຊຶ່ງດຳ ແບບຍືນຍົງ ກັບ ສ. ເກົາຫຼີ.

ຄຽງຄູ່ກັບຜົນສໍາເລັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ເຫັນວ່າໃນຂົງເຂດວຽກງານວິທະຍາສາດຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍຈຳນວນໜຶ່ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດຍັງມີຂອບເຂດຈຳກັດ, ຍັງເນັ້ນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ, ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ລົງເລິກການຄົ້ນຄວ້ານະວັດຕະກຳໃໝ່ໆ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ແຜນພັດທະນາວຽກງານວິທະຍາສາດ ຍັງບໍ່ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ແລະ ຍັງບໍ່ເປັນລັກສະນະຈຸດສຸມລະອຽດ. ປັດໄຈທີ່ເຮັດໃຫ້ມີສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເນື່ອງຈາກ ລະບົບການຈັດຕັ້ງ ມີການປັບປຸງປ່ຽນແປງ ເຮັດໃຫ້ແຜນການເຄື່ອນໄຫວບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ບໍ່ທັນໄດ້ບັນຈຸເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຄັ້ງທີ IX ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ບວກກັບ ນິຕິກຳ, ບຸກຄະລາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ ຍັງບໍ່ທັນຖືກຮັບຮອງ ແລະ ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ລວມທັງ ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ທາງດ້ານຂີດຄວາມສາມາດວິຊາສະເພາະຂອງບຸກຄະລາກອນ ເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດໜ້າວຽກບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນສໍາເລັດຕາມຄາດໝາຍໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ.

1.3. ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນວຽກງານໜຶ່ງ ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ ໃນການ ສົ່ງເສີມການອອກກຳລັງກາຍຂອງທົ່ວປວງຊົນລາວ ລວມທັງເຮັດໜ້າທີ່ສົ່ງເສີມກິລາອາຊີບ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ໄດ້ ສຳເລັດການຮ່າງບັນດານິຕິກຳຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2030 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2050 ແລະ ປັບປຸງດຳລັດວ່າດ້ວຍລະບອບນະໂຍບາຍຕໍ່ນັກກິລາ ແລະ ຄູ່ຝຶກທົມ ຊາດ; ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ໄດ້ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມື ທັງໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ໃນ ກິລາປະເພດຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ບຸກຄະລາກອນກິລາ. ໄດ້ປັບປຸງດ້ານການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິ ຫານ, ຄຸນນະພາບຂອງຄູ່ຝຶກ ແລະ ນັກກິລາ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບດີຂຶ້ນເປັນກ້າວໆ, ໄດ້ຈັດຕັ້ງຂະບວນການ, ງານ ມະຫາກິລາຕ່າງໆ ພ້ອມທັງເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນທັງພາຍໃນ, ໃນລະດັບອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເຊິ່ງມີຜົນສຳເລັດດັ່ງນີ້:

- 1) ໄດ້ສົ່ງເສີມມວນຊົນທຸກເພດທຸກໄວ ເຂົ້າຮ່ວມການຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ, ການອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ການ ຫຼິ້ນກິລາກາຍຍະກຳ ເພີ່ມຈາກ 30% ໃນສົກປີ 2019-2020 ແລະ ຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ປະມານ 50% ໄດ້ ໃນ 2024-2025.
- 2) ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ຜົນຂະຫຍາຍຈາກກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຮັບໃຊ້ວຽກງານກິລາ-ກາຍ ຍະກຳມວນຊົນ ສຳເລັດ 2 ສະບັບ, ຮັບໃຊ້ວຽກງານກິລາລະດັບສູງ ສຳເລັດ 5 ສະບັບ ແລະ ປັບປຸງກະຕິ ກາກິລາກາຍຍະກຳມວນຊົນ 12 ປະເພດກິລາ.
- 3) ຍົກລະດັບຜູ້ບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງ, ກຳມະການຕັດສິນ, ຄູ່ຝຶກ ກິລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊົນ ບັນລຸ 1,191 ຄົນ; ກິລາລະດັບສູງ ການຢັ້ງຢືນລະດັບຊາດ ບັນລຸ 3,070 ຄົນ, ລະດັບສາກົນ ບັນລຸ 220 ຄົນ.
- 4) ນັກກິລາພອນສະຫວັນ ແລະ ນັກກິລາທົມຊາດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ມີຂີດ ຄວາມສາມາດທຽບເທົ່າມາດຕະຖານສາກົນ, ໃນນີ້, ມີນັກກິລາພອນສະຫວັນ ຈຳນວນ 458 ຄົນ; ຍິງ 136 ຄົນ ແລະ ນັກກິລາທົມຊາດ ຈຳນວນ 680 ຄົນ. ຍິງ 225 ຄົນ.
- 5) ຈັດຕັ້ງການຮຽນການສອນ ວິຊາພະລະສຶກສາ ບັນລຸໄດ້ 94.05%, ວິຊາສິລະປະດົນຕີ ບັນລຸ 93.83% ແລະ ສິລະປະກຳ ບັນລຸ 89.90% ແລະ ຈັດຕັ້ງການຮຽນ-ການສອນ ສຶກສາວິຊາພື້ນຖານປ້ອງກັນຕົວ ໃນ ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ ບັນລຸ 78.46% ແລະ ວິຊາສຶກສາປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມ ສະຫງົບ ໃນສາຍອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ບັນລຸ 44.92%.
- 6) ສຳເລັດການຈັດງານແຂ່ງຂັນກິລາຄົນພິການແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ III ທີ່ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງ ຂັນກິລາຄົນພິການອາຊຽນພາຣາເກມ ຄັ້ງທີ 11, ຄັ້ງທີ 12 ສາມາດຍາດໄດ້ ຫຼຽນເງິນ 4 ຫຼຽນ, ຫຼຽນທອງ 17 ຫຼຽນ; ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນກິລາເອຊຽນພາຣາເກມ ຄັ້ງທີ 4, ເຂົ້າຮ່ວມງານແຂ່ງຂັນກິລາພາຣາແລມປິກ ເກມ ຄັ້ງທີ 17 ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນຊິງແຊ້ມປະເພດອື່ນໆ ຍາດໄດ້ 3 ຫຼຽນເງິນ ແລະ 13 ຫຼຽນທອງ.
- 7) ສຳເລັດການຈັດງານມະຫາກິລານັກຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ 7 ປີ 2024 ທີ່ແຂວງ ສາລະວັນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນກິລານັກຮຽນອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 13 ທີ່ ສສ.ຫວຽດນາມ ຍາດໄດ້ 1 ຫຼຽນ ເງິນ ແລະ 3 ຫຼຽນທອງ.
- 8) ສຳເລັດການຈັດງານມະຫາກິລາແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 11 ທີ່ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ສົ່ງເສີມກິລາອາຊີບ ໄດ້ເຂົ້າ ຮ່ວມງານມະຫາກິລາ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຕາມການເຊື່ອເຊີນຕ່າງໆ ຈຳນວນ 10 ຄັ້ງ ສາມາດ ຍາດໄດ້ຫຼຽນທັງໝົດ 101 ຫຼຽນ ແລະ ຂັນລາງວັນ 9 ໜ່ວຍ, ຫຼຽນຄຳ 46 ຫຼຽນ, ຫຼຽນເງິນ 28 ຫຼຽນ ແລະ ຫຼຽນທອງ 27 ຫຼຽນ, ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນຊິເກມ ຄັ້ງ 31 ທີ່ ສສ ຫວຽດນາມ ຍາດໄດ້ 2 ຫຼຽນຄຳ, 7 ຫຼຽນເງິນ ແລະ 33 ຫຼຽນທອງ, ຄັ້ງທີ 32 ທີ່ຣາຊະອານາຈັກກຳປູເຈຍ ຍາດໄດ້ 6 ຫຼຽນຄຳ, 22 ຫຼຽນເງິນ

ແລະ 60 ຫຼຽນທອງ; ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນງານມະຫາກຳກິລາເອຊຽນເກມ ຄັ້ງທີ 19 ທີ່ ສປ. ຈີນ ຍາດໄດ້ 3 ຫຼຽນທອງ.

- 9) ໃນການຜັນຂະຫຍາຍວາລະແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາຢາເສບຕິດ, ກະຊວງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼາຍວຽກຈຸດສຸມ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການສຶກສາອົບຮົມການເມືອງແນວຄິດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ, ຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນນັກສຶກສາ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາທຸກຂັ້ນກ່ຽວກັບວຽກງານຕ່າງ ແລະ ສະກັດກັ້ນສິ່ງເສບຕິດ, ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງສ້າງກົມກອງ ແລະ ສະຖານການສຶກສາປອດຢາເສບຕິດ ຊຶ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນນີ້ ສາມາດຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໂຮງຮຽນ ປະຖົມສຶກສາປອດຢາເສບຕິດໄດ້ 4,353 ແຫ່ງ ເທົ່າກັບ 50.42%, ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາປອດຢາ ເສບຕິດໄດ້ 1,564 ແຫ່ງ ເທົ່າກັບ 85.46%, ວິທະຍາໄລຄູປອດຢາເສບຕິດ ຈຳນວນ 10 ແຫ່ງ ເທົ່າກັບ 100% ແລະ ກົມກອງພາຍໃນຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ 09 ກົມກອງ, ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ອອກນິຕິກຳ ໄດ້ຈຳນວນ 14 ສະບັບ, ຝຶກອົບຮົມວຽກງານສະກັດກັ້ນ ແລະ ຕ້ານຢາເສບຕິດໃຫ້ຄະນະ ຮັບຜິດຊອບວິທະຍາໄລຄູ 10 ແຫ່ງໃນທົ່ວປະເທດ.

ຄຽງຄູ່ກັບຜົນສຳເລັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ເຫັນວ່າໃນຂົງເຂດວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍຈຳນວນໜຶ່ງ ໂດຍສະເພາະການສ້າງນັກກິລາທຸກລະດັບ ຍັງຈຳກັດທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຍັງບໍ່ມີຈຸດສຸມ; ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງບັນດາສະຫະພັນກິລາ ແລະ ສະໂມສອນກິລາ ຍັງບໍ່ເຂັ້ມແຂງເທົ່າທີ່ຄວນ; ການນຳໃຊ້ ວິທະຍາສາດການກິລາ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ, ຕົ້ນຕໍແມ່ນເນື່ອງຈາກ ງົບປະມານໃນການພັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳຍັງຈຳກັດ, ລວມທັງງົບປະມານຊ່ວຍຊຸກຍູ້ ແລະ ສະໜັບສະ ໜູນບັນດາສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດໃນການຈັດການແຂ່ງຂັນ ແລະ ການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ກໍຍັງມີຈຳກັດ.

ພາກທີ II. ບໍລິບົດທາງດ້ານນະໂຍບາຍ

2.1. ສະພາບການຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ

ໄລຍະ 2026-2030 ທີ່ຈະມາເຖິງນີ້ ເປັນໄລຍະເວລາທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຕອບສະໜອງຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ແລະ ວ່ອງໄວຈາກຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ. ເສັ້ນທາງການພັດທະນາຂອງປະເທດຊາດ ຈະໄດ້ຮັບອິດທິພົນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກຄວາມສັບສົນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ພາກພື້ນ, ເຊິ່ງຈະນໍາມາທັງກາລະໂອກາດໃນການປ່ຽນແປງ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງ.

ໃນລະດັບສາກົນ, ຜົນກະທົບທີ່ຕໍ່ເນື່ອງຂອງການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຍັງສືບຕໍ່ກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການປະເມີນຄືນໃໝ່ພື້ນຖານຂອງລະບົບການສຶກສາ ເຊິ່ງສິ່ງນີ້ໄດ້ເລັ່ງໃຫ້ດໍາເນີນບຸລິມະສິດ 3 ຢ່າງ ຂອງໂລກທີ່ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ຄື: ຄວາມຈໍາເປັນໃນການຫັນປ່ຽນທາງດິຈິຕອນ ເພື່ອຫຼຸດຊ່ອງຫວ່າງດ້ານການສຶກສາ; ຄວາມຈໍາເປັນທາງດ້ານຈັນຍາບັນ ແລະ ເສດຖະກິດສໍາລັບການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນຢ່າງຍິ່ງໃນການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງການສຶກສາທີ່ທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ຄຽງຄູ່ກັບສິ່ງນີ້, ການປ່ຽນແປງທີ່ສໍາຄັນຂອງໂລກໄປສູ່ເສດຖະກິດດິຈິຕອນ ແລະ ສີຂຽວ ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນທ່າອ່ຽງເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງເປັນການປັບປຸງໂຄງສ້າງໃໝ່. ລະບົບເສດຖະກິດໃໝ່ນີ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນຄືນໃໝ່ ໃສ່ທຶນມະນຸດ ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ, ໂດຍສະເພາະຜ່ານການສຶກສາວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ວິສາວະກໍາ ແລະ ຄະນິດສາດ (STEM) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບທີ່ຂັບເຄື່ອນດ້ວຍຄວາມຕ້ອງການ, ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດີຂຶ້ນ. ເປົ້າໝາຍລວມແມ່ນເພື່ອສ້າງກໍາລັງແຮງງານທີ່ມີຄວາມຫ້າວຫັນ, ມີຄວາມຄິດສ້າງສັນ ແລະ ມີຄວາມພ້ອມສໍາລັບອະນາຄົດ ທີ່ສາມາດແຂ່ງຂັນໃນເວທີໂລກ.

ໃນລະດັບພາກພື້ນ, ແຮງກະຕຸ້ນ ຈາກການເຊື່ອມໂຍງອາຊຽນ ໄດ້ສະໜອງຂອບການເຮັດວຽກທີ່ຊັດເຈນເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າ. ໂຄງການການລິເລີ່ມຕ່າງໆເຊັ່ນ: ແຜນການສຶກສາອາຊຽນ ແລະ ການພັດທະນາຂອບວຸດທິການສຶກສາທີ່ກໍາລັງດໍາເນີນຢູ່ ໄດ້ສ້າງແຮງຈູງໃຈຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ ໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການປັບປຸງລະບົບການສຶກສາແຫ່ງຊາດຂອງຕົນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານຂອງພາກພື້ນ ເພື່ອການປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮັບຮູ້ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ທາງດ້ານທັກສະ. ການປັບຕົວໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍສໍາລັບການເສີມຂະຫຍາຍການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການຈ້າງງານຂອງພົນລະເມືອງລາວ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງທີ່ສໍາຄັນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນທາງລົດໄຟລາວ-ຈີນ, ແມ່ນສິ່ງກະຕຸ້ນທີ່ແທ້ຈິງ ເຊິ່ງໄດ້ປ່ຽນແປງພູມິສາດທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດຊາດ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈໍາເປັນອັນຮີບດ່ວນ ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ໃນການພັດທະນາກໍາລັງແຮງງານທີ່ມີທັກສະສູງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ທີ່ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງແລວທາງເສດຖະກິດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃນການນໍາໃຊ້ທ່າແຮງບົ່ມຊ້ອນທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຊາດໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວາມຫວັງເຫຼົ່ານີ້ ກໍມາພ້ອມກັບສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນ. ຄວາມເຄັ່ງຕຶງທາງພູມິສາດການເມືອງ, ຄວາມອ່ອນແອຂອງສະພາບອາກາດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຮູບແບບການເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຖານທີ່ປ່ຽນແປງ ລ້ວນແຕ່ເປັນປັດໄຈທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະຖຽນລະພາບຂອງພາກລັດ ແລະ ຄວາມສາມາດດ້ານງົບປະມານສໍາລັບການລົງທຶນທີ່ຍືນຍົງ. ເພື່ອຮັບມືກັບຄວາມບໍ່ແນ່ນອນນີ້ ພ້ອມທັງຄວາມໂອກາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່, ຂະແໜງການສຶກສາ ຕ້ອງສຸມໃສ່ສາມເສົາຄໍ້າຂອງການປົກຄອງທີ່ທັນສະໄໝ ໄດ້ແກ່ ການວາງແຜນທີ່ສາມາດປັບຕົວໄດ້ ແລະ ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ; ການພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນທີ່ປະສົມປະສານ ແລະ ແຂງແຮງ; ແລະ ການຮ່ວມມືທີ່ເຂັ້ມແຂງລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ. ພື້ນຖານເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນສິ່ງຈໍາເປັນສໍາລັບການບັນລຸເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງຊາດ ກໍ

ຄື ການຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ, ການສ້າງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ເປັນສູນກາງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່, ແລະ ການນຳໃຊ້ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນາຊາວໜຸ່ມ ແບບຮອບດ້ານ, ມີຄວາມຍືດຢຸ່ນ ແລະ ເອກະລັກຂອງຊາດທີ່ເຂັ້ມແຂງ.

2.2. ສະພາບການພາຍໃນປະເທດ

ສປປ ລາວ ກຳລັງຢູ່ໃນໄລຍະການສ້າງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 2026-2030, ເຊິ່ງມີເປົ້າໝາຍໃນການສ້າງເສດຖະກິດເອກະລາດເປັນເຈົ້າຕົນເອງ, ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ, ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ເພີ່ມທະວີການເຊື່ອມຈອດ-ເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ພ້ອມທັງ ຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານລັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ ແລະ ສິວິໄລ. ໄລຍະນີ້ ຈຶ່ງເປັນໄລຍະທີ່ສຳຄັນ ເຊິ່ງແຜນດັ່ງກ່າວຈະເປັນແນວທາງທີ່ສຳຄັນໃນການນຳພາປະເທດຫຼຸດຟື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC), ພັດທະນາປະເທດ ໂດຍການຍົກລະດັບຄວາມຈຳເປັນ ໃນການສ້າງແຮງງານທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ມີຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ມີທັກສະ ໃຫ້ເປັນບຸລິມະສິດຂອງຊາດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ອັດຕາເງິນເຟີ້ຈະມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ ແລະ ຄົງທີ່ ແຕ່ຄວາມທ້າທາຍດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກກໍຍັງມີຢູ່, ເສດຖະກິດທີ່ຜືດເຄືອງ ແລະ ໜີ້ສາທາລະນະທີ່ສູງ ຍັງສືບຕໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງສັງຄົມຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະ ການສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ສະພາບການນີ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ໃນການລົງທຶນເຂົ້າໃນການສຶກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ງົບປະມານຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໂດຍການໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ການລົງທຶນທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການປັບປຸງຜົນການຮຽນໂດຍກົງ, ໂດຍສະເພາະໃນຊັ້ນປະຖົມ, ເຊິ່ງທັກສະເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການຮຽນຮູ້ທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນອະນາຄົດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ, ແຕ່ເດັກນ້ອຍຈຳນວນຫຼາຍຍັງບໍ່ສາມາດອ່ານອອກ, ຂຽນໄດ້ ຫຼື ຄິດໄລ່ເລກເປັນ ຕາມມາດຕະຖານຂອງຫຼັກສູດ ເຊິ່ງນຳໄປສູ່ການປະລະການຮຽນ ແລະ ການບໍ່ສືບຕໍ່ຮຽນໃນຊັ້ນທີ່ສູງຂຶ້ນ. ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາສະບັບປັບປຸງ (2024) ໄດ້ກຳນົດເອົາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນເປັນການສຶກສາພາກບັງຄັບ. ດັ່ງນັ້ນ, ສຳລັບປີ 2026-2030, ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະຕິຮູບ ການຮຽນການສອນໃນການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ເຊິ່ງລວມມີການຫັນປ່ຽນຮູບແບບການຮຽນການສອນ, ການສ້າງລະບົບສຳລັບການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ, ການສ້າງກົນໄກການປະເມີນຜົນການຮຽນຮູ້ ແລະ ການບຳລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕ່ຳຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ການຮັບປະກັນໃຫ້ເດັກທຸກຄົນມີພື້ນຖານການຮຽນຮູ້ທີ່ດີ ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ຈະຊ່ວຍບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງການສຶກສາ, ແຕ່ຍັງຈຳເປັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ພາຍຫຼັງທີ່ປະເທດຊາດຫຼຸດຟື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຂະແໜງການຕ້ອງສະໜັບສະໜູນການຫັນປ່ຽນແຫ່ງຊາດ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ລວມທັງການຫັນເປັນດິຈິຕອນ ໂດຍການເຊື່ອມສານເອົາ ທັກສະສີຂຽວ, ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ດ້ານດິຈິຕອນເຂົ້າໃນການສອນ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຈະປະກອບສ່ວນໂດຍກົງໃນການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໂດຍສະເພາະ ເປົ້າໝາຍທີ 4 ກ່ຽວກັບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບສຸຂະພາບ, ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ວຽກງານ ແມ່ ແລະ ເດັກ. ພ້ອມດຽວກັນ, ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ພາກທີ III. ເປົ້າໝາຍລວມ ແລະ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030

ເປົ້າໝາຍລວມ:

“ຮອດປີ 2030, ພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນໄດ້ຮັບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ໄດ້ຮັບໂອກາດໃນການສຶກສາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເທົ່າທຽມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງການຮຽນຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ຈຳເປັນທີ່ດີຂຶ້ນ, ມີຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ຮູ້ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ 4, ພ້ອມທັງ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳການອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ຫຼິ້ນກິລາເພີ່ມຂຶ້ນ, ມີບຸກຄະລາກອນການກິລາທີ່ເຂັ້ມແຂງ ພ້ອມປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊີດຊູຖານະບົດບາດຂອງຊາດຢູ່ໃນເວທີອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ”

ຕາຕະລາງ 1: ຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍຂອງຂະແໜງການ (2026-2030)

ລຳດັບ	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30
1	ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກ 5 ປີ ໃນ ຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (%)	84.7	85.8	86.8	87.9	89	90
2	ອັດຕາເຂົ້າໃໝ່ສຸດທິຂັ້ນ ປ.1 ໃນຊັ້ນ ປະຖົມສຶກສາ (%)	99.3	99.4	99.5	99.7	99.8	99.9
3	ອັດຕາປະລະຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ (%)	4.6	4	3.6	3.1	2.7	2.2
4	ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນຂອງນັກຮຽນຈົບ ປ5 ຂຶ້ນ ມ1 (%)	89.1	90.3	91.6	92.8	94.0	95.2
5	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນລວມ ຊັ້ນມັດທະຍົມ ຕອນຕົ້ນ (%)	72.5	73.1	74.4	75.3	77.6	80
6	ອັດຕາປະລະຂອງຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນ ຕົ້ນ (%)	12.4	11.7	10.8	9.9	9.0	8
7	ເປີເຊັນຂອງຄູປະຈຳການ ແລະ ຜູ້ເຮັດ ວຽກສຶກສານິເທດ ທຸກຊັ້ນ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ສະເລ່ຍ 20% ຕໍ່ປີ (%)	22.67	20	20	20	20	20
8	ປະຊາກອນໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ປະລະການ ຮຽນ ໃຫ້ໄດ້ບຳລຸງຜ່ານການສຶກສາ ນອກໂຮງຮຽນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາ ຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ (ກສນ) (ຄົນ)	30,093	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
9	ຈຳນວນນັກສຶກສາທີ່ຈົບອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມວິຊາຊີບ ຕາມຫຼັກສູດທາງ	9,208	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000

ລຳດັບ	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30
	ການ ພາຍໃນປີ 2030 ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ 50,000 ຄົນ						
10	ຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ທີ່ເປັນ ຫຼັກສູດສາກົນ ໃນຊັ້ນການສຶກສາຊັ້ນ ສູງ ມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອເຊື່ອມໂຍງ ກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ; (ສະສົມ)	8	10	12	14	17	20
11	ຈຳນວນກຳມະການຕັດສິນໃນລະດັບ ສາກົນ (ອາຊຽນ, ອາຊີ ແລະ ລະດັບ ສາກົນ) ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ໃນແຕ່ລະປີ (ຄົນ)	8	6	6	6	6	6
12	ອັດຕາມວນຊົນທຸກເພດ, ທຸກໄວ ເຂົ້າ ຮ່ວມຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ, ອອກກຳ ລັງກາຍ ແລະ ຫຼິ້ນກິລາ-ກາຍຍະກຳຢ່າງ ສະໝໍ່າສະເໝີທຽບໃສ່ປະຊາກອນທົ່ວ ປະເທດທີ່ມີເກນອາຍຸ 3 ປີຂຶ້ນໄປ (%)	5	5	5	5	5	5

ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ (ລວມທັງບາງຄາດໝາຍທີ່ກຳນົດ ໃນແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ໃນພາກທີ IV) ແມ່ນອີງໃສ່ການຄາດຄະເນງົບປະມານຕາມ ສົມມຸດຖານທີ 2 (ປະສິດທິພາບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ) ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ພາກທີ V ຂອງແຜນ. ຖ້າຫາກບໍ່ມີການເພີ່ມງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ, ກໍເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຄາດໝາຍເຫຼົ່ານີ້ຈະບັນລຸຜົນສຳເລັດ ແລະ ກໍອາດຈະຫຼຸດລົງຕື່ມໄດ້. ລາຍລະອຽດການຄາດຄະເນຕາມສົມມຸດຖານ ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ຢູ່ໃນ ພາກທີ V ຂອງເອກະສານແຜນການສະບັບນີ້.

3.1. ວຽກງານການສຶກສາ

ເປົ້າໝາຍຂອງວຽກງານສຶກສາ 2026-2030

“ສະໜອງການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ຂະຫຍາຍໂອກາດການສຶກສາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເທົ່າທຽມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ແລະ ທັກສະທີ່ຈຳເປັນທີ່ດີຂຶ້ນ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ 4”

ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030

ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຈາກບັນຫາສຳຄັນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຂະແໜງການໃນປະຈຸບັນ ແລະ ບົດຮຽນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ຫຼັກຖານຕ່າງໆ.

- ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ຄວາມຄືບໜ້າໃນການພັດທະນາໃນຂະແໜງການສຶກສາແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ. ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ຈະຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ໃນການຈັດສັນ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນເຊິ່ງເປັນພື້ນຖານໃນການປັບປຸງວຽກງານອື່ນໆ.

- ເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງຈາກ 5 ປີຜ່ານມາວ່າ ງົບປະມານໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ທີ່ຕ່ຳ ແລະ ຫຼຸດລົງ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ແຜນດັ່ງກ່າວນີ້ຈະໄດ້ວາງສົມມຸດຖານດ້ານການເງິນ ໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ ເຊິ່ງຈຳເປັນຕໍ່ການປັບປຸງການປະຕິບັດວຽກຈຸດສຸມຂອງຂະແໜງການ ແຕ່ງົບປະມານກໍມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈຳກັດ. ສະນັ້ນ, ການຈັດບຸລິມະສິດບັນດາໜ້າວຽກພາຍໃຕ້ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານງົບປະມານນີ້ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ. (ລາຍລະອຽດ ຢູ່ໃນພາກທີ V).
- ຜົນການຮຽນຊັ້ນປະຖົມທີ່ຕ່ຳ ເຊິ່ງນັກຮຽນສ່ວນໃຫຍ່ມີລະດັບຜົນການຮຽນຕ່ຳກວ່າມາດຕະຖານທີ່ກຳນົດໄວ້ ອັນສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ການສຶກສາໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ ແລະ ຊັ້ນທີ່ສູງຂຶ້ນໄປ. ຖ້າການຮຽນຮູ້ໃນຊັ້ນປະຖົມບໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ການຂະຫຍາຍການສຶກສາຫຼັງຊັ້ນປະຖົມ ກໍຍັງຈະມີຄວາມທ້າທາຍ, ການເລື່ອນຊັ້ນກໍຍັງຈະຕ່ຳ, ການປະລະຍັງຈະສູງ ແລະ ສຸດທ້າຍຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນກໍຍັງຈະບໍ່ດີຂຶ້ນ, ສະນັ້ນ, ການລົງທຶນໃນການສຶກສາຫຼັງຊັ້ນປະຖົມ ກໍຈະບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບຜົນທີ່ຈຳກັດ. ນີ້ແມ່ນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງຂະແໜງການສຶກສາໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ.
- ຄວາມເທົ່າທຽມ ຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍຫຼັກ ໂດຍມີຫຼັກຖານສະແດງເຖິງຄວາມແຕກໂຕນກັນທີ່ຍັງຄົງຄ້າງ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນສຳລັບບຸກຄົນຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ, ໂດຍສະເພາະໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແມ່ນເປັນບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍຂອງຂະແໜງການ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ການຮຽນຮູ້ທີ່ເທົ່າທຽມ ໂດຍຜ່ານຍຸດທະສາດທີ່ແກ້ໄຂການປັບປຸງຄຸນນະພາບສຳລັບທຸກກຸ່ມ/ນັກຮຽນ, ການເຊື່ອມສານ ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ວຽກງານແມ່ ແລະ ເດັກ ແລະ ອື່ນໆ.

ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ເປົ້າໝາຍນະໂຍບາຍບຸລິມະສິດ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງບັນຫາສຳຄັນທີ່ສຸດທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຢ່າງຮີບດ່ວນ ແລະ ເປັນພື້ນຖານໃນການພັດທະນາລະບົບການສຶກສາໃນຕໍ່ໜ້າ ມີດັ່ງນີ້:

ເປົ້າໝາຍນະໂຍບາຍບຸລິມະສິດການສຶກສາ 2026-2030

1. ປັບປຸງພື້ນຖານການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນ ເຊິ່ງບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍ ລວມມີ ການກຽມຄວາມພ້ອມກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ໂດຍຜ່ານການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນຢ່າງເທົ່າທຽມຢ່າງໜ້ອຍ 1 ປີ; ການສະໜັບສະໜູນ ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບໃນໂຮງຮຽນ; ແລະ ປັບປຸງຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຂອງຄູອາຈານ ໃນການຈັດການຮຽນການສອນ ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ສຳລັບນັກຮຽນທຸກຄົນ.
2. ຫຼຸດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສຶກສາໃນລະດັບປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການອອກໂຮງຮຽນ. ນະໂຍບາຍຫຼັກຄື ການຂະຫຍາຍແຜນການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ, ສ້າງນິຕິກຳການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສຶກສາ, ຮັກສາການສະໜອງອາຫານທ່າງໃນໂຮງຮຽນເປົ້າໝາຍ ໂດຍສະເພາະ ໃນການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ (ການສຶກສາພາກບັງຄັບຕາມກົດໝາຍ).
3. ຮັບປະກັນການຈັດສັນຄູ ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມ ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ລວມທັງ ການທົບທວນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລະບົບການສ້າງແຜນຄວາມຕ້ອງການ, ການຈັດສັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄູ.
4. ປັບປຸງການສະໜອງການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມ ໂດຍຜ່ານການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນງານ/ໂຄງການ ແລະ ກົນໄກການເງິນຕ່າງໆ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນ ສຳລັບບຸກຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ແລະ ຢູ່ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ.

5. ຂະຫຍາຍໂອກາດ ແລະ ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງການຮຽນອະຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງການສຶກສາຫຼັງຂັ້ນພື້ນຖານ, ບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍ ລວມມີການສະໜອງການສຶກສາທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ທັນສະໄໝເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລະບົບການປະກັນຄຸນນະພາບ, ແລະ ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືກັບພາກເອກະຊົນຢ່າງເຂັ້ມແຂງ.

ນອກຈາກນີ້, ນະໂຍບາຍທີ່ສໍາຄັນທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນໄລຍະແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຄັ້ງທີ X ແມ່ນການປະຕິຮູບໂຄງສ້າງລະບົບການສຶກສາສາຍສາມັນຂອງ ສປປ ລາວ. ລະບົບການສຶກສາສາຍສາມັນໃນປະຈຸບັນແມ່ນມີໂຄງສ້າງ 5+4+3 ປະກອບດ້ວຍການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ 5 ປີ, ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ 4 ປີ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ 3 ປີ ເຊິ່ງໃນແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ປີ 2021-2025 ກໍໄດ້ກໍານົດໄວ້ວ່າໃຫ້ມີການດໍາເນີນການທົບທວນໂຄງສ້າງສໍາລັບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ຊັ້ນມັດທະຍົມ ແຕ່ກໍບໍ່ທັນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສະນັ້ນ, ການທົບທວນດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ດໍາເນີນໃນລະຫວ່າງປີ 2026 ເພື່ອປະເມີນຈຸດດີ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການປະຕິຮູບເປັນໂຄງສ້າງ 6+3+3, ຕາມດ້ວຍການວາງແຜນທີ່ຄົບຖ້ວນ.

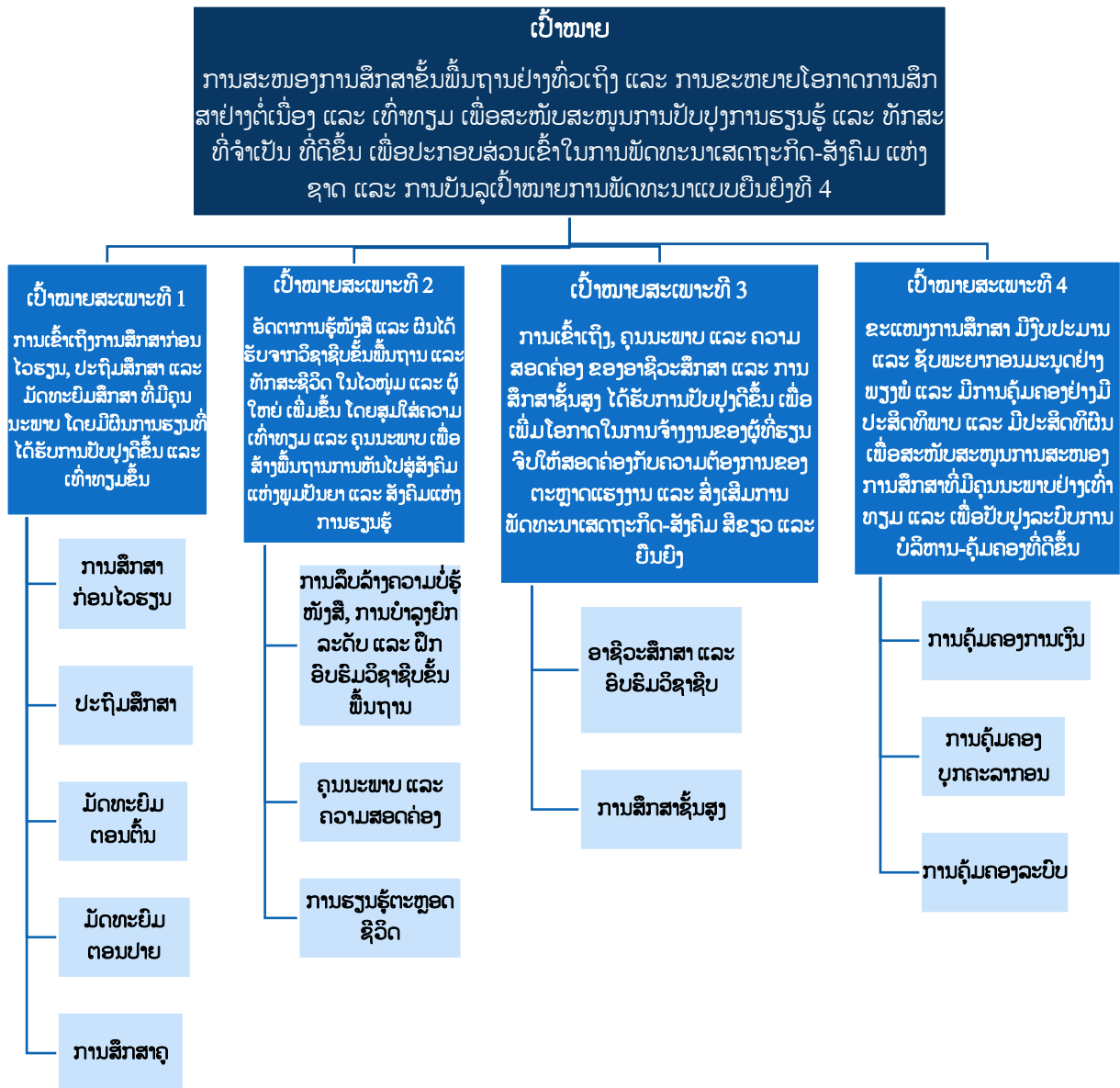
ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການປັບປຸງໂຄງສ້າງໃຫ້ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມໃຫ້ເປັນ 6 ປີ (ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບປະເທດສ່ວນໃຫຍ່ໃນທົ່ວໂລກ) ແມ່ນເພື່ອເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ເພື່ອປັບປຸງຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ. ສິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາ ແລະ ຄໍານຶງເຖິງ ລວມມີ ຜົນກະທົບດ້ານງົບປະມານ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບປຸງໂຄງສ້າງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄູ (ການສະໜອງຄູ ແລະ ການພັດທະນາວິຊາຊີບ), ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ການປັບປຸງນັກສູດ, ລວມທັງການສະໜອງອຸປະກອນການຮຽນການສອນ. ພ້ອມນັ້ນ, ກໍມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າການປັບໂຄງສ້າງຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ.

ຂອບໄລຍະເວລາ ທີ່ຄາດວ່າຈະເລີ່ມການກະກຽມການປັບປຸງລະບົບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈະເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 2026 ເພື່ອໃຫ້ສໍາເລັດ ແລະ ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບສາຍສາມັນສຶກສາ 6+3+3 ພາຍໃນຂອບຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 10 ນີ້. ຜົນກະທົບຕ່າງໆຂອງການປັບໂຄງສ້າງ ລວມທັງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຈະໄດ້ຮັບການວິເຄາະ ແລະ ສ້າງເປັນແຜນການສະເພາະ ໃນປີ 2026. ສະນັ້ນ, ໃນໄລຍະປະຈຸບັນນີ້, ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນໄລຍະກະກຽມການປັບປຸງ ເຊິ່ງຍັງບໍ່ສາມາດກໍານົດນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ກິດຈະກຳສະເພາະ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປັບໂຄງສ້າງໄດ້.

ໂຄງສ້າງຂອງແຜນພັດທະນາ 2026-2030 ສໍາລັບ ວຽກງານສຶກສາ

ເປົ້າໝາຍສະເພາະ ທັງ 4 ເປົ້າໝາຍ ທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍລວມ ຂອງການສຶກສາ ແມ່ນສະແດງຢູ່ໃນ ຮູບທີ 1 ຂ້າງລຸ່ມນີ້. ແຕ່ລະເປົ້າໝາຍສະເພາະ ປະກອບດ້ວຍຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ສ່ວນຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ສະໜັບສະໜູນ (ປິ່ນອ້ອມ) ແມ່ນສະແດງອອກໃນເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4. ໃນພາກທີ IV ຂອງແຜນ ແມ່ນຈະໄດ້ກໍານົດລະອຽດ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ເຊິ່ງທັງໝົດນີ້ປະກອບເປັນຕ່ອງໂສ້ຜົນໄດ້ຮັບ.

ຮູບພາບ 1: ໂຄງສ້າງຂອງ ESSDP 2026-2030 ສໍາລັບວຽກງານສຶກສາ

ແຕ່ລະເປົ້າໝາຍສະເພາະ ຈະໄດ້ຖືກອະທິບາຍຢ່າງລະອຽດໃນພາກທີ IV, ລວມທັງຕົວຊີ້ບອກ, ຍຸດທະສາດສະເພາະ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ ສໍາລັບຂະແໜງການຍ່ອຍ. ຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍ ຂອງການສຶກສາ (KPIs) ແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ III ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບສູງຂອງຂະແໜງການ.

3.2. ວຽກງານວິທະຍາສາດ

ເປົ້າໝາຍຂອງວຽກງານວິທະຍາສາດ 2026-2030

“ຂັບເຄື່ອນທຸກຂະແໜງການ ເພື່ອການເຕີບໂຕ ແລະ ຍືນຍົງ ດ້ວຍການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກໍາ”

ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030

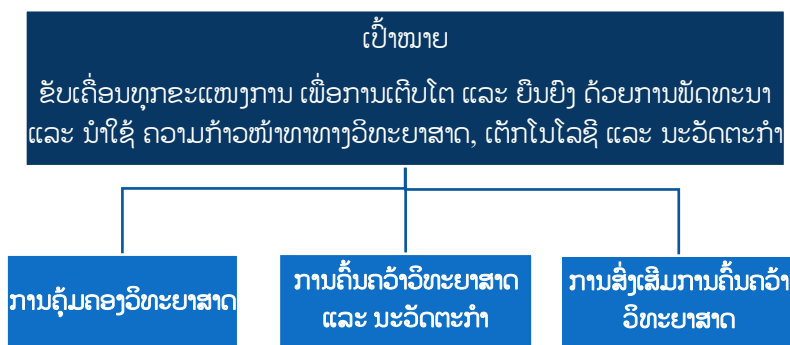
ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແມ່ນໄດ້ກໍານົດຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານຈາກບັນຫາສໍາຄັນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຂະແໜງການໃນປະຈຸບັນ ແລະ ປົດຮຽນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້

ມູນ ແລະ ຫຼັກການຕ່າງໆ. ພ້ອມດຽວກັນ, ການກຳນົດດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ອີງໃສ່ ກົດໝາຍ, ດຳລັດ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ແຜນ ພັດທະນາວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳແຫ່ງຊາດ 2026-2040.

ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030

1. ເພີ່ມທະວີຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ຂອງສັງຄົມ ຕໍ່ກັບ ທິດທາງການພັດທະນາວຽກງານວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.
2. ຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດຂອງບັນດາຂະແໜງການລະດັບຊາດ ໃຫ້ໄປຕາມ 24 ຂົງເຂດ ບຸລິມະສິດເພື່ອຮັບໃຊ້ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 2026-2030.
3. ສຸມໃສ່ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ໃນວຽກງານການສ້າງນະໂຍບາຍ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ມີບາດກ້າວດີຂຶ້ນ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນໄລຍະໃໝ່.
4. ສຸມໃສ່ການເພີ່ມຄວາມຮູ້, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ແກ່ເຍົາວະຊົນ, ຊາວໜຸ່ມ, ແມ່ຍິງ, ນັກຮຽນ ແລະ ນັກສຶກສາ, ໂດຍຜ່ານການຈັດກິດຈະກຳ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ການສຳມະນາວັນວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ, ງານສັບປະດາວິທະຍາສາດ, ເທດສະການວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ, ກິດຈະກຳ STEAM, ການແຂ່ງຂັນວິທະຍາສາດ ແລະ ອື່ນໆ.
5. ສືບຕໍ່ເສີມຂະຫຍາຍການພົວພັນຮ່ວມມື ແລະ ຍາດແຍ່ງການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກປະເທດເພື່ອນມິດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການພັດທະນາວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳຢ່າງມີຈຸດສຸມ ແລະ ປະກົດຜົນເປັນຈິງ.

ຮູບພາບ 2: ໂຄງສ້າງຂອງແຜນ 2026-2030 ສຳລັບວຽກງານວິທະຍາສາດ

3.3. ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ເປົ້າໝາຍຂອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ 2026-2030

“ຮອດປີ 2030 ພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນໄດ້ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳກາຍຍະບໍລິຫານ, ການອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ຫຼິ້ນກິລາເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍຄວາມສະເໝີພາບ, ບຸກຄະລາກອນການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີມາດຕະຖານ, ມີຖານນັກກິລາທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ; ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊີດຊຸຖານະບົດບາດຂອງຊາດ

ຢູ່ອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ສ້າງຄວາມພາກພູມໃຈໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ ແລະ ມີຕະຫຼາດແຮງງານດ້ານກິລາ-ກາຍະກຳ ທີ່ເປັນຮູບປະທຳ”

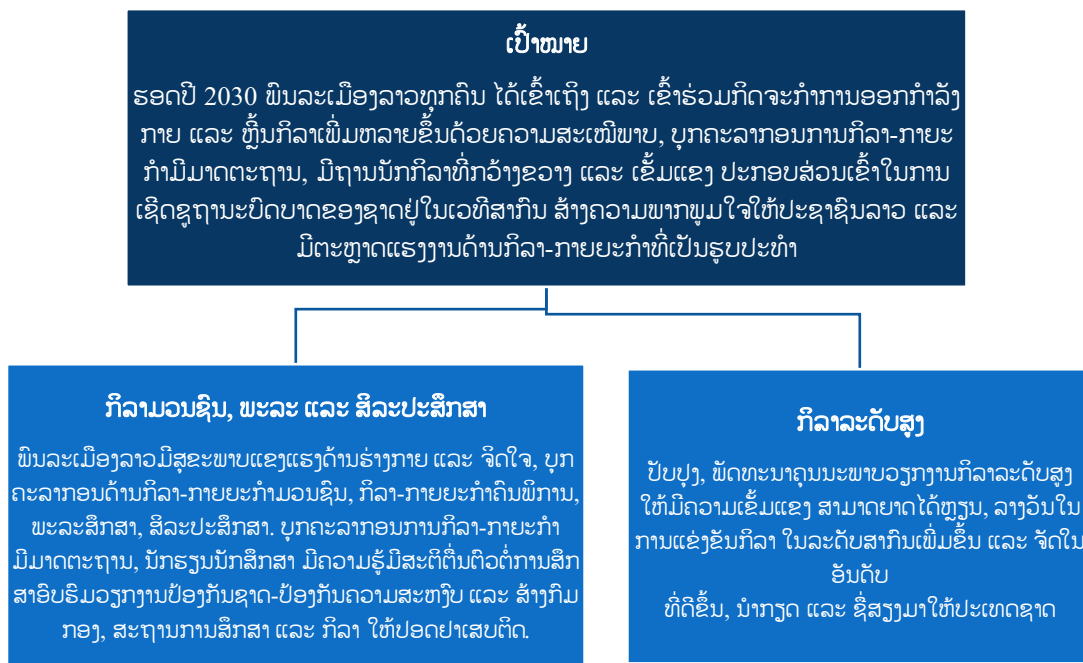
ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030

ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານຈາກບັນຫາສຳຄັນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຂະແໜງການໃນປະຈຸບັນ ແລະ ບົດຮຽນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ຫຼັກຖານຕ່າງໆ. ພ້ອມດຽວກັນ, ການກຳນົດດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ອີງໃສ່ບັນດານິຕິກຳຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ ລວມທັງ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາກິລາ-ກາຍະກຳ ແຕ່ນີ້ເຖິງປີ 2030.

ນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ 2026-2030

1. ສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳມວນຊົນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການອອກກຳລັງກາຍເພື່ອສຸຂະພາບ, ກິລາພື້ນເມືອງ, ການແຂ່ງຂັນກິລາ ທີ່ຕິດພັນກັບການສ້າງຂະບວນການ ແລະ ອື່ນໆ.
2. ກໍ່ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍະກຳທີ່ເປັນທຳແຮງຢ່າງມີຈຸດສຸມ ແລະ ມີວິທະຍາສາດການກິລາ ໂດຍເລີ່ມຈາກສະຖານການສຶກສາ.
3. ພັດທະນາລະບົບບໍລິຫານບັນດາສະຫະພັນກິລາ ແລະ ສະໂມສອນກິລາໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ໂດຍສະເພາະປະສິດທິພາບໃນການປະຕິບັດງານ ແລະ ການບໍລິຫານ ເພື່ອພັດທະນາວົງການກິລາຂອງຕົນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.
4. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງສະໂມສອນກິລາ-ກາຍະກຳໃນສະຖານການສຶກສາ ແລະ ສັງຄົມ.
5. ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມື, ຍາດແຍ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບບັນດາປະເທດເພື່ອນມິດ ແລະ ສາກົນ ໃນການພັດທະນາກິລາສູ່ໂອລິມປິກ ແລະ ພາຣາລິມປິກ.
6. ຄົ້ນຫາ ແລະ ສົ່ງເສີມເດັກທີ່ມີພອນສະຫວັນດ້ານກິລາ ເພື່ອກໍ່ສ້າງໃຫ້ເປັນນັກກິລາອາຊີບ, ພ້ອມທັງສືບຕໍ່ພັດທະນາໂຮງຮຽນພອນສະຫວັນກິລາ ເພື່ອເປັນບ່ອນສ້າງເດັກທີ່ມີພອນສະຫວັນ ໃຫ້ກາຍເປັນນັກກິລາອາຊີບ.

ຮູບພາບ 3: ໂຄງສ້າງຂອງແຜນ 2026-2030 ສຳລັບວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ

ພາກທີ IV. ຍຸດທະສາດ ແລະ ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ 2026-2030

4.1. ວຽກງານການສຶກສາ

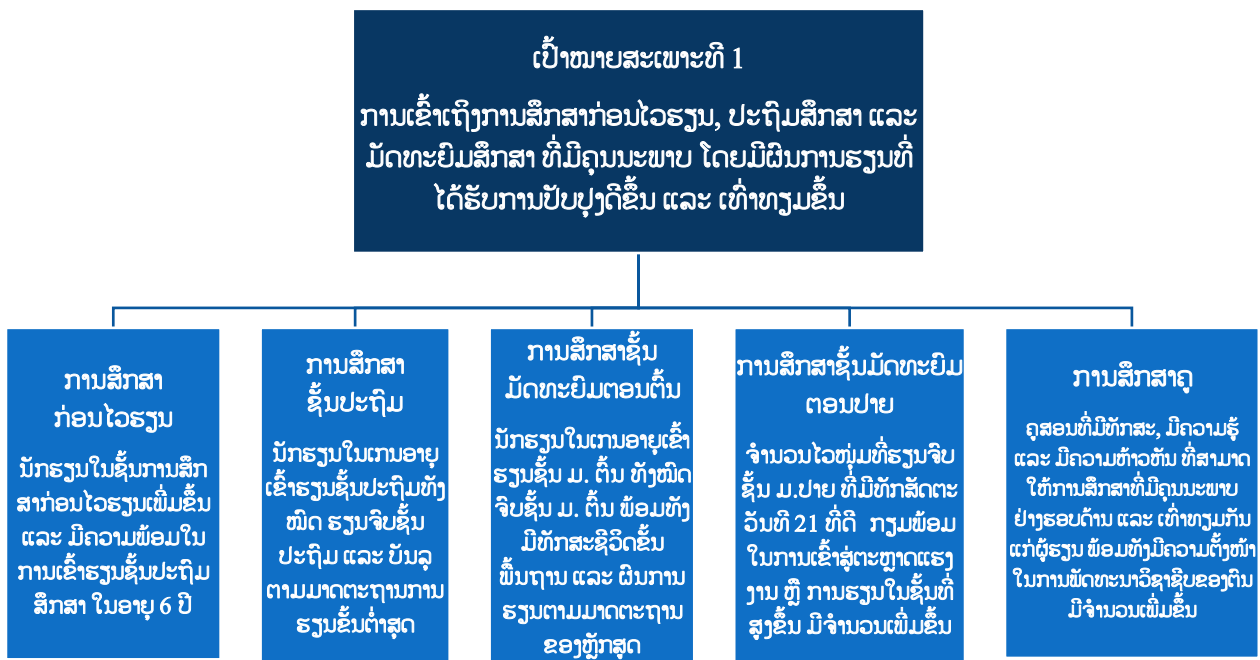
ພາກທີ 4 ນີ້ ຈະອະທິບາຍຍຸດທະສາດຫຼັກ ຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍສະເພາະ ແລະ ແຜນຂອງບັນດາຂະແໜງການ ຍ່ອຍ ເຊິ່ງຈະປະກອບມີ ຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍ, ຄາດໝາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ.

ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍໄດ້ຖືກກຳນົດ ໂດຍອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປະຕິບັດຍຸດທະສາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທາງດ້ານຄວາມສາມາດ, ງົບປະມານ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອການປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ຄາດໝາຍຕົວຊີ້ບອກ ໄດ້ກຳນົດຕາມສົມມຸດຖານທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແບບຈຳລອງສະຖານະການການເງິນ ແບບທີ 2 (ພາກທີ 5) ທີ່ໃຫ້ສົມມຸດຖານວ່າ ງົບປະມານຂອງລັດຖະບານທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງການ ເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວຈາກປີ 2026 ຫາ 2030. ແຕ່ຖ້າງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ ຫາກເປັນໄປຕາມແບບຈຳລອງສະຖານະການການເງິນທີ 1 ທີ່ງົບປະມານຢູ່ໃນລະດັບປັດຈຸບັນ (2025), ການປັບປຸງການປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກຕົ້ນຕໍ ກໍອາດຈະບໍ່ສຳເລັດ ແລະ ກໍອາດຈະສືບຕໍ່ມີຜົນໄດ້ຮັບ ຄືດັ່ງໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ.

4.1.1. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 1: ການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ປະຖົມສຶກສາ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍມີຜົນການຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ ແລະ ເທົ່າທຽມຂຶ້ນ

ຮູບພາບ 4: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 1

ສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍ

ນີ້ແມ່ນບາງສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ທີ່ຕິດພັນກັບເປົ້າໝາຍທີ 1 ແລະ ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ 1.

ການເຂົ້າເຖິງ

- ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຍັງມີຢູ່ໃນທຸກຊັ້ນການສຶກສາ, ລວມມີຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທາງດ້ານພູມສັນຖານ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ.
- ການຂະຫຍາຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນຍັງຈຳກັດ ແລະ ການສະໜອງຂອງພາກລັດກໍຫຼຸດລົງ.
- ການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມທີ່ຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກຄວາມຕ້ອງການຕໍ່ການສຶກສາທີ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ພ້ອມນັ້ນ, ການປະລະກຳເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຄຸນນະພາບ ແລະ ຜົນການຮຽນ

- ຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນຍັງສືບຕໍ່ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າກວ່າທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ຫຼາຍ. ຜົນການຮຽນທີ່ຕໍ່າໃນຊັ້ນປະຖົມສືບຕໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຮຽນໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ.
- ຈຳນວນຫ້ອງຄວບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ແລະ ການອ່ານອອກຂຽນໄດ້ທີ່ຍັງຕໍ່າຂອງນັກຮຽນທີ່ບໍ່ຮູ້ປາກເວົ້າພາສາລາວໃນຊັ້ນປະຖົມ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃນການຮຽນ-ການສອນໃນຊັ້ນປະຖົມທີ່ມີປະສິດທິພາບ.
- ຂີດຄວາມສາມາດຂອງຄູຖືກຈຳກັດ ເນື່ອງຈາກການບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາວິຊາຊີບທີ່ພຽງພໍ ແລະ ການລ່າຊ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານການສອນ ແລະ ລະບົບການປະເມີນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄູ.

ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ

- ການຈັດສັນງົບປະມານ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນ, ລວມທັງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ການພັດທະນາຄູ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ຍັງມີຈຳກັດ.
- ລະບົບການຈັດສັນງົບປະມານໃນຂັ້ນຫ້ອງຖິ່ນ ຍັງບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງ ເປົ້າໝາຍປັບປຸງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ.
- ຂາດຄູສອນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ແລະ ການຈັດສັນຄູຍັງບໍ່ມີຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນທົ່ວຂະແໜງການຢ່ອຍ.

ຍຸດທະສາດເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4

4.1.1.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສຳລັບເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 1

ບຸລິມະສິດ ແມ່ນຈະສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ການບັນລຸການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ (ຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ ທີ່ເປັນການສຶກສາພາກບັງຄັບ) ໂດຍປັບປຸງການຮຽນຮູ້ຢ່າງເທົ່າທຽມ. ພ້ອມດຽວກັນ, ການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອກະກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ແກ່ເດັກໃນການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ກໍເປັນບຸລິມະສິດສຳຄັນຂອງການບັນລຸການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

❖ ການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຢ່າງເທົ່າທຽມ

1) ການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄອບຄົວ

ຈຸດສຸມຕົ້ນຕໍແມ່ນການຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປະລະການຮຽນ ໂດຍຜ່ານການວາງເປົ້າໝາຍຈຸດສຸມທີ່ຕິດພັນກັບຄວາມຕ້ອງການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າຮຽນ.

- ການຂະຫຍາຍການສະໜອງທຶນການສຶກສາ/ເບ້ຍລ້ຽງ ໃຫ້ເດັກທີ່ມາຈາກຄອບຄົວທຸກຍາກ ແລະ ກຸ່ມດ້ອຍໂອກາດ

ການສະໜອງທຶນການສຶກສາ/ເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ດ້ອຍໂອກາດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າພວກເຂົາໄດ້ເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຍັງຢູ່ໃນລະບົບການສຶກສາ⁵. ປະຈຸບັນ, ການຈັດສັນງົບປະມານສະໜອງທຶນການສຶກສາ ແລະ ເບ້ຍລ້ຽງຂອງ ສສກ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍສະເພາະໃນປີ 2025, ແຕ່ຂອບເຂດການກະຈາຍເບ້ຍລ້ຽງ ກໍຍັງຖືວ່າມີຄວາມຈຳກັດ, ສາມາດສະໜອງເງິນອຸດໜູນໃຫ້ນັກຮຽນນ້ອຍກວ່າ 1% ໃນຊັ້ນປະຖົມ, ປະມານ 4% ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ແລະ ປະມານ 8% ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ. ນັກຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບເງິນອຸດໜູນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນັກຮຽນທີ່ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນສາມັນກິນ-ນອນ ຊືນເຜົ່າ.

ການຂະຫຍາຍໂຄງການສະໜອງທຶນການສຶກສາ/ເບ້ຍລ້ຽງ ຈະຖືກພິຈາລະນາ ໂດຍທົບທວນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງໂຄງການທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາຄືນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້. ດັ່ງນັ້ນ, ການອອກແບບ ແລະ ກົນໄກການໃຫ້ເບ້ຍລ້ຽງຈະຕ້ອງສຳເລັດກ່ອນການຂະຫຍາຍຂອບການໃຫ້ເບ້ຍລ້ຽງ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນການກຳນົດເປົ້າໝາຍ, ເງື່ອນໄຂການຄັດເລືອກ, ຈຳນວນເງິນອຸດໜູນ, ລວມໄປເຖິງ ລະບົບການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ, ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງດ້ານການເງິນ ແລະ ການລາຍງານ. ສະນັ້ນ, ການຂະຫຍາຍການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງຈະຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນຫຼັງຈາກສຶກສາຮຽນ 2027/28.

ການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ຈະເປັນບຸລິມະສິດສູງສຸດ ເນື່ອງຈາກການເຂົ້າຮຽນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການປະລະກໍສູງຂຶ້ນ, ແລະ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍການຈົບການສຶກສາພາກບັງຄັບຕາມກົດໝາຍການສຶກສາ. ນອກນັ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສຶກສາລະດັບມັດທະຍົມ ກໍສູງກວ່າຊັ້ນປະຖົມ (ລວມມີ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງ, ກິນຢູ່ພັກເຊົາ ແລະ ອື່ນໆ) ພ້ອມນັ້ນ, ການເສຍໂອກາດໃນການອອກໄປເຮັດວຽກ ກໍເປັນປັດໄຈສຳຄັນໃນລະດັບມັດທະຍົມ. ການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງຍັງຈະໄດ້ຂະຫຍາຍໄປໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍເຊັ່ນດຽວກັນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ແຜນສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ເພື່ອໃຫ້ທົ່ວເທິງໃນ ປີ 2030 ຈະຂະຫຍາຍເທື່ອລະກ້າວໃນແຕ່ລະປີ ຕາມຄວາມເປັນໄປໄດ້ຄື:

- ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ 4% ຂອງນັກຮຽນທັງໝົດ.
- ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ 12% ຂອງນັກຮຽນທັງໝົດ.
- ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ 10% ຂອງນັກຮຽນທັງໝົດ.

ສັດສ່ວນຂອງນັກຮຽນທີ່ຈະໄດ້ຮັບເບ້ຍລ້ຽງໃນແຕ່ລະປີ ຈະມີການລະບຸລາຍລະລຽດ ໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຍຸດທະສາດສະເໜີເພີ່ມເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ດ້ອຍໂອກາດນີ້ ຈະມີຜົນ ຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ 5).

➤ ການສະໜອງອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນ

ສສກ ຈະສືບຕໍ່ສະໜອງອາຫານໃນໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນປະມານ 250,000 ຄົນໃນໂຮງຮຽນເປົ້າໝາຍ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນ ຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ແລະ ໂພຊະນາການຂອງເຂົາເຈົ້າ. ນັກຮຽນໃນຫ້ອງກຽມປະຖົມ ທີ່ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນປະຖົມກໍຈະໄດ້ຮັບການສະໜອງອາຫານທ່ຽງເຊັ່ນດຽວກັນ.

2) ຂະຫຍາຍການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ

⁵ ການສະໜອງທຶນການສຶກສາ/ເບ້ຍລ້ຽງ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທຸກຍາກ ແລະ ດ້ອຍໂອກາດ ແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໃນ ໃນປະເທດທີ່ປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍດຽວກັນ (ເຊັ່ນ: ປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ອິນໂດເນເຊຍ).

ການເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (ກວຣ) ໂດຍສະເພາະສໍາລັບເດັກອາຍຸ 5 ປີ ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມ ພ້ອມ ກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ, ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການຮຽນຮູ້ດີຂຶ້ນ, ແລະ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການປະລະການຮຽນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນຂອງລັດຖະບານສໍາລັບ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ (ໂດຍສະເພາະ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ຍັງບໍ່ແມ່ນການສຶກສາພາກບັງຄັບ). ການສະໜອງທຶນຂອງ ລັດຖະບານສໍາລັບການຂະຫຍາຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ລວມທັງການສ້າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ, ຍັງບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະສະ ຫັບສະໜູນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ສສກ ຈະສືບຕໍ່ຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ວິທີການຕ່າງໆ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍໃນພື້ນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ແລະ ຫ່າງໄກ. ປະຈຸບັນ, ຄູ່ ຮ່ວມພັດທະນາ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງເລືອກ ແລະ ຮູບແບບການກຽມຄວາມພ້ອມຕ່າງໆ ລວມມີ ວິທີຊຸກຍູ້ການ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ, ການສອນແບບຫຼາຍຊັ້ນອາຍຸ, ການສ້າງຄວາມພ້ອມໃນການອ່ານ, ແລະ ການຮຽນ 10 ອາທິດ ໃນໄລຍະພັກແລ້ງ. ວິທີການເຫຼົ່ານີ້ ນໍາໃຊ້ຕົ້ນທຶນທີ່ໜ້ອຍກວ່າ, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງມີທ່າແຮງໃນການຂະຫຍາຍການເຂົ້າຮຽນທີ່ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ສສກ ຈະປະເມີນຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຂະຫຍາຍວິທີທາງເລືອກຕ່າງໆ ລວມທັງ ການສະໜັບສະໜູນຜ່ານ ລະບົບຂອງລັດ ເພື່ອຂະຫຍາຍ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໃນບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄໍານຶງເຖິງການຈັດສັນຄູເພື່ອ ຈັດການສອນ.

3) ການໂຄສະນາປຸກລະດົມຊຸມຊົນ

ສສກ ຈະສືບຕໍ່ເຮັດການໂຄສະນາ ກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນຂອງການສຶກສາ, ລວມທັງກິດຈະກຳສົ່ງເສີມການເຂົ້າ ຮຽນ ແລະ ຂໍ້ມູນສໍາຄັນຕ່າງໆ. ເນື່ອງຈາກການປຸກຈິດສໍານຶກໃນສັງຄົມ ແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນ ການສຶກສາ ໂດຍສ້າງການຮັບຮູ້ຂອງຜູ້ປົກຄອງວ່າ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນຮູບປະທຳ ແລະ ໃນເວລາດຽວກັນການ ປັບປຸງວຽກງານການສະໜອງການສຶກສາກໍມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການສ້າງຄວາມຕ້ອງຢາກເຂົ້າຮຽນ.

4) ປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ ແລະ ການຮຽນຮູ້

ການຍົກສູງຄຸນນະພາບ (ແລະ ສ້າງຄຸນຄ່າ) ຂອງການສຶກສາແມ່ນປັດໃຈສໍາຄັນໃນການສ້າງຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າ ຮຽນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຊຸກຍູ້ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງນັກຮຽນ. ການປັບປຸງຄຸນນະພາບເປັນບຸລິມະສິດທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມການເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮຽນຮູ້ ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ ເວລາພິສິດຄວນ, ໃນເວລາດຽວກັນ, ການດຳເນີນການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສຶກສາ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະສົ່ງຜົນດີຕໍ່ການ ເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນ ໃນໄລຍະສັ້ນເຖິງໄລຍະກາງ.

5) ພິຈາລະນາ ການຈັດການຮຽນ-ການສອນແບບຫ້ອງຄູ່ (ສະລັບກັນຮຽນຄາບເຊົ້າ ແລະ ແລງ)

ຄວາມຕ້ອງເຂົ້າຮຽນ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຫຼຸດລົງ, ສະແດງອອກໃນອັດຕາການເຂົ້າຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເນື່ອງຈາກຈຳນວນຫ້ອງຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງ, ຂະໜາດຫ້ອງຮຽນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນຄູ່ຕໍ່ ນັກຮຽນກໍຫຼຸດລົງ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຖ້າແຜນການຂະຫຍາຍການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມສາມາດບັນລຸໄດ້ ນັ້ນກໍແມ່ນ ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມສາມາດໃນການສະໜອງການຮຽນການສອນ ເຊິ່ງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ ໃນໄລຍະກາງນີ້ ແມ່ນອາດເປັນໄປໄດ້ຍາກທາງດ້ານງົບປະມານ. ດັ່ງນັ້ນ ໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງ ສສກ, ອາດມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນການພິຈາລະນາການຈັດຫ້ອງຄູ່ ໃນການຮຽນການສອນລະດັບມັດທະຍົມ⁶.

⁶ ການຈັດການຮຽນແບບຫ້ອງຄູ່ ແມ່ນການຈັດໃຫ້ໃນໜຶ່ງມື້ມີນັກຮຽນສອງກຸ່ມແຍກກັນຮຽນໃນຕອນເຊົ້າ ແລະ ຕອນບ່າຍ. ແຕ່ລະກຸ່ມໃຊ້ ອາຄານດຽວກັນ ແລະ ສິ່ງອ່ານວຍຄວາມສະດວກອື່ນໆດຽວກັນ. ວິທີການດັ່ງກ່າວ ຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອແກ້ໄຂການຂາດແຄນໂຄງລ່າງພື້ນຖານ (ເຊັ່ນ ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ອື່ນໆ) ເພື່ອເພີ່ມການຮັບນັກຮຽນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແອອັດ, ແລະ ບາງຄັ້ງເພື່ອແກ້ໄຂການຂາດຄູ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຫານຈັດຫ້ອງຄູ່ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຖືກນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນຫຼາຍປະເທດລວມທັງຫວຽດນາມ ແລະ ກຳປູເຈຍ.

ຍຸດທະສາດໃນການຮັບປະກັນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຂົ້າຮຽນ ລະບຸຢູ່ໃນ ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນຂອງ ໃນເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4.

❖ ຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮຽນຮູ້

ຍຸດທະສາດຫຼັກ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນ ແມ່ນສຸມໃສ່ປັບປຸງຂີດຄວາມສາມາດ ແລະ ການສຶດສອນທີ່ດີຂອງຄູ ເຊິ່ງໄດ້ຊຸກຍູ້ຜ່ານການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ແລະ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຄູ. ຍຸດທະສາດອື່ນທີ່ສໍາຄັນ ຄືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ການວາງແຜນພັດທະນາໂຮງຮຽນ, ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ແລະ ລະບົບການປະກັນຄຸນນະພາບ.

ບຸລິມະສິດສູງສຸດຄືການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າເດັກທຸກຄົນໄດ້ຮັບທັກສະພື້ນຖານທີ່ຈໍາເປັນ. ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍນີ້, ສສກ ຈະພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຊຸດມາດຕະການທີ່ສອດຄ່ອງ ເຊິ່ງສັງລວມໄວ້ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1) ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດ

ໃນການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ, ສິ່ງສໍາຄັນໃນການຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດ ລວມມີ ການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສອນພາສາລາວ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນປະຖົມຂັ້ນຕົ້ນ, ການປະເມີນໃນຫ້ອງຮຽນ, ການບໍາລຸງນັກຮຽນອ່ອນ, ສ້າງຄູມີການສອນຫ້ອງຄວບ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄູ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການສອບເສັງຈົບຂັ້ນ ປ.5.

ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ, ການທົດລອງສອດແຊກເອົາວິຊາຊີບເຂົ້າໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ ລວມທັງການເຊື່ອມຕໍ່ກັບສະຖານອາຊີວະສຶກສາ) ເຊິ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຄັ້ງທີ IX, ຈະໄດ້ຖືກປະເມີນເຖິງ ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຂະຫຍາຍຕໍ່. ພ້ອມນັ້ນ, ສສກ ກໍຈະໄດ້ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນການແຍກເປັນສອງສາຍໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ: ສາຍທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ. ຖ້າຫາກຂໍ້ລິເລີ່ມດັ່ງກ່າວ ສາມາດດຳເນີນໄດ້, ກໍຈະໄດ້ມີການປັບຫຼັກສູດ (ການພັດທະນາຄູ). ການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປະເມີນຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມ ກໍເປັນບຸລິມະສິດອັນສໍາຄັນຂອງຂະແໜງການເຊັ່ນດຽວກັນ.

2) ການຂະຫຍາຍການເຂົ້າເຖິງການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ

ຈະມີການລົງທຶນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພີ່ມຕື່ມ ເຂົ້າໃນວຽກງານການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ (CPD) ເພື່ອປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເນັ້ນໃສ່ຄວາມຕ້ອງການສະເພາະດ້ານຂອງຄູ. ບຸລິມະສິດຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ທັງໝົດລະບົບການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ, ເຊິ່ງລວມທັງ ການເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ສະຖານການສຶກສາຄູ ແລະ ສູນພັດທະນາຄູຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນວຽກງານ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃນຂັ້ນໂຮງຮຽນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ, ລວມທັງການເພີ່ມການຊຸກຍູ້ການນິເທດພາຍໃນ. ເນື່ອງຈາກວຽກງານ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໄດ້ຖືກຜັນຂະຫຍາຍໄປສູ່ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍຂຶ້ນ, ສະນັ້ນ ຈະໄດ້ມີການເພີ່ມທຶນໃຫ້ແກ່ວຽກງານ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ລະບົບ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ຮູບແບບນີ້ຈະມີຄວາມຢືດຢູນ, ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າກັບການລົງທຶນຫຼາຍຂຶ້ນ. ການປະຕິບັດໃນຕໍ່ໜ້າ ຈະອີງໃສ່ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃນຂັ້ນໂຮງຮຽນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນເປົ້າໝາຍ ທີ່ໄດ້ເລີ່ມໃນ ປີ 2024 ແລະ ພວມດຳເນີນຢູ່. ພ້ອມດຽວກັນ ຈະຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ ICT ເຂົ້າໃນວຽກງານ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ສຳລັບຄູໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດໃນບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ.

ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ຖືກອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານວິຊາການ. ບຸລິມະສິດໃນປະຈຸບັນສໍາລັບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໄດ້ກວມເອົາການພັດທະນາຄວາມຮູ້ດ້ານເນື້ອໃນຂອງ ວິຊາຫຼັກ, ວິທີການສອນ ຫ້ອງຄວບ, ການປະເມີນໃນຫ້ອງຮຽນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສະໜັບສະໜູນ ການສອນ ພາສາລາວ ແລະ ການສອນບໍາລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕໍ່າ. ບຸລິມະສິດໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ແມ່ນລວມທັງ ການປັບປຸງເນື້ອໃນ ຄວາມຮູ້ ແລະ ວິທີການສອນວິຊາ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ວິສະວະກໍາ ແລະ ຄະນິດສາດ (STEM), ທັກສະຂອງສັດຕະວັດທີ 21, ລວມມີ ການຄິດວິເຄາະ, ການສື່ສານ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ICT. ຖ້າຫາກມີການ ຈັດການຮຽນແບບແຍກສາຍ (streaming) ໃຊ້ໃນການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ, ມັນຈະມີຜົນກະທົບຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ການພັດທະນາຄູທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຫຼັກສູດໃໝ່.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃນປະຈຸບັນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນເມືອງເປົ້າໝາຍທີ່ ສະໜັບສະໜູນໂດຍຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເຊິ່ງເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງເພີ່ມງົບປະມານຈາກລັດຖະບານເພື່ອຂະຫຍາຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ທົ່ວເຖິງໃນລະດັບຊາດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນີ້ ຈຶ່ງຂຶ້ນກັບລະດັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ງົບປະມານລັດຖະບານໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ ເຊິ່ງໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ່ມີງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນ (ລາຍລະອຽດຢູ່ໃນພາກທີ 5)

ໂດຍອີງໃສ່ຂີດຄວາມສາມາດຂອງຄູປະຈຳການທີ່ຍັງມີຈຳກັດໃນປະຈຸບັນ, ວຽກງານການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ແບບຕໍ່ເນື່ອງ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ. ການລົງທຶນໃສ່ການສ້າງຄູ ເພື່ອຜະລິດຄູໃໝ່ ຄວນອີງໃສ່ການປະເມີນ ໃນເບື້ອງ ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງຄູ ໂດຍຄໍານຶງເຖິງສະພາບການເຂົ້າຮຽນ, ໂກຕ້າຄູທີ່ໄດ້ຮັບ, ການສູນເສຍຄູໃນທຸກຮູບ ການ, ລວມທັງ ຈຳນວນຄູທີ່ມີຄຸນນະພາບ (ເຊິ່ງຈຳນວນຫຼາຍແມ່ນຄູທີ່ມີປະສິບການ ແລະ ເຄີຍເປັນອາສາ ສະໝັກ, ໃນນີ້ຫຼາຍຄົນຈະກັບມາສອນ ຖ້າຫາກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບການຖືກບັນຈຸເປັນພະນັກງານທີ່ໄດ້ຮັບເງິນເດືອນ). ໃນໄລຍະຜ່ານ ມາເຖິງປະຈຸບັນ, ການຕ້ອງການໃນການສ້າງຄູໃໝ່ແມ່ນຈຳກັດ ເນື່ອງຈາກໂກຕ້າຄູແມ່ນມີໜ້ອຍ ແລະ ການເຂົ້າຮຽນ ກໍຫຼຸດລົງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າມີການຄາດຄະເນວ່າຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ມີງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ລວມທັງທີ່ມີການສູນເສຍ) ອາດມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເພີ່ມການສ້າງຄູທີ່ມີຄຸນນະພາບ (ມີຄຸນນະພາບ). ບຸລິມະສິດ ອື່ນໆສໍາລັບການສ້າງຄູ ແມ່ນການປັບປຸງຫຼັກສູດ (ທີ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກສູດໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ສອດແຊກວິທີການສອນ ໃໝ່ໆ) ໃນຫຼັກສູດການສ້າງຄູ ແລະ ປັບປຸງມາດຕະຖານການຮຽນວິຊາຄູ. ຢູ່ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການດຶງ ດູດເອົານັກຮຽນເຂົ້າໃນວິຊາຄູ ໂດຍສະເພາະໃນວິຊາທີ່ຂາດແຄນຄູ, ເຊັ່ນ: ວິຊາວິທະຍາສາດ.

3) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຄຸ້ມຄອງຄູ

ມາດຕະຖານຄູ ແມ່ນພື້ນຖານຂອງການບັນຈຸຄູ, ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ, ການຈັດການຮຽນ ການສອນ ແລະ ການພັດທະນາໃນສາຍອາຊີບ. ການສໍາເລັດການສ້າງມາດຕະຖານຄູ ແລະ ຮ່າງການປະເມີນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄູ ຕາມມາດຕະຖານ ລວມທັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນລະບົບໃນການສຶກສາທຸກຂັ້ນ ແມ່ນບຸລິມະສິດ ສູງສຸດທີ່ຕ້ອງບັນລຸໃນສອງປີທໍາອິດຂອງແຜນ 2026-2030, ບັນດາຍຸດທະສາດ ທີ່ຈະຊຸກຍູ້ ການຈັດສັນຄູຢ່າງພຽງພໍ, ມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຮຽນການສອນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແມ່ນກໍານົດຢູ່ໃນ ພາກຄຸ້ມ ຄອງບຸກຄະລາກອນ ໃນເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4.

4) ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ ແລະ ການປະກັນຄຸນນະພາບ

ການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ອີງໃສ່ໂຮງຮຽນເປັນຫຼັກ (SBM), ແລະ ມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານຂອງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ (FQS) ແມ່ນຍັງປະຕິບັດໄດ້ບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍ ຕົວທີ່ຊ້າ. ໃນສົກປີ 2024-2025 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ໄດ້ດໍາເນີນການທົດລອງຝຶກອົບ ຮົມ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ອີງໃສ່ໂຮງຮຽນເປັນຫຼັກໃນ 40 ເມືອງເປົ້າໝາຍ ຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ

ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານຂອງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ກໍໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ແນະນຳໃນ 60 ເມືອງ, ສ່ວນການປະຕິບັດຮອດຂັ້ນໂຮງຮຽນແມ່ນມີພຽງແຕ່ 30 ເມືອງເທົ່ານັ້ນ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນທົ່ວປະເທດແມ່ນແນ່ໃສ່ ທ້າຍປີ 2026. ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນ ຄວາມສະໜ້າສະເໝີ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ລະຫວ່າງ ສອງລະບົບນີ້ (ລວມເຖິງການທົບທວນເພື່ອໂຮມທັງສອງລະບົບນີ້ເຂົ້າກັນ), ທັງເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ ປະສິດທິພາບຂອງລະບົບທັງສອງ, ລວມເຖິງຄວາມໜ້າ ເຊື່ອຖື ຂອງການວິເຄາະ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ມີປະສິດທິພາບ.

ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສອງລະບົບດັ່ງກ່າວໃນລະດັບໂຮງຮຽນເປັນສິ່ງທີ່ທ້າທາຍ, ແລະ ຂຶ້ນກັບຄວາມພຽງພໍຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນ. ການພັດທະນາ ແລະ ແນະນຳລະບົບໃນເມືອງເປົ້າໝາຍ ກໍໄດ້ອີງໃສ່ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ນຳໃຊ້ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນທົ່ວປະເທດ ການສະ ໜອງງົບປະມານຂອງລັດຖະບານຢ່າງພຽງພໍແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ, ສະນັ້ນ, ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວແມ່ນຂຶ້ນກັບລະດັບ ຂອງງົບປະມານໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາ (ເຊິ່ງລາຍລະອຽດໄດ້ລະບຸໃນ ພາກທີ 5).

ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານຂອງການສຶກສາ ແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ດຳເນີນການທົດລອງໃນຊັ້ນ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ກຳລັງພັດທະນາໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ. ເຊັ່ນດຽວກັນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ, ການຄາດ ຄະເນງົບປະມານໃນການພັດທະນາ, ການທົດລອງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສອງລະບົບນີ້ໃນລະດັບຊາດ ແມ່ນ ຈະຂຶ້ນ ກັບລະດັບຂອງງົບປະມານ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານຂອງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມໃນທົ່ວ ປະເທດ ແມ່ນບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍຂອງແຜນງົບປະມານ.

❖ ຍຸດທະສາດວຽກງານປີ້ນອ້ອມ

ຍຸດທະສາດສອງດ້ານຕໍ່ໄປນີ້ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງນັກຮຽນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

1) ການປັບປຸງການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ຊັ້ນປະຖົມ

ປະຈຸບັນ, ການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ຊັ້ນປະຖົມຍັງຄົງມີຈຳກັດໃນດ້ານຫຼັກສູດ, ການພັດທະນາຄູ, ວິທີສິດສອນ, ການຕິດຕາມຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ, ການຈັດການຫ້ອງຮຽນ ແລະ ສະພາບແວດ ລ້ອມໃນໂຮງຮຽນ. ການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງ 2 ຂັ້ນນີ້ແມ່ນສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການປັບປຸງການຮຽນຮູ້ໃນພື້ນຖານ. ນອກຈາກການຂະຫຍາຍການເຂົ້າເຖິງ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມພ້ອມໃນການເຂົ້າໂຮງຮຽນປະຖົມ, ຈຸດສຸມທີ່ສຳຄັນແມ່ນການຮັບປະກັນການປະສານງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດ ແລະ ວິທີສິດສອນ ໃນຊັ້ນການ ສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ທີ່ເໝາະສົມກັບຫຼັກສູດການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ. ຍຸດທະສາດທີ່ໜຶ່ງ ຄືການສົ່ງເສີມການປະສານງານ ລະຫວ່າງສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນປະຖົມໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ນີ້ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈ ລະຫວ່າງຄູ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນໃນແຕ່ລະສະຖານການສຶກສາ, ທັງດ້ານການສິດສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ ແລະ ບັນຫາການຈັດການ, ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ມີປະສິດທິຜົນສຳລັບນັກຮຽນ. ກົມສາມັນ ແລະ ກົມການສຶກ ສາກ່ອນໄວຮຽນ ຈະຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດ, ປະສານງານກັບພາກສ່ວນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດການສຶກສາ ແລະ ກົມສ້າງຄູ ເພື່ອພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ຄຳແນະນຳສະເພາະ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວໃນລະດັບຊາດ.

2) ການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພໍ່ແມ່

ການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າຂອງພໍ່ແມ່ໃນການສຶກສາ, ໂດຍສະເພາະໃນໄວເດັກ, ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ, ແຕ່ວ່າໃນ ສປປ ລາວ ການມີສ່ວນຮ່ວມນີ້ຍັງມີຈຳກັດຫຼາຍ. ຕົວຢ່າງ, ໃນເດັກອາຍຸ 7-14 ປີທີ່ໄປໂຮງຮຽນ ມີສະມາຊິກ ໃນຄົວເຮືອນທີ່ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເດັກກັບຄູ ແລະ ມີສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ໂຮງຮຽນ, ໃນປີຜ່ານມາ ມີພຽງ 6.5% ແລະ 3.8% ຕາມລາດັບ (LSIS, 2025).

ໂຄງການສະໜັບສະໜູນຜູ້ປົກຄອງ, ທີ່ອອກແບບມາເພື່ອເສີມສ້າງທັກສະການເປັນພໍ່ແມ່, ສາມາດປັບແຕ່ງໃຫ້ເໝາະສົມກັບພໍ່ແມ່ຂອງເດັກໃນໄວຕ່າງກັນ ແລະ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຜ່ານຮູບແບບຕ່າງໆເຊັ່ນ: ກອງປະຊຸມສຳມະນາ, ການປຶກສາຫາລື ແລະ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ (ຜ່ານຊ່ອງທາງຕ່າງໆ). ການຄົ້ນຄວ້າສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ສາມາດມີຜົນດີໃນການພັດທະນາເດັກ, ລວມທັງດ້ານການສຶກສາ (ຕົວຢ່າງ ການອ່ານອອກຂຽນໄດ້ ແລະ ຄິດໄລ່ເລກ ທີ່ດີຂຶ້ນ), ມີຜົນທາງດ້ານສັງຄົມ, ອາລົມ ແລະ ພຶດຕິກຳ, ຜົນດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ໂພຊະນາການຂອງເດັກ.

ໃນຂະນະທີ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນລັກສະນະດັ່ງກ່າວແມ່ນຍັງມີຈຳກັດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມາຈາກການສະໜັບສະໜູນຈາກພາຍນອກ ແລະ ເປັນໂຄງການດູແລເດັກຈາກທຸກຂະແໜງການ, ເຊັ່ນ ໂຄງການຮັກ ແລະ ເບິ່ງແຍງເດັກທຸກຄົນ, ໃນ 14 ເມືອງເປົ້າໝາຍທີ່ທ່າງໄກຊົນນະບົດ ທີ່ມີບໍ່ສາມາດການເຂົ້າເຖິງບໍລິການທີ່ຈຳເປັນ. ຈຸດສຸມຂອງໂຄງການລວມມີ ການສຶກສາຂອງເດັກ, ສຸຂະພາບ, ໂພຊະນາການ ແລະ ການປົກປ້ອງເດັກ, ໂດຍມີການຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍຂະແໜງການສຳຄັນຂອງລັດຖະບານ ລວມທັງ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ.

ໃນບໍລິບົດນີ້, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະສົ່ງເສີມການພັດທະນາ, ທົດລອງ ແລະ ຂະຫຍາຍຂອບໂຄງການດູແລລູກດ້ານການສຶກສາ, ໂດຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບພໍ່ແມ່ຂອງເດັກໃນໄວກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ປະຖົມ. ສິ່ງສຳຄັນຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍຊຸກຍູ້ພໍ່ແມ່ໃນການສ້າງແວດລ້ອມເຮືອນທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການຮຽນຮູ້, ລວມທັງ ການຮຽນຮູ້ຜ່ານການຫຼິ້ນສຳລັບເດັກກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ດ້ວຍການອ່ານຢູ່ເຮືອນສຳລັບເດັກຊັ້ນປະຖົມ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການຈະສ້າງທັກສະ ແລະ ຄວາມສາມາດ ໃນການສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນການຮຽນຂອງລູກຈົນເຖິງການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ.

4.1.1.2. ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ຈຳນວນເດັກໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ທຸກຊົນເຜົ່າ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມພ້ອມໃນການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໃນອາຍຸ 6 ປີ”

ຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງເປົ້າໝາຍການເພີ່ມການເຂົ້າຮຽນໃນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ເຊິ່ງຄວາມພະຍາຍາມນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອກະກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ພວກເຂົາກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ, ຮັບປະກັນວ່າພວກເຂົາພ້ອມທີ່ຈະເລີ່ມຕົ້ນການສຶກສາໃນອາຍຸ 6 ປີ ໂດຍມີຈຸດສຸມບໍ່ພຽງແຕ່ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຢ່າງເທົ່າທຽມ, ແຕ່ຍັງສຸມໃສ່ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ເສີມສ້າງພັດທະນາການຂອງເດັກທັງ 5 ດ້ານ, ດ້ວຍຫຼັກສູດທີ່ສະໜັບສະໜູນໃນການພັດທະນາທັກສະການກຽມພ້ອມກ່ອນເຂົ້າຮຽນ ເຊັ່ນ: ການຮູ້ໜັງສືຂັ້ນພື້ນຖານ, ການຄິດໄລ່ເລກ, ການພັດທະນາການທາງສະຕິປັນຍາ, ສັງຄົມ ແລະ ອາລົມຈິດ ເພື່ອເພີ່ມໂອກາດໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາທີ່ຈະສາມາດສຳເລັດການສຶກສາໃນຊັ້ນປະຖົມ ນຳໄປສູ່ການພັດທະນາໂດຍລວມຂອງເດັກໃນ ສປປ ລາວ.

ໂດຍຜ່ານການຮັບຮູ້ເຖິງລັກສະນະທີ່ຫຼາກຫຼາຍຂອງຂະແໜງການເດັກກ່ອນໄວຮຽນ; ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄວາມຈຳເປັນໃນການຊຸກຍູ້ດ້ານສຸຂະພາບ, ໂພຊະນາການ ແລະ ນ້ຳສະອາດ, ສຸຂາພິບານ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (WASH) ຄຽງຄູ່ກັບດ້ານການສຶກສາ, ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າເດັກທຸກຄົນ ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ເຂດໃດ, ຊົນເຜົ່າໃດ ຫຼື ເພດໃດ, ຈະສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນປະຖົມດ້ວຍຮ່າງກາຍທີ່ແຂງແຮງ, ໄດ້ຮັບໂພຊະນາການທີ່ດີ, ມີການພັດທະນາທີ່ສົມໄວ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະຮຽນຮູ້.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 2: ຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (2026-2030)

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນ ຂອງເດັກອາຍຸ 3 - 5 ປີ	ທົ່ວປະເທດ	64.4%	65.1%	65.9%	66.6%	67.3%	68%	EMIS
		45 ເມືອງ ⁷	47.4%	49.5%	51.6%	53.7%	55.9%	58.0%	
		GPI ⁸	1.006	0.97 – 1.03					
2	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນ ຂອງເດັກອາຍຸ 5 ປີ	ທົ່ວປະເທດ	84.7%	85.8%	86.8%	87.9%	89.0%	90.1%	EMIS
		45 ເມືອງ	74.6%	76.9%	79.1%	81.4%	83.7%	86.0%	
		GPI	0.998	0.97 – 1.03					
3	ເປີເຊັນຂອງ ນັກຮຽນ ປ.1 ທີ່ໄດ້ຜ່ານການ ຮຽນ ການສຶກ ສາກ່ອນໄວຮຽນ	ທົ່ວປະເທດ	71.3%	71.5%	72.7%	73.3%	74.9%	75.9%	EMIS
		45 ເມືອງ	59.1%	60.0%	61.9%	63.1%	65.4%	67.2%	
		GPI	1.020	0.97 – 1.03					
4	ເປີເຊັນໂຮງຮຽນ ປະຖົມທີ່ມີ ຫ້ອງກຽມປະ ຖົມ	ທົ່ວປະເທດ	25.9%	26.1%	26.2%	26.4%	26.5%	26.6%	EMIS
		45 ເມືອງ	30.4%	31.3%	32.0%	32.6%	33.1%	33.7%	
5	ເປີເຊັນໂຮງຮຽນອະນຸບານຂອງລັດ ທີ່ມີສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ທາງດ້ານສຸຂະພາບໄມ		78.0%	82.4%	85.9%	88.7%	91.0%	92.8%	EMIS
6	ເປີເຊັນຂອງຄູອະນຸບານທີ່ໄດ້ຮັບ ການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ ເນື່ອງ (ຕົວຊີ້ບອກຢູ່ໃນຂະແໜງ ການສຶກສາຄູ, 4.1.1.5.)		-	20%	20%	20%	20%	20%	ກົມສ້າງຄູ
7	ເປີເຊັນຂອງຜູ້ອຳນວຍການ ສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາວິຊາຊີບ ແບບຕໍ່ເນື່ອງ		-	5%	5%	5%	5%	5%	ກົມສ້າງຄູ

⁷ 45 ເມືອງບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງການສຶກສາ

⁸ Gender Parity Index - ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➤ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ຂະຫຍາຍການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ກ່ອນໄວຮຽນ ໂດຍສະເພາະ ແຜນງານການກຽມຄວາມພ້ອມ 1 ປີ ກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ທີ່ຄໍານຶງເຖິງຄວາມສະເໝີພາບທາງເພດ, ເຜົ່າ, ຄວາມພິການ, ລວມທັງການເສີມສ້າງພັດທະນາການຂອງເດັກ	1.1.1. ປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຮູບແບບຕ່າງໆຂອງການສະໜອງການກຽມຄວາມພ້ອມ 1 ປີ ກ່ອນເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນໄດ້ຮູບແບບທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າທີ່ສຸດ. 1.1.2. ສະໜອງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໂດຍໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ ເດັກອາຍຸ 3-5 ປີ ຜ່ານຮູບແບບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການສອນຄວບອາຍຸ, ຫ້ອງກຽມປະຖົມ, ກຸ່ມຮຽນຜ່ານການຫຼິ້ນ, ການກຽມຄວາມພ້ອມໄລຍະພັກແລ້ງ 10 ອາທິດ ແລະ ກຸ່ມພັດທະນາເດັກໃນຊຸມຊົນ ໃນແຕ່ລະເຂດທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ມີເງື່ອນໄຂ ເພື່ອໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງສຸດ. 1.1.3. ຮັບປະກັນໃຫ້ມີ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆຂອງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໃນຖານຂໍ້ມູນ EMIS ເພື່ອຄວາມຄືບຖ້ວນຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ການຄິດໄລ່ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນທີ່ຖືກຕ້ອງກັບຄວາມເປັນຈິງ.
1.2. ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມ ສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຮອບດ້ານ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດສໍາລັບເດັກທຸກຄົນ	1.2.1. ປຸກສ້າງ, ສ້ອມແປງຫ້ອງກຽມປະຖົມ ແລະ ອາຄານສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນຂອງລັດລວມທັງ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງສໍາລັບເດັກນ້ອຍທີ່ພິການ. 1.2.2. ສືບຕໍ່ສະໜອງອາຫານທ່ຽງໃຫ້ແກ່ເດັກຫ້ອງກຽມປະຖົມ ທີ່ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນປະຖົມເປົ້າໝາຍ <i>(ເບິ່ງຂະແໜງການຍ່ອຍປະຖົມສຶກສາ)</i>.

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮຽນຮູ້

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ສະໜອງສື່ ແລະ ອຸປະກອນ ການຮຽນການສອນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ	2.1.1. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງ ບັນດາເອກະສານການຮຽນການສອນສໍາ ລັບຫ້ອງກຽມປະຖົມ, ກຸ່ມຮຽນຜ່ານການຫຼິ້ນ ແລະ ການກຽມຄວາມພ້ອມໄລຍະພັກແລ້ງ 10 ອາທິດ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບຫຼັກສູດຊັ້ນປ.1. 2.1.2. ສະໜອງສື່ ແລະ ອຸປະກອນ ທີ່ແທດເໝາະກັບຮູບແບບການຈັດການຮຽນການສອນ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນແຕ່ລະຮູບແບບ. ພ້ອມທັງ, ສະໜອງອຸປະກອນດິຈິຕອນຂັ້ນພື້ນຖານ ເພື່ອພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງສະຖານການສຶກສາ.
2.2. ປັບປຸງຄຸນນະພາບການກຽມຄວາມພ້ອມ ດ້ານການຮຽນ ແລະ ສຸຂະພາບ-ໂພຊະນາການ ສໍາລັບເດັກອາຍຸ 3-5 ປີ	2.2.1. ຝຶກອົບຮົມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໜອງການສຶກສາ. 2.2.2. ຝຶກອົບຮົມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການກຽມຄວາມພ້ອມດ້ານການອ່ານ ສໍາລັບເດັກອາຍຸ 5 ປີ.

	2.2.3. ຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ໃນການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ສຸຂະນາໄມ ແລະ ໂພຊະນາການ ໃນສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ລວມທັງ ນະໂຍບາຍ ການປົກປ້ອງເດັກ.
2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນວຽກງານ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບ ຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ແກ່ຄູການສຶກສາກ່ອນ ໄວຮຽນ	2.3.1. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ການພັດທະນາວິຊາຊີບ ຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃນການປັບປຸງຜົນການຮຽນຮູ້. (ເນື້ອໃນລະບຸໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ 4.1.1.5)

➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກ ງານການສ້າງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳພາ ຂອງສະຖານ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	3.1.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ສະຖານການ ສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບ ຂັ້ນຖານ (ມຄພ) ເພື່ອແນໃສ່ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ. 3.1.2. ພັດທະນາວິຊາຊີບ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານ/ຜູ້ອຳນວຍການ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ. 3.1.3. ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ວຽກງານແມ່ ແລະ ເດັກ, ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ.
3.2. ຮັບປະກັນການສະໜອງ ງົບປະ ມານ ແລະ ຄຸສອນ ສຳລັບຊັ້ນ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	3.2.1. ສ້າງຍຸດທະສາດໃນການປັບປຸງເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ <i>(ເບິ່ງໃນ ເບົ້າໜາຍສະເພາະທີ 4, 4.1.1.2).</i> 3.2.2. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງການຈັດສັນຄູ ແລະ ລະບົບຄູ ຕາມສັນຍາ ເພື່ອ ການສະໜອງຄູຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວ ຮຽນ <i>(ເບິ່ງໃນເບົ້າໜາຍສະເພາະທີ 4, 4.1.1.3).</i>
3.3. ຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການບໍລິຫານ ທີ່ອີງໃສ່ໂຮງຮຽນເປັນຫຼັກໂດຍ ຄຳນຶງເຖິງຄວາມສະເໝີພາບຍິງ- ຊາຍ ສຳລັບການສຶກສາກ່ອນໄວ ຮຽນ ໂດຍການປະສານງານກັບ ສພບ	3.3.1. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຫຼັກສູດ ການຝຶກອົບຮົມວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ. 3.3.2. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງເຄື່ອງມືລົງຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ແນະນຳຜູ້ ບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ.
3.4. ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພໍ່ ແມ່ ແລະ ຊຸມຊົນ ໃນການພັດ ທະນາເດັກ ແລະ ກຽມຄວາມ ພ້ອມ ກ່ອນເຂົ້າຮຽນ ຊັ້ນປະຖົມ	3.4.1. ພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງໂຄງການດູແລລູກທີ່ມີໂຄງສ້າງຊັດເຈນ, ໂດຍ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການເຂົ້າຮຽນ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ການຮຽນຮູ້ ພື້ນຖານ, ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການບໍລິຫານໂຮງຮຽນ. 3.4.2. ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຄວາມສຳຄັນຂອງການເຂົ້າຮຽນໂດຍຜ່ານຊ່ອງທາງ ຕ່າງໆ. 3.4.3. ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ບົດບາດຂອງຄະນະພັດທະນາການສຶກສາ ຂັ້ນບ້ານໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການວາງແຜນການພັດທະນາ

	ໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸກຍູ້ສະຖາບັນຄອບຄົວໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຂອງໂຮງຮຽນ.
3.5. ສິ່ງເສີມບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ອົງການ ຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ລົງທຶນເຂົ້າໃນການພັດທະນາວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ໂດຍຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງຂອງທຸກຄົນ	3.5.1. ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນການພັດທະນາການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ. 3.5.2. ສິ່ງເສີມຊຸກຍູ້ໃຫ້ສະຖານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນພາກເອກະຊົນ ແຕ່ລະຊັ້ນບຳລຸງຍົກລະດັບຄູສອນ ແລະ ພະນັກງານຢູ່ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍທຶນຂອງສະຖານການສຶກສາເອງ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງຄວາມສະເໝີພາບທາງຍິງ-ຊາຍ ແລະ ເຜົ່າ.
3.6. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການກວດກາ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ສຳລັບການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ໂດຍສະເພາະເນັ້ນໃສ່ພັດທະນາການຂອງເດັກ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ	3.6.1. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບກວດກາ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນພັດທະນາການຂອງເດັກ ພ້ອມທັງເສີມສ້າງຂໍ້ຄວາມສາມາດໃຫ້ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບວຽກງານການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ 3.6.2. ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດວ່າດ້ວຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ.

4.1.1.3. ການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຈົບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ, ພ້ອມທັງຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ສືບຕໍ່ຮຽນຈົນຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ”

ໃນໄລຍະ 2026-2030, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາຈະສຸມໃສ່ປັບປຸງພື້ນຖານການຮຽນຮູ້ສຳລັບນັກຮຽນປະຖົມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະຖົມຂັ້ນຕົ້ນ ປ.1 - ປ.3 ໃຫ້ອ່ານອອກ, ຂຽນໄດ້ ແລະ ຄິດໄລ່ເລກຂັ້ນພື້ນຖານ ຕາມມາດຕະຖານຂອງຫຼັກສູດ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຊ່ວຍເຫຼືອນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕ່ຳ ລວມທັງນັກຮຽນທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນກຸ່ມພາສາລາວໄຕ, ນັກຮຽນພິການ ລວມທັງ ຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງກົດຂວາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງການຮຽນຮູ້ຂັ້ນພື້ນຖານ, ສ້າງຂໍ້ຄວາມສາມາດຂອງຄູ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ, ຊຸມຊົນ ແລະ ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ ໃນການພັດທະນາວຽກງານການສຶກສາໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 3: ຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ (2026-2030)

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນໃໝ່ ສຸດທິໃນຊັ້ນປະຖົມ	ທົ່ວ ປະເທດ	99.3%	99.4%	99.5%	99.7%	99.8%	99.9%	EMIS
		45 ເມືອງ	97.2%	97.7%	98.2%	98.7%	99.2%	99.7%	

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
2	ອັດຕາປະລະການ ຮຽນໃນຊັ້ນປະຖົມ	ທົ່ວ ປະເທດ	4.5%	4.0%	3.6%	3.1%	2.7%	2.2%	EMIS
		45 ເມືອງ	7.8%	7.0%	6.3%	5.5%	4.7%	3.9%	
3	ອັດຕາຈົບຊັ້ນປະຖົມ ສຸດທິຕາມກະແສຮຸ່ນ ນັກຮຽນ	ທົ່ວ ປະເທດ	70.7%	73.3%	76.0%	78.8%	81.6%	84.6%	EMIS
		45 ເມືອງ	51.5%	55.4%	59.5%	63.9%	68.5%	73.4%	
4	ຈຳນວນນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ທີ່ໄດ້ ຮັບເບ້ຍລ້ຽງ		5,539	6,800	8,800	12,100	17,600	27,300	ສາມັນ ສຶກສາ
5	ຈຳນວນນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ທີ່ໄດ້ ຮັບອາຫານທ່ຽງ		254,481	265,210	276,470	288,290	300,710	313,750	ສາມັນ ສຶກສາ
6	ເປີເຊັນຂອງໂຮງຮຽນປະຖົມ ທີ່ມີ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານ ສຸຂະພາບ (ມີນ້ຳໃຊ້-ວິດຖ່າຍ)		81.1%	84.0%	86.4%	88.4%	90.1%	91.6%	EMIS
7	ເປີເຊັນຂອງຄູໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (ຕົວຊີ້ບອກຢູ່ໃນ ຂະແໜງການ ຍ່ອຍການສຶກສາຄູ, 4.1.1.5.)		-	20%	20%	20%	20%	20%	ກົມສ້າງຄູ
8	ເປີເຊັນຂອງຜູ້ອຳນວຍການໂຮງ ຮຽນປະຖົມທີ່ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ		-	10%	10%	10%	10%	10%	ກົມສ້າງຄູ
9	ເປີເຊັນຂອງໂຮງຮຽນ ປະຖົມທີ່ມີການຈັດ ສັນຍາສອດຄ່ອງກັບ ຫຼັກການການຈັດສັນຄູ ໄດ້ 80% ຂຶ້ນໄປ	ລວມ	70.2%	70.6%	70.9%	71.3%	71.7%	72.0%	ກົມຈັດຕັ້ງ
		ຄູລັດ	76.5%	76.9%	77.2%	77.6%	78.0%	78.3%	
10	ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງນັກຮຽນໄດ້ຜ່ານ		11% ⁹ (2023- 24)	-	-	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	SEA-PLM

⁹ Band 5 ຂຶ້ນໄປ, ເຊິ່ງສະແດງເຖິງລະດັບຄວາມສາມາດໃນເກນ SDG ຈົບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ມາດຖານ SDG4.1.1b ດ້ານ ການອ່ານ (ສາມາດ ຈົບຊັ້ນ ປ.5)	ຍິງ	14% (2023- 24)						
		ຊາຍ	7% (2023- 24)						
11	ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງນັກຮຽນທີ່ຜ່ານ ມາດຖານ SDG4.1.1b ດ້ານ ຄະນິດສາດ (ສາມາດຈົບຊັ້ນ ປ.5)	ລວມ	33% ¹⁰ (2023- 24)	-	-	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	SEA-PLM
		ຍິງ	34% (2023- 24)						
		ຊາຍ	29% (2023- 24)						

3) ບຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➤ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງ ຄອບຄົວໃນການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນ ປະຖົມສຶກສາຢ່າງເທົ່າທຽມ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປະລະ ການຮຽນ	1.1.1. ຂະຫຍາຍການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມນັກຮຽນເປົ້າໝາຍທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ຂາດໂອກາດ, ລວມທັງນັກຮຽນພິການ; ສ້າງສິ່ງຈູງໃຈໃນການສົ່ງເສີມນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນດີ ແລະ ຮຽນເກັ່ງ. 1.1.2. ປັບປຸງນິຕິກຳທີ່ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ລວມທັງຖອດຖອນບົດຮຽນການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໂດຍປັບປຸງການວາງແຜນ, ການກຳນົດເປົ້າໝາຍ, ການຄັດເລືອກ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການສະໜອງທຶນ, ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ. 1.1.3. ສືບຕໍ່ໂຄງການອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນເປົ້າໝາຍ; ຍົກສູງການ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນ, ເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ວິເຄາະຜົນຂອງການຮຽນ ແລະ ຄວາມ ຄຸ້ມຄ່າຂອງໂຄງການ. 1.1.4. ສ້າງລະບົບຕິດຕາມນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະອອກໂຮງຮຽນ.

¹⁰ Band 5 ຂຶ້ນໄປ, ເຊິ່ງສະແດງເຖິງລະດັບຄວາມສາມາດໃນເກນ SDG ຈົບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ

1.2. ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມພາຍໃນໂຮງຮຽນທີ່ປອດໄພ, ມີຄວາມດຶງດູດ, ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ-ອະນາໄມ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍ ຕໍ່ການຮຽນຮູ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງ ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ	1.2.1. ສະໜອງ ແລະ ປັບປຸງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນໃນການຮຽນການສອນ ລວມທັງສຳລັບນັກຮຽນພິການ. 1.2.2. ປັບປຸງນິຕິກຳ ການພັດທະນາໂຮງຮຽນສີຂຽວ ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້, ສິ່ງເສີມໂຮງຮຽນໃຫ້ກາຍເປັນໂຮງຮຽນສີຂຽວ. 1.2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໃນການສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ-ອະນາໄມ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໄພຊະນາການ ແລະ ວຽກງານອາຫານທ່າງ. 1.2.4. ສ້າງທັກສະຄວາມຮູ້ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນກ່ຽວກັບເພດສຶກສາ, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການປົກປ້ອງການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ເດັກ ລວມທັງເດັກພິການ, ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ແລະ ການປ້ອງກັນສິ່ງເສບຕິດໃນໂຮງຮຽນ. 1.2.5. ຕິດຕາມການປະເມີນວຽກງານສຸຂະພາບດີໃນໂຮງຮຽນ ຕາມຮູບແບບ 3 ດາວ.
1.3. ສິ່ງເສີມວຽກງານການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ	1.3.1. ສິ່ງເສີມການຮຽນການສອນ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ຜ່ານການຊຸກຍູ້ການຮຽນຮູ້ຜ່ານຫຼາຍຮູບແບບ ແລະ ຍຶດຢູ່ນສຳລັບທຸກຄົນ. 1.3.2. ສ້າງລະບົບການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງ ການຮຽນຮູ້ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ໂອກາດ ການຮຽນຮູ້ຂອງຊຸມຊົນ. 1.3.3. ຮັບຮູ້ ແລະ ຍິ່ງຢືນ ການສ້າງທັກສະ ແລະ ການສອນຂອງຄູສອນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນນອກເໜືອຈາກລະບົບທາງການ.

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຜົນການຮຽນ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດ ແລະ ປັບປຸງການປະເມີນຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກສູດຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ	2.1.1. ທົບທວນນະໂຍບາຍການເລື່ອນຂັ້ນແບບຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກສູດຊັ້ນປະຖົມສຶກສາສະບັບປັບປຸງໃໝ່. 2.1.2. ສ້າງປຶ້ມຄູ່ມືການປະເມີນການຮຽນການສອນໃນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄູ່ມືການບຳລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຕໍ່າ, ຂະຫຍາຍໃຫ້ໄດ້ນຳໃຊ້ໃນທົ່ວປະເທດ ລວມທັງການຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. 2.1.3. ພັດທະນາຄູ່ມືການສອນຫ້ອງຄວບ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄູປະຖົມ ໃນທົ່ວປະເທດ. 2.1.4. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຕົນເອງຂອງໂຮງຮຽນຕາມ ມຄພ ພ້ອມທັງຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງການ ນຳໃຊ້ ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ (ມຄພ) ພາກ 3 ໃນການປັບປຸງຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ.

	2.1.5. ສ້າງມາດຕະຖານການອອກຫົວບົດການສອບເສັງ ພ້ອມທັງ ປັບປຸງການສອບເສັງເລື່ອນຂັ້ນ ແລະ ຈົບຊັ້ນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ. 2.1.6. ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ, ຕິດຕາມການສອບເສັງນັກຮຽນເກັ່ງ ແລະ ຈົບຊັ້ນ ປ.5; 2.1.7. ປະເມີນຜົນສໍາເລັດການຮຽນຂອງນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ (SEA-PLM ປີ 2029 ແລະ ຂັ້ນ ປ.3 ໃນ 40 ເມືອງ).
2.2. ພັດທະນາສີ່ ແລະ ສະໜອງອຸປະ ກອນການຮຽນ-ການສອນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຢ່າງພຽງພໍ ແນໃສ່ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ	2.2.1. ສ້າງ ແລະ ສະໜອງສື່ການຮຽນການສອນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. 2.2.2. ສະໜອງສີ່ ແລະ ອຸປະກອນ ICT ໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານໂຮງຮຽນ. 2.2.3. ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ການຮຽນຮູ້ດ້ານດິຈິຕອນ, ICT ເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນ, ການນໍາໃຊ້ແພລັດຟອມດິຈິຕອນ ແລະ ຄັງປັນຍາລາວ (ລວມທັງການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ໂດຍຫັນເປັນດິຈິຕອນ ແລະ ປັນຍາປະດິດ). 2.2.4. ພັດທະນາຫຼັກສູ່ ປຶ້ມແບບຮຽນ ແລະ ຄູ່ມືຄູ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ລວມທັງການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ຕາມການປະຕິຮູບລະບົບການສຶກສາ. 2.2.5. ຊຸກຍູ້ການສ້າງຫ້ອງສະໝຸດ ເພື່ອເປັນສູນການອ່ານ ແລະ ຮຽນຮູ້. 2.2.6. ສົ່ງເສີມການຮຽນການສອນດ້ານວິທະຍາສາດ, ກິລາ, ສິລະປະ ແລະ ພາສາຕ່າງປະເທດ.
2.3. ພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບການເຮັດໜ້າທີ່ຂອງຄູ	2.3.1. ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ລວມທັງການສ້າງຄູ ໄດ້ລະບຸໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ (4.1.1.5). 2.3.2. ຕິດຕາມ ຊຸກຍູ້ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ປະເມີນ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ, ນິເທດກຸ່ມໂຮງຮຽນ, ຜູ້ອຳນວຍການ, ຄູປະຈາການ, ຄູທີ່ໄດ້ຮັບຕຳແໜ່ງວິຊາການ, ລວມທັງຄູການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ. (ລາຍລະອຽດລະບຸໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ (4.1.1.5).)
2.4. ປັບປຸງການຮຽນຮູ້ ການອ່ານອອກ ຂຽນໄດ້ ແລະ ຄິດໄລ່ເປັນ ໃນຊັ້ນປະຖົມຂັ້ນຕົ້ນ	2.4.1. ສືບຕໍ່ດຳເນີນ ແຜນງານສະໜັບສະໜູນການສອນພາສາລາວ ລວມທັງ ການພັດທະນາ ແລະ ແຈກຢາຍສື່ການສອນ-ຮຽນພາສາລາວ, ແລະ ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຄູສອນໃໝ່. 2.4.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄູສອນພາສາລາວ ແລະ ຄະນິດສາດໃນຊັ້ນປະຖົມຂັ້ນຕົ້ນ. 2.4.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄູ ໃນການບຳລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕໍ່າວິຊາພາສາລາວ ແລະ ຄະນິດສາດ, ພ້ອມທັງ ເຮັດການຕິດຕາມ ປະເມີນຜົນ. 2.4.4. ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານການສອນພາສາລາວ (ທັກສະການປາກເວົ້າ) ສຳລັບຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ພາສາລາວເປັນພາສາແມ່ ທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີທັກສະພາສາລາວທີ່ຈຳເປັນ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມລະບົບການສຶກສາຢ່າງເຕັມສ່ວນ

➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ຍົກສູງປະສິດທິພາບລະບົບການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາ	3.1.1. ປັບປຸງນິຕິກຳໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນປະຖົມ ລວມທັງ ສ້າງລະບົບການຕິດຕາມຜົນໄດ້ຮັບໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ ລວມແຜນງານອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນ. 3.1.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນດ້ານວິຊາການ, ການນຳໃຊ້ ICT, ດ້ານນະໂຍບາຍ, ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ, ແຜນງານການຂະຫຍາຍ ແລະ ການສະໜອງອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນ ລວມທັງວຽກງານດ້ານການຄ້າມະນຸດໃນໂຮງຮຽນ. 3.1.3. ສ້າງຄວາມຮູ້ໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອສະໜອງອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນ; ສົ່ງເສີມຄວາມຮູ້ດ້ານອາຫານທີ່ຖືກຫຼັກໄພຊະນາການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອາຫານທີ່ປອດໄພໃນໂຮງຮຽນ; 3.1.4. ກະກຽມການປັບປຸງລະບົບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມຈາກ 5 ປີ ເປັນ 6 ປີ, ລວມທັງ ການສ້າງແຜນທີ່ການສຶກສາຄືນໃໝ່. 3.1.5. ຍົກສູງປະສິດທິພາບໃຫ້ແກ່ລະບົບການນິເທດພາຍໃນ, ກຸ່ມໂຮງຮຽນ ແລະ ພາຍໃນສຶກສາຕາແສງ. 3.1.6. ກຳນົດນະໂຍບາຍໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ຍ້ອງຍໍຄຸດິດເດັ່ນ, ນັກຮຽນເກັ່ງ, ໂຮງຮຽນຕົວແບບ, ກຸ່ມໂຮງຮຽນຕົວແບບ. 3.1.7. ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ ລວມທັງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານ SBM ແລະ ມຄພ (ເບິ່ງຢູ່ໃນເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4, ແຜນຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ ຂໍ້ 4.1.4.3). 3.1.8. ສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ລະບົບການຄັດເລືອກ ສົ່ງເສີມຜູ້ອຳນວຍການ ທີ່ເປັນເພດຍິງ.
3.2. ການສະໜອງ ແລະ ຈັດສັນຊັບພະຍາກອນດ້ານງົບປະມານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມ	3.2.1. ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບ ການສະໜອງເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ ລວມທັງ ການສະໜອງເງິນອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນ (ຍຸດທະສາດສະເພາະ ສຳລັບການປັບປຸງເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ ແມ່ນຢູ່ໃນແຜນຄຸ້ມຄອງການເງິນ ຂໍ້ 4.1.4.2).
3.3. ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງການສຶກສາ	3.3.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການປ້ອງກັນໄພພິບັດໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. 3.3.2. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນໂຮງຮຽນ.
3.4. ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຄພສບ, ພໍ່ແມ່ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອເພີ່ມການ	3.4.1. ພັດທະນາ ແລະ ທົດລອງໂຄງການດູແລລູກທີ່ມີໂຄງສ້າງຊັດເຈນ, ໂດຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ການຮຽນຮູ້ພື້ນຖານ, ແລະ ການຈັດການໂຮງຮຽນ.

ເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຍົກສູງຄຸນນະພາບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ.	3.4.2. ໂຄສະນາປຸກລະດົມ ແລະ ສ້າງແຜນງານສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປະລະການຮຽນ ຮ່ວມກັບຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ແຜນງານນຳນັກຮຽນກັບຄືນສູ່ໂຮງຮຽນ. 3.4.3. ຍົກບົດບາດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ຄພສບ, ຊຸມຊົນ ແລະ ພໍ່ແມ່ ໃນການສ້າງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ. 3.4.4. ຕິດຕາມ ຊ່ວຍເຫຼືອ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງ ຄພສບ.
---	---

4.1.1.4. ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຈົບການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ພ້ອມທັງຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ສືບຕໍ່ຮຽນຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ”.

ໃນ 5 ປີ ຕໍ່ໜ້າ 2026-2030, ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຈະສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ແກ້ໄຂບັນຫາການຫຼຸດລົງຂອງການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປະລະການຮຽນ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນຈົບການສຶກສາພາກບັງຄັບຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 4: ຕົວຊີ້ບອກຂອງຊັ້ນມັດທະຍົມຕົ້ນ (2026-2030)

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນຂອງນັກຮຽນຈົບ ປ. 5 ຂຶ້ນ ມ.1	ທົ່ວປະເທດ	89.1%	90.3%	91.6%	92.8%	94.0%	95.2%	EMIS
		45 ເມືອງ	78.8%	81.2%	83.6%	85.9%	88.3%	90.7%	
		GPI	0.98	0.98-1.02					
2.	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນລວມຊັ້ນ ມ. ຕົ້ນ	ທົ່ວປະເທດ	72.5%	73.1%	74.4%	75.3%	77.6%	80.3%	EMIS
		45 ເມືອງ	53.0%	53.4%	54.7%	56.1%	59.6%	63.9%	
		GPI	0.99	0.98-1.02					
3.	ອັດຕາປະລະການຮຽນຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ	ທົ່ວປະເທດ	12.5%	11.7%	10.8%	9.9%	9.0%	8.1%	EMIS
		45 ເມືອງ	18.0%	16.8%	15.6%	14.3%	13.1%	11.8%	
		GPI	0.98	0.98-1.02					
4.	ອັດຕາຈົບຊັ້ນ ມ. ຕົ້ນ ສຸດທິຕາມກະແສຮຸ້ນນັກຮຽນ	ທົ່ວປະເທດ	35.4%	39.0%	42.9%	47.1%	51.6%	56.6%	EMIS
		45 ເມືອງ	17.6%	20.9%	24.7%	29.1%	34.3%	40.2%	
		GPI	1.1	0.97-1.03					
5.	ຈຳນວນນັກຮຽນມັດທະຍົມຕົ້ນທີ່ໄດ້ຮັບທຶນການສຶກສາ		14,567	16,400	19,600	24,600	32,700	44,400	ກົມສາມັນ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
6.	ເປີເຊັນໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕົ້ນທີ່ມີ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານສຸຂາ ນາໄມ (ມີນ້ຳໃຊ້-ວິດຖ່າຍ)	83.8%	83.8%	86.2%	88.6%	90.7%	92.4%	EMIS
7.	ເປີເຊັນຂອງຄູ ມ.ຕົ້ນ ທີ່ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ	-	20%	20%	20%	20%	20%	ກົມສ້າງຄູ
8.	ເປີເຊັນຂອງຜູ້ອຳນວຍການຊັ້ນມັດ ທະຍົມຕົ້ນທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ	-	5%	5%	5%	5%	5%	ກົມສ້າງຄູ
9.	ຄ່າສະເລ່ຍຄວາມສາມາດ ດ້ານວິຊາພາສາລາວ	ສະເລ່ຍ	500.75 ¹¹ (2018- 2019)	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	-	ALSO
		ຍິງ	517.2					
		ຊາຍ	484.3					
10.	ຄ່າສະເລ່ຍຄວາມສາມາດ ດ້ານວິຊາຄະນິດສາດ	ສະເລ່ຍ	501.1 (2018- 2019)	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	-	ALSO
		ຍິງ	506.2					
		ຊາຍ	496					
11.	ຄ່າສະເລ່ຍຄວາມສາມາດ ດ້ານວິຊາວິທະຍາສາດ	ສະເລ່ຍ	499.65 (2018- 2019)	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	-	ALSO
		ຍິງ	505.6					
		ຊາຍ	493.7					

3) ບຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➤ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄອບ ຄົວໃນການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນ ມ. ຕົ້ນ ຢ່າງເທົ່າທຽມ ເພື່ອສົ່ງເສີມການ ເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການ ປະລະ	1.1.1. ຖອດຖອນບົດຮຽນການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໂດຍ ປັບປຸງການວາງແຜນ, ການກຳນົດເປົ້າໝາຍ, ການຄັດເລືອກ, ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ, ການສະໜອງທຶນ, ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ. 1.1.2. ຂະຫຍາຍການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທຸກຍາກ ແລະ ຂາດ ໂອກາດ ລວມທັງນັກຮຽນພິການ.

¹¹ ຄະແນນຂອງການປະເມີນ

	1.1.3. ກໍ່ສ້າງຫໍພັກ ແລະ ສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ.
1.2. ທົບທວນ ນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການ ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນຂອງ ນັກຮຽນທຸກຄົນທີ່ຮຽນຈົບ ປ.5 ເຂົ້າຮຽນຕໍ່ຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ ຢ່າງມີຄຸນ ນະພາບ	1.2.1. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນິຕິກຳກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ ລວມທັງ ການ ສຶກສາຮຽນຮ່ວມ. 1.2.2. ຄົ້ນຄວ້າ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຂະຫຍາຍການສະໜອງອາຫານທ່ຽງ ໃນຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ ໃນໂຮງຮຽນເປົ້າໝາຍ. 1.2.3. ສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າຮຽນ ລວມທັງການຮຽນ ຮ່ວມ. 1.2.4. ສ້າງມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂັ້ນພື້ນຖານສຳລັບຊັ້ນ ມ. ຕົ້ນ.
1.3. ສົ່ງເສີມການຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການ ສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ, ແລະ ໃຫ້ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳແນະນຳແກ່ ນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ.	1.3.1. ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການໂຄສະນາເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວ ກັບການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ ຜ່ານຊ່ອງທາງດິຈິຕອນ ໂດຍກຳນົດເປົ້າ ໝາຍກຸ່ມພໍ່ແມ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ນັກຮຽນຊຸມຊົນໃນເມືອງ. 1.3.2. ເຜີຍແຜ່ບົດລາຍງານ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄ້າມະນຸດ ແລະ ການ ຕົວະຍົວະໃນຮູບແບບຕ່າງໆ, ໂດຍກຳນົດເປົ້າໝາຍໃສ່ນັກຮຽນທີ່ມີ ຄວາມສ່ຽງຈະອອກໂຮງຮຽນກາງຄັນ ຫຼື ໃນຊ່ວງເຊື່ອມຕໍ່ໄປຊັ້ນ ມ.ປາຍ ແລະ ອາຊີວະສຶກສາ.
1.4. ສົ່ງເສີມບົດບາດຂອງສະມາຄົມຜູ້ ປົກຄອງ, ຄະນະພັດທະນາການ ສຶກສາຂັ້ນບ້ານ (ຄພສບ), ແລະ ຊຸມຊົນ ໃນການພັດທະນາ ໂຮງຮຽນ	1.4.1. ກຳນົດໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງແຜນພັດທະນາ ໂຮງຮຽນ ພ້ອມທັງມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ການຮຽນຈົບໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ. 1.4.2. ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ການປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງ ສະມາຄົມຜູ້ປົກຄອງ, ຄພສບ ແລະ ໃນຊຸມຊົນຢ່າງເປັນລະບົບ.
1.5. ສົ່ງເສີມສະພາບແວດລ້ອມພາຍ ໃນໂຮງຮຽນທີ່ປອດໄພ, ສົ່ງເສີມ ສຸຂະ ພາບ, ເປັນທີ່ດຶງດູດ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການຮຽນຮູ້ຢ່າງມີ ປະສິດທິ ພາບ ລວມທັງການສຶກ ສາຮຽນຮ່ວມ	1.5.1. ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະ ດວກ ໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ຂັ້ນພື້ນຖານຊັ້ນມັດທະຍົມ ສຶກສາຕອນຕົ້ນ ລວມທັງເພື່ອການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ. 1.5.2. ສະໜອງອຸປະກອນການຮຽນການສອນທີ່ຈຳເປັນ, ອຸປະກອນໄອຊີທີ ແລະ ອຸປະກອນຊ່ວຍເຫຼືອສຳລັບນັກຮຽນພິການ. 1.5.3. ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳກ່ຽວກັບວຽກງານສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ໃນໂຮງຮຽນ. 1.5.4. ສົ່ງເສີມທັກສະ, ຄວາມຮູ້ແກ່ນັກຮຽນກ່ຽວກັບ ເພດສຶກສາ, ບົດບາດຍິງ- ຊາຍ, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການສະກັດກັ້ນສິ່ງເສບຕິດ, ການໃຊ້ຄວາມ ຮຸນແຮງ, ຕຳນານຄ້າມະນຸດ, ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ແລະ ອື່ນໆ. 1.5.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການປະສານສົມທົບກັບ ກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ເພື່ອສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ສຸຂະພາບໄມ ແລະ ໂພສະນາການໃນໂຮງຮຽນ ລວມທັງ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍການປົກປ້ອງເດັກ. 1.5.6. ສົ່ງເສີມກິດຈະການອອກຫຼັກສູດອື່ນໆເຊັ່ນ: ສ້າງສະໂມສອນເດັກຍິງການ ແຂ່ງຂັນກິລາ, ສິລະປະ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ອື່ນໆ.

1.6. ສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ	1.6.1. ໃຫ້ຄຳແນະນຳດ້ານເສັ້ນທາງອາຊີບແກ່ນັກຮຽນຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ, ລວມທັງສຶກສາຕໍ່ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມອາຊີວະສຶກສາ, ແລະ ໂອກາດໃນການຈ້າງງານ. 1.6.2. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້, ການຍື່ນຜົນການຮຽນທຸກຮູບແບບ (ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ). 1.6.3. ສົ່ງເສີມການການຮຽນການສອນ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ທຸກຮູບແບບ. 1.6.4. ການເຊື່ອມສານການສຶກສາທັງໃນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນຢ່າງເປັນລະບົບ. 1.6.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄູສອນນອກໂຮງຮຽນ.
---	---

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຜົນການຮຽນ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ຍົກສູງປະສິດທິພາບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດ ແລະ ການປະເມີນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ເພື່ອປັບປຸງຜົນການຮຽນ	2.1.1. ດຳເນີນການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດສາມັນວິຊາຊີບໃນໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ (ໃນຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ ແລະ ມ.ປາຍ). 2.1.2. ໂດຍອີງໃສ່ຜົນການປະເມີນ, ສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂະຫຍາຍສາມັນວິຊາຊີບ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນຢ່າງມີຈຸດສຸມ ພ້ອມທັງ ຮັບປະກັນດ້ານຄຸນນະພາບ. 2.1.3. ສືບຕໍ່ພັດທະນາຄູ່ມື ແລະ ເອກະສານ ການປະເມີນຜົນເພື່ອປັບປຸງການຮຽນການສອນ ແລະ ຄູ່ມື ແລະ ເອກະສານການບຳລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕ່ຳ ໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ນຳໃຊ້ໃນທົ່ວປະເທດ ລວມທັງ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2.1.4. ດຳເນີນການປະເມີນ ASLO ມ.4. 2.1.5. ສ້າງນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ຄຳແນະນຳໃນ ການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ ພາສາລາວໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ກວ້າງຂວາງ ພ້ອມ ທັງແກ້ບັນຫາການນຳໃຊ້ພາສາ ລາວທີ່ບໍ່ເປັນເອກະພາບໃນສັງ ຄົມ. 2.1.6. ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລະບົບການປະສານງານລະດັບຊາດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສຳຫຼວດຜູ້ຮຽນຈົບມັດທະຍົມສຶກສາ (ມ.ຕົ້ນ ແລະ ມ.ປາຍ) ເພື່ອຕິດຕາມການຈ້າງງານ, ການສຶກສາຕໍ່ ຫຼື ການຝຶກອົບຮົມຂອງຜູ້ຈົບການສຶກສາ. 2.1.7. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ໄອຊີທີ, ການສອນດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ພາສາຕ່າງປະເທດໃນຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ; 2.1.8. ຄົ້ນຄວ້າ, ພັດທະນາ, ປັບປຸງຫຼັກສູດ, ປຶ້ມແບບຮຽນ ແລະ ຄູ່ມືຄູ ຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ ຈາກ 4 ປີ ມາເປັນ 3 ປີ ລວມທັງສຳລັບ ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ.
2.2. ການສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮຽນການສອນ	2.2.1. ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ປຶ້ມແບບຮຽນອິເລັກໂຕຣນິກ, ໂດຍສະເພາະໃນຕົວເມືອງ, ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການສະໜອງປຶ້ມແບບຮຽນ

	ຢ່າງພຽງພໍແກ່ໂຮງຮຽນ ແລະ ນັກຮຽນທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງປຶ້ມອີເລັກໂຕຣນິກ. 2.2.2. ສະໜອງຫ້ອງທົດລອງວິທະຍາສາດ, ຫ້ອງຮຽນໄອຊີທີ, ຫ້ອງຮຽນພາສາຕ່າງປະເທດ, ຫ້ອງຝຶກປະຕິບັດ, ຫ້ອງສະໝຸດ. 2.2.3. ສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ສື່ການຮຽນການສອນດ້ານໄອຊີທີພື້ນຖານ ສໍາລັບການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ແລະ ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ເພື່ອການຮຽນການສອນ ດິຈິຕອນໃນກຸ່ມເປົ້າໝາຍ.
2.3. ເພີ່ມການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ມ.ຕົ້ນ ແບບຕໍ່ເນື່ອງຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບການເຮັດໜ້າທີ່ຂອງຄູ.	2.3.1. ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ລວມທັງການສ້າງຄູ ແມ່ນລະບຸໃນແຜນຂອງຂະແໜງ ການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ (4.1.1.5). 2.3.2. ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ ລວມທັງນິເທດພາຍໃນ, ນິເທດກຸ່ມໂຮງຮຽນ, ຜູ້ອໍານວຍການ, ຄູປະຈຳການ, ຄູທີ່ໄດ້ຮັບຕໍາແໜ່ງວິຊາການ ລວມທັງຄູການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ. (ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ ສໍາຫຼັບການພັດທະນາວິຊາຊີບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງຄູ, ລວມທັງການຝຶກກ່ອນເຂົ້າປະຈຳການ, ໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ໃນແຜນຂະແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ 4.1.1.5.).
2.4. ປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ດ້ານວິທະຍາສາດ, ດ້ານດິຈິຕອນ, ທັກສະໃນສັດຕະວັດທີ 21 ແລະ ນໍາໃຊ້ ICT ໃນໂຮງຮຽນ	2.4.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນການຮຽນໃນຫ້ອງຮຽນ. 2.4.2. ຊຸກຍູ້ ສິ່ງເສີມການສອນບໍາລຸງໃຫ້ນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕໍ່າ. 2.4.3. ສິ່ງເສີມ ແລະ ຊຸກຍູ້ຊ່ວຍເຫຼືອ ການຮຽນການສອນ ພາສາຕ່າງປະເທດ, ວິທະຍາສາດ, ກິລາ, ສິລະປະ ແລະ ທັກສະສະຕະວັດທີ 21, ການຮຽນຮູ້ດ້ານດິຈິຕອນ ລວມທັງການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ. 2.4.4. ຕິດຕາມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດ ແລະ ປະເມີນຜົນການຮຽນການສອນ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງ- ບໍລິຫານ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານການສ້າງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນໍາພາ ຂອງໂຮງຮຽນ ລວມທັງກຸ່ມໂຮງຮຽນ	3.1.1. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ໂຮງຮຽນ ມ. ຕົ້ນ ແລະ ນໍາໃຊ້ ICT ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ. 3.1.2. ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ອໍານວຍການໂຮງຮຽນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ ລວມທັງການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ. 3.1.3. ປັບປຸງ ລະບົບການຄັດເລືອກ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ອໍານວຍການຊັ້ນມັດທະຍົມ ໂດຍຍົກສູງເພດຍິງໃນການດຳລົງຕໍາແໜ່ງຜູ້ອໍານວຍການເພື່ອປັບປຸງຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ວາງຕົວຊີ້ບອກໃນການ ວັດແທກ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ຜູ້ອໍານວຍການເພດຍິງ.

	3.1.4. ສະໜອງອຸປະກອນ ICT ພື້ນຖານ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການນຳໃຊ້ ICT ເຂົ້າໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ. 3.1.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໂຮງຮຽນ ໃນການປ້ອງກັນ, ຕິດຕາມ ແລະ ຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. 3.1.6. ພັດທະນາ ແລະ ຍົກສູງປະສິດທິພາບ ລະບົບການນິເທດພາຍໃນ, ກຸ່ມໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນຕົວແບບ ພາຍໃນສຶກສາຕາແສງ. 3.1.7. ກະກຽມການປັບປຸງລະບົບການສຶກສາຈາກ 5+4+3 ເປັນ 6+3+3. 3.1.8. ເສີມຂະຫຍາຍລະບົບນິເທດພາຍໃນ, ກຸ່ມໂຮງຮຽນ ແລະ ຫ້ອງການ ສຶກສາ ທິການ ແລະ ກິລາ ເມືອງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. 3.1.9. ກຳນົດນະໂຍບາຍໃນການສົ່ງເສີມຍ້ອງຍໍຄູ, ນັກຮຽນ, ໂຮງຮຽນຕົວແບບ, ກຸ່ມໂຮງຮຽນຕົວແບບ.
3.2. ການສະໜອງ ແລະ ຈັດສັນຊັບພະຍາ ກອນດ້ານງົບປະມານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມ	3.2.1. ຕິດຕາມ ການນຳໃຊ້ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ (ເບິ່ງເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4, ຂໍ້ 4.1.4.2). 3.2.2. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງ ການຈັດສັນ-ສັບຊ້ອນຄູໃນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ (ເບິ່ງເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4, ຂໍ້ 4.1.4.3).
3.3. ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ, ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ (ຄພສບ) ແລະ ຊຸມຊົນໃນພັດທະນາໂຮງຮຽນ	3.3.1. ສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມ ຕໍ່ການສ້າງ ແລະ ການປະກອບສ່ວນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລວມທັງແຜນພັດທະນາໂຮງຮຽນ. 3.3.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລວມທັງ ຕິດຕາມ ຊ່ວຍເຫຼືອການປະຕິບັດໜ້າທີ່ແກ່ ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ, ຄພສບ ແລະ ຊຸມຊົນ.

4.1.1.5. ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ຈຳນວນໄວໜຸ່ມທີ່ຮຽນຈົບມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍມີທັກສະໃນສະຕະວັດທີ 21 ທີ່ດີ ແລະ ມີຄວາມພ້ອມສຳລັບ ການເຮັດວຽກ ຫຼື ການສຶກສາຕໍ່ໃນລະດັບທີ່ສູງຂຶ້ນ”

ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຢ່າງເປັນລະບົບ ເພື່ອຮັບປະກັນການສືບຕໍ່ການສຶກສາຈາກຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ (ມ.ຕົ້ນ) ສູ່ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ (ມ.ປາຍ) ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປະລະການຮຽນ; ຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ຮຽນມີຄວາມຮູ້, ທັກສະ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາສະເພາະທີ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກສູດແຫ່ງຊາດ, ໂດຍໃຫ້ບຸລິມະສິດການຮຽນກຸ່ມວິຊາ STEM (ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ວິສະວະກຳ ແລະ ຄະນິດສາດ), ທັກສະ ໃນສັດຕະວັດທີ 21 ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງການສຶກສາສາມັນກັບການສຶກສາວິຊາຊີບ. ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານ (ICT) ໃນຂະບວນການຮຽນການສອນ, ປັບປຸງຫຼັກສູດໃຫ້ມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງກັບການສຶກສາຊັ້ນ ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ, ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ຜ່ານກົນໄກການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລະບົບການແນະແນວ ດ້ານການສຶກສາ ແລະ ອາຊີບໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮຽນ. ຄຽງຄູ່ກັນນີ້, ສສກ ຍັງຈະດຳເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຈັດແບ່ງສາຍການຮຽນໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ

ຕອນປາຍ (ສາຍວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ສາຍວິທະຍາສາດສັງຄົມ ແລະ ສາຍທົ່ວໄປ) ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ມີການສຶກສາຜົນກະທົບຮອບດ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 5: ຕົວຊີ້ບອກຂອງ ການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມປາຍ (2026-2030)

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນ ຂອງນັກຮຽນທີ່ຈົບ ຈາກຂັ້ນ ມ. 4 ຂຶ້ນ ມ. 5	ທົ່ວປະເທດ	77.3%	78.6%	80.0%	81.4%	82.7%	84.1%	EMIS
		45 ເມືອງ	65.0%	67.1%	69.2%	71.3%	73.4%	75.5%	
		GPI	0.96	0.97-1.03					
2	ອັດຕາເຂົ້າ ຮຽນລວມ ຊັ້ນ ມ. ປາຍ	ທົ່ວປະເທດ	38.4%	37.3%	37.0%	37.9%	39.8%	42.5%	EMIS
		45 ເມືອງ	20.7%	19.7%	18.9%	19.1%	19.8%	21.2%	
		GPI	0.95	0.97-1.03					
3	ອັດຕາປະລະຊັ້ນ ມ. ປາຍ	ທົ່ວປະເທດ	13.5%	12.8%	12.2%	11.4%	10.5%	9.8%	EMIS
		45 ເມືອງ	18.2%	17.3%	16.6%	15.5%	14.3%	13.3%	
		GPI	0.98	0.97-1.03					
4	ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບເບ້ຍລ້ຽງ		10,543	11,100	11,800	12,600	13,500	14,600	ກົມສາມັນ
5	ເປີເຊັນຂອງຄູ ມ. ປາຍ ໄດ້ຮັບ ການ ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (ຕົວຊີ້ບອກຢູ່ໃນຂະແໜງການຍ່ອຍ ການສຶກສາຄູ, 4.1.1.5.)		-	20%	20%	20%	20%	20%	ກົມສ້າງຄູ
6	ເປີເຊັນຂອງຜູ້ອຳນວຍການ ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາວິຊາຊີບ ແບບຕໍ່ເນື່ອງ		-	5%	5%	5%	5%	5%	ກົມສ້າງຄູ
7	ບັນລຸລະດັບການຄິດຂັ້ນສູງ HOT (High Order Thinking) ດ້ານວິຊາ ພາສາລາວ		43% (2017- 2018)	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	-	-	ALSO
8	ບັນລຸລະດັບການຄິດຂັ້ນສູງ HOT (High Order Thinking) ດ້ານວິຊາ ຄະນິດສາດ		23% (2017- 2018)	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	-	-	ALSO

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
9	ບັນລຸລະດັບການຄິດຂັ້ນສູງ HOT (High Order Thinking) ດ້ານວິຊາວິທະຍາສາດ	21% (2017-2018)	-	ເພີ່ມຂຶ້ນ	-	-	-	ALSO

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➢ ການເຂົ້າເຖິງທີ່ເທົ່າທຽມ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ເພີ່ມອັດຕາການເຂົ້າຮຽນ ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ	1.1.1. ຂະຫຍາຍການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ຂາດໂອກາດ, ລວມທັງນັກຮຽນພິການ. 1.1.2. ຖອດຖອນບົດຮຽນການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໂດຍປັບປຸງການວາງແຜນ, ການກຳນົດເປົ້າໝາຍ, ການຄັດເລືອກ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການສະໜອງເງິນ, ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ. 1.1.3. ພັດທະນານິຕິກຳທີ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກຮຽນທີ່ສຳເລັດການສຶກສາຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນສືບຕໍ່ການສຶກສາຊັ້ນ ມ.ປາຍ ໂດຍເນັ້ນການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄອບຄົວ. 1.1.4. ສະໜອງທຶນການສຶກສາພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ສຳລັບນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນດີ ຮຽນເກັ່ງ. 1.1.5. ສະໜອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງໄປໂຮງຮຽນ ສຳລັບໂຮງຮຽນທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກເຮືອນ, ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມ.
1.2. ສົ່ງເສີມຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ, ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳແນະນຳແກ່ນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ.	1.2.1. ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການໂຄສະນາເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມ ຜ່ານຊ່ອງທາງດິຈິຕອນ ໂດຍກຳນົດເປົ້າໝາຍໄປທີ່ພໍ່ແມ່ໃນພື້ນທີ່ຊົນນະບົດ ແລະ ນັກຮຽນໃນຊຸມຊົນເມືອງ. 1.2.2. ເຜີຍແຜ່ບົດລາຍງານ ແລະ ຂໍ້ມູນ (ທີ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາໂດຍ ສສກ ແລະ ກະຊວງແຮງງານ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ) ໃນໂຮງຮຽນ ມ. ປາຍ, ໂດຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການເຄື່ອນຍ້າຍທີ່ປອດໄພ, ຕ້ານການຄ້າມະນຸດ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການຕົວະຍົວະ ໂດຍກຳນົດເປົ້າໝາຍໄປທີ່ນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈະອອກໂຮງຮຽນກາງຄັນ (ຫຼື ໃນຊ່ວງການຫັນຜ່ານໄປສູ່ອາຊີວະສຶກສາ/ການສຶກສາຊັ້ນສູງ).

1.3. ສິ່ງເສີມສະພາບແວດລ້ອມພາຍໃນ ໂຮງຮຽນທີ່ປອດໄພ, ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ , ດຶງດູດ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍ ຕໍ່ການ ຮຽນຮູ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງ ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ	1.3.1. ສະໜອງນ້ຳສະອາດ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ອາຄານຮຽນ, ຫໍພັກ ນັກຮຽນ ແລະ ຫ້ອງນ້ຳ (ແຍກ ຍິງ-ຊາຍ) ໃຫ້ໂຮງຮຽນ ນັບທັງ ນັກຮຽນໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. 1.3.2. ສະໜອງ ອຸປະກອນຊ່ວຍເຫຼືອ ສຳລັບ ນັກຮຽນພິການ. 1.3.3. ສິ່ງເສີມກິດຈະກຳນອກຫຼັກສູດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ສ້າງສະໄມສອນເດັກຍິງ, ການຫຼິ້ນ ແລະ ແຂ່ງຂັນກິລາ ແລະ ສິນລະປະ
1.4. ສິ່ງເສີມພື້ນຖານການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດ ຊີວິດ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມປາຍ	1.4.1. ແນະນຳສາຍອາຊີບໃຫ້ແກ່ນັກສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມປາຍ, ລວມເຖິງ ການສຶກສາຕໍ່ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຜ່ານ ໂຮງຮຽນອາຊີວະ ແລະ ໂອກາດໃນການເຮັດວຽກ. 1.4.2. ພັດທະນາແຜນງານລະດັບຊາດເພື່ອກວດກາການຮຽນຮູ້ໄລຍະຜ່ານມາ ເພື່ອຮັບຮອງຄວາມສາມາດທີ່ໄດ້ຮັບຜ່ານການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ທຸກຮູບແບບ. 1.4.3. ສິ່ງເສີມຊ່ອງທາງການຮຽນຮູ້ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ແຕກຕ່າງ ແລະ ຍືດຍຸ່ນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ວັດທະນະທຳ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ.

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຜົນການຮຽນ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຫຼັກສູດ ແລະ ການປະເມີນ ການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ເພື່ອປັບປຸງ ຜົນການຮຽນ	2.1.1. ທົບທວນຫຼັກສູດ ຊັ້ນ ມ. ປາຍ ແລະ ຫຼັກສູດສາມັນວິຊາຊີບ ໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບ ຄວາມຕ້ອງການຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ພ້ອມທັງ ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. 2.1.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ວຽກງານນິເທດພາຍໃນ, ການຈັດການສອນຫ້ອງ ຮຽນສາມັນວິຊາຊີບ, ການປະເມີນເພື່ອປັບປຸງການຮຽນການສອນ ແລະ ສ້າງລະບົບຕິດຕາມນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະອອກໂຮງຮຽນ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ. 2.1.3. ສິ່ງເສີມ ແລະ ຕິດຕາມ ການຮຽນການສອນໃນສາຍ STEM, ການສຶກ ສາຮຽນຮ່ວມ, ການຮຽນການສອນພາສາຕ່າງປະເທດ ແລະ ໄອຊີທີ (ດິ ຈິຕອນ ແລະ ປັນຍາປະດິດ) 2.1.4. ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການສຶດສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງວິຊາ STEM, ການຮຽນຮ່ວມ, ການນຳໃຊ້ ICT ແລະ ພາສາຕ່າງປະເທດ. 2.1.5. ສິ່ງເສີມການສຶດສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ທັກສະໃນສະຕະວັດທີ 21 ໃນ ທົ່ວຫຼັກສູດການຮຽນ ເຊັ່ນ: ການຄິດວິເຄາະ, ຄວາມຄິດສ້າງສັນ, ການ ສື່ສານ ແລະ ການຮ່ວມມື. 2.1.6. ຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ປະກັນຄຸນນະພາບ ການປະຕິບັດ ຫຼັກສູດ ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາ.

	2.1.7. ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລະບົບການປະສານງານລະດັບຊາດ ເພື່ອ (ມ. ຕົ້ນ ແລະ ມ. ປາຍ) ເພື່ອຕິດຕາມການຈ້າງງານ, ການສຶກສາຕໍ່ ຫຼື ການຝຶກອົບຮົມ ຂອງຜູ້ຈັບການສຶກສາ.
2.2. ການສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ສິ່ງ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການ ຮຽນການສອນ	2.2.1. ສະໜອງ ສີ່ ແລະ ອຸປະກອນການຮຽນການສອນ ໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ ມັດທະຍົມສົມບູນ ແລະ ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ໃນບ່ອນທີ່ມີ ຄວາມຕ້ອງການ. 2.2.2. ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ປຶ້ມແບບຮຽນອິເລັກໂຕຣນິກ, ໂດຍສະເພາະໃນເຂດຕົວເມືອງ, ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການສະໜອງປຶ້ມ ແບບຮຽນຢ່າງພຽງພໍແກ່ໂຮງຮຽນ ທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງປຶ້ມອິເລັກ ໂຕຣນິກ. 2.2.3. ສະໜອງຫ້ອງຮຽນ ແລະ ອຸປະກອນໄອຊີທີ, ຫ້ອງ/ເຄື່ອງທົດລອງ, ຫ້ອງສະໝຸດ, ຫ້ອງຝຶກປະຕິບັດ ແລະ ອື່ນໆ, ລວມທັງ ການສຶກສາ ຮຽນຮ່ວມ ຢ່າງມີຈຸດສຸມ. 2.2.4. ສ້າງລະບົບຄຸ້ມຄອງການຮຽນການສອນ ແບບເອເລັກໂຕຣນິກ.
2.3. ຍົກສູງການພັດທະນາວິຊາຊີບຢ່າງຕໍ່ ເນື່ອງຂອງຄຸ້ມຄວາມສະດວກໃນການ ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອພັດທະນາ ຄວາມສາມາດຂອງຄູ ແລະ ປັບປຸງ ປະສິດ ທິພາບໃນການເຮັດວຽກ ຂອງພວກເຂົາ.	2.3.1. ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ ເນື່ອງ ລວມທັງຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ ແມ່ນລະບຸໃນແຜນຂອງຂະ ແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ (4.1.1.5) 2.3.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມໂຮງຮຽນ, ຜູ້ອຳນວຍການ, ຄູ ແລະ ຄູ ທີ່ໄດ້ຮັບຕຳແໜ່ງວິຊາການ, ລວມເຖິງ ການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ (ເບິ່ງໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍການສຶກສາຄູ (4.1.1.5))
2.4. ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ໂຮງຮຽນມັດທະ ຍົມ ກາຍເປັນໂຮງຮຽນຕົວແບບ	2.4.1. ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳ ແລະ ກຳນົດມາດຕະຖານໃນການສ້າງ ເປັນໂຮງຮຽນຕົວແບບ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນສາມັນຕົວແບບ. 2.4.2. ສະໜອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ສ້າງຄວາມ ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ ເພື່ອໃຫ້ກາຍເປັນໂຮງຮຽນສາມັນຕົວແບບ. 2.4.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ ເພື່ອພັດທະນາ ກຸ່ມໂຮງຮຽນມັດທະຍົມໃຫ້ກາຍເປັນກຸ່ມໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕົວ ແບບ. 2.4.4. ຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ໂຮງຮຽນຕົວແບບ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ ມັດທະຍົມຕົວແບບ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານ ການສ້າງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳພາໂຮງຮຽນ	3.1.1. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳ ໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນສາມັນ. 3.1.2. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ຕຳແໜ່ງວິຊາການຄູ. 3.1.3. ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ກ່ຽວ ກັບ ບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເປັນຜູ້ນຳດ້ານການສິດສອນ.

	3.1.4. ຕິດຕາມ, ຊຸກຍູ້, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ປະເມີນ ຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ. 3.1.5. ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ເສີມສ້າງການຈັດການຄວາມສ່ຽງທາງພູມິສາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນໂຮງຮຽນ. 3.1.6. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານແຕ່ລະຂັ້ນ, ໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ນັກຮຽນກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານການຄ້າມະນຸດໃນໂຮງຮຽນ.
3.2. ການສະໜອງ ແລະ ຈັດສັນຊັບພະຍາກອນດ້ານງົບປະມານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມ	3.2.1. ຕິດຕາມ ການນຳໃຊ້ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ (ເບິ່ງເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4, ຂໍ້ 4.1.4.2). 3.2.2. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງການສະໜອງ, ຈັດສັນ-ສັບຊ້ອນຄູ ຕາມລາຍວິຊາທີ່ຈັດການຮຽນການສອນ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ (ເບິ່ງເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4, ຂໍ້ 4.1.4.3).
3.3. ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ, ຄພສບ ແລະ ຊຸມຊົນໃນພັດທະນາໂຮງຮຽນ	3.3.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ລູກຫຼານເຂົ້າຮຽນຊັ້ນ ມ. ປາຍ ຈົນຈົບ ແລະ ເຂົ້າຮຽນຕໍ່ວິຊາຊີບ/ການສຶກສາຊັ້ນສູງ. 3.3.2. ສົ່ງເສີມ ນິຕິບຸກຄົນລົງທຶນໃສ່ການພັດທະນາການສຶກສາຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ.

4.1.1.6. ການສຶກສາຄູ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ຄູສອນທີ່ມີທັກສະ, ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ມີຄວາມຫ້າວຫັນ ທີ່ສາມາດສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ແກ່ຜູ້ຮຽນ ພ້ອມທັງມີຄວາມຕັ້ງໜ້າໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຂອງຕົນ ມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ”

ຫຼາຍນິຕິກຳ ແລະ ກົນໄກເພື່ອສະໜັບສະໜູນວຽກງານການສຶກສາຄູ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ. ຈຸດສຸມໃນຫ້າປີຕໍ່ໜ້າ ກໍຄືການສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງໃຫ້ແກ່ ຄູສອນ, ຜູ້ບໍລິຫານ, ຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ ໃນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ສາຍສາມັນສຶກສາ ແລະ ສະຖານການສ້າງຄູ ໃນດ້ານວິຊາສະເພາະ, ການສິດສອນ, ທັກສະການນຳໃຊ້ໄອຊີທີ ແລະ ປັນຍາປະດິດ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມພ້ອມໃນການສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທຸກຄົນຢ່າງເທົ່າທຽມ ພ້ອມທັງ ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຂອງຕົນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານການສອນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງຈະໄດ້ພັດທະນາລະບົບຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາວິຊາຊີບບຸກຄະລາກອນແບບຕໍ່ເນື່ອງ (CPDMIS) ເພື່ອເກັບກຳ, ຕິດຕາມ ແລະ ພັດທະນາວິຊາຊີບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການປ່ຽນແປງໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 6: ຕົວຊີ້ບອກຂອງການສຶກສາຄູ (2026-2030)

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ການສ້າງຄູ								
1	ຄູໄດ້ຮັບການຝຶກຫຼັກສູດໃໝ່ ແລະ ຍົກລະດັບໃນລະດັບຕ່າງໆ	ກ່ອນໄວຮຽນ	-	ໃບຢັ້ງຢືນ, ໃບປະກາດປະລິນຍາຕີ					ກົມສ້າງຄູ
		ປະຖົມ	ໃບຢັ້ງຢືນ	ໃບປະກາດປະລິນຍາຕີ					
		ມັດທະຍົມ	ໃບປະກາດປະລິນຍາຕີ ¹²	ໃບປະກາດປະລິນຍາຕີ ¹³					
	ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ								
2	% ຄູໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມແບບຕໍ່ເນື່ອງ	ກ່ອນໄວຮຽນ	20%	20%	20%	20%	20%	20%	ກົມສ້າງຄູ
		ປະຖົມ	20%	20%	20%	20%	20%	20%	
		ມ.ຕົ້ນ	20%	20%	20%	20%	20%	20%	
		ມ.ປາຍ	20%	20%	20%	20%	20%	20%	
	ກຳນົດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານ								
3	ຈຳນວນວິທະຍາໄລຄູຖືກຮັບຮອງເປັນສະຖາບັນສ້າງຄູ		8	3	3	2			ກົມສ້າງຄູ

3) ບຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➤ ການກໍ່ສ້າງຄູ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ຮັບປະກັນການກໍ່ສ້າງຄູໃໝ່ ທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ໃຫ້ສອດ	1.1.1. ຜັນຂະຫຍາຍແຜນກໍ່ສ້າງຄູເປັນອັນລະອຽດ ແລະ ສ້າງລະບົບກ່ຽວກັບການຄາດຄະເນຕົວເລກການກໍ່ສ້າງຄູ ອີງຕາມແຜນຄວາມຕ້ອງການຄູ ແລະ ການກໍ່ສ້າງຄູ 10 ປີ (2026-2035).

¹² ໃນວິຊາພາສາລາວ, ອັງກິດ, ເລກ, ພາລະ, ເຄມີ, ຊີວະ

¹³ ໃນວິຊາພູມສາດ, ປະຫວັດສາດ, ຝຣັ່ງ, ໄອຊີທີ, ພາລະ, ສິລະປະ

ຄ່ອງ ກັບແຜນຄວາມຕ້ອງການ ຄູ	1.1.2. ລະດົມຊຸກຍູ້ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ພໍ່ແມ່ໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ແນະນຳວິຊາຊີບຄູໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທີ່ຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມ. 1.1.3. ສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນໃນສະຖານການສຶກສາຄູໃນເຂດທີ່ຂາດເຂີນຄູ (ເຂດ ດ້ອຍໂອກາດ, ຊົນນະບົດ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ) ເພື່ອເພີ່ມການສັບ ຊ້ອນຄູ ແລະ ການຮັກສາຄູໃນເຂດດັ່ງກ່າວ. 1.1.4. ສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນໃນຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມຄູລະດັບມັດທະຍົມໃນສາຂາ ທີ່ຂາດແຄນ (ໂດຍສະເພາະວິທະຍາສາດ). 1.1.5. ກຳນົດເງື່ອນໄຂ ແລະ ມາດຕະຖານນັກສຶກສາໃນສາຍສ້າງຄູ, ພ້ອມທັງ ຄັດເລືອກ ແລະ ສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງໃຫ້ແກ່ນັກສຶກສາຄູ ທີ່ເໝາະສົມ ໃນແຕ່ ລະສະຖານການສຶກສາຄູ ຕາມຕົວເລກທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໂດຍສະເພາະໃນວິຊາ ວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ. 1.1.6. ຕິດຕາມ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວິຊາການຮອບດ້ານ ເພື່ອຍົກສູງຂີດຄວາມສາມາດຂອງຄູໃນສະຖານການສຶກສາຄູ.
1.2. ຮັບປະກັນການສະໜອງ ຫຼັກສູດສ້າງຄູ ທຸກຊັ້ນທຸກສາຍ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກສູດການ ສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (ກວຣ) ແລະ ສາມັນສຶກສາ	1.2.1. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດການຍົກລະດັບຄູລະດັບຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີ ສາຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກສູດ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ສາມັນ ສຶກສາ. 1.2.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄູໃນວິທະຍາໄລຄູ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີ ແລະ ຫຼັກສູດຍົກລະດັບທີ່ໄດ້ປັບປຸງ, ເຊິ່ງກວມເອົາ ທັງເນື້ອໃນ ແລະ ວິທີການສອນ, ລວມທັງວິທີການສອນທີ່ນຳໃຊ້ໄອຊີທີ ແລະ AI.
1.3. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ການຍົກຖານະເປັນ ສະຖາບັນ ສ້າງຄູ ແລະ ກະກຽມຍົກ ຖານະເປັນມະຫາວິທະຍາໄລ ສ້າງຄູແຫ່ງຊາດ	1.3.1. ທົບທວນຄືນ ການກຳນົດຂອບເຂດ, ພາລະບົດບາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດ ວຽກຍົກຖານະວິທະຍາໄລຄູ ເປັນສະຖາບັນສ້າງຄູ. 1.3.2. ສຳຫຼວດ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນຄວາມເປັນໄປໄດ້ຢ່າງຮອບດ້ານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການໂຮມສະຖາບັນສ້າງຄູ ແລະ ຄະນະສຶກສາສາດ ເປັນ ມະຫາ ວິທະຍາໄລສ້າງຄູແຫ່ງຊາດ. 1.3.3. ພັດທະນາ, ເຜີຍແຜ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍ ບັນດານິຕິກຳ ແລະ ຂະບວນການ ກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງມະຫາວິທະຍາໄລສ້າງຄູແຫ່ງຊາດ.

➤ ການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (CPD)

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການ ພັດ ທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ ເນື່ອງ (CPD) ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ	2.1.1. ທົບທວນ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳ, ຄຸ້ມກ່ຽວກັບການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ແບບຕໍ່ເນື່ອງລວມທັງການຄິດໄລ່ໜ່ວຍກິດສຳລັບການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ພາຍໃຕ້ການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ທຸກຊັ້ນທຸກສາຍໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບ ຫຼັກສູດການສ້າງຄູທຸກລະດັບ.

ຢ່າງມີປະສິດ ທີ່ພາບ ແລະ ຫັນ ເປັນທັນສະໄໝ	2.1.2. ພັດທະນາຄູ່ມືການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ການສຶກສາກ່ອນໄວ ຮຽນ ແລະ ສາມັນສຶກສາ. 2.1.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານເຄືອຂ່າຍການພັດທະ ນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ຮ່ວມກັບ ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ ຕາມຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ. 2.1.4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ສະຖານການສ້າງຄູ ແລະ ສູນພັດທະນາຄູ ໃຫ້ ກາຍເປັນສູນກາງແຫ່ງການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ ໂດຍສຸມໃສ່: - ພັດທະນາຄູ່ມືການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ ສອນໃນສະຖານການສ້າງຄູຕາມຄວາມຕ້ອງການ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບມາດຕະຖານການສອນຂອງຄູ ລວມທັງ ທັກສະດ້ານໄອຊີທີ ແລະ ປັນຍາປະດິດ ໃນການພັດທະນາສື່ ແລະ ການຈັດການຮຽນການສອນ. - ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງ ຄູ່ມືເຮັດວຽກຂອງສູນພັດທະນາຄູ ລວມທັງ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ທັກສະວິຊາ ສະເພາະ. - ສ້າງຕັ້ງເຄືອຂ່າຍການສະໜັບສະໜູນລະຫວ່າງ ສະຖານການສຶກສາຄູ ແລະ ສູນພັດທະນາຄູຂັ້ນແຂວງ. 2.1.5. ສ້າງຕັ້ງກົນໄກ ແລະ ສະໜອງການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການທີ່ຈຳ ເປັນ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມໂຮງ ຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນ ສຳລັບວຽກງານ CPD ໃນສະຖານການສຶກສາຄູ ແລະ ສູນພັດທະນາຄູຂັ້ນ ແຂວງໃນທົ່ວປະເທດ. 2.1.6. ສ້າງຕັ້ງເວທີສົນທະນາການສຶກສາຄູ ແລະ ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດສະພາການສຶກສາຄູ. 2.1.7. ພັດທະນາລະບົບການຝຶກອົບຮົມແບບອອນລາຍ ສຳລັບຄູຊັ້ນປະຖົມສຶກ ສາ.
2.2. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບ ການສະໜັບສະໜູນການ ພັດທະນາວິຊາຊີບສຳລັບ ວຽກ ງານສຶກສານິເທດ ທຸກຊັ້ນ.	2.2.1. ພັດທະນາ ລະບົບການຕິດຕາມການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສາ ນິເທດ ທຸກຊັ້ນ. 2.2.2. ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາວິຊາຊີບຂອງຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສາ ນິເທດທຸກຊັ້ນ. 2.2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອຄູໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຮັດ ວຽກສຶກສານິເທດ ພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ.
2.3. ສະໜອງໂອກາດໃນການເຂົ້າ ເຖິງ CPD ທີ່ດີສຳລັບຄູ/ຜູ້ ບໍລິຫານໂຮງຮຽນຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມ	2.3.1. ຂະຫຍາຍການສະໜອງ CPD ຂັ້ນໂຮງຮຽນ ທີ່ມີຄວາມຍືດຢຸນ, ຫຼາຍຮູບ ແບບ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຄຸ້ມຄ່າ. 2.3.2. ສະໜອງຄູ່ມືແນະນຳວຽກງານ CPD ໃຫ້ເມືອງ ແລະ ໂຮງຮຽນ. 2.3.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມ ໂຮງຮຽນ ເພື່ອຮັບປະກັນເຂົ້າເຖິງວຽກງານ CPD ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ກຸ່ມ ໂຮງຮຽນທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

	2.3.4. ຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ໄອຊີທີ ໃນວຽກງານ CPD ສຳລັບຄູ ໃນຂອບເຂດທີ່ເປັນໄປໄດ້. 2.3.5. ໃຫ້ບຸລິມະສິດຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໃຫ້ສາມາດຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ CPD ຂັ້ນໂຮງຮຽນ ໄດ້ທຸກເມືອງ. 2.3.6. ສ້າງກົນໄກການເງິນໃນການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ເມືອງ/ໂຮງຮຽນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ CPD ຂັ້ນໂຮງຮຽນ (ລາຍລະອຽດຈະຢູ່ໃນພາກ 4.1.4.2).
2.4. ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ CPD ຕາມບຸລິມະສິດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ	2.4.1. ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົນໄກການສະໜອງ CPD ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງຮູບແບບ CPD ຂັ້ນກຸ່ມໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຜ່ານລະບົບໄອຊີທີ ດ້ວຍຕົນເອງ. 2.4.2. ບຸລິມະສິດທີ່ຈະສຸມໃສ່ໃນວຽກງານ CPD ປະກອບມີ: - ຄວາມຮູ້ດ້ານເນື້ອໃນ ແລະ ທັກສະການສອນ. - ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມໃນທຸກຊັ້ນຮຽນ ຜ່ານຫຼັກການສອນໂດຍຄຳນຶງເຖິງບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ສະໜັບສະໜູນນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການພິເສດ. - ການສະໜັບສະໜູນການສອນພາສາລາວໃນປະຖົມສຶກສາຂັ້ນຕົ້ນ ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມເປົ້າໝາຍນັກຮຽນ ທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາລາວຢູ່ເຮືອນ. - ການສອນຫ້ອງຄວບໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. - ການປະເມີນຜົນການຮຽນການສອນ ແລະ ການບຳລຸງນັກຮຽນທີ່ມີຜົນການຮຽນຕ່ຳໃນຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ . - ການຄຸ້ມຄອງຫ້ອງຮຽນ. - ທັກສະການນຳໃຊ້ ໄອຊີທີ ແລະ ປັນຍາປະດິດ ເຂົ້າໃນການຈັດການຮຽນການສອນ ແລະ ຂະບວນການປະເມີນ. - ການຈັດການຮຽນການສອນວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ (STEM) ທີ່ຄຳນຶງເຖິງບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມ. - ການເຊື່ອມສານທັກສະສັດຕະວັດທີ 21 ໃນຫຼັກສູດ ລວມທັງ ການຄິດວິເຄາະ, ຄວາມຄິດສ້າງສັນ, ການສື່ສານ ແລະ ການຮ່ວມ ມືກັນ. - ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອຳນວຍການ ໃນການປະຕິບັດຫຼັກສູດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕະ ຖານການສອນຂອງຄູ ທຸກຊັ້ນທຸກສາຍ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ມາດຕະຖານຄູລາວ.	3.1.1. ພັດທະນາ ມາດຕະຖານການສອນຂອງຄູ ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ; ດໍາ ເນີນການເຜີຍແຜ່ໃນທົ່ວປະເທດ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການບັນຈຸຄູ, ການປະເມີນການເຮັດວຽກຂອງຄູ ລວມທັງ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ. 3.1.2. ປັບປຸງ ມາດຕະຖານການສອນ ສໍາລັບຄູຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ແລະ ໃນ ສະຖານການສ້າງຄູ. ດໍາເນີນການເຜີຍແຜ່ໃນທົ່ວປະເທດ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນ ຂະບວນການບັນຈຸຄູ, ການປະເມີນການເຮັດວຽກຂອງຄູ ລວມທັງການ ພັດທະນາວິຊາຊີບຄູ.
3.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການປະ ເມີນຜົນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຂອງຄູ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິ ພາບຂອງຄູ	3.2.1. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບການປະເມີນຜົນການປະຕິບັດງານຂອງຄູທຸກ ຊັ້ນ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານການສອນ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນ ການປະຕິບັດໃນທົ່ວປະເທດ. (ປະຕິບັດໂດຍກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ, ຈະບັນຈຸໃນແຜນຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ 4.1.4.2). 3.2.2. ທົບທວນ ແລະ ພັດທະນາ ການອອກໃບອະນຸຍາດການສອນຂອງຄູ ໃນ ສະຖານການສ້າງຄູ, ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ, ສາມັນສຶກສາ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ. 3.2.3. ທົບທວນ ແລະ ພັດທະນາຂອບເຕີດຕາມ ແລະ ປະເມີນການພັດທະນາວິຊາ ຊີບຄູແບບຕໍ່ເນື່ອງ ນັບແຕ່ກ່ອນໄວຮຽນ, ສາມັນສຶກສາ ແລະ ສະຖານການ ສ້າງຄູ.
3.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການ ສ້າງແຜນ, ການຕິດຕາມ-ປະ ເມີນຜົນ ແລະ ການປະກັນຄຸນ ນະພາບ ໃນສະຖານການສ້າງ ຄູ	3.3.1. ພັດທະນາລະບົບການສະໜັບສະໜູນຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມ ສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ສະຖານການສ້າງຄູ ໃນວຽກງານການສ້າງແຜນ, ການຄຸ້ມ ຄອງຊັບພະຍາກອນ, ການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ແລະ ການປະກັນຄຸນ ນະພາບ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງສະຖານການສ້າງຄູ. 3.3.2. ດໍາເນີນການທົດສອບ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຫຼັກສູດ ໃນສະຖານການສ້າງຄູ ແລະ ຜົນການຮຽນຮູ້ຂອງນັກສຶກ ສາຄູ ຕາມສະມັດຖະພາບຫຼັກສູດສ້າງຄູ.

3.4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສໍາລັບການ ບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງສະຖານການ ສຶກສາຄູ (TEMIS) ໃຫ້ ເຊື່ອມ ໂຍງ ກັບ ລະບົບ (LESMIS) ແລະ ແຫຼ່ງການ ຮຽນຮູ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໃນຮູບ ແບບທີ່ທັນສະໄໝ ສໍາລັບ ຂະແໜງການສຶກສາຄູລວມ ທັງ CPDMIS	3.4.1. ປັບປຸງ, ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ຄຸ້ມຄອງການຝຶກອົບຮົມຄູ, ການຕິດຕາມ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ນັກສຶກສາຄູ ແລະ ບຸກຄະລາ ກອນການສຶກສາໃນທຸກຊັ້ນທຸກສາຍ, ລວມທັງການເກັບໜ່ວຍ ກິດການຝຶກອົບຮົມຄູ. 3.4.2. ພັດທະນາລະບົບການຕິດຕາມນັກສຶກສາຄູ ໃນການປະກອບອາຊີບ ພາຍຫຼັງທີ່ຮຽນຈົບຈາກສະຖານການສຶກສາຄູ. 3.4.3. ພັດທະນາແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຮຽນຮູ້ແບບເອເລັກໂຕນິກ ແລະ ປັບປຸງ ກົນໄກການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮັບໃຊ້ວຽກງານການສຶກສາຄູ. 3.4.4. ສະໜອງສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກທີ່ທັນສະໄໝ ໃນການຈັດການຮຽນ ການສອນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາຄູ. 3.4.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ລະບົບຖານຂໍ້ມູນໃຫ້ ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບ.
--	---

4.1.2. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 2 ອັດຕາການຮູ້ໜັງສື ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ທັກສະ ຊີວິດໃນໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສຸມໃສ່ຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເພື່ອສ້າງ ພື້ນຖານການຫັນໄປສູ່ສັງຄົມແຫ່ງພູມປັນຍາ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງການຮຽນຮູ້

ຮູບພາບ 5: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 2

4.1.2.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 2

- 1) ປະຊາກອນເດັກ ແລະ ໄວໜຸ່ມ ໃນກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ໄດ້ຮັບການສຶກສາ, ມີທັກສະພື້ນຖານວິຊາຊີບທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການຮູ້ໜັງສື, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ການຮຽນຮູ້ ຕະຫຼອດຊີວິດເພີ່ມຂຶ້ນ.

- 2) ຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມ ໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຫັນຄຸນຄ່າ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງການສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນ; ໂດຍສະເພາະຄຸນຄ່າຂອງການຮຽນຮູ້ທັງສີຂອງເດັກນ້ອຍ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່.
- 3) ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ຄູສອນ ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນທີ່ພຽງພໍ, ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ມີຄວາມຊຳນິຊຳນານເພີ່ມຂຶ້ນ.
- 4) ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ລວມໄປເຖິງ ຊັບພະຍາກອນ, ຫຼັກສູດ, ສີ່, ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ, ມາດຕະຖານ, ກົນໄກການວັດ-ປະເມີນຜົນ ສໍາລັບການຮຽນ-ການສອນ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
- 5) ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນທົ່ວສັງຄົມ ແລະ ພາຍໃນຊຸມຊົນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດຮຽນຮູ້ຜ່ານຮູບແບບທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງສາສັງຄົມແຫ່ງການຮຽນຮູ້.”

4.1.2.2. ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສໍາລັບ 2026-2030

“ອັດຕາການຮູ້ທັງສີ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ທັກສະຊີວິດ ໃນໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສຸມໃສ່ຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານການຫັນໄປສູ່ສັງຄົມແຫ່ງພູມປັນຍາ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງການຮຽນຮູ້”

ວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ (ກສນ) ເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນລະບົບການສຶກສາແຫ່ງຊາດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ກາລະໂອກາດໃຫ້ຄົນ, ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ພາດໂອກາດ ຫຼື ດ້ອຍໂອກາດທາງການສຶກສາ ໃຫ້ມີໂອກາດເທື່ອທີ່ສອງໃນການເຂົ້າເຖິງການຮຽນຮູ້ ດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຮຽນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍັງເປັນການວາງໂຄງສ້າງພື້ນຖານເພື່ອໃຫ້ຄົນໄດ້ຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ເພື່ອສ້າງທັກສະອາຊີບ ແລະ ພັດທະນາສີມິແຮງງານ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ພົນລະເມືອງລາວມີຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີ ແລະ ກ້າວໄປສູ່ສັງຄົມແຫ່ງການຮຽນຮູ້.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 7: ຕົວຊີ້ບອກຂອງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ (ກສນ)

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການທຽບເທົ່າກສນ	ໃນຫຼັກສູດປະຖົມບຳລຸງ 6-14 ປີ	1,869	5,800	5,500	5,300	5,000	4,500	ກົມການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ
		ໃນຫຼັກສູດປະຖົມບຳລຸງ 15-40 ປີ	6,940	6,500	5,900	5,900	5,500	5,200	

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ໃນຫຼັກສູດ ມ.ຕົ້ນ ບຳລຸງ 15-35 ປີ	18,310	18,800	18,000	17,000	16,500	16,000	
	ໃນຫຼັກສູດຊັ້ນ ມ.ປາຍ ບຳລຸງ 15-35 ປີ	2,083	4,600	4,600	4,600	4,600	4,600	
2	ຈຳນວນນັກຮຽນໃນຫຼັກສູດລົບລ້າງ ຄວາມບໍ່ຮູ້ໜັງສືບຳລຸງ 15-40 ປີ	2,088	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	ກົມການ ສຶກສາ ນອກໂຮງ ຮຽນ
3	ຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮັບການຝຶກອົບຮົມວິຊາ ຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ	3,480	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	ກົມການສຶກສາ ນອກໂຮງຮຽນ

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➤ ການເຂົ້າເຖິງ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ຂະຫຍາຍໂອກາດໃຫ້ແກ່ເດັກ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ໃຫ້ສາມາດ ເຂົ້າເຖິງ ກສນ	1.1.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບຸກຄະລາກອນໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືເກັບກຳຂໍ້ມູນການປະລະຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ. 1.1.2. ເກັບກຳຂໍ້ມູນອັດຕາການບໍ່ຮູ້ໜັງສື ໃນເກນອາຍຸ 6-14 ປີ, 15-35 ປີ ແລະ 40 ປີຂຶ້ນໄປ. 1.1.3. ສຶກສາວິເຄາະ, ວິໄຈ ແລະ ຄົ້ນຄ້ວາ ພັດທະນາວຽກງານ ກສນ.
1.2. ຮັບປະກັນສິດທິເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງ ກສນ ສຳລັບເດັກ, ໄວໜຸ່ມ, ຜູ້ໃຫຍ່ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກເພດ, ເຜົ່າ ແລະ ຄວາມ ພິການ	1.2.1. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ຊຸມຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ ເປັນເຈົ້າການຈັດການຮຽນ-ການສອນບຳລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາ. 1.2.2. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍໄດ້ຮັບການຮຽນການສອນບຳລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາໂດຍບໍ່ແຍກເພດ, ເຜົ່າ, ຖານະດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ ໃຫ້ເທົ່າທຽມກັນ. 1.2.3. ວາງແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບວຽກງານບຳລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາທີ່ມີຫຼາກຫຼາຍທາງເລືອກ ຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍເດັກ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່

1.3. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ເພື່ອສ້າງຄວາມສົນໃຈຕໍ່ຜູ້ຮຽນ ກສນ	1.3.1. ພັດທະນາເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ການຮຽນການສອນທາງອອນລາຍ (Online Application) ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າເຖິງກຸ່ມເປົ້າໝາຍໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.
--	--

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ພັດທະນາມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ເຄື່ອງມືເພື່ອທຽບໂອນ ແລະ ປະເມີນຄຸນນະພາບການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ແລະ ຜົນຂະຫຍາຍວຽກງານການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ຕໍ່ກັບ ວຽກງານການສຶກສາຜູ້ໃຫຍ່/ວຽກງານກສນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ	2.1.1. ສ້າງລະບົບການ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ກົນໄກ ການຮັບຮູ້, ຮັບຮອງ ການທຽບເທົ່າທຽບໂອນ ການສຶກສາໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ກສນ. 2.1.2. ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄົ້ນຄ້ວາການຮັບຮອງ ແລະ ຍັງຢືນຜົນ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ. 2.1.3. ສ້າງລະບົບຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ. 2.1.4. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ທົ່ວສັງຄົມ. 2.1.5. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໄດ້ຮັບການສຶກສາຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ໂດຍຜ່ານຮູບແບບການຮຽນທີ່ມີຫຼາຍທາງເລືອກ ເຊັ່ນ: ການຮຽນຮູ້ທີ່ປັບປ່ຽນໄດ້, ການຮຽນຮູ້ຕາມອັດທະຍາໄສ, ການສຶກສາທາງໄກ ແລະ ການສຶກສາຮູບແບບອື່ນໆ. 2.1.6. ພັດທະນາ ລະບົບການ, ມາດຕະຖານ ການປະກັນຄຸນນະພາບ, ການຮັບຮູ້, ການຍັງຢືນ, ການທຽບເທົ່າ, ທຽບໂອນ ຜົນການຮຽນ ແລະ ການປະເມີນຄຸນນະພາບການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ.
2.2. ສົ່ງເສີມການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ມີຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຮຽນ.	2.2.1. ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານຄວບຄູ່ກັບການບຳລຸງຢືກລະດັບການສຶກສາ. 2.2.2. ພັດທະນາສື່ການຮຽນການສອນ ກ່ຽວກັບການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ທັກສະອາຊີບ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບທ້ອງຖິ່ນ (ພັດທະນາຫຼັກສູດທ້ອງຖິ່ນ) ໂຄສະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານຄວບຄູ່ກັບການບຳລຸງຢືກລະດັບການສຶກສາຜ່ານສື່ຕ່າງໆ ທັງແບບອອນລາຍ ແລະ ສິ່ງສົ່ງພິມ. 2.2.3. ສ້າງໂອກາດໃຫ້ຊາວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານທີ່ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທ່າແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່, ທຽບເທົ່າ ແລະ ທຽບໂອນກັບອາຊີວະສຶກສາ. 2.2.4. ຊຸກຍູ້ ແລະ ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າ

	ໃນວຽກງານວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ. 2.2.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຄູຝຶກວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.
2.3. ປັບປຸງບັນດານະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ, ສະຖານສຶກສາ ແລະ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ສອດຄ່ອງ	2.3.1. ສ້າງນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານໃນການຫັນສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນໃຫ້ກາຍເປັນສູນແຫ່ງການຮຽນຮູ້. 2.3.2. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະຖານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ການຮຽນຮູ້ໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມ. 2.3.3. ພັດທະນາລະບຽບ ແລະ ກົນໄກ ກ່ຽວກັບການຈັດການຮຽນ-ການສອນລົບລ້າງຄວາມບໍ່ຮູ້ໜັງສື ແລະ ບຳລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາ ໂດຍຜ່ານສູນການຮຽນຮູ້ຊຸມຊົນຂອງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 2.3.4. ພັດທະນາລະບຽບການ ແລະ ກົນໄກ ກ່ຽວກັບການສ້າງສູນເປັນແຫຼ່ງຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ສະໜອງສິນເຊີງງານທີ່ມີປະສິດທິພາບໃຫ້ກັບຕະຫຼາດແຮງງານ. 2.3.5. ສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສະໜອງອຸປະກອນຮັບໃຊ້ໃນການຈັດຕັ້ງການຮຽນ-ການສອນ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ລວມທັງປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມຂອງສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 2.3.6. ປັບປຸງມາດຕະຖານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕົວຈິງໃນປັດຈຸບັນ.
2.4. ພັດທະນາ ຫຼັກສູດ, ສຶກສາຮຽນ-ການສອນ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນວຽກງານ ກສນ ແລະ ປະສານກັບບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	2.4.1. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຫຼັກສູດວິຊາຊີບການສຶກສານອກໂຮງຮຽນໃນການທຽບເທົ່າ, ທຽບໂອນທັກສະອາຊີບ ແລະ ສິນເຊີງງານເພື່ອໃຫ້ເຊື່ອມໂຍງກັບຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດ. 2.4.2. ສ້າງລະບຽບການເພື່ອປະສານສານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດ. 2.4.3. ພັດທະນາການປະກັນຄຸນນະພາບວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍສົມທົບກັບສູນປະກັນຄຸນນະພາບການສຶກສາ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. 2.4.4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວິຊາສະເພາະໃຫ້ແກ່ຄູຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ວິຊາຊີບໃນສາຂາຕ່າງໆ ໃຫ້ໄປຕາມມາດຕະຖານຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດ. 2.4.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານວິຊາສະເພາະໃຫ້ແກ່ຄູສອນລົບລ້າງຄວາມບໍ່ຮູ້ໜັງສື, ບຳລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາ.

2.5. ຂະຫຍາຍໂອກາດໃຫ້ແກ່ເດັກ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ ໃຫ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທີ່ມີຫຼາຍທາງເລືອກສອດຄ່ອງຕາມຍຸກສະໄໝ ແລະ ການພັດທະນາໃນອະນາຄົດ	2.5.1. ປັບປຸງ, ພັດທະນາຫຼັກສູດ, ລວມທັງເຄື່ອງມື ICT ແລະ ປຶ້ມແບບຮຽນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຜູ້ຮຽນ ຄວບຄູ່ ກັບການສອນວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ. 2.5.2. ປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນ-ການສອນທຸກຊັ້ນຕາມມາດຕະຖານຫຼັກສູດຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ວາງອອກ. 2.5.3. ສ້າງກົນໄກ ແລະ ລະບົບການ ໃນການບຳລຸງຢືກລະດັບການສຶກສາໃຫ້ມີຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບ ລວມທັງໝູນໃຊ້ທຳແຮງດ້ານຄວາມກ້າວໜ້າທາງໄອຊີທີ, ພ້ອມທັງ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍກສນ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຢ່າງກວ້າງຂວາງທົ່ວເຖິງ ແລະ ເທົ່າທຽມ. 2.5.4. ຈັດຕັ້ງການຮຽນ-ການສອນ ບຳລຸງຢືກລະດັບການສຶກສາໃຫ້ຊາວໜຸ່ມ, ລັດຖະກອນ, ກຳມະກອນ, ທະຫານ, ຕຳຫຼວດ ໃຫ້ຈົບບຳລຸງ ມ. ຕົ້ນ ແລະ ມ. ປາຍ.
2.6. ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນຄວາມພ້ອມໃນການສ້າງເມືອງແຫ່ງການຮຽນຮູ້	2.6.1. ສ້າງ ແລະ ກຳນົດມາດຕະຖານ ສຳລັບການສ້າງເມືອງແຫ່ງການຮຽນຮູ້. 2.6.2. ຄົ້ນຄ້ວາວິໄຈ ການຄັດເລືອກເມືອງແຫ່ງການຮຽນຮູ້. 2.6.3. ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

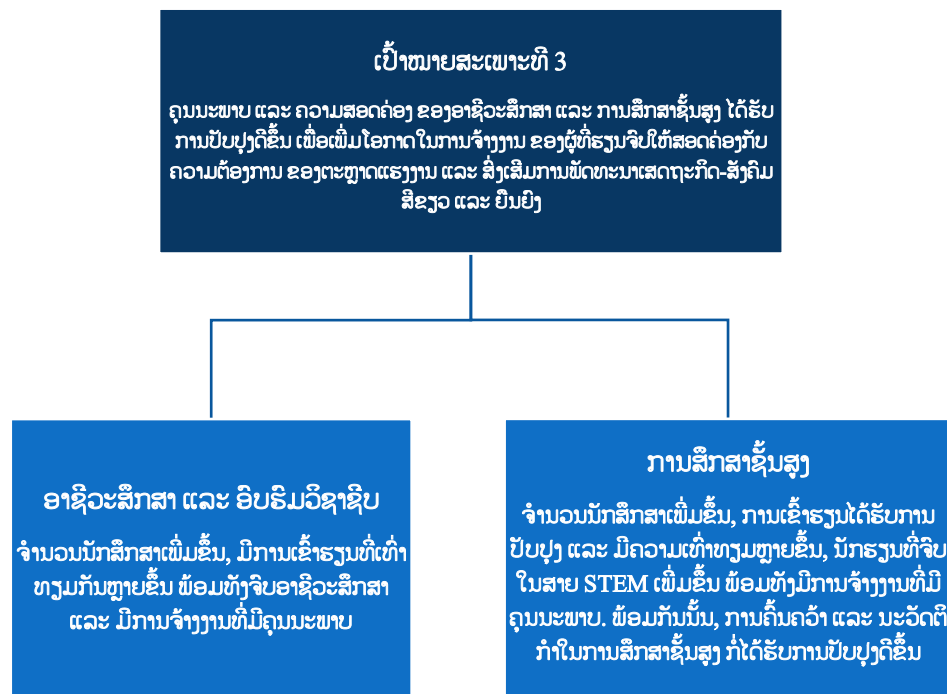
ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ທົບທວນຄືນ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍລະບົບການ, ມາດຕະຖານວິຊາຊີບ ແລະ ທັກສະອາຊີບຕາມສະພາບເງື່ອນໄຂເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດສອດຄ່ອງກັບຂອບວຸດທິການສຶກສາຂອງອາຊຽນ.	3.1.1. ພັດທະນາມາດຕະຖານທັກສະອາຊີບ ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຕາມອັດທະຍາໄສຕາມ ຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດທຽບເທົ່າ, ທຽບໂອນ, ຮັບຮູ້ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງ ເຂົ້າກັບຂອບວຸດທິການສຶກສາຂອງອາຊຽນ. 3.1.2. ສ້າງແຜນປະຕິບັດງານ ໃນການສົ່ງເສີມການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ ເພື່ອການຈ້າງງານ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕະຫຼາດແຮງງານ ໃນຍຸກການປະຕິຮູບອຸດສະຫະກຳທັນສະໄໝ ຄັ້ງທີ 4 (IR 4.0) ສາລັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 3.1.3. ພັດທະນາກຳລັງແຮງງານ ໃຫ້ມີຄວາມຊຳນານ ໂດຍນຳໃຊ້ຂອບການຮັບຮູ້, ການຢັ້ງຢືນ ແລະ ການຮັບຮອງທີ່ມີ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບພາກພື້ນ.

	3.1.4. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳໃນການສະໜອງນະໂຍບາຍເພີ່ມເງິນອຸດໜູນໃຫ້ແກ່ຄູອາສາສະໝັກທີ່ສິດສອນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 3.1.5. ສ້າງແຜນປະຕິບັດງານ ໃນການພັດທະນາວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບທັນສະໄໝ ແລະ ການຄິດໄລ່ອັດຕາການຮຽນຮູ້ໜັງສືສຳລັບໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ ທີ່ຮຽນໃນຫຼັກສູດການຮຽນການສອນບຳລຸງຍົກລະດັບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ.
3.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບບຸກຄະລາກອນ ໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນສະຖິຕິ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນວຽກງານ ກສນ ເຂົ້າໃນລະບົບລາຍງານສະຖິຕິແບບອີເລັກໂຕນິກ (EMIS).	3.2.1. ສ້າງແຜນພັດທະນາລະບົບການເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍນຳໃຊ້ໂອຊີທີໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບລະບົບການກວດກາ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ເພື່ອຕີລາຄາຜົນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໃຫ້ເຂົ້າກັບລະບົບການລາຍງານສະຖິຕິຂໍ້ມູນຂ່າວສານການສຶກສາປະຈຳປີ (EMIS). 3.2.2. ສ້າງເຄື່ອງມືເກັບກຳຂໍ້ມູນການປະລະຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ; ວິເຄາະຂໍ້ມູນເພື່ອຊອກຫາສາເຫດຂອງເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ. 3.2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບຸກຄະລາກອນ ທາງດ້ານການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ICT ເພື່ອເກັບກຳ ແລະ ປະເມີນຜົນ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນສະຖິຕິ ແລະ ປະເມີນຜົນວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ແລະ ການລາຍງານຢ່າງເປັນປະຈຳ.
3.3. ປັບປຸງການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງ ກສນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ວຽກງານ ກສນ.	3.3.1. ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານ, ວິຊາການ ແລະ ຄູສອນ ໃນວຽກງານການຮ່ວມມື ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຮ່ວມກັນກັບກົມກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ພ້ອມທັງສ້າງລະບົບຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ. 3.3.2. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງວຽກງານຂະແໜງການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ, ຂະແໜງອາຊີວະສຶກສາ, ຂະແໜງສາມັນສຶກສາ ແລະ ອື່ນໆ.
3.4. ປັບປຸງໂຄງສ້າງ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຂອງສະຖານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນຕາມນະໂຍບາຍການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.	3.4.1. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະຖານ ກສນ ໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານ. 3.4.2. ສະໜອງອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນໃນການປັບປຸງໂຄງສ້າງຂອງສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໃຫ້ກາຍເປັນສະຖາບັນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 3.4.3. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຫ້ອງຮຽນທົດລອງ, ຫ້ອງສະໝຸດປະຊາຊົນ ໃນສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນແຕ່ລະຂັ້ນ. 3.4.4. ປັບປຸງລະບຽບການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງບໍລິການສູນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນຂັ້ນຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມຮັບຮູ້. 3.4.5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນດ້ານການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ໃຫ້ບຸກຄະລາກອນ ໃນສະຖານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.

3.5. ການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ອຸປະກອນ ການຮຽນ ການສອນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ນອກໂຮງຮຽນ	3.5.1. ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ອຸປະກອນການສິດສອນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສໍາລັບ ການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 3.5.2. ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ອຸປະກອນການສິດສອນ ສໍາລັບການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. 3.5.3. ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານ.
3.6. ການສ້າງຈິດສໍານຶກໃຫ້ມວນຊົນ ດ້ານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	3.6.1. ພັດທະນາ, ປັບປຸງເນື້ອໃນ ແລະ ກົນໄກການສື່ສານມວນຊົນທາງ ໂທລະພາບ, ວິທະຍຸ, ໜັງສືພິມ, ວາລະສານ ແລະ ອື່ນໆ. 3.6.2. ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ກົນໄກປຸກລະດົມ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງມວນຊົນເຊັ່ນ: ວຽກຄືນເດັ່ນ, ໂປສເຕີ້, ຂໍ້ຄວາມ, ຄໍາຂ້ວນ ແລະ ອື່ນໆ. 3.6.3. ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງ ຂະບວນການສ້າງຈິດສໍານຶກ ໂດຍຜ່ານ ອົງການຈັດຕັ້ງພາກລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ.

4.1.3. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 3 ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ ຂອງອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງດີຂຶ້ນ ເພື່ອເພີ່ມໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ຂອງຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງ ຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ

ຮູບພາບ 6: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 3

ສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍ

ຕະຕະລາງດ້ານລຸ່ມສະແດງ ບາງສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ທີ່ຕິດພັນກັບເປົ້າໝາຍທີ 2 ແລະ ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ 1.

ການເຂົ້າເຖິງ

- ການສະໝັກເຂົ້າຮຽນວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງແມ່ນຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຫຼຸດລົງ.
- ຍັງມີຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເພດຍິງໃນການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ໂອກາດດ້ານວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງທີ່ຈຳກັດ ໃນກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ.

ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ

- ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຫຼັກສູດ, ການສອນ ແລະ ທັກສະຂອງຄູອາຈານ ບໍ່ໄດ້ຮັບການ ຍົກລະດັບໄປພ້ອມກັບການພັດທະນາທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ທັກສະທີ່ຈຳເປັນຂອງ ການເຮັດວຽກໃນໂລກຕົວຈິງທີ່ປ່ຽນແປງໄປ.
- ການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບໃນສະຖາບັນ ແລະ ຫຼັກສູດ ຍັງມີຈຳກັດ.

ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

- ການຂາດແຄນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນຂອງການຈ້າງງານຈາກການສຶກສາວິຊາຊີບ, ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດແຮງງານ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ການພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ.
- ການຄຸ້ມຄອງກົດລະບຽບການສະໜອງການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງຂອງຂະແໜງການເອກະຊົນ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງເປັນລະບົບ, ພ້ອມນັ້ນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການຮ່ວມມືກັບພາກອຸດສາຫະກຳ/ທຸລະກິດ ຍັງມີຈຳກັດ.

4.1.3.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 3

ໜຶ່ງໃນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນການປັບປຸງພື້ນຖານການເກັບກໍາຂໍ້ມູນເພື່ອໃຊ້ໃນການກໍານົດນະໂຍບາຍການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານ. ໃນປະຈຸບັນ, ການເກັບກໍາກ່ຽວກັບໄດ້ຮັບຈາກການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແມ່ນມີໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ມີການເກັບກໍາ ແລະ ວິເຄາະເລີຍ, ພ້ອມນັ້ນ, ການວິເຄາະຕະຫຼາດແຮງງານກໍຍັງມີຈຳກັດຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສ້າງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍລະບົບການເກັບກໍາຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ຈະຊ່ວຍປັບປຸງການສະໜອງການສຶກສາທີ່ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຢາກເຂົ້າຮຽນຕົວຈິງ ແລະ ເປັນບ່ອນອີງໃນການສະໜອງການຮຽນໃນວິຊາຕ່າງໆທີ່ແທກເໝາະ. ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະປະສານງານຢ່າງໃກ້ຊິດກັບ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ໃນການປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ການວິເຄາະເພື່ອກໍານົດຍຸດທະສາດພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ.

ການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນການສ້າງແຮງຈູງໃຈເພື່ອເພີ່ມຈຳນວນຜູ້ສະໝັກເຂົ້າຮຽນ ແລະ ແກ້ໄຂການເຂົ້າຮຽນທີ່ຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານນີ້. ນອກຈາກການເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງທີ່ສະເໝີພາບແລ້ວ, ການເພີ່ມຈຳນວນຜູ້ຮຽນແມ່ນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດປະສິດທິພາບ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືດຍຸ່ນຂອງລະບົບ.

ປະຈຸບັນມີການສະໜອງທຶນການສຶກສາ/ເງິນອຸດໜູນໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ ຜ່ານລະບົບທຶນການສຶກສາຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ແລະ ຍັງມີທຶນການສຶກສາວິຊາຊີບຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ມີການລາຍງານວ່າ ທຶນການສຶກສາຖືກບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ (ນັກຮຽນທີ່ບໍ່ມີໂອກາດຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບທຶນ). ດັ່ງນັ້ນ, ການສະໜອງທຶນການສຶກສາຈະຄວນໄດ້ຮັບການທົບທວນຄືນ, ແລະ ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ການຈ້າງງານ (ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວດ້ານເທິງ). ສິ່ງນີ້ຈະປະກອບມີການທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບທຶນການສຶກສາຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ. ສືບຕໍ່ມອບທຶນໃຫ້ແກ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນການທົບທວນ, ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໂດຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບນັກຮຽນທຸກຍາກ ແລະ ດ້ອຍໂອກາດ. ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຍັງຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂະບວນການຍົກສູງຄວາມຮັບຮູ້ຂອງສັງຄົມເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ແລະ ປັບປຸງການໃຫ້ຂໍ້ມູນແກ່ນັກຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາກ່ຽວກັບເສັ້ນທາງການຮຽນຕໍ່.

ການພັດທະນາຫຼັກສູດທີ່ມີຄວາມຍືດຫຍຸ່ນ, ລວມທັງວິທີການແບບໂມດູນ ແລະ ອອນລາຍ, ພ້ອມກັບການໂອນໜ່ວຍກິດຈະຊ່ວຍປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຜູ້ຈ້າງງານ.

ນອກຈາກນີ້, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ (ແລະ ສ້າງມູນຄ່າ) ແມ່ນປັດໃຈສຳຄັນໃນການເພີ່ມຄວາມຕ້ອງການການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ. ຍຸດທະສາດຫຼັກໃນການປັບປຸງທັງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມຂອງການສຶກສາວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງແມ່ນ ການອອກແບບຫຼັກສູດໃຫ້ຫຼາກຫຼາຍຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສອນ/ການຝຶກອົບຮົມ, ແລະ ການເສີມຂະຫຍາຍລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ (ໂດຍສະເພາະລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຈາກພາຍນອກ).

ສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດອີກຢ່າງໜຶ່ງແມ່ນການພັດທະນາ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການຮ່ວມມືລະຫວ່າງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ພາກອຸດສາຫະກຳ/ທຸລະກິດ, ລວມມີ ການປັບໃຫ້ມາດຕະຖານໂຄງການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານອຸດສາຫະກຳ, ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າໃນການອອກແບບຫຼັກສູດ, ແລະ ການຝຶກປະຕິບັດຕົວຈິງ ເພື່ອຮັບປະກັນການສອນທີ່ແນ່ໃສ່ໄປທີ່ວຽກງານ ແລະ ການພັດທະນາທັກສະ.

ຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນ ລວມມີ ການພັດທະນາກອງທຶນການສຶກສາວິຊາຊີບເພື່ອປັບປຸງທາງດ້ານການເງິນ, ການປະຕິບັດການກຸ້ມຕົນເອງຂອງສະຖາບັນ, ການເສີມຂະຫຍາຍລະບົບການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການຈັດການບໍລິຫານເພື່ອສົ່ງເສີມການກຸ້ມຕົນເອງທາງດ້ານການເງິນ.

4.1.3.2. ອາຊີວະສຶກສາ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ຈຳນວນນັກສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນ, ມີການເຂົ້າຮຽນທີ່ເທົ່າທຽມກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ພ້ອມທັງຈົບອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ມີການຈ້າງງານທີ່ມີຄຸນນະພາບ”

ຂະແໜງອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໄດ້ກຳນົດຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເປັນບຸລິມະສິດດັ່ງນີ້:

1. ເພີ່ມຈຳນວນຜູ້ສຳເລັດການສຶກສາທີ່ຮຽນຈົບຕາມຫຼັກສູດຂະແໜງກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍລິການ ຈາກສະຖານອາຊີວະສຶກສາທີ່ມີຂີດຄວາມສາມາດເໝາະສົມເພີ່ມຂຶ້ນ ພ້ອມດ້ວຍຜົນການຮຽນທີ່ດີຂຶ້ນ; ແລະ
2. ມີນັກສຶກສາຫຼາຍກວ່າ 50.000 ຄົນ ທີ່ມີຜົນການຮຽນດີ ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳຕາມຫຼັກສູດອາຊີວະສຶກສາໃນຂະແໜງກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ, ພະລັງງານ, ຂົນສົ່ງ, ອຸດສາຫະກຳການຄ້າ, ທ່ອງທ່ຽວ, ໄອຊີທີ, ໂຮງແຮມ ແລະ ຮ້ານອາຫານ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ທັນສະໄໝ ທີ່ຈົບຈາກສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຜູ້ໃຊ້ແຮງງານ

ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມວິຊາຊີບ ໂດຍໄດ້ກຳນົດຕົວຊີ້ບອກ, ຄາດໝາຍ ແລະ ບຸດທະສາດ ການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຢ່າງປິ່ນອ້ອມ ໂດຍຈະກຳນົດວຽກງານຈຸດສຸມທີ່ຊັດເຈນ ເພື່ອຮັບປະກັນການ ການເຂົ້າຮຽນ ທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ, ທົ່ວເຖິງ, ສາມາດຮຽນຈົບ ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 8: ຕົວຊີ້ບອກຂະແໜງອາຊີວະສຶກສາ

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ຈຳນວນລວມຂອງຜູ້ເຂົ້າຮຽນ ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມ ວິຊາຊີບ (ພາກລັດ) ຫຼາຍກວ່າ 50,000 ຄົນ, ໃນນັ້ນນັກ ຮຽນຍິງ ກວມເອົາ 45% ໃນປີ 2029-30	ລວມ ຍິງ	16,708 5,437 32.5%	16,800 5,550 33%	16,830 5,700 34%	17,580 6,680 38%	18,270 7,670 42%	18,640 8,390 45%	ກົມອາຊີວະ
2	ຈຳນວນນັກຮຽນໃໝ່ໃນສະຖານ ອາຊີວະສຶກສາ		7,979	8,200	9,000	9,200	9,500	9,800	ກົມອາຊີວະ
3	ຈຳນວນນັກຮຽນອາຊີວະສຶກສາ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນ		10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	ກົມອາຊີວະ
4	ຫຼັກສູດອະຊີວະ ຢ່າງໜ້ອຍ 50 ຫຼັກສູດ ໄດ້ພັດທະນາ ຫຼື ທົບທວນຄືນ		-	10	10	10	10	10	ກົມອາຊີວະ
5	ເປີເຊັນຫຼັກສູດຮຽນອະຊີວະທີ່ມີການ ຮ່ວມມື ກັບພາກເອກະຊົນ ຜ່ານ DCT		10%	20%	20%	20%	30%	30%	ກົມອາຊີວະ
6	ຈຳນວນຄູອະຊີວະ ຜ່ານການປະເມີນ, ໄດ້ເລື່ອນຂັ້ນວິຊາການ		20	20	20	20	20	20	ກົມອາຊີວະ
7	ຈຳນວນຄູອະຊີວະ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບ	ປະລິນຍາຕີ ປະລິນຍາ ໂທ ປະລິນຍາ ເອກ	15 5 -	62 5 1	62 5 1	63 5 1	63 10 2	63 10 2	ກົມອາຊີວະ
8	ຈຳນວນສະຖານອະຊີ ວະທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກລະ ດັບ	ຈາກຂັ້ນສູນ ສູ່ໂຮງຮຽນ ຈາກຂັ້ນ ໂຮງຮຽນ	- - -	- - -	- - -	1 1 1	1 1 1	1 1 1	ກົມອາຊີວະ

ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ສູ່ວິທະຍາ ໄລ							

3) ບຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

➤ ການເຂົ້າເຖິງ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ຂະຫຍາຍໂອກາດ ແລະ ສິ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ຢ່າງເທົ່າທຽມ ເພື່ອການມີວຽກເຮັດງານທຳ.	1.1.1 ສິ່ງເສີມຄຸນຄ່າຂອງອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໂດຍຜ່ານການປຸກຈິດສຳນຶກ ແລະ ໂຄສະນາໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອຍົກລະດັບພາບລັກ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ (ລວມທັງການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ການຊີ້ນຳໃນໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ). 1.1.2 ໂຄສະນາຄຸນຄ່າ ແລະ ສິ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນຢ່າງເທົ່າທຽມ, ສ້າງເງື່ອນໄຂການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ການມີວຽກເຮັດງານທຳລວມທັງ ນັກຮຽນພິການ. 1.1.3 ທົບທວນ ແລະ ສ້າງນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງອາຊີວະສຶກສາໃຫ້ສະດວກ ແລະ ທົ່ວເຖິງ. 1.1.4 ໂຄສະນາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດສາມັນວິຊາຊີບ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ແລະ ວິຊາຊີບສາມັນ ໃນສະຖານອາຊີວະສຶກສາ. 1.1.5 ປະເມີນສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງສະຖານອາຊີວະສຶກສາ, ສ້າງສະຖານອາຊີວະສຶກສາຕົວແບບ ແລະ ຊ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານ. 1.1.6 ປັບປຸງສະຖານອາຊີວະສຶກສາຢ່າງເປັນລະບົບຮອບດ້ານ ອີງຕາມຜົນການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ. 1.1.7 ສ້າງຕັ້ງ ສູນບົ່ມເພາະຜູ້ປະກອບກິດຈະການ ຢູ່ໃນສະຖານອາຊີວະສຶກສາ. 1.1.8 ຍົກສະຖານະຂອງ ສູນເປັນໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນ ຂຶ້ນເປັນວິທະຍາໄລເຕັກນິກວິຊາຊີບ.

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງອາຊີວະສຶກສາ ກັບຕະຫຼາດແຮງງານ	2.1.1. ພັດທະນາ, ທົບທວນ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານອາຊີບ ແລະ ອາຊີບໃໝ່ ໂດຍຮ່ວມມືກັບພາກເອກະຊົນ ແລະ ສະພາການຄ້າ. 2.1.2. ພັດທະນາ, ທົບທວນ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ອີງໃສ່ຄວາມສາມາດ ແລະ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ, ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານອາຊີບ, ໂດຍຮ່ວມມືກັບພາກເອກະຊົນ ແລະ ສະພາການຄ້າ. 2.1.3. ທົບທວນ, ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງມາດຕະຖານການສອບເສັງ, ແບບທົດສອບທັກສະອາຊີບ, ແລະ ການອອກໃບຢັ້ງຢືນການຮຽນຮູ້. 2.1.4. ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິທີການໃໝ່ໆ ໃນການຈັດການຮຽນ-ສອນໂຄງການການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອເສີມສ້າງການສົດສອນໃນຫ້ອງຮຽນ, ລວມທັງການຮຽນອອນລາຍ, ແລະ ການຝຶກອົບຮົມແບບຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ ແລະ ຮູບແບບການຝຶກອົບຮົມອື່ນໆ ທີ່ອີງໃສ່ວຽກງານ, ການມອບ-ຮັບວຽກ, ທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ວິທີການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. 2.1.5. ສ້າງຄວາມສາມາດດ້ານດິຈິຕອນໃນການຮຽນອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ, ເພື່ອປັບຕົວກັບໂລກແຫ່ງການເຮັດວຽກໃນປະຈຸບັນ. 2.1.6. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສົດສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ໃນຫຼາຍຮູບແບບ ແລະ ໃນຮູບແບບທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບສະຖາບັນການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ. 2.1.7. ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບສໍາລັບການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານ ແລະ ໂຄງປະກອບການສຶກສາແຫ່ງຊາດ, ລວມທັງການປະເມີນສະຖາບັນ ແລະ ການຮັບຮອງ/ການອອກໃບຢັ້ງຢືນຄຸນສົມບັດ. 2.1.8. ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການຮັບຮູ້ຜົນການຮຽນຮູ້ກ່ອນໜ້າ ແລະ ປະສົບການໃນອະດີດ. 2.1.9. ພັດທະນາ ເຄື່ອງມື, ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນສໍາລັບການສົດສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້. 2.1.10. ສຶກສາ, ປະເມີນ, ສ້າງ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືເພື່ອຕິດຕາມການຈັດການດ້ານການສົດສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ໃນສະຖາບັນສຶກສາອາຊີບ

2.2. ສ້າງການເຂົ້າເຖິງ ການພັດທະນາວິຊາ ຊີບຄູ ອາຊີວະສຶກສາ	2.2.1. ທົບທວນ, ປັບປຸງລະບົບ ແລະ ມາດຕະຖານ ການສ້າງ ແລະ ບຳລຸງຄຸນາຊີວະສຶກສາ. 2.2.2. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນສ້າງ ແລະ ບຳລຸງຄຸນາຊີວະສຶກສາ. 2.2.3. ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນການສ້າງ ແລະ ບຳລຸງຄຸນາຊີວະສຶກສາ. 2.2.4. ຝຶກຄຸນາຊີວະສຶກສາສະເພາະດ້ານ ແລະ ຄຸຝຶກຂອງສະຖານປະກອບການ. 2.2.5. ຍົກລະດັບວິທະຍາຖານະຄຸນາຊີວະສຶກສາ ໂດຍ ການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄຸສອນອາຊີວະສຶກສາ ພ້ອມທັງວາງແຜນປັບປຸງ ແລະ ຕິດຕາມ-ຊຸກຍູ້. 2.2.6. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນພັດທະນາອາຊີວະສຶກສາ ໂດຍການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງສະຖາບັນພັດທະນາອາຊີວະສຶກສາ.
2.3. ສົ່ງເສີມການຫັນສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ໃຫ້ທັນສະໄໝ ເຊັ່ນ ມີການນຳໃຊ້ດິຈິຕອນ, ສີຂຽວ, ຍືນຍົງ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ.	2.3.1. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ ແລະ ນຳໃຊ້ ເຄື່ອງມືດິຈິຕອນ ເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນ. 2.3.2. ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນອາຊີວະສຶກສາ ໃນການສ້າງນະວັດຕະກຳ ໂດຍນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີດິຈິຕອນ. 2.3.3. ພັດທະນາອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ. ພ້ອມທັງ, ຊຸກຍູ້ການສ້າງສະຖານອາຊີວະສຶກສາສີຂຽວ, ນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ. 2.3.4. ສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ຜ່ານການສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ທັກສະ ແລະ ບຳລຸງຍົກລະດັບວິຊາຊີບ ຢູ່ໃນສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ຍົກສູງຂີດຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນອາຊີວະສຶກສາ ໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ.

➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ, ແລະ ການເງິນຂອງອາຊີວະສຶກສາ.	3.1.1. ດຳເນີນການສ້າງກອງທຶນພັດທະນາການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃນປີ 2026 ເປັນເຄື່ອງມືເພື່ອເພີ່ມທຶນຮອນທີ່ຍືນຍົງສຳລັບການພັດທະນາທັກສະ, ພ້ອມທັງປັບປຸງທິດທາງນະໂຍບາຍ, ຜົນຜະລິດ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງການຊຳລະທຶນ. ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຈັດການກອງທຶນພັດທະນາການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ. 3.1.2. ຍົກລະດັບ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການວິເຄາະ ແລະ ການຈັດການຂອງການສຶກສາອາຊີບ.

	3.1.3. ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືດິຈິຕອນໂດຍພະນັກງານການສຶກສາອາຊີບ ເພື່ອສນັບສນູນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງພວກເຂົາ. 3.1.4. ພັດທະນາກົດໝາຍ, ຄຸ່ມ, ແລະ ແຜນການດໍາເນີນງານສໍາລັບການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຄວາມອົງຕົນເອງດ້ານການເງິນສໍາລັບສະຖາບັນການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ. ທົດລອງນໍາໃຊ້ໃນຢ່າງໜ້ອຍສອງສະຖາບັນ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
3.2. ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.	3.2.1. ເສີມຂະຫຍາຍການປະສານງານ ແລະ ສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມມືກັບຜູ້ໃຫ້ບໍລິການການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມພາກເອກະຊົນ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນການປັບປຸງການຮ່ວມມື, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເພີ່ມທະວີການບໍລິການຈາກພາກເອກະຊົນເປັນສ່ວນເສີມກັບພາກລັດ. 3.2.2. ຂະຫຍາຍການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. 3.2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ສູນຝຶກອົບຮົມໃນການຮ່ວມມືກັບພາກເອກະຊົນ (ທຸລະກິດ/ອຸດສາຫະກຳ) ເພື່ອຂະຫຍາຍຂອບເຂດການບໍລິການ, ປັບປຸງຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ສົ່ງເສີມນະວັດຕະກຳ. 3.2.4. ເສີມຂະຫຍາຍການດໍາເນີນງານຂອງສະພາວິຊາຊີບແຫ່ງຊາດ, ປະຈຳແຂວງ, ກຸ່ມເຮັດວຽກດ້ານອາຊີບ, ແລະ ຫົວໜ່ວຍງານຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ.

4.1.3.3. ການສຶກສາຊັ້ນສູງ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສໍາລັບ 2026-2030

“ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ ຂອງການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ເພື່ອເພີ່ມໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ຂອງຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃຫ້ຍືນຍົງ”

ການສຶກສາຊັ້ນສູງມີເປົ້າໝາຍໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ, ພ້ອມທັງ ມີລະບົບການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດີຂຶ້ນ ແນໃສ່ການເພີ່ມຈຳນວນນັກສຶກສາເຂົ້າຮຽນໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໃຫ້ມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ. ໂດຍສະເພາະໃນສາຍ STEM ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ມີນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມແມ່ຍິງ, ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ພິການ ພ້ອມທັງ, ສຸມໃສ່ການພັດທະນາຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ໃຫ້ມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຕະຫຼາດແຮງງານ, ແນໃສ່ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາໃຫ້ເທົ່າທຽມກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ສົ່ງເສີມການສ້າງນະວັດຕະກຳ ແລະ ນໍາໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ຊຸມຊົນ, ສັງຄົມ

ແລະ ປະເທດຊາດ ໂດຍສະເພາະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງດ້ວຍກັນ ແລະ ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ກັບ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ຮັບປະກັນໃຫ້ນັກສຶກສາທີ່ຮຽນຈົບຈາກສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ມີຄຸນນະພາບ, ມີວຽກເຮັດງານທຳ ສອດຄ່ອງກັບຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ແຜນພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດແຫ່ງຊາດ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ກໍຍັງສຸມໃສ່ປັບປຸງລະບົບການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະການປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ, ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບທິດຊີ້ນຳຂອງລັດຖະບານ, ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການ, ຄຸ້ມຄອງສະຖິຕິ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໃຫ້ມີການເຊື່ອງໂຍງກັນລະຫວ່າງສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ, ປັບປຸງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ພາຍໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານການຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 9: ຄາດໝາຍຂະແໜງການສຶກສາຊັ້ນສູງ

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024- 25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນຈາກ ມັດທະຍົມສຶກສາຕອນ ປາຍຫາການສຶກສາຊັ້ນ ສູງ ເພີ່ມຂຶ້ນ	ລວມ	26%	26.4%	26.8%	27%	27.6%	28%	ກົມການສຶກ ສາຊັ້ນສູງ
		GPI	0.96	0.97-1.03					
2.	ອັດຕາສ່ວນນັກສຶກສາທີ່ ຮຽນໃນສາຍ STEM ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະ ເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນ ທຽບໃສ່ ນັກສຶກສາທັງໝົດ ໃນນັ້ນ, ມີເພດຍິງ ເທົ່າ ກັບ 50% ໃນສິກປີ 2029-30 (% ຍິງ ທຽບໃສ່ລວມ)	ລວມ ພາຍ ໃນ	27%	29%	31%	34%	37%	40%	ກົມການສຶກ ສາຊັ້ນສູງ ແລະ ກົມກິດ ຈະການນັກ ສຶກສາ
		ຍິງ	47%	47.6%	48.2%	48.8%	49.4%	50%	
		ລວມ ຕ່າງ ປະ ເທດ	21%	25%					
		ຍິງ	12%	15%					
3.	ຈຳນວນຜູ້ຮຽນ ໄປຮຽນ , ສຶກສາ, ຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ຢູ່ຕ່າງປະ ເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນ 10% ໃນລະຫວ່າງປີ 2026- 2030. ໃນນັ້ນ, ໃຫ້ມີ ເພດຍິງ 50%	ລວມ	2,488	2,736	3,009	3,309	3,639	4,002	ກົມກິດຈະ ການ
		ຍິງ	1,256	1,381	1,500	1,654	1,819	2,001	

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024- 25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
4.	ຫຼັກສູດການສຶກສາຊັ້ນສູງໄດ້ຮັບການປັບປຸງຕາມມາດຕະຖານ ຫຼັກສູດແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ໄດ້ທັງໝົດ 100%		40%	50%	60%	75%	100%	ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ
5.	ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຕີພິມບົດຄົ້ນຄວ້າລົງວາລະສານພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນທີ່ມາຈາກການນຳໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ		20% 1 ຜະລິດຕະ ພັນຕໍ່ພາກ ວິຊາ	20% 1 ຜະລິດຕະ ພັນຕໍ່ພາກ ວິຊາ	20% 1 ຜະລິດຕະ ພັນຕໍ່ພາກ ວິຊາ	20% 1 ຜະລິດຕະ ພັນຕໍ່ພາກ ວິຊາ	20% 1 ຜະລິດຕະ ພັນຕໍ່ພາກ ວິຊາ	ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ
6.	ຈຳນວນຫຼັກສູດການຮຽນນານາຊາດ	8 ຫຼັກສູດ	10 ຫຼັກສູດ	12 ຫຼັກສູດ	14 ຫຼັກສູດ	17 ຫຼັກສູດ	20 ຫຼັກສູດ	ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ
7.	ຈຳນວນລາຍວິຊາໃນຫຼັກສູດການສຶກສາຊັ້ນສູງ ຖືກອັບໂຫຼດໃນລະບົບດິຈິຕອນ	5 ລາຍວິ ຊາ	6 ລາຍວິຊາ	7 ລາຍວິຊາ	8 ລາຍວິຊາ	9 ລາຍວິຊາ	10 ລາຍວິ ຊາ	
8.	ຈຳນວນຄັ້ງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ວຽກງານແມ່-ເດັກ, ວຽກງານດ້ານການສໍາລາດບັງຫຼວງ, ວຽກງານເພດສຶກສາ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຈຳແນກ-ລັງກຽດຜູ້ຕິດເຊື້ອເຮັດໄອວີ, ວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄພພິບັດ ໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ		1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ແລະ ໃຫ້ມີ ຈຳນວນຜູ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຕໍ່ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ແລະ ໃຫ້ມີ ຈຳນວນ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຕໍ່ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ແລະ ໃຫ້ມີ ຈຳນວນຜູ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຕໍ່ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ແລະ ໃຫ້ມີ ຈຳນວນຜູ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຕໍ່ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ແລະ ໃຫ້ມີ ຈຳນວນຜູ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ຢ່າງໜ້ອຍ 80% ຕໍ່ຄັ້ງ	ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ
9.	ມີນິຕິກຳ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກກ່ຽວກັບຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ ໄລຍະສັ້ນ ທີ່ສາມາດສະສົມໜ່ວຍກິດໄດ້ (Micro-credentials) ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຮຽນ ແລະ ຜູ້ຈ້າງງານ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ			ມີ ເອກະສານ ຂອບແນວ ຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບ Micro- Credenti	ມີການ ຮ່ວມມືກັບ ພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ກ່ຽວ ກັບ Micro-	ມີຄູ່ມື ແນະນຳ ກ່ຽວກັບ Micro- Credenti al	ມີແຜ ລັດຟອມດິ ຈິຕອນ ໃນ ການຮຽນ ແບບ Micro- Credenti al ແລະ	ກົມການສຶກສາຊັ້ນສູງ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024- 25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
				al ໃນ ສປປ ລາວ	Credenti al		ຮູບແບບ ໃບຢັ້ງຢືນ ທີ່ເປັນ ເອກະພາບ ລະດັບ ປະເທດ	
10.	ອັດຕາສ່ວນຂອງຫຼັກສູດ ໄດ້ຮັບການປະກັນຄຸນນະພາບພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ໂດຍເລີ່ມ ຈາກຫຼັກສູດສາຍ STEM	ພາຍໃນ	ສໍາເລັດນິຕິ ກຳ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ເພື່ອທົດ ລອງຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ການປະກັນ ໃນລະດັບ ຫລັກສູດ	10%	30%	50%	80%	ກົມປະກັນ ຄຸນນະພາບ ການສຶກສາ
		ພາຍ ນອກ	ສໍາເລັດນິຕິ ກຳ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ເພື່ອທົດ ລອງຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ການປະກັນ ໃນລະດັບ ຫລັກສູດ	10 %	20%	30 %	40 %	
11.	ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງໄດ້ຮັບ ການຮັບຮອງຄຸນນະພາບ	40%	50 %	60 %	70%	75%	80%	ກົມການສຶກ ສາຊັ້ນສູງ
12.	ຈຳນວນນິຕິກຳທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານ ໃນສະຖານການ ສຶກສາຊັ້ນສູງ ມີຄວາມທັນສະ ໄໝ, ເປັນລະບົບ ແລະ ມີປະສິດ ທິພາບ		1 ສະບັບ	1 ສະບັບ	1 ສະບັບ	1 ສະບັບ	1 ສະບັບ	ກົມການສຶກ ສາຊັ້ນສູງ
13.	ຈຳນວນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນ ສູງໄດ້ລາຍງານວຽກງານຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດວຽກງານ		4 ແຫ່ງ	4 ແຫ່ງ	4 ແຫ່ງ	4 ແຫ່ງ	4 ແຫ່ງ	
14.	ຈຳນວນຄັ້ງທີ່ສະຖານການສຶກສາ ຊັ້ນສູງ ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກເປັນ			1 ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງ	1 ຄັ້ງ	

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024- 25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງຕິດຕໍ່ ລະດັບຊາດ							

➤ ການເຂົ້າເຖິງ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1.1. ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຊັ້ນສູງ ຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງ	1.1.1. ສົ່ງເສີມນະໂຍບາຍການເຂົ້າຮຽນໃຫ້ແກ່ຜູ້ທຸກຍາກ, ຜູ້ດ້ອຍ ໂອກາດ, ແມ່ຍິງ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຄົນພິການ ຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳ 1.1.2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ກຳນົດນະໂຍບາຍໂດຍການສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກສຶກສາເຂົ້າຮຽນໃນ ສາຍການສຶກສາຊັ້ນສູງ ຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳ
1.2. ຂະຫຍາຍໂອກາດເຂົ້າຮຽນໃນສາຍການ ສຶກສາຊັ້ນສູງ	1.2.1. ປັບປຸງນະໂຍບາຍການເຂົ້າຮຽນໃນສາຂາວິຊາທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະໃນສາຍ STEM 1.2.2. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງພົນລະເມືອງລາວໄປ ຮຽນ, ສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ 1.2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວຽກງານການບໍລິການ ການສຶກສາ ຕ່າງປະເທດ

➤ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
2.1. ສ້າງການຫັນປ່ຽນໃນສະຖານການສຶກສາ ຊັ້ນສູງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ, ທັນສະໄໝ ແລະ ສີ ຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ	2.1.1. ພັດທະນາຫຼັກສູດ ໃນສາຍການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ທັນສະໄໝ, ສອດຄ່ອງກັບຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ສາມາດ ເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ລວມທັງ ສືບຕໍ່ສ້າງຫຼັກສູດນານາຊາດ 2.1.2. ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ດິຈິຕອນ ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ 2.1.3. ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ການສອນ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ບໍລິການວິຊາການ ພ້ອມທັງ ສົ່ງເສີມການສ້າງນະວັດຕະ ກຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ 2.1.4. ສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມສາ ມາດໃຫ້ແກ່ ຄູສອນ ແລະ ນັກຄົ້ນຄວ້າ ໃນສະຖານການສຶກສາ ຊັ້ນສູງ ເພື່ອເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງການບໍລິ ການວິຊາການ

	2.1.5. ສົ່ງເສີມວຽກງານຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ວຽກງານແມ່-ເດັກ, ວຽກງານດ້ານການສໍາລາດບັງຫຼວງ, ວຽກງານເພດສຶກສາ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຈໍາແນກ-ລັງກຽດຜູ້ຕິດເຊື້ອເຮັດໄອວີ, ວຽກງານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄພພິບັດ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ
2.2. ສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ລວມທັງການຮຽນ-ການສອນ ຫຼື ການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນທີ່ສາມາດສະສົມໜ່ວຍກິດໄດ້ (Micro-credentials) ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຮຽນ ແລະ ຜູ້ຈ້າງງານ	2.2.1. ພັດທະນາການຮຽນ-ການສອນ ຫຼື ການຝຶກອົບຮົມ ໄລຍະສັ້ນທີ່ສາມາດສະສົມໜ່ວຍກິດໄດ້ (Micro-credentials) 2.2.2. ຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຜູ້ຈ້າງງານ ເພື່ອສ້າງຫຼັກສູດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການເຮັດວຽກຕົວຈິງ
2.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບົບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາຊັ້ນສູງ	2.3.1. ສ້າງນິຕິກຳກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້/ຮັບຮອງຄຸນນະພາບຂອງ Micro Credential ໂດຍອີງໃສ່ຂອບວຸດທິການສຶກສາແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະກຳມະການຮັບຮອງຄຸນນະພາບການສຶກສາ 2.3.2. ປັບປຸງເຄື່ອງມືປະກັນຄຸນນະພາບພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ໃນລະດັບ ສະຖາບັນການສຶກສາ ຊັ້ນສູງ ແລະ ໃນລະດັບຫຼັກສູດການສຶກສາ 2.3.3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານປະກັນຄຸນນະພາບການສຶກສາ ໃຫ້ຜູ້ປະສານງານປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນສະຖາບັນການສຶກສາຊັ້ນສູງ 2.3.4. ສ້າງຜູ້ປະເມີນພາຍນອກ ເພື່ອປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງສະຖາບັນການສຶກສາຊັ້ນສູງ 2.3.5. ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ວຽກງານປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງສະຖາບັນການສຶກສາຊັ້ນສູງ 2.3.6. ສ້າງຖານຂໍ້ມູນໃຫ້ເປັນລະບົບທັນສະໄໝໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປະເມີນຕົນເອງ ແລະ ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ວຽກງານປະກັນຄຸນນະພາບ

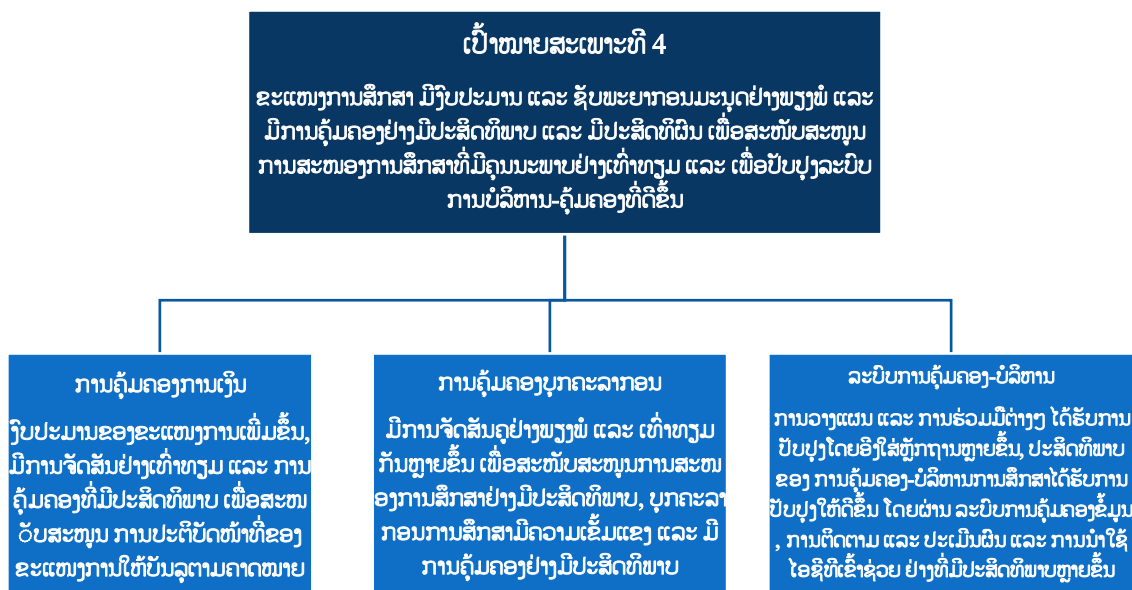
➤ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3.1. ປັບປຸງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານ ໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ	3.1.1. ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ 04 ແຫ່ງ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ

	3.1.2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການບໍລິຫານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ໃນສະຖານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໃຫ້ມີຄວາມທັນສະໄໝ ເພື່ອຫັນໄປສູ່ການກຸ້ມຕີນເອງເທື່ອລະກ້າວທາງດ້ານການເງິນ 3.1.3. ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການສຶກສາຊັ້ນສູງ ໃຫ້ເປັນລະບົບ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການສຶກສາແຫ່ງຊາດ (LEMIS) 3.1.4. ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນຄຸ້ມຄອງຜູ້ຮຽນໄປ ແລະ ກັບຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ທັນສະໄໝ 3.1.5. ພັດທະນາເວັບໄຊວຽກງານການສຶກສາຕ່າງປະເທດໃຫ້ທັນສະໄໝ 3.1.6. ພັດທະນາເຄື່ອງມືຕິດຕາມການມີວຽກເຮັດງານທຳຂອງຜູ້ຮຽນກັບຈາກຕ່າງປະເທດ 3.1.7. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຕິດຕາມການມີວຽກເຮັດງານທຳຂອງຜູ້ຮຽນກັບຈາກຕ່າງປະເທດ 3.1.8. ສຶກສາຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເພື່ອວາງແຜນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຢູ່ຕ່າງປະເທດ 3.1.9. ປັບປຸງນິຕິກຳກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຄັດເລືອກຜູ້ສະໝັກທຶນການສຶກສາຕ່າງປະເທດສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊັບພະຍາ ກອນມະນຸດແຫ່ງຊາດ 3.1.10. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ
--	--

4.1.4. ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4 ຂະແໜງການສຶກສາ ມີງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ມີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງເທົ່າທຽມ ແລະ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບການບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງທີ່ດີຂຶ້ນ

ຮູບພາບ 7: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4

4.1.4.1. ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບ ເປົ້າໝາຍສະເພາະທີ 4

1. ການຄຸ້ມຄອງງົບປະມານ

ບັນດາຍຸດທະສາດແມ່ນແນ່ໃສ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງງົບປະມານຈັດສັນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການບັນລຸບັນດາບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງການ, ທີ່ໄດ້ມີການປັບປຸງການວາງແຜນງົບປະມານແບບເນັ້ນໜາກຜົນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ເນັ້ນການນໍາໃຊ້ ແລະ ຈັດສັນງົບປະມານຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ລວມມີ: ການກໍານົດບຸລິມະສິດຂອງລາຍຈ່າຍໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ການປັບປຸງລະບົບການຈັດສັນງົບປະມານແບບມີຈຸດສຸມເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມສະເໝີພາບ, ແລະ ການເພີ່ມທະວີປະສິດທິຜົນຂອງການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ.

ສິ່ງສໍາຄັນຫຼາຍຄືງົບປະມານການສຶກສາຕ້ອງມີການເພີ່ມຂຶ້ນ (ໂດຍຄໍານິງອັດຕາອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ສູງຂຶ້ນ) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການສະໜອງປັດໄຈພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນເພີ່ມຂຶ້ນ (ລວມເຖິງຄູໃໝ່), ການຂະຫຍາຍບັນດາແຜນງານບຸລິມະສິດທີ່ສໍາຄັນ, ແລະ ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍຂອບເຂດບັນດາຂໍ້ລິເລີ່ມໃໝ່ທີ່ໄດ້ຮັບການຍັງຢືນແລ້ວວ່າມີປະສິດທິຜົນ. ຫາກປາສະຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງງົບປະມານຕົວຈິງ, ກໍຈະເປັນໄປໄດ້ຍາກທີ່ຈະເຮັດການປັບປຸງ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັນລຸໝາກຜົນຂອງການສຶກສາໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ການວາງແຜນການເພີ່ມງົບປະມານ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມງົບປະມານສ່ວນທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນເດືອນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນລາຍຈ່າຍໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາທີ່ສໍາຄັນ, ການຂະຫຍາຍຂອບເຂດຂອງບັນດາໂຄງການທົດລອງທີ່ປະສິດຜົນສໍາເລັດ (ເຊິ່ງເຄີຍໄດ້ຮັບທຶນຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ), ແລະ ເປັນງົບປະມານທີ່ພຽງພໍໃຫ້ແກ່ຄູສອນ ເພື່ອຮັບປະກັນການຮຽນການສອນທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ຂົງເຂດສະເພາະທີ່ຄາດວ່າຈະມີງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນລວມມີ: ທຶນການສຶກສາສໍາລັບນັກຮຽນຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮຽນໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ແລະ ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ (CPD) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຮຽນ-ການສອນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 2026-2030 ມີການຄາດຄະເນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງງົບປະມານໃນຂະແໜງການສຶກສາ ຈາກ ປີ 2026 ໂດຍຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 15% ຂອງງົບປະມານລັດພາຍໃນປີ 2030. ໃນພາກທີ 5, ແຜນການເງິນ, ໄດ້ກໍານົດສົມມຸດຖານ ການເງິນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ (ສູງກວ່າລະດັບພື້ນຖານປີ 2025) ລວມທັງກິນໄກການໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ໂຄງການການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສໍາຄັນ. ຖ້າບໍ່ເພີ່ມທຶນ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸຍຸດທະສາດ ແລະ ກິດຈະກຳຫຼາຍຢ່າງຈະບໍ່ສາມາດດໍາເນີນໄດ້.

ຍຸດທະສາດທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການປັບປຸງກິນໄກການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການສຶກສາ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ຢ່າງມີຈຸດສຸມ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ໃນການສະໜັບສະໜູນຄວາມສະເໝີພາບດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ການບໍລິການການສຶກສາ. ໃນປັດຈຸບັນ, ມີຄວາມແຕກໂຕນທາງດ້ານຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍການສຶກສາ ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ (ເຊິ່ງແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະລະດັບການສຶກສາ) ແລະ ກິນໄກການຈັດສັນງົບປະມານໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນປັດຈຸບັນກໍຍັງບໍ່ທັນສາມາດແກ້ໄຂບັນຫານີ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ວຽກງານບຸລິມະສິດສູງແມ່ນການທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງກິນໄກການຈັດສັນງົບປະມານການສຶກສາໃຫ້ແກ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດສັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງກິນໄກການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ເມືອງ ແລະ ໂຮງຮຽນ, ພ້ອມທັງເພີ່ມທຶນຮອນຜ່ານກິນໄກເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເພີ່ມຂຶ້ນຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງບັນດາຂໍ້ລິເລີ່ມຕ່າງໆຢູ່ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ວຽກງານບຸລິມະສິດທີ່ສໍາຄັນ. ບຸລິມະສິດສະເພາະແມ່ນການສ້າງກິນໄກການເງິນ ເພື່ອສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ເມືອງ ແລະ ໂຮງຮຽນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່

ເນື່ອງ (CPD) ຢູ່ພາຍໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ (ໃນຂະນະທີ່ມີການຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ)

ສັດສ່ວນຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາຢ່າງເປັນທາງການ (ODA) ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ ກວມເອົາປະມານ 18.5% ຂອງງົບປະມານການສຶກສາທັງໝົດໃນປີ 2025. ODA ແມ່ນແຫຼ່ງທຶນທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການສຶກສາ, ໂດຍສະເພາະເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງສັດສ່ວນງົບປະມານທີ່ຂ້ອນຂ້າງສູງ ແລະ ການເພິ່ງພາການສະໜັບສະໜູນຈາກພາຍນອກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ສໍາລັບບັນດາແຜນງານ ແລະ ປັດໄຈພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນຂອງຂະແໜງການສຶກສາ. ເຖິງແມ່ນວ່າການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດຈະມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ແຕ່ກໍມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງປະສິດທິຜົນ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວ. ມັນມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດບໍ່ພຽງແຕ່ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດລະດັບມະຫາພາກຂອງຂະແໜງການເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ການສະໜັບສະໜູນດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ໂຄງການສະເພາະຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະສານງານ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດຕົວຈິງຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຫັນເປັນແບບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເປັນລະບົບ, ການຂະຫຍາຍຂອບເຂດ, ການສ້າງໜ້າທີ່ທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ສິ່ງນີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຈໍາເປັນໃນການກໍານົດບຸລິມະສິດໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນການວາງແຜນການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາຍນອກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເພີ່ມທະວີການປະສານງານ ເພື່ອສົ່ງເສີມການສະໜັບສະໜູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຊ້ຳຊ້ອນກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະຮ່ວມມືກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາການສຶກສາ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການຕິດຕາມ, ການປະເມີນຜົນ, ການທົບທວນຍຸດທະສາດ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດ.

2. ບຸກຄະລາກອນ

ບຸລິມະສິດສໍາຄັນທີ່ສຸດໃນການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ ແມ່ນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດສັນຄູ່ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງການບໍລິການການສຶກສາທີ່ພຽງພໍ (ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ) ເພື່ອການປັບປຸງ ຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮຽນຮູ້. ຍຸດທະສາດສໍາຄັນອື່ນໆ ປະກອບມີການເສີມຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ, ການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງສໍາລັບພະນັກງານບໍລິຫານ.

ຍຸດທະສາດການຈັດສັນຄູ ແມ່ນສຸມໃສ່ການເພີ່ມຕົວເລກລັດຖະກອນຄູໃໝ່ປະຈຳປີ ແລະ ການຈັດສັນຄູໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງຂຶ້ນ. ການສືບຕໍ່ຫຼຸດຜ່ອນຕົວເລກລັດຖະກອນຄູ ແມ່ນຈະບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ ເນື່ອງຈາກການສູນເສຍພະນັກງານຄູໃນແຕ່ລະປີ (ຍ້ອນການອອກຮັບອຸດໜູນບໍານານ ຫຼື ອອກຈາກການ) ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການຂາດແຄນຄູສອນໃນລະດັບປະຖົມສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນ. ນອກຈາກການຈັດສັນຕໍາແໜ່ງລັດຖະກອນຄູໃໝ່ໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນແລ້ວ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນຕ້ອງຈັດສັນຄູໄປໃສ່ບ່ອນທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການຈໍາເປັນທີ່ສຸດ. ດັ່ງນັ້ນ, ລະບົບການຈັດສັນຕົວເລກລັດຖະກອນຄູ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ໂດຍອີງໃສ່ການວິເຄາະຂໍ້ມູນລະດັບຊາດຂອງກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ (ກຈພ), ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຈັດສັນໃຫ້ແກ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດແຄນຄູ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດຂອງແຕ່ລະສາຍການສຶກສາ. ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການຮັບປະກັນວ່າ ຈະບໍ່ມີການຈັດສັນຄູໃໝ່ໄປໃສ່ເຂດທີ່ມີຄູເກີນຄວາມຕ້ອງການ. ເນື່ອງຈາກວ່າການຍົກຍ້າຍຄູທີ່ມີຢູ່ນັ້ນມີຄວາມທ້າທາຍຫຼາຍ, ດັ່ງນັ້ນ ເປົ້າໝາຍຫຼັກແມ່ນການຫຼຸດຜ່ອນຈໍານວນຄູທີ່ເກີນນັ້ນແບບຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປ ຜ່ານການອອກຮັບອຸດໜູນບໍານານໃນເຂດທີ່ມີຄູເກີນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຂາດແຄນຄູ ຜ່ານການຈັດສັນທີ່ມີປະສິດທິພາບໃຫ້ແກ່ເຂດທີ່ຍັງຂາດແຄນຄູ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ຕໍາແໜ່ງຄູທີ່ວ່າງລົງໃນເຂດທີ່ມີຄູເກີນ ຈະຖືກຍົກຍ້າຍໄປຈັດສັນໃຫ້ແກ່ເຂດທີ່ຂາດແຄນຄູແທນ.

ຍຸດທະສາດການຈັດສັນຄູ ຈະແນໃສ່ຊ່ວຍຄຸ້ມຄອງລະດັບການຈັດການຮຽນ-ການສອນແບບຫ້ອງຄວບ ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໂດຍການກຳນົດບັນດາໂຮງຮຽນທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຫຼຸດຜ່ອນການສອນຫ້ອງຄວບ ຜ່ານການຈັດສັນຄູເພີ່ມເຕີມ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ສິ່ງຜິດກະທົບຕໍ່ປະສິດທິພາບ (ໝາຍເຖິງ ບໍ່ໃຫ້ອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູ ຫຼື PTR ຕ່ຳເກີນໄປ). ແນວໃດກໍຕາມ, ເປັນທີ່ຍອມຮັບວ່າ ເນື່ອງຈາກມີໂຮງຮຽນຂະໜາດນ້ອຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍ, ການສອນຫ້ອງຄວບຈະຍັງຄົງເປັນລັກສະນະສະເພາະຂອງລະບົບການສຶກສາຕໍ່ໄປ; ດັ່ງນັ້ນ, ການພັດທະນາຄູ ແລະ ການແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສອນຫ້ອງຄວບ ຈະເປັນຍຸດທະສາດຫຼັກໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານນີ້ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ. ດ້ານທີ່ສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດການຈັດສັນຄູ ຄືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສອນຫຼາຍວິຊາ (Multi-subject teaching) ໃນໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕົ້ນຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຈະມີການສ້າງຍຸດທະສາດໃນການຍຸບໂຮງຮຽນຂະໜາດນ້ອຍເຂົ້າກັນ ໂດຍຮັບປະກັນວ່າການຍຸບ ຫຼື ການຍຸບໂຮງຮຽນນັ້ນ ຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ ຫຼື ປະລະການຮຽນ. ສຳລັບການຈັດສັນຄູໃຫ້ແກ່ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (ECE) ກໍຈະພິຈາລະນາເຖິງດ້ານປະສິດທິພາບເຊັ່ນກັນ ໂດຍຍອມຮັບວ່າບໍ່ສາມາດເພີ່ມການຈັດສັນຄູໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນລ້ຽງເດັກ-ອະນຸບານໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກຫ້ອງຮຽນສ່ວນໃຫຍ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ; ດັ່ງນັ້ນ, ການຈັດສັນຈະບຸລິມະສິດໃສ່ຮູບແບບການສອນຫ້ອງຄວບຫຼາຍເກນອາຍຸ (Multi-age teaching). ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງການຈັດສັນຄູໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ລະບົບສັນຍາຈ້າງຄູແບບໃໝ່ ຈະຖືກພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳລັບການຮັບພະນັກງານຄູໃໝ່ທັງໝົດ. ລະບົບດັ່ງກ່າວຈະສ້າງຄວາມຢືດຢຸນໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນຄູ, ລວມທັງການຈັດສັນ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມຄ່ອງຕົວຂອງຄູ ເພື່ອຊ່ວຍປັບປຸງຄວາມສະເໝີພາບໃນການແຈກຢາຍຄູ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຈະມີການທົບທວນເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດໃນການບໍລິການຂອງລັດຖະກອນຄູປັດຈຸບັນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຄູໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນກວ່າເກົ່າ. ຍຸດທະສາດການຈັດສັນຄູ, ລວມທັງຂັ້ນຕອນການຈັດສັນຕົວເລກລັດຖະກອນຄູ ແລະ ການນຳໃຊ້ລະບົບສັນຍາຈ້າງຄູ, ຈະຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍພະນັກງານ-ລັດຖະກອນຂອງລັດຖະບານ ລວມທັງລັດຖະດຳລັດວ່າດ້ວຍລັດຖະກອນ.

ບຸລິມະສິດສູງສຸດສຳລັບລະບົບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແມ່ນການສະຫຼຸບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງຄູໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ, ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານວິຊາຊີບຄູ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງການປະຕິບັດວຽກງານ ແລະ ຄວາມກ້າວໜ້າໃນສາຍອາຊີບຂອງຄູ. ໃນນັ້ນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນການປະຕິບັດວຽກງານຂອງຄູປະຖົມສຶກສາ ແມ່ນບຸລິມະສິດທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ. ນອກຈາກນີ້, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະຜັນຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ກຳນົດຕຳແໜ່ງງານ (Job descriptions) ແລະ ມາດຕະຖານກຳນົດຕຳແໜ່ງງານ (Job specifications) ແບບໃໝ່ ສຳລັບພະນັກງານທີ່ບໍ່ແມ່ນຄູສອນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງປະສິດທິຜົນຂອງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ. ການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດສຳລັບພະນັກງານທີ່ບໍ່ແມ່ນຄູສອນ ໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານ ແມ່ນຍັງມີຈຳກັດ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນການສະໜັບສະໜູນຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ດັ່ງນັ້ນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະສ້າງກົນໄກການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (CPD) ທີ່ເປັນລະບົບໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ບໍ່ແມ່ນຄູສອນ ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນການເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ

3. ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານລະບົບອື່ນໆ

ເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການວາງແຜນນະໂຍບາຍທີ່ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຕົວຈິງ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບດ້ານບໍລິຫານ, ຂະແໜງການສຶກສາຕ້ອງແກ້ໄຂຄວາມບໍ່ລວມສູນຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ

ຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ດີຂຶ້ນໃນທຸກລະດັບ. ຍຸດທະສາດດິຈິຕອນສໍາລັບການສຶກສາ 10 ປີ (2025-2035) ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານຍຸດທະສາດດິຈິຕອນສໍາລັບການສຶກສາ 5 ປີ (2026-2030) ກຳນົດທິດທາງທີ່ຊັດເຈນໃນການເຊື່ອມ ໂຍງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆໃຫ້ລວມສູນ, ພັດທະນາໂຄງສ້າງໃນການຄຸ້ມຄອງດິຈິຕອນ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໃນ ຂະບວນການວາງແຜນ. ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງດັ່ງກ່າວ, ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ ຈະກຳນົດບັນດາຍຸດທະສາດທີ່ສອດຄ່ອງກັນ ເພື່ອຫັນປ່ຽນລະບົບການຄຸ້ມຄອງການສຶກສາ ໄປສູ່ໂຄງ ສ້າງທີ່ປະສົມປະສານ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.

ບຸລິມະສິດທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການສ້າງຂອບການຄຸ້ມຄອງວຽກງານດິຈິຕອນຂຶ້ນ ເພື່ອກຳນົດແນວທາງ ໃນການ ພັດທະນາລະບົບ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ໃນທົ່ວກະຊວງ ເຊິ່ງລວມທັງການສ້າງຕັ້ງກົນໄກການ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆໃນກະຊວງ ຫຼື ການເສີມສ້າງໂຄງສ້າງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ມາດຖານ, ກຳນົດໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ລວມທັງການຊີ້ນຳດ້ານງົບປະມານ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີຫຼາຍແພລັດ ຟອມ ທັງຈາກພາຍນອກ ແລະ ພາຍໃນກະຊວງເອງ, ຂອບການຄຸ້ມຄອງດັ່ງກ່າວ ຈະເປັນບ່ອນອີງສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງ ເພື່ອ ຫຼີກລ່ຽງຄວາມຊ້ຳຊ້ອນ ແລະ ກະແຈກກະຈາຍ, ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງການ.

ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຍຸດທະສາດດິຈິຕອນສໍາລັບການສຶກສາ 10 ປີ (2025-2035) ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານຍຸດ ທະສາດດິຈິຕອນສໍາລັບການສຶກສາ 5 ປີ (2026-2030), ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະວາງທິດຊີ້ນຳ ແລະ ຂໍ້ ກຳນົດທີ່ຊັດເຈນ ກ່ຽວກັບຮູບແບບຂໍ້ມູນລວມ ແລະ ອະນຸສັນຍາການເຊື່ອມຕໍ່ຂໍ້ມູນແບບເປີດ (Open API), ເພື່ອ ຮັບປະກັນວ່າລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າເປັນສັງລວມຢູ່ໃນສູນຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ (National Data Warehouse) ຢ່າງເປັນເອກະພາບ. ການຍົກຍ້າຍລະບົບຕ່າງໆ ໄປສູ່ສູນຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຊ້ຳ ຊ້ອນ, ເພີ່ມທະວີຄວາມປອດໄພ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນມີການໄຫຼວຽນແບບທັນການ (Real-time). ໃນຂະນະດຽວກັນ, ບັນດາກະດານສະແດງຂໍ້ມູນ (Dashboards) ແລະ ລະບົບການນຳໃຊ້ສະເພາະຂອງແຕ່ລະກົມ ຈະຍັງຄົງໄດ້ຮັບການ ຮັກສາໄວ້, ໂດຍຮັບປະກັນຄວາມສາມາດໃນການເຊື່ອມຕໍ່ກັບລະບົບຫຼັກຂອງຂະແໜງການ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປະຕິຮູບ ເຫຼົ່ານີ້ເກີດຜົນເປັນຈິງ, ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ESSSDP) ຈະສະໜັບສະໜູນການສ້າງ ລາຍການງົບປະມານສະເພາະ ສໍາລັບການບໍລິຫານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາລະບົບ ICT ໄວ້ໃນງົບປະມານຫຼັກຂອງກະຊວງ. ງົບປະມານສ່ວນນີ້ ຈະກວມເອົາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍປະຈຳ ເຊັ່ນ: ຄ່າເຊົ່າລະບົບ (Hosting), ຄວາມປອດໄພທາງໄຊເບີ (Cybersecurity), ການບຳລຸງຮັກສາ API ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຍົກຍ້າຍລະບົບເປັນແຕ່ລະໄລຍະ. ຫາກປາສະຈາກ ລາຍການງົບປະມານທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ໄດ້ຮັບການປຶກ້ອງ, ລະບົບດິຈິຕອນອາດຈະບໍ່ໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດທີ່ພຽງພໍໃນ ທຳມາກາງສະພາບຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການປະກອບສ່ວນຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຈະຖືກຈັດສັນໃຫ້ ສອດຄ່ອງ ແລະ ສົມທົບກັນ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ລະບົບແບບກະຈັດກະຈາຍ. ໃນໄລຍະດຽວກັນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະດຳເນີນຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ເພື່ອເພີ່ມທະວີຂີດຄວາມສາມາດດ້ານການວິໄຈ ແລະ ເຕັກນິກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຮັກສາຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບເຫຼົ່ານີ້, ພ້ອມທັງການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໃຫ້ເກີດ ປະໂຫຍດ. ທິມງານຫຼັກທີ່ເປັນຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ ICT ຢູ່ລະດັບສູນກາງ ຈະຖືກຂະຫຍາຍອອກ ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບ ສະໜູນຈາກພະນັກງານຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ. ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ຈະມີການກຳນົດ ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃໝ່ດ້ານ ICT, ພ້ອມທັງມີນະໂຍບາຍຈູງໃຈ ເພື່ອດຶງດູດ ແລະ ຮັກສາພະນັກງານທີ່ມີ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ. ເພື່ອປັບປຸງການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນການຕັດສິນໃຈ, ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການວິເຄາະ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຈະຖືກຂະຫຍາຍໄປສູ່ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຂັ້ນແຜນ, ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ. ການຫັນປ່ຽນ

ຈາກ "ການປ້ອນຂໍ້ມູນ" ໄປສູ່ "ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ" ນີ້ ຄາດວ່າຈະຊ່ວຍປັບປຸງທັງຄຸນນະພາບຂອງການວາງແຜນ ແລະ ຄວາມວ່ອງໄວໃນການບໍລິການດ້ານການສຶກສາ.

4.1.4.2. ການສະໜອງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

ການເພີ່ມທຶນໃສ່ໃນການສຶກສາຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ການຈັດສັນຢ່າງເທົ່າທຽມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບັນລຸຜົນສຳເລັດຂອງຂະແໜງການ

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 10: ຕົວຊີ້ບອກດ້ານງົບປະມານ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ສັດສ່ວນງົບປະມານສຶກສາ ທຽບໃສ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ (ບໍ່ນັບໜີ້ສິນ ແລະ ເງິນແຮ)	10.7%	11%	12%	13%	14%	15%	ກົມການເງິນ

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ໂດຍທົ່ວໄປຢູ່ໃນຂັ້ນສູນກາງ, ກົມການເງິນ ສສກ ຈະເປັນພາກສ່ວນຫຼັກໃນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ ທີ່ຕິດພັນ ກັບການສະໜອງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນ. ແຕ່ ກໍ່ອາດມີກໍລະນີ ທີ່ແມ່ນພາກສ່ວນອື່ນ ຫຼື ມີການສົມທົບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ເພີ່ມການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນເປົ້າໝາຍຫຼັກ ແລະ ພື້ນຟູປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ	1.1. ຊຸກຍູ້ການເພີ່ມງົບປະມານຂອງລັດຖະບານ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ເທື່ອລະກ້າວ ໃຫ້ໄດ້ 15% ຂອງງົບປະມານລັດພາຍໃນປີ 2030 ໂດຍອີງໃສ່ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2026-30 ພາກທີ 5 (ສົມມຸດຖານທີ 2 “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ”). 1.2. ສ້າງ ແລະ ປະຕິບັດກົນໄກການເຊື່ອມສານລະຫວ່າງແຜນງົບປະມານແຫ່ງລັດ ກັບແຜນຍຸດທະສາດ ໃນແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.
2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລະບົບການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນໃຫ້ແກ່ຫົວໜ່ວຍການເງິນທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງ, ໃຫ້ແກ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອຍົກສູງຄວາມເທົ່າທຽມ ແລະ	2.1. ທົບທວນຄືນສູດຄິດໄລ່, ການສະໜອງ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຫົວໜ່ວຍການເງິນທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການສະໜອງທຶນສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນດ້ານຊັບພະຍາກອນ ແລະ ປະສິດທິພາບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
ປະສິດທິພາບໃນການບໍລິການການສຶກສາ	2.2. ພັດທະນາກົນໄກການສະໜອງທຶນໃໝ່ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍກົນໄກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເພື່ອສະໜອງທຶນທີ່ຈັດສັນສະເພາະ ໃຫ້ແກ່ເມືອງ ແລະ ໂຮງຮຽນ (ຈາກງົບປະມານຂອງກະຊວງ). ບຸລິມະສິດໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການສ້າງກົນໄກທີ່ມີປະສິດທິພາບເພື່ອສະໜອງທຶນ ສໍາລັບການພັດທະນາວິຊາຊີບຂອງຄູແບບອົງໃສ່ໂຮງຮຽນ ແລະ ກຸ່ມໂຮງຮຽນ.
3. ປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ	3.1. ປັບປຸງຂະບວນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ODA ແລະ ການລາຍງານຜ່ານລະບົບ ODAMIS. ຍົກສູງປະສິດທິພາບການນຳໃຊ້ລະບົບ ODAMIS ເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງ ODA ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນການວາງແຜນ ODA ໃນອະນາຄົດ ໂດຍມີກົມວາງແຜນ (DoP) ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ. 3.2. ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ນຳພາຂະບວນການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນສໍາຄັນກ່ຽວກັບ ODA ໃຫ້ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ESSWG) ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງ ODA. ນອກຈາກນີ້ ກົມແຜນການຈະເຮັດບົດລາຍງານ ODA ດ້ານການສຶກສາປະຈຳປີເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ປີ 2026 ເປັນຕົ້ນໄປ, ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການທົບທວນຍຸດທະສາດ ແລະ ປັບປຸງການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ODA.
4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງການເງິນ ລວມທັງລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການເງິນ ແລະ ການນຳໃຊ້	4.1. ປະເມີນຄືນປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ການທົດລອງຫົວໜ່ວຍກຸ່ມຕົນເອງດ້ານລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍງົບປະມານວິຊາການ ເພື່ອເພີ່ມ, ຂະຫຍາຍບັນດາຫົວໜ່ວຍວິຊາການທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ສ້າງໃຫ້ສອງຫົວໜ່ວຍທີ່ໄດ້ເລີ່ມທົດລອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນວິທະຍາໄລເຕັກນິກປາກປາສັກ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການສ້າງລາຍຮັບໃໝ່ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. 4.2. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບສາລະບານງົບປະມານແບບໃໝ່ (ກ່ອນ ປີ 2027) ທີ່ກຳນົດໄປຕາມລາຍການໃຊ້ຈ່າຍ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍປັບປຸງການຂຶ້ນແຜນງົບປະມານ ແລະ ການສະຫຼຸບໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຈະແຈ້ງຫຼາຍຂຶ້ນ ພ້ອມທັງຈະຊ່ວຍເສີມສ້າງການວິເຄາະງົບປະມານ, ຍົກສູງຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ວຽກງານການເງິນ. 4.3. ປັບປຸງ, ພັດທະນາ ລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໂດຍນຳໃຊ້ລະບົບໂປຼແກຼມ ໃຫ້ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. 4.4. ສ້າງຄວາມທັນສະໄໝໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານການເງິນ ການນຳໃຊ້ງົບປະມານ, ການບັນຊີ, ວຽກງານຊັບສິນ, ຈັດຊື້-ຈັດ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
	ຈ້າງ ແລະ ວຽກງານອອກແບບ, ກໍ່ສ້າງຂອງຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເປັນລະບົບທັນສະໄໝ.

4.1.4.3. ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສໍາລັບ 2026-2030

“ການຈັດສັນຄູ່ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນສຶກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີປະສິດທິຜົນ”

2) ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 11: ຕົວຊີ້ບອກ ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ

	ຕົວຊີ້ບອກ		ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ອັດຕາຂອງ ໂຮງຮຽນປະຖົມ ທີ່ມີການປະຕິບັດ ຕາມຄູ່ມືການຈັດ ສັນຄູ ເກີນ 80%	ຄູທັງໝົດ	70.2%	70.6%	70.9%	71.3%	71.7%	72.0%	ກົມຈັດຕັ້ງ
		ຄູລັດ	76.5%	76.9%	77.2%	77.6%	78.0%	78.3%	
2.	% ຜູ້ອໍານວຍການ ໂຮງຮຽນທີ່ໄດ້ ຮັບການພັດທະ ນາ ວິຊາຊີບແບບ ຕໍ່ ເນື່ອງ (ໃນຕົວຊີ້ບອກ ຂອງຂະແໜງ ການບຸກຄະລາ ກອນ 4.1)	ປະຖົມ	10%	10%	10%	10%	10%	10%	ກົມສ້າງຄູ
		ມັດທະຍົມ ຕົ້ນ	5%	5%	5%	5%	5%	5%	
		ມັດທະຍົມ ປາຍ	5%	5%	5%	5%	5%	5%	

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ສະໜອງຄູໃຫ້ພຽງພໍ ຜ່ານການ ບັນຈຸ, ສັບຊ້ອນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການ ສະໜອງການບໍລິການການສຶກສາ ແລະ ປັບປຸງການຮຽນ ການສອນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ	1.1. ຊຸກຍູ້ການເພີ່ມໂຄຕ້າລັດຖະກອນຄູລັດຖະບານ. 1.2. ບັນຈຸ ແລະ ອຸດໜູນຄູອາສາສະໝັກຜ່ານກະຊວງປ້ອງກັນຊາດ ເລີ່ມ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2026 ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຂາດແຄນຄູ. 1.3. ທົບທວນແຜນຄວາມຕ້ອງການຄູໄລຍະ 10 ປີ, ສ້າງແຜນຄວາມ ຕ້ອງການຄູໄລຍະກາງ 3-5 ປີ ແລະ ປະຈຳປີ.

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
	1.4. ຈັດສັນຕຳແໜ່ງຄູປະຈຳປີຢ່າງພຽງພໍ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຕາມຄວາມຈຳເປັນ (ອີງໃສ່ການວິເຄາະ ແລະ ແຜນຈັດສັນຄູຂອງກົມຈັດຕັ້ງ) ແລະ ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຄູຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. 1.5. ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບການຈັດສັນຄູປະຈຳປີ ແຕ່ລະຊັ້ນການສຶກສາ ໃຫ້ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໂດຍສູນກາງ ແລະ ຄະນະກຳມະການຈັດສັນຄູຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (MoES) ໂດຍອີງໃສ່ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນລະດັບຊາດຈາກກົມຈັດຕັ້ງ. 1.6. ຕິດຕາມຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງຄູປະຈຳປີ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເພື່ອກຳນົດຈຳນວນຕຳແໜ່ງໃໝ່ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. 1.7. ພັດທະນາລະບົບຄູຕາມສັນຍາ (ປະກອບມີ ການແຕ່ງຕັ້ງແບບມີກຳນົດເວລາ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການເຄື່ອນຍ້າຍ/ປ່ຽນແປງຕຳແໜ່ງ) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນໃນການສັບຊ້ອນ ແລະ ຈັດສັນຄູ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມເທົ່າທຽມໃນການຈັດສັນຄູ. 1.8. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສ້າງນິຕິກຳ ການຄຸ້ມຄອງ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ສະໜອງນະໂຍບາຍໃຫ້ແກ່ລັດຖະກອນຄູ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ. 1.9. ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການໂຮມໂຮງຮຽນ (ຫຼຸດຈຳນວນໂຮງຮຽນຂະໜາດນ້ອຍ) ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການນຳໃຊ້ຄູຢ່າງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍໂຮມເຂົ້າກັບໂຮງຮຽນໃກ້ຄຽງ ເຊິ່ງຕ້ອງບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ. ຫຼັກການນີ້ຈະນຳໃຊ້ກັບໂຮງຮຽນປະຖົມ ແຕ່ກໍ່ອາດລວມເອົາບາງໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ.
2. ຍົກສູງປະສິດທິພາບຂອງການປະຕິບັດງານຂອງບຸກຄະລາກອນການສຶກສາ ຜ່ານການສ້າງ, ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ, ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ, ການກຳນົດຕຳແໜ່ງງານ ແລະ ບໍລິຫານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງບຸກຄະລາກອນ	2.1. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ເໝາະສົມ ຮັບປະກັນກົງຈັກກະທັດຮັດ ແລະ ວຽກງານບໍ່ຊ້ຳຊ້ອນ. 2.2. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ປັບປຸງ ການກຳນົດຕຳແໜ່ງງານໃນແຕ່ລະຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ, ສຳເລັດການຮ່າງໜ້າວຽກ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດວຽກສຳລັບພະນັກງານບໍລິຫານທຸກລະດັບ (ບໍ່ລວມຄູ-ອາຈານ) ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ລວມເຖິງການກຳນົດຈຳນວນພະນັກງານ, ການຄັດເລືອກ ແລະ ຮັບສະໝັກ, ການປະເມີນຜົນງານ ແລະ ການພັດທະນາວິຊາຊີບ. 2.3. ທົບທວນ, ສ້າງ ແລະ ພັດທະນານິຕິກຳກ່ຽວກັບການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງບຸກຄະລາກອນຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ລວມທັງ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄູໃນທຸກຊັ້ນຮຽນ ອີງຕາມມາດຕະຖານ ການສອນຂອງຄູ ແລະ ຮັບປະກັນການດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
3. ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນ ລວມທັງ ການສະໜອງ ການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງພຽງພໍ ເພື່ອປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານການສຶກສາ	3.1. ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ PMIS ໃຫ້ເຊື່ອມຈອດກັບລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນອື່ນ ພ້ອມທັງຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ລະບົບ. 3.2. ອອກແບບລະບົບການຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາວິຊາຊີບຕໍ່ເນື່ອງ ສຳລັບບຸກຄະລາກອນສຶກສາ ເພື່ອການວາງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານຕ່າງໆ ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ພ້ອມນັ້ນ, ລະບົບ CPDMIS ຕ້ອງເຊື່ອມສານກັບລະບົບ PMIS (ລະບົບຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນ). 3.3. ອອກແບບ, ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ຫຼັກສູດ ແລະ ສື່ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການບໍລິການ CPD. ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງ CPD ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ທົ່ວເຖິງຂອງພະນັກງານບໍລິຫານ ໂດຍອີງຕາມບຸລິມະສິດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນຂົງເຂດວຽກງານຕ່າງໆ.

4.1.4.4. ລະບົບການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານອື່ນໆ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສາລັບ 2026-2030

“ການວາງແຜນ ແລະ ການຮ່ວມມືຕ່າງໆ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານຫຼາຍຂຶ້ນ, ປະສິດທິພາບຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານການສຶກສາໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ, ການຕິດຕາມ ປະເມີນຜົນ ແລະ ການນຳໃຊ້ໄອຊີທີ ຢ່າງທີ່ມີປະສິດທິພາບ”

2) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

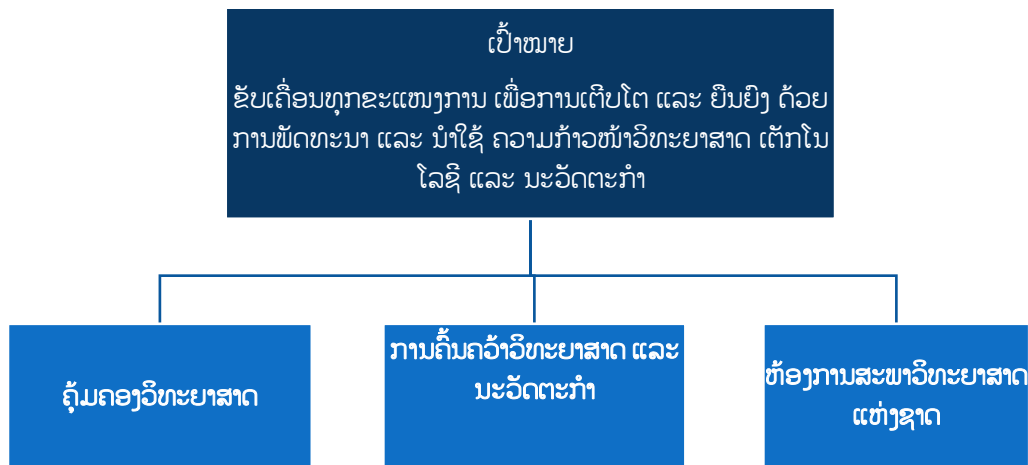
ຍຸດທະສາດ	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກິດຈະກຳຫຼັກ
1. ເສີມສ້າງລະບົບຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອປັບປຸງການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານການສຶກສາ	1.1. ພັດທະນາ ແລະ ດຳເນີນຂອບການຄຸ້ມຄອງວຽກງານດິຈິຕອນ ເພື່ອກຳນົດແນວທາງ ໃນການພັດທະນາລະບົບ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ໃນທົ່ວກະຊວງ. 1.2. ວາງແຜນງົບປະມານສະເພາະສຳລັບ ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາລະບົບ ICT, ໃນງົບປະມານຫຼັກຂອງ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ. 1.3. ຂະຫຍາຍ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍທຶນງານຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ ICT ໃນລະດັບສູນກາງ, ແລະ ຄວາມສາມາດດ້ານ ICT ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. 1.4. ສືບຕໍ່ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ມູນສະຖິຕິທີ່ມີ ແລະ ຂະຫຍາຍການເຊື່ອມໂຍງລະບົບຖານຂໍ້ມູນພາຍໃນຂະແໜງການ ແລະ ລະຫວ່າງຂະແໜງການ ແນໃສ່ການລວມສູນ ແລະ ເອກະພາບທາງດ້ານຂໍ້ມູນ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະຖິຕິ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຍຸດທະສາດ	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກິດຈະກຳຫຼັກ
	1.5. ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນຄຸ້ມຄອງເອກະສານທາງການ ແບບ ທັນສະໄໝເພື່ອຫັນເປັນດິຈິຕອນ ພາຍໃນຫ້ອງການ ແລະ ສຳນັກ ກະຊວງ ສສກ ສອດຄ່ອງກັບທິດການຫັນເປັນທັນສະໄໝຂອງ ລັດຖະບານ. 1.6. ພັດທະນາວຽກງານຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການສຶກສາ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ລະບົບດິຈິຕອນ ແລະ ປັນຍາປະດິດ.
2. ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ເຊື່ອມສານກັບຂະບວນການວາງ ແຜນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດ ແລະ ການດຳເນີນນະໂຍບາຍ ເພື່ອບັນລຸຄາດ ໝາຍຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ໃນທຸກ ລະດັບ.	2.1. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ, ເຄື່ອງມື ແລະ ກົນໄກການຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໂດຍເນັ້ນການນຳໃຊ້ LESMIS, PBMIS ແລະ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນອື່ນໆ ເພື່ອນຳໃຊ້ຜົນການ ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນ, ການ ຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການຈັດລຳດັບວຽກບຸລິມະສິດໃນທຸກ ລະດັບ. 2.2. ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດວຽກງານຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ໂດຍ ເນັ້ນໃສ່ການວິເຄາະ ແລະ ນຳໃຊ້ຜົນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ ຜົນ. 2.3. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອບການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ພ້ອມທັງລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າປະຈຳປີ ແລະ ສະເໜີໃນກອງ ປະຊຸມປະຈຳປີຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ.
3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການໄດ້ ຕອບຄວາມສ່ຽງທາງໄພພິບັດ ແລະ ການຮັບມືກັບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດໃນຂະແໜງການສຶກສາ ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ	3.1. ພັດທະນາລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍການຈັດການ ຄວາມສ່ຽງທາງພູມສັນຖານ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂົງເຂດການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ. 3.2. ເຊື່ອມສານຄວາມຮູ້ຄວາມສ່ຽງທາງພູມສັນຖານ ແລະ ການປັບ ຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃສ່ແຜນງານຂອງຂົງເຂດການ ສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຕັ້ງແຕ່ລະດັບກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ. 3.3. ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາໃນ ລະດັບກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃນການປ້ອງກັນອັນຕະລາຍໃນ ໂຮງຮຽນ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. 3.4. ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ່ສອນໃນທຸກລະດັບ ໃນການໄດ້ຕອບກັບອັນຕະລາຍ ແລະ ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. 3.5. ສ້າງແຜນໄດ້ຕອບກັບອັນຕະລາຍ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ຂອງ ສສກ.

ຍຸດທະສາດ	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກິດຈະກຳຫຼັກ
4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານ ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບທຸກພາກສ່ວນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ	4.1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນວຽກງານການສ້າງແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການ ລວມທັງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງແຜນລົງທຶນຂອງລັດ ແຕ່ລະໄລຍະ ໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ 4.2. ເສີມຂະຫຍາຍບົດບາດຂອງໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ໂດຍສະເພາະກຸ່ມການສຶກສາອະຊີວະ ແລະ ຊັ້ນສູງ. 4.3. ທົບທວນຄືນລະບົບແຜນແບ່ງປັນ ແລະ ການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງ/ທຶນການສຶກສາ ຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮຽນໃນສະຖານການສ້າງຄູ, ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ. 4.4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານການຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ໃຫ້ສາມາດເຄື່ອນໄຫວໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງການປະຕິບັດພັນທະຕໍ່ສາກົນ

4.2. ວຽກງານວິທະຍາສາດ

ຮູບພາບ 8: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍວຽກງານວິທະຍາສາດ

4.2.1. ການຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

ການສ້າງຂີດຄວາມອາດສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ຢ່າງເປັນລະບົບເປັນບາດກ້າວໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນເພື່ອການຄຸ້ມຄອງວຽກງານດັ່ງກ່າວໃຫ້ມີກົນໄກ ແລະ ລະບົບຄົບຖ້ວນ, ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຈະມີການຮັບຮອງຫຼາຍກວ່າ 10 ສະບັບ, ມີການຊຸກຍູ້ການຮ່ວມມືກັບອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ພາກເອກະຊົນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ໂດຍການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ໄດ້ 40% ຂຶ້ນໄປ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດບັນລຸ 5 ຍຸດທະສາດທີ່ຕັ້ງໄວ້.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ
 ຕາຕະລາງ 12: ຕົວຊີ້ບອກ ການຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ເພີ່ມງົບປະມານພາຍໃນ ໃນກສານຄົ້ນຄວ້າ ເປັນ 0.12% ຂອງ GDP ໃນປີ 2030	0.02%	0.04%	0.06%	0.08%	0.1%	0.12%	ກົມຄຸ້ມຄອງ ວິທະຍາສາດ

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບົບການ ບໍລິການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງວຽກ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	1.1 ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ນິຕິກຳ ທີ່ຕິດພັນກັບການ ຄຸ້ມຄອງວິທະຍາສາດ, ຄຸ້ມ ຄອງຄວາມປອດໄພລັງສີ-ນິວເຄຼຍ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ. 1.2 ສ້າງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດດ້ານວິທະຍາສາດ ເຕັກ ໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ 2026-2040. 1.3 ສ້າງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອການຮ່ວມມືເຕັກນິກ-ວິຊາການ ກັບອົງການ ພະລັງງານ ປະລິມະໂນສາກົນ (CPF) 2026-2030. 1.4 ສ້າງຮ່າງດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຈາກການນຳໃຊ້ຊັບ ພະຍາ ກອນພັນທຸກຳ. 1.5 ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍການສະເໜີມສະຫຼອງສັບປະດາວິທະຍາສາດ ແຫ່ງ ຊາດ. 1.6 ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ. 1.7 ສ້າງ ຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນວິສະຫະກິດວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກ ໂນໂລຊີ.
2. ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	2.1 ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ດ້ານງານວິທະຍາສາດ, ລັງສີ-ນິວເຄຼຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບ ພະຍາກອນພັນທຸກຳ. 2.2 ສ້າງຈິດສຳນຶກ ອອກສູ່ສັງຄົມ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານວຽກງານວິທະຍາສາດ, ລັງສີ-ນິວ ເຄຼຍ ແລະ ການ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ.
3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄວາມ ອາດສາມາດ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ	3.1 ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ດ້ານວຽກງານວິທະຍາສາດ, ລັງສີ-ນິວເຄຼຍ ແລະ ການ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ. 3.2 ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານວິ ທະ ຍາສາດ, ລັງສີ-ນິວເຄຼຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນພັນທຸກຳ.
4. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວິທະ ຍາ ສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະ	4.1 ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ກຳນົດບັນດານິຕິກຳທີ່ຕິດພັນກັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ວຽກງານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.

ກຳ ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	
5. ເພີ່ມທະວີສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມມື ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຂະແໜງ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ານວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	5.1 ເພີ່ມທະວີ ກຳນົດຂອບການຮ່ວມມື ພາຍໃນ ແລະ ບັນດາປະເທດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະ ວັດຕະກຳ ໂດຍສະເພາະກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໃນຂົງ ເຂດວຽກງານ ວິທະຍາສາດ.

4.2.2. ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳໄດ້ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ມີຜົນການ ຄົ້ນຄວ້າທີ່ເປັນທຳແຮງ, ການຄົ້ນຄວ້າ ສ້າງຜະລິດຕະພັນຕົວແບບທີ່ສາມາດຮັບຮອງມາດຕະຖານຄຸນນະພາບໄດ້ ເພື່ອ ເປັນກຳລັງຍູ້ໜູນໃຫ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນ ຍົງຂອງປະເທດ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ານວິທະຍາສາດ, ການຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາ ແລະ ນຳ ໃຊ້ວິທະຍາສາດ ນະວັດຕະກຳ ສາມາດຫັນເປັນການບໍລິການ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 13: ຕົວຊີ້ບອກການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ບັນລຸອັດຕາສ່ວນນັກ ຄົ້ນຄວ້າ 5/10,000 ຄົນ ພາຍໃນປີ 2030	-	1	2	3	4	5	ກົມຄຸ້ມຄອງ ວິທະຍາສາດ

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບົບການບໍ ລິ ການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງວຽກ ວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	1.1 ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ນິຕິກຳ ທີ່ຕິດພັນວຽກ ງານສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.
2. ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	2.1 ສ້າງແຜນຍົກລະດັບທາງດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະ ວັດຕະກຳ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ແລະ ຂະແໜງການຍ່ອຍວິທະຍາສາດ ຮອດ ປີ 2030. 2.2 ແຜນສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທ້ອງຖິດລອງ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.

	2.3 ສ້າງແຜນຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ພະນັກງານ ຮັບຜິດຊອບວຽກງານວິທະຍາສາດ ຮອດປີ 2030. 2.4 ສ້າງແຜນຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ໃຫ້ພະນັກງານ ຮັບຜິດຊອບວຽກງານວິທະຍາສາດ ຮອດປີ 2030. 2.5 ຄົ້ນຄວ້າ ສຶກສາ, ສ້າງພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ຮູບແບບການຮຽນ ການ ສອນ ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ. 2.6 ຄົ້ນຄວ້າ ສຶກສາ ສິ່ງເສີມກິດຈະກຳ ຂອງນັກຮຽນ (ຄາລາວານ) ເປັນ ຕົວແບບໃນດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ກຳ ນົດເອົາເຂດພາກກາງ ເປັນຕົວແບບ.
3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄວາມ ອາດສາມາດ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງ ລ່າງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ	2.7 ສ້າງແລະປັບປຸງຫ້ອງທົດລອງໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຂອງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ໃຫ້ສາມາດເຂົ້າສູ່ການບໍລິການ. 2.8 ຄົ້ນຄວ້າ ສຶກສາສຳຫຼວດທ່າແຮງວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະ ວັດຕະກຳ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. 2.9 ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບຖານຂໍ້ ມູນວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ທັນສະໄໝ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນສ້າງເຄື່ອຂ່າຍການຄົ້ນຄວ້າ ທົ່ວປະເທດ.
4. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວິທະຍາ ສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະ ກຳ ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	4.1 ຄົ້ນຄວ້າ ຜະລິດຕະພັນຕົວແບບທີ່ມີ ຄວາມສາມາດໄດ້ຮັບຮອງ ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ. 4.2 ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົບທວນການຄົ້ນຄວ້າ ຜ່ານມາກ່ຽວ ກັບສິ່ງ ທີ່ມີ ຊີວິດ ແລະ ທໍລະນີວິທະຍາ ຂອງ ສປປ ລາວ. 4.3 ຄົ້ນຄວ້າ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດລົງຕີພິມໃນວາລະສານ ສາກົນ: https://doi.org/10.11646 /phytotaxa.531.2.5. 4.4 ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົບທວນການຄົ້ນຄວ້າ ຜ່ານມາກ່ຽວ ກັບສິ່ງ ທີ່ມີ ຊີວິດ ແລະ ທໍລະນີວິທະຍາ ຂອງ ສປປລາວ. 4.5 ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າສ້າງວັດຈະນານຸກົມ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຄຳສັບພາສາ ລາວ ຂອງວຽກຄົ້ນຄວ້າທໍລະນີວິທະຍາ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. 4.6 ສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາກົນໄກການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມ ຄອງຊັບສິນ ທາງປັນຍາຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າ ຂອງ ສະຖາບັນ.
5. ເພີ່ມທະວີສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມ ມື ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຂະ ແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ານວິທະ ຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດ ຕະກຳ	5.1 ສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມມືພາຍໃນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດສິ່ງທີ່ຊີວິດ, ເຄມີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເຊັ່ນ: ເຄືອຂ່າຍຫ້ອງທົດລອງ ແລະ ນັກ ຄົ້ນຄວ້າ.

4.2.3. ການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສໍາລັບ 2026-2030

ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຊຸກຍູ້, ການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ການພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ 05 ບຸດທະສາດ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 14: ຕົວຊີ້ບອກການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ຈຳນວນການຮ່ວມມື ໃນການຈັດການ ແລະ ສົ່ງເສີມການ ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ກັບພາກສ່ວນລັດ ແລະ ເອກະຊົນ	ພາຍໃນ ສາກົນ	- -	2 2	2 2	2 2	2 2	ຫ້ອງການ ສະພາວິທະ ຍາສາດແຫ່ງ ຊາດ

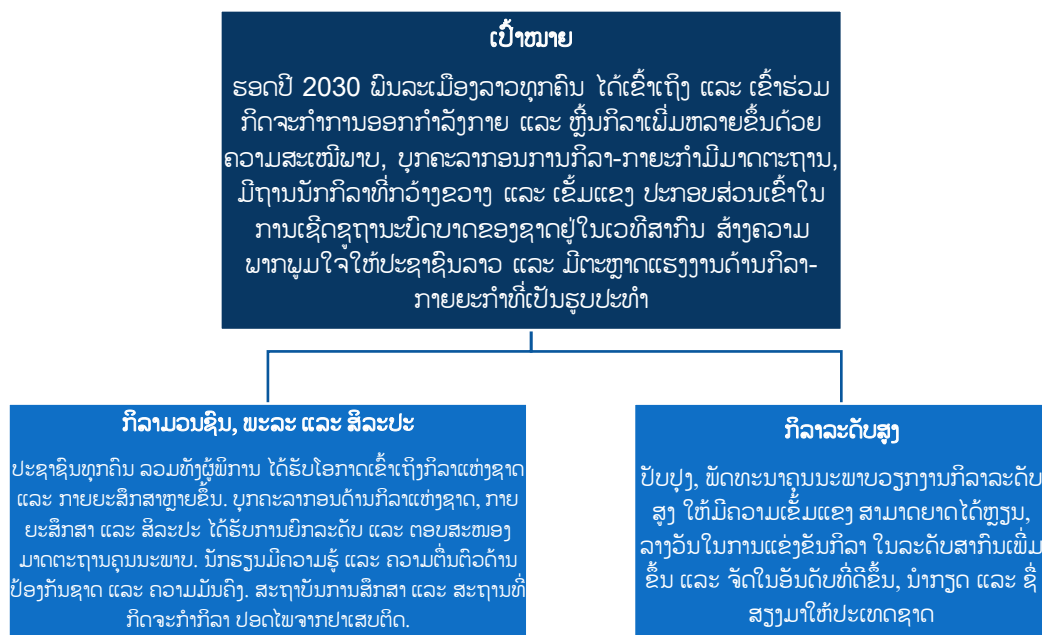
3) ບຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບົບການ ບໍລິການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງວຽກ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	1.1. ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການສ້າງແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງກອງທຶນ 1.2 ສ້າງ, ປັບປຸງນິຕິກຳ ກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ 1.3 ສ້າງ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການໃຫ້ລາງວັນນັກຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ 1.4 ປັບປຸງ ດຳລັດສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ. 1.5 ປັບປຸງ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ 1.6 ປັບປຸງຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຈັນຍາບັນ ແລະ ຈັນຍາທຳນັກຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາ ສາດ 1.7 ປັບປຸງ ຂໍ້ຕົກລົງກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ 1.8 ປັບປຸງ ຄຳແນະນຳຂອງສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ 1.9 ປັບປຸງ ຄຳແນະນຳຂອງກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລ ຊີ 1.10 ສ້າງບຸດທະສາດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ວິໄສທັດ 2040 1.11 ສ້າງແຜນງານວ່າດ້ວຍການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ 2026-2030 ຂອງກອງ ທຶນພັດທະ ນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ

2. ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	2.1. ສ້າງ, ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດຜູ້ຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ. 2.2. ສ້າງ, ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຜູ້ເຮັດຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາວິທະ ຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ແລະ ຜະລິດຕະພັນພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ. 2.3. ປຸກຈິດສຳນຶກສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ.
3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ	3.1. ສ້າງຖານຂໍ້ມູນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແຫ່ງຊາດ. 3.2. ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ.
4. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວິ ທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	4.1. ສະໜັບສະໜູນການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ. 4.2. ເຜີຍແຜ່, ຖ່າຍທອດ ຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ.
5. ເພີ່ມທະວີສ້າງເຄືອຂ່າຍການຮ່ວມມື ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ານວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ	5.1. ຮ່ວມມືກັບກອງທຶນພັດທະນາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ສສ ຫວຽດນາມ ໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງກອງທຶນ 5.2. ຮ່ວມມືກັບສະພາບັນດິດວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ສສ ຫວຽດນາມ ໃນການແລກປ່ຽນບົດຮຽນກ່ຽວກັບວຽກງານການສົ່ງເສີມຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ 5.3. ແລກປ່ຽນບົດຮຽນໃນວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າກັບ ໄທ 5.4. ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບກອງທຶນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທີ່ເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບັນດາຜູ້ປະກອບການ ທີ່ເຮັດການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ

4.3. ວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ

ຮູບພາບ 9: ແຜນວາດເປົ້າໝາຍວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳ

4.3.1. ກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

ຝົນລະເມືອງລາວມີສຸຂະພາບແຂງແຮງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ບຸກຄະລາກອນດ້ານກິລາ-ກາຍະກຳມວນ ຊົນ, ກິລາ-ກາຍະກຳຄົນພິການ, ພະລະສຶກສາ, ສິລະປະສຶກສາ ໄດ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການ ເຊື່ອຖືກຳລັງກາຍຂອງຊາດຢູ່ໃນເວທີສາກົນ ສ້າງຄວາມພາກພູມໃຈໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ, ອານຸລັກຮັກສາສິລະປະ ວັດທະນາທຳຂອງທ້ອງຖິ່ນ-ຂອງຊາດ, ນັກຮຽນນັກສຶກສາ ມີຄວາມຮູ້ມີສະຕິຕື່ນເຕັ້ນຕໍ່ການສຶກສາອົບຮົມວຽກງານປ້ອງ ກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ສ້າງກົມກອງ, ສະຖານການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໃຫ້ປອດຢາເສບຕິດ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 15: ຕົວຊີ້ບອກ ກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1.	ອັດຕາ ມວນຊົນທຸກເພດ, ທຸກ ໄວ ເຂົ້າຮ່ວມຫັດກາຍະບໍລິ ຫານ ອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ຫຼິ້ນກິລາ-ກາຍະກຳ ຢ່າງສະໝໍ າສະເໝີໃຫ້ບັນລຸ 5% ຕໍ່ປີ ທີ່ມີ ເກນອາຍຸ 3 ປີຂຶ້ນໄປຂອງ ປະຊາກອນທົ່ວປະເທດ	5%	5%	5%	5%	5%	5%	ກົມກິລາ ມວນຊົນ ພາລະ ສຶກສາ ແລະ ສິລະປະ
2.	ພະລະສິ ກສາ	94.05%	94.64 %	95.23 %	95.82 %	96.41 %	97 %	

ຕົວຊີ້ບອກ			ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ອັດຕາໂຮງຮຽນທີ່ ໄດ້ຈັດຕັ້ງການຮຽນ -ການສອນວິຊາພະ- ລະສຶກສາ ແລະ ວິຊາສິລະປະສຶກສາ ໃນສະຖານການສຶກ ສາ;	ດິນດີ	93.83%	94.26 %	94.69 %	95.13 %	95.56 %	96 %	
		ສິລະ ປະກຳ	89.90%	90.52 %	91.14 %	91.76 %	92.38 %	93%	
3.	ອັດຕາການຈັດຕັ້ງ ການຮຽນ-ການ ສອນສຶກສາວິຊາ ພື້ນຖານປ້ອງກັນ ຕົວ ແລະ ປ້ອງ ກັນຊາດປ້ອງກັນ ຄວາມສະ ຫງົບໃນ ໂຮງຮຽນມັດທະ- ຍົມສຶກສາຕອນປາຍ , ອາຊີວະ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ	ມ. ປາຍ	76.39%	77.11 %	77.83 %	78.55 %	79.27 %	80%	
		ອະຊີວະ ແລະ ຊັ້ນສູງ	-	9.6 %	19.22 %	28.8 %	38.4 %	48%	
4.	ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນໃນ ລະດັບອານຸພາກພື້ນ,ພາກພື້ນ, ສາກົນ ແລະ ຈັດການແຂ່ງຂັນ ກິລາພາຍໃນ		-	1 ພາຣາເກມ	1 ການແຂ່ງ ຂັນລະດັບ ນັກຮຽນ			1 ການແຂ່ງ ຂັນລະດັບ ນັກຮຽນ	

3) ບຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ສິ່ງເສີມການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນ ຖານ, ໜ່ວຍກິລາ, ສະໂມສອນ, ສະຖານ ທີ່ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະ ດວກ ໃຫ້ແກ່ວຽກງານກິລາ ມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສີ ລະປະສຶກສາ.	1.1. ຊຸກຍູ້, ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະຖານທີ່ ແລະ ສວນສາທາລະນະສຳລັບອອກກຳລັງກາຍ ເພື່ອສຸຂະພາບ, ສະຖານທີ່ຝຶກແອບ, ສະຖານທີ່ເຂົ້າສູນຝຶກຊ້ອມ ແລະ ສະຖານທີ່ ຈັດການແຂ່ງຂັນກິລານັກຮຽນ ແລະ ກິລາຄົນພິການ ເພື່ອກະກຽມເຂົ້າຮ່ວມ ແຂ່ງຂັນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. 1.2. ຊຸກຍູ້ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍກິລາກາຍຍະກຳ, ສະໂມສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳປະເພດຕ່າງໆໃນ ຂັ້ນບ້ານ, ຕາແສງ, ເມືອງ, ນະຄອນ, ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ, ບັນດາສຳນັກງານ- ອົງການ, ບໍລິສັດ, ໂຮງຈັກ-ໂຮງງານ ແລະ ອົງການຈັດ ຕັ້ງຂັ້ນຕ່າງໆ ທັງພາກລັດ- ເອກະຊົນ.

	1.3.ຊຸກຍູ້ສ້າງຕັ້ງສະໂມສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳຄົນພິການປະເພດຕ່າງໆ ແຕ່ຂັ້ນສູນກາງ ຮອດທ້ອງຖິ່ນ. 1.4.ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ສະຖານການສຶກສາ ສ້າງ, ປະດິດສີ່ ແລະ ອຸປະກອນການຮຽນ-ການສອນພະລະສຶກສາ-ສິລະປະສຶກສາ ຂັ້ນພື້ນຖານຕາມຫຼັກສູດ. 1.5.ສ້າງແຜນສະໜອງອຸປະກອນຮັບໃຊ້ການຮຽນ-ການສອນ ແລະ ຝຶກແອບ ພະລະສຶກສາ-ສິລະປະສຶກສາໃນສະຖານການສຶກສາ. 1.6.ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງໂຄ້ງລາງພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການ ຈັດການຮຽນ-ການສອນໃນວິທະຍາໄລພະລະສຶກສາ ແລະ ວິທະຍາ ໄລສິລະ ປະສຶກສາ;
2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ວຽກງານກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະສຶກສາ ແຕ່ ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ.	2.1.ສິ່ງເສີມມວນຊົນທຸກເພດທຸກໄວ ແລະ ຄົນພິການລາວ, ບັນດາແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ, ເມືອງ, ບ້ານ, ບັນດາສຳນັກງານ-ອົງການ, ບໍລິສັດ, ໂຮງຈັກ-ໂຮງງານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນຕ່າງໆ ທັງພາກລັດ-ເອກະຊົນ ຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ ອອກກຳລັງກາຍ, ຫຼິ້ນກິລາ, ຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາປະຈຳປີ, ແຂ່ງຂັນກິລາປະເພນີ, ການແຂ່ງຂັນກິລາສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນສຳຄັນຕ່າງໆ ຂອງຊາດ ແລະ ສາກົນ. 2.2.ສິ່ງເສີມ ບັນດາເມືອງ, ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ, ບັນດາກະຊວງ, ອົງການ ເຂົ້າຮ່ວມ ການແຂ່ງຂັນກິລາ ມິດຕະພາບ ກັບບັນດາແຂວງ, ເມືອງ ຂອງບັນດາປະເທດ ທີ່ມີ ຊາຍແດນຕິດຈອດກັນ 2.3.ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານວຽກງານກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະ ປະສຶກສາ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
3. ຈັດການແຂ່ງຂັນພາຍໃນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນ ກິລານັກຮຽນ ແລະ ກິລາ ຄົນພິການ ໃນອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.	3.1.ຈັດການແຂ່ງຂັນງານມະຫາກຳກິລານັກຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ໄດ້ 2 ຄັ້ງ, ຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາພື້ນເມືອງທົ່ວປະເທດໃຫ້ໄດ້ 1 ຄັ້ງ, ຈັດການແຂ່ງຂັນ ງານມະຫາກຳກິລາຄົນພິການແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ໄດ້ 2 ຄັ້ງ ແລະ ເປັນເຈົ້າພາບຈັດການ ແຂ່ງຂັນກິລານັກຮຽນອາຊຽນ ໃຫ້ໄດ້ 1 ຄັ້ງ. 3.2.ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນກິລານັກຮຽນອາຊຽນ ຕາມກົດບັດຂອງສະພາກິລານັກຮຽນ ອາຊຽນ ໃຫ້ໄດ້ 5 ຄັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນກິລາອາຊຽນພາຣາເກມ ໃຫ້ໄດ້ 3 ຄັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມແຂ່ງຂັນກິລາເອຊຽນພາຣາເກມ ໃຫ້ໄດ້ 2 ຄັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມກິລາພາຣາແລມ ປິກເກມ ໃຫ້ໄດ້ 1 ຄັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາຄົນພິການຫູໜວກອາຊຽນ ໃຫ້ ໄດ້ 2 ຄັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາຄົນພິການຫູໜວກເອຊຽນ ໃຫ້ໄດ້ 2 ຄັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາຄົນພິການຫູໜວກແລມປິກເກມ ໃຫ້ໄດ້ 2 ຄັ້ງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາຄົນພິການເພື່ອສະສົມຄະແນນ (Qualification) ຢູ່ ຕ່າງປະເທດ.
4. ພັດທະນາ ແລະ ຍົກລະດັບ ບຸກຄະລາກອນກິລາມວນ ຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະ	4.1.ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ຄູພະລະສຶກສາ, ຄູສິລະປະສຶກສາ ໃນຂັ້ນບໍລິຫານ ແລະ ໃນ ສະຖານການສຶກສາໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງທັງ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ປະສິກສາ ແຕ່ຂັ້ນສູນກາງ ຮອດທ້ອງຖິ່ນ	4.2.ພັດທະນາຫຼັກສູດ ແລະ ເອກະສານການສອນໃນວິທະຍາໄລພະລະສິກສາ ແລະ ວິທະຍາໄລ ສິລະປະສິກສາ. 4.3.ສ້າງ,ບຳລຸງຄຸພະລະສິກສາ ແລະ ຄູສິລະປະສິກສາຕາມແຜນແບ່ງປັນຂອງກະຊວງ ສິກສາທິການ ແລະ ກິລາ. 4.4.ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ, ກຳມະການຕັດສິນ, ວິທະຍາສາດການກິລາ, ແພດຈັດລະດັບຄວາມເປັນພິການ, ຄູຝຶກ, ຮັບໃຊ້ວຽກງານກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະສິກສາ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ. 4.5.ສົ່ງເສີມນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ, ນັກກິລາຄົນພິການ ຜູ້ມີພອນສະຫວັນທາງດ້ານກິລາ- ກາຍະກຳ ໃຫ້ເຂົ້າຮຽນ,ຝຶກແອບ, ແຂ່ງຂັນ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນປະສົບປະການ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
5. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດການ ຮຽນ-ການສອນ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ພະລະສິກສາ, ສິລະປະສິກ ສາ, ສຶກສາວິຊາພື້ນຖານ ປ້ອງກັນຕົວ ແລະ ສຶກສາ ປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນ ຄວາມສະຫງົບ ໃນສະ ຖານການສຶກສາໃຫ້ທົ່ວ ເຖິງ.	5.1.ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຈັດການຮຽນ-ການສອນ ພະລະສິກສາ, ສິລະປະດົນຕີ, ສິລະ ປະກຳ, ສຶກສາວິຊາພື້ນຖານປ້ອງກັນຕົວ ໃນສາຍສາມັນສຶກສາ ແລະ ພະລະສິກສາ , ວິຊາປ້ອງກັນຊາດປ້ອງກັນຊາດປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ໃນສາຍອາຊີວະສິກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ. 5.2.ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ພະລະສິກສາ, ສິລະປະດົນຕີ, ສິລະປະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ. 5.3.ເປີດນຳໃຊ້ສູນຝຶກ ສຶກສາປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການ ຈັດການຮຽນ-ການສອນໃນສາຍອາຊີວະສິກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ພາຍໃນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. 5.4.ປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ຄູ່ມືຄູວິຊາພະລະສິກສາ ໃນສາຍອາຊີວະສິກສາ ແລະ ການ ສຶກສາຊັ້ນສູງ.
6.ສະກັດກັ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນ ຫາຢາເສບຕິດໃນຂະແໜງ ການສຶກສາ ແລະ ກິລາ	6.1.ສົ່ງເສີມກົມກອງ, ສະຖານການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ປອດຢາເສບຕິດ 6.2.ສ້າງຂະບວນການ, ໂຄສະນາ ກ່ຽວກັບຜົນຮ້າຍຂອງຢາເສບຕິດ. 6.3.ເຜີຍແຜ່,ຜັນຂະຫຍາຍນິຕິກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບວຽກງານສະກັດກັ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນ ຫາຢາເສບຕິດແຕ່ສູນກາງ ຮອດທ້ອງຖິ່ນ.
7. ຮ່ວມມືພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງ ປະ ເທດກ່ຽວກັບວຽກງານ ກິລາມວນຊົນ, ກາຍະສຶກ ສາ ແລະ ສິລະປະສິກສາ	7.1.ພົວພັນຮ່ວມມືກັບ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນການຂົນຂວາຍແຫ່ງທຶນເພື່ອ ພັດທະນາວຽກງານ ກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະສິກສາ. 7.2.ພົວພັນຮ່ວມມືກັບພາຄີຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນກ່ຽວກັບວຽກງານຜູ້ອາວຸໂສກິລາອາຊຽນ
8. ຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ກິດຈະກຳກິລາມວນຊົນ, ກາຍະສຶກສາ ແລະ ສິລະ ປະສິກສາ ແຕ່ລະດັບສູນ ກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ	8.1.ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍວຽກງານກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະ ປະສິກສາ. 8.2.ກວດກາຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນວຽກງານກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະ ສິກສາ. 8.3.ເກັບກຳສະຖິຕິວຽກງານກິລາມວນຊົນ, ພະລະ ແລະ ສິລະປະສິກສາ.

4.3.2. ກິລາລະດັບສູງ

1) ຜົນໄດ້ຮັບ ສຳລັບ 2026-2030

“ປັບປຸງ, ພັດທະນາຄຸນນະພາບວຽກງານກິລາລະດັບສູງ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ສາມາດຍາດໄດ້ຫຼຽນ, ລາງວັນ ໃນການແຂ່ງຂັນກິລາ ໃນລະດັບສາກົນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຈັດໃນອັນດັບທີ່ດີຂຶ້ນ, ນຳກຽດ ແລະ ຊື່ສຽງມາໃຫ້ປະເທດຊາດ”

1. ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນກິລາລະດັບສູງ (ຜູ້ບໍລິຫານ, ຄູ່ຝຶກ, ກຳມະ ການ ຕັດສິນ, ນັກວິທະຍາສາດການກິລາ ແລະ ວິຊາການກິລາ) ແລະ ນັກກິລາ (ພອນສະຫວັນ ແລະ ທົມຊາດ) ໃຫ້ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ກ້າວສູ່ຄວາມເປັນອາຊີບ ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ.
2. ປັບປຸງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງບັນດາໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານກິລາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ພ້ອມທັງສະໜອງອຸປະກອນກິລາ ແລະ ອຸປະກອນການຮຽນ-ການສອນກິລາ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ໄດ້ ມາດຕະຖານ ໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາວຽກງານກິລາລະດັບສູງ.
3. ພັດທະນາລະບົບການບໍລິຫານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາລະດັບສູງ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ.
4. ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ອົງການຈັດຕັ້ງທັງພາກລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການ ພັດທະນາວຽກງານກິລາລະດັບສູງ.

2) ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ

ຕາຕະລາງ 16: ຕົວຊີ້ບອກກິລາລະດັບສູງ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
1	ຈຳນວນຜູ້ຕັດສິນກິລາທີ່ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງໃນ ລະດັບສາກົນ (ອາຊຽນ, ອາຊີ, ແລະ ລະດັບ ໂລກ) (ເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ ລະປີ)	8	6	6	6	6	6	ກົມກິລາ ລະດັບສູງ
2	ຈຳນວນ ນັກກິລາພອນ ສະຫວັນ, ນັກກິລາທົມ ຊາດ ແລະ ນັກກິລາ ອາຊີບ ທີ່ໄດ້ຮັບການ ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາ	-	1,398	250-300	250-300	250-300	250-300	ກົມກິລາ ລະດັບສູງ
3	ຈຳນວນຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ພະນັກງານວິຊາ ການກິລາ ທັງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຮັບ	-	3,290	800-900	800-900	800-900	800-900	ກົມກິລາ ລະດັບສູງ

	ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ 2024-25	ຄາດໝາຍ 2025-26	ຄາດໝາຍ 2026-27	ຄາດໝາຍ 2027-28	ຄາດໝາຍ 2028-29	ຄາດໝາຍ 2029-30	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
	ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບ							
4	ຈຳນວນຫຼຽນຄຳ ແລະ ອັນດັບທີໃນການແຂ່ງຂັນຊີເກມ	-	5 ຫຼຽນຄຳ ແລະ ອັນດັບທີ 9	-	3 ຫຼຽນຄຳ ແລະ ອັນດັບທີ 9	-	3 ຫຼຽນຄຳ ແລະ ອັນດັບທີ 9	ກົມກິລາລະດັບສູງ

3) ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
1. ຂະຫຍາຍຖານນັກກິລາພອນສະຫວັນ, ຍົກລະດັບການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງມູນຄ່າໃຫ້ກັບນັກກິລາທົມຊາດ ແລະ ອາຊີບ	1.1.ຂະຫຍາຍຫ້ອງຮຽນພອນສະຫວັນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ສູນຝຶກໃຫ້ບັນດາແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ ພ້ອມທັງສ້າງຫຼັກສູດທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໃນແຕ່ລະຊັ້ນຮຽນ. 1.2.ປັບປຸງຫຼັກສູດຝຶກແອບ, ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດກິລາ ແລະ ຈ້າງຄູຝຶກດີເດັ່ນ ເພື່ອຍົກລະດັບການພັດທະນານັກກິລາ. 1.3.ສົ່ງນັກກິລາເປົ້າໝາຍໄປເກັບຕົວຝຶກຊ້ອມ ແລະ ສຶກສາຢູ່ຕ່າງປະເທດ. 1.4.ພັດທະນາກິລາທີ່ມີຄວາມນິຍົມໃຫ້ກາຍເປັນອາຊີບ ແລະ ຊຸກຍູ້ການໄປຫຼິ້ນອາຊີບຢູ່ຕ່າງປະເທດ. 1.5.ສົ່ງເສີມການນຳນັກກິລາທີ່ມີຜົນງານເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳທາງທຸລະກິດ ແລະ ສື່ຕ່າງໆ ເພື່ອສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການຮັບຮູ້ຈາກສັງຄົມ. 1.6.ຂະຫຍາຍຫ້ອງຮຽນພອນສະຫວັນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ສູນຝຶກໃຫ້ບັນດາແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງ ພ້ອມທັງສ້າງຫຼັກສູດທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໃນແຕ່ລະຊັ້ນຮຽນ. 1.7.ກຳນົດເປົ້າໝາຍນັກກິລາພອນສະຫວັນ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດ ສ້າງແຜນພັດທະນາໄລຍະຍາວຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
2. ຍົກສູງຄຸນນະພາບຂອງບຸກຄະລາກອນກິລາລະດັບສູງໃຫ້ທຽບເທົ່າມາດຕະຖານສາກົນ	2.1.ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ບັນດາສະຫະພັນຈັດຝຶກອົບຮົມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງບຸກຄະລາກອນກິລາ ຝ່າຍຕ່າງໆໃຫ້ເປັນລະບົບ ຕໍ່ເນື່ອງ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ຍົກລະດັບການສຶກສາຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. 2.2.ຝຶກອົບຮົມຜູ້ບໍລິຫານກິລາພາຍໃຕ້ໂຄງການ Olympic Solidarity: OS ຈັດຕັ້ງໂດຍໂອແລມປິກແຫ່ງຊາດລາວ.

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
	2.3. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດລະດັບຕ່າງໆ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ. ສ້າງຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ກັບບຸກຄະລາກອນການກິລາທຸກກຸ່ມຕາມຄວາມຕ້ອງການຈຳເປັນໃນການພັດທະນາວຽກງານກິລາລະດັບສູງ ແລະ ອາຊີບ.
3. ສົ່ງເສີມຈັດການແຂ່ງຂັນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນໃຫ້ຫັນປ່ຽນສູ່ຄຸນນະພາບອັນໃໝ່	3.1. ສົ່ງເສີມໃຫ້ສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດ ຈັດການແຂ່ງຂັນປະຈຳປີ ແລະ ເປັນເຈົ້າພາບຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. 3.2. ຍົກລະດັບການຈັດການແຂ່ງຂັນໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ ໂດຍໃຫ້ຕິດພັນກັບສິດລະຜົນປະໂຫຍດອັນຄຸ້ມຄ່າ ພ້ອມຕິດພັນກັບເສດຖະກິດ. 3.3. ໂຄງການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາພາຍໃນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາໃນລະດັບອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ດັ່ງນີ້: Olympic Games, World Games, Asian Games, SEA Games, Youth Olympic Games, Asian Indoor & Martial Arts Games, Asian University Games ແລະ ລາຍການອື່ນຕາມການເຊື່ອເຊີນ. 3.4. ກິລາປະເພດດ່ຽວ (Single Event): ຊິງແຊ້ມໂລກ, ຊິງແຊ້ມອາຊີ, ຊິງແຊ້ມອາຊຽນ, ລາຍການອື່ນໆ ທີ່ຕິດພັນກັບການເກັບຄະແນນໃນລາຍການຕ່າງໆ ທີ່ສຳຄັນ. 3.5. ກະກຽມຄວາມພ້ອມຮອບດ້ານ ເພື່ອເປັນເຈົ້າພາບຈັດການແຂ່ງຂັນງານມະຫາກິລາຊີເກມ ຄັ້ງທີ 36 ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນເຈົ້າພາບ.
4. ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານການກິລາ, ສະໜອງອຸປະກອນການກິລາ ແລະ ສື່ການຮຽນການສອນ	4.1. ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບສະໜາມກິລາທີ່ລັດຖະບານສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ ແລະ ເປີດໃຫ້ບໍລິການຫັນກຸ່ມຕົນເອງເທື່ອລະກ້າວ. 4.2. ປັບປຸງສະໜາມກິລາທີ່ມີແລ້ວໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ແລະ ຫັນໃຫ້ເປັນສູນຝຶກຊ້ອມນັກກິລາ. 4.3. ປະກອບ ແລະ ບຸລະນະຮັກສາອຸປະກອນການຝຶກຊ້ອມ, ແຂ່ງຂັນ ແລະ ສື່ການຮຽນການສອນໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບນຳໃຊ້ໄດ້ຍາວນານ. 4.4. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສະພາບຫ້ອງຮຽນຂອງສະຖາບັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຂອງການສຶກສາຊັ້ນສູງ. 4.5. ສ້າງຫຸ້ນເຊື່ອກິລາລາວໃນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຢູ່ສະໜາມກິລາທີ່ໃຊ້ໃນການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາແຫ່ງຊາດ ແລະ ກິລາລະດັບອະນຸພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ຍຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
5. ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ເຂົ້າໃນການ ພັດທະນາວຽກງານກິລາລະດັບສູງ ແລະ ອາຊີບ	5.1. ສ້າງບົດວິໄຈກ່ຽວກັບວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີການກິລາ ຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ນຳໃຊ້ໄດ້. 5.2. ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີການກິລາ ໃນການກະກຽມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບຕ່າງໆ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. 5.3. ປະກອບອຸປະກອນ, ເຄື່ອງທົດສອບ ແລະ ວິເຄາະການຝຶກຊ້ອມ ແລະ ການແຂ່ງຂັນຂອງນັກກິລາ ພ້ອມໃຫ້ມີການຈັດຝຶກອົບຮົມ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
6. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ກັບການ ຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານວຽກງານກິລາ ລະດັບສູງ	6.1. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນິຕິກຳ ເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ພ້ອມທັງຈັດຕັ້ງເຜີຍແຜ່ໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. 6.2. ປັບປຸງຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຈັດງານມະຫາກຳກິລາແຫ່ງຊາດ; 6.3. ສ້າງຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ຮູບແບບການບໍລິຫານງານຂອງບັນດາ ສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດ. 6.4. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກງານກິລາລະດັບສູງ. 6.5. ສືບຕໍ່ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຂອງບາງສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດທີ່ ຄົບວາລະ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ຊຸກຍູ້ ແລະ ພັດທະນາບາງສະຫະພັນທີ່ ເຫັນວ່າຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ. 6.6. ສະໜັບສະໜູນງົບປະມານໃນສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດ ປະເພດທີ່ ເປັນບຸລິມະສິດ (ຄວ້າຫຼຽນລາງວັນ ແລະ ມີການເຄື່ອນໄຫວ ປົກກະຕິ). 6.7. ຈັດຕັ້ງລະບົບຕິດຕາມ, ລາຍງານ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານກິລາລະດັບສູງ.
7. ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືກັບບັນດາ ປະເທດເພື່ອນມິດ ແລະ ອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ	7.1. ພົບປະ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບບັນດາປະເທດເພື່ອນມິດ ພ້ອມເຊັນສັນຍາຮ່ວມມືດ້ານການພັດທະນາວຽກງານກິລາລະດັບ ສູງ. 7.2. ຮ່ວມກັບຄະນະກຳມະການໂອແລມປິກແຫ່ງຊາດລາວ ປະສານ ງານ ແລະ ຂໍການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງກິລາຂອງອານຸ ພາກພື້ນ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. 7.3. ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຮ່ວມມືລາວ-ໄທ ໄລຍະ 3 (2026- 28) ເພື່ອພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ານກິລາ.
8. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຈັດສັນ ງົບປະມານໃສ່ກອງທຶນກິລາ- ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ເໝາະສົມ	8.1. ຄົ້ນຄວ້າ, ສະເໜີ ແລະ ລະດົມຂົນຂວາຍ ແຫລ່ງທຶນຈາກພາກ ລັດ ແລະ ເອກະຊົນເຂົ້າກອງທຶນພັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ບຸດທະສາດ	ວຽກຈຸດສຸມ
	8.2. ຈັດສັນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ງົບປະມານໃຫ້ກັບການພັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບຂອງກອງທຶນ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ.
9. ການພັດທະນາທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນການສ້າງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ	9.1. ສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບທຸລະກິດກິລາ-ກາຍຍະກຳ. 9.2. ສ້າງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມກິລາ-ກາຍຍະກຳ.
10. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າເປັນຄະນະບໍລິຫານງານກິລາພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ	10.1. ປະສານສົມທົບ ຄະນະກຳມະການໂອແລມປິກ, ຊຸກຍູ້ສະຫະພັນກິລາແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າເປັນຄະນະບໍລິຫານງານກິລາອາຊຽນ, ອາຊີ ແລະ ສາກົນ 10.2. ສ້າງກຳມະການຕັດສິນບາງປະເພດກິລາ ໃຫ້ເປັນກຳມະການຕັດສິນໃນລະດັບສາກົນ.

ພາກທີ V. ແຜນການເງິນ

5.1. ສະພາບການເງິນຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໃນໄລຍະ 2021-2025

ໃນພາກນີ້ ຈະເລີ່ມຈາກການຕີລາຄາດ້ານງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາໃນໄລຍະ 2021-2025, ຈາກນັ້ນ ຈະນຳສະເໜີເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ຫຼັກການໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ສຳລັບແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ລວມທັງ ລາຍຈ່າຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ພາຍໃຕ້ສອງສົມມຸດຖານ (Scenario) ຄື: ສົມມຸດຖານທີ 1 - ງົບປະມານຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມ ແລະ ສົມມຸດຖານທີ 2 - ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ.

5.1.1. ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄລຍະ 2021-2025

ການຈັດຕັ້ງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ຕາມມາດ້ວຍພາວະເສດຖະກິດທີ່ຖືກຖອຍ ເຊິ່ງສັງເກດໄດ້ຈາກຄ່າເງິນກີບທີ່ອ່ອນຄ່າລົງ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ສູງ, ລາຍຮັບຈາກພາສີຕ່ຳ ແລະ ໜີ້ສິນສາທາລະນະທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ການອ່ອນຄ່າຂອງເງິນກີບ ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຊຳລະໜີ້ສິນຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນສູງຫຼາຍ ສິ່ງຜົນໃຫ້ການໃຊ້ຈ່າຍໃນຂະແໜງການອື່ນໆ ລວມທັງ ຂະແໜງການສຶກສາ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ໜ້ອຍ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ການບັງຄັບໃຊ້ນະໂຍບາຍ “ການດັດປັບຂະໜາດໃຫ້ເໝາະສົມ” ຂອງລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການຫຼຸດຈຳນວນພະນັກງານລັດຖະກອນສຶກສາລົງ.

ຕາຕະລາງທີ 17 ລຸ່ມນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ທຽບໃສ່ລາຍຈ່າຍຂັ້ນຕົ້ນຂອງລັດຖະບານ (Primary expenditure) ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ສ່ວນແບ່ງດັ່ງກ່າວຫຼຸດລົງຈາກ 12.7% ໃນປີ 2021 ມາເປັນ 9.1% ໃນປີ 2024 ກ່ອນທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຄືນເລັກໜ້ອຍເປັນ 10.4% ໃນປີ 2025 ເນື່ອງຈາກວ່າລັດຖະບານກໍໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຈັດສັນງົບປະມານສຶກສາໂດຍຄຳນຶງເຖິງພາວະເງິນເຟີ້ໃນອາດີດ. ຜົນກະທົບຈາກການອ່ອນຄ່າຂອງເງິນກີບ ຍິ່ງເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງຍິ່ງຂຶ້ນ ເພື່ອພິຈາລະນາງົບປະມານການສຶກສາເປັນເງິນໂດລາສະຫະລັດ ໂດຍຫຼຸດລົງຈາກ 370 ລ້ານ ໃນປີ 2021 ມາເປັນ 194 ລ້ານ ໃນປີ 2024 ກ່ອນທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຄືນເປັນ 279.2 ລ້ານໃນປີ 2025.

ຕາຕະລາງ 17: ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ໄລຍະ 2021-2025

	ງົບປະມານ 2021 (ຕື້ວຽງ)	ງົບປະມານ 2022 (ຕື້ວຽງ)	ງົບປະມານ 2023 (ຕື້ວຽງ)	ງົບປະມານ 2024 (ແຜນ)	ງົບປະມານ 2025 (ແຜນ)
ງົບປະມານລັດຖະບານ (ລາຍຈ່າຍຂັ້ນຕົ້ນ) (ລ້ານກີບ)	28,510,442	30,994,059	37,863,743	45,919,000	57,950,000
ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ລ້ານກີບ)	3,612,304	3,798,834	3,710,901	4,187,790	6,031,256
ອັດຕາແລກປ່ຽນ (ສະເລ່ຍປະຈຳປີ)	9,754	14,294	18,701	21,586	21,600
ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ)	370.3	265.8	198.4	194.0	279.2
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານສຶກສາທຽບໃສ່ລາຍຈ່າຍຂັ້ນຕົ້ນຂອງລັດຖະບານ	12.7%	12.3%	9.8%	9.1%	10.4%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານສຶກສາທຽບໃສ່ GDP	2.00%	1.75%	1.33%	1.43%	1.61%

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານສໍາລັບ ປີງົບປະມານ 2021-2023; ແຜນງົບປະມານແຫ່ງລັດ 2024 ແລະ 2025

ສໍາລັບສ່ວນແບ່ງງົບປະມານສຶກສາທຽບໃສ່ GDP ແມ່ນຫຼຸດລົງຈາກ 2% ໃນປີ 2021 ມາເປັນ 1.33% ໃນປີ 2025 ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 1.61% ໃນປີ 2025 ເຊິ່ງເຫັນວ່າຕໍ່ກວ່າຂໍ້ສະເໜີທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໂດຍ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ເພື່ອການສຶກສາ (GPE) ທີ່ລະບຸໄວ້ 4% ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍຂອງປະເທດທີ່ມີລາຍໄດ້ປານກາງຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າ ທີ່ 3.5% (2022).

5.1.2. ຊ່ອງຫວ່າງງົບປະມານ ໄລຍະ 2021-2025

ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2021 ຫາປີ 2024, ງົບປະມານປະຈຳປີ ທີ່ໄດ້ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາ ແມ່ນຕໍ່າກວ່າ ຄາດໝາຍທີ່ໄດ້ສະເໜີໄວ້ຢູ່ໃນ ສົມມຸດຖານໄດ້ຮັບງົບປະມານຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມ ໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025).

ຕາຕະລາງ 18: ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ 2021-2025

(ລ້ານກີບ)	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025
ຄາດຄະເນງົບປະມານໃນ ESSDP 9 (ສົມມຸດຖານ ທີ 1)	4,275,245	4,323,027	4,369,580	4,572,124	4,675,478	22,215,454
ຄາດຄະເນງົບປະມານໃນ ESSDP 9 (ສົມມຸດຖານ ທີ 1)						
ທີ່ປັບຕາມອັດຕາເງິນເຟີ້	4,437,704	5,519,381	7,319,409	9,343,598	9,937,005	36,557,097
ອັດຕາເງິນເຟີ້ (ສະເລ່ຍປະຈຳປີ)	3.8%	23.0%	31.2%	22.0%	4.0%	
ງົບປະມານສຶກສາ	3,612,304	3,798,834	3,710,901	4,187,790	6,031,256	21,341,085
ຊ່ອງຫວ່າງງົບປະມານລະຫວ່າງ ງົບປະມານສຶກສາ ແລະ ESSDP ຄາດຄະເນ (ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານ ທີ 1) ທີ່ປັບຕາມອັດຕາເງິນເຟີ້ (ລ້ານກີບ)	(825,400)	(1,720,547)	(3,608,508)	(5,155,808)	(3,905,749)	(15,216,012)
ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ (ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ)	(84.62)	(120.37)	(192.96)	(238.85)	(180.82)	(818)

ຕາຕະລາງ 18: ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ 2021-2025 ເທິງນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (ຄາດຄະເນປີ 2020: ໝາຍວ່າກ່ອນເກີດການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນໃນໄລຍະ 2022-2024) ແລະ ທີ່ຕັດປັບໄປຕາມອັດຕາເງິນເຟີ້ ໄລຍະ 2021 ຫາ 2025. ຈາກຕາຕະລາງເຫັນໄດ້ວ່າ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການສະໜອງງົບປະມານ ທີ 2025 ທີ່ຈະຮັບມືກັບພາວະເງິນເຟີ້ ຍັງບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະປົດຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານສະສົມ ເຊິ່ງມີມູນຄ່າ 818 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ໃນຕະຫຼອດໄລຍະດັ່ງກ່າວ, ຫຼື ໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 160 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ. ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ, ງົບປະມານ ODA ໂດຍສະເລ່ຍຕໍ່ປີ ໃນໄລຍະນັ້ນ ແມ່ນປະມານ 40 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ.

ປັດໄຈຫຼັກທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດການຫຼຸດລົງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນການຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງຈໍານວນຄູ ເຖິງແມ່ນວ່າໃນ ESSDP 2021-2025 ໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ວ່າຈໍານວນຄູຈະຄົງທີ່. ຂໍ້ຈຳກັດເຫຼົ່ານີ້ ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການຫຼຸດງົບປະມານໃນຫຼາຍໂຄງການສໍາຄັນທີ່ສົ່ງເສີມຄຸນນະພາບ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຝຶກອົບຮົມຄູປະຈຳການ, ການນິເທດ, ການພົມປຶ້ມແບບຮຽນທົດແທນ, ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ ລວມທັງ ການສ້າງ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາອາຄານສະຖານຕ່າງໆ.

5.2. ຈຸດປະສົງ ແລະ ຫຼັກການ ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານ ສຳລັບ 2026-2030

ໃນພາກນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ນຳສະເໜີກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 2026-2030 ເຊິ່ງຈະໄດ້ຮັບການທົບທວນຄືນຕື່ມໃນໄລຍະຂອງການປະເມີນກາງສະໄໝ ປີ 2028. ຈຸດປະສົງ ແມ່ນເພື່ອ:

- ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ແລະ ຍຸດທະສາດ ການເງິນຂອງແຜນ.
- ຮັບປະກັນສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂອງລັດຖະບານໃຫ້ແກ່ ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຢ່າງ ເໝາະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນການດຳເນີນງານຂອງຂະແໜງການ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ.
- ປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ພາຍໃນຂະແໜງການ ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາ ແຜນບຸລິມະສິດ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງ ຂະແໜງການ ໂດຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນ ພາຍໃຕ້ງົບປະມານທີ່ມີຈຳກັດນີ້.

ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸໄດ້ຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວ, ສສກ ຈະສືບຕໍ່ເສີມຂະຫຍາຍພາລະບົດບາດຂອງຄະນະກຳມະການ ແຜນການ-ການເງິນ ເຊິ່ງເປັນໜ່ວຍງານຫຼັກທີ່ຮັບຜິດຊອບຊີ້ນຳ ແລະ ຄື້ນຄວ້າ ນະໂຍບາຍການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຂະແໜງ ການ.

5.2.1. ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດການເງິນຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ X

ແຜນການເງິນຂອງ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 10 (ESSSDP) ໄດ້ ຖືກອອກແບບມາເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂອບຍຸດທະສາດການເງິນ ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ (NSED) ຄັ້ງທີ 10. ຍຸດທະສາດການເງິນຂອງ NSED ເນັ້ນໜັກໃສ່ການຟື້ນຟູສະຖຽນລະພາບດ້ານງົບປະມານ, ການ ປັບປຸງການລະດົມຊັບພະຍາກອນພາຍໃນປະເທດ, ການຮັກສາລະດັບໜີ້ສິນໃຫ້ຍືນຍົງ ແລະ ການສົ່ງເສີມການປະສົມ ປະສານທີ່ສົມດຸນ ລະຫວ່າງແຫຼ່ງທຶນຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ESSSDP ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດ ໃຫ້ສອງສົມມຸດຖານຂອງການຄາດຄະເນ (ໄດ້ຮັບງົບປະມານເທົ່າເດີມ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການສຶກສາດີຂຶ້ນ) ສອດຄ່ອງກັບງົບປະມານໂດຍລວມຂອງ NSED ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ບຸລິມະສິດໃນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານດ້ານການສຶກສາ ຍັງເປັນໄປໄດ້ຈົງ ແລະ ຍືນຍົງທາງດ້ານງົບປະມານ. ພາຍໃຕ້ຂອບ ດັ່ງກ່າວ, ESSSDP ມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະຮັກສາສ່ວນແບ່ງທີ່ເປັນທຳ ຂອງງົບປະມານຂອງລັດສຳລັບຂະແໜງການການສຶກສາ, ໃນຂະນະດຽວກັນ, ກໍປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານ ໂດຍຜ່ານການຈັດບຸລິມະສິດ ງົບປະມານທີ່ບໍ່ແມ່ນ ເງິນເດືອນ ແລະ ງົບປະມານການລົງທຶນ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມເທົ່າທຽມດ້ານການສຶກສາ. ນອກນັ້ນ, ຍັງສະທ້ອນເຖິງວາລະການປະຕິຮູບທີ່ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນຂອງ NSED ກ່ຽວກັບການເຊື່ອມໂຍງການວາງ ແຜນການ ແລະ ງົບປະມານ, ການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ ແລະ ການຂະຫຍາຍລາຍຮັບພາຍໃນປະເທດ.

ຍຸດທະສາດທັງສອງນີ້ ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຈຳເປັນຂອງແຫລ່ງທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການນຳໃຊ້ ODA, ກອງ ທຶນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການລົງທຶນຂອງເອກະຊົນເພື່ອປົດຊ່ອງຫວ່າງທີ່ຍັງເຫຼືອ, ພ້ອມທັງ ຮັບປະກັນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ຢ່າເທົ່າທຽມກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນທົ່ວແຂວງ ແລະ ເມືອງຕ່າງໆ. ໃນບໍລິບົດດັ່ງກ່າວນີ້, ESSSDP ຍັງຄາດຄະເນການເພີ່ມຂຶ້ນເລັກນ້ອຍຂອງການສະໜອງການສຶກສາພາກເອກະຊົນໃນທຸກລະດັບ (ການສຶກ ສາກ່ອນໄວຮຽນ, ປະຖົມສຶກສາ, ມັດທະຍົມສຶກສາ, ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ) ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ສະເໜີ ຂອງ NSED ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກເອກະຊົນ ໃນການບໍລິການສາທາລະນະຫຼາຍຂຶ້ນ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ESSSDP ໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍວິໄສທັດຂອງ NSEDP ກ່ຽວກັບການເຕີບໂຕທີ່ຮອບດ້ານ ແລະ ຍືນຍົງ ໄປສູ່ຂອບການສະໜອງທຶນທີ່ເປັນຮູບປະທຳສຳລັບການພັດທະນາທຶນມະນຸດ, ໂດຍມີພື້ນຖານມາຈາກຜົນການດຳເນີນງານ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມເທົ່າທຽມ.

5.2.2. ການຮັບປະກັນການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດຢ່າງເປັນທຳ

ການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດຢ່າງເປັນທຳນັ້ນ ຕິດພັນກັບຂະບວນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນແຫ່ງຊາດໃນທົ່ວຂະແໜງການ. ຂະບວນການດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ກຳນົດແນວທາງໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ເຊິ່ງກຳນົດບຸລິມະສິດຂອງປະເທດໃນໄລຍະເວລາ 5 ປີ ແຕ່ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ກໍບໍ່ໄດ້ກຳນົດບຸລິມະສິດຂອງງົບປະມານໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແຕ່ລະຂະແໜງການ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໃນລະຫວ່າງຂະບວນການຂຶ້ນແຜນງົບປະມານປະຈຳປີທີ່ກະຊວງການເງິນຄຸ້ມຄອງ.

ມາດຕາທີ 74 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ (ສະບັບປັບປຸງ 2024) ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ *ລັດ ຈັດບຸລິມະສິດ ແລະ ເພີ່ມອັດຕາສ່ວນລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດປະຈຳປີ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ບໍ່ໃຫ້ທູດສົບແປດສ່ວນຮ້ອຍ*. ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 19 ລຸ່ມນີ້ ເຫັນວ່າ ຄາດໝາຍດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ແລະ ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຮັບງົບປະມານໂດຍສະເລ່ຍພຽງແຕ່ 10.9% ຂອງງົບປະມານແຫ່ງລັດ ໃນໄລຍະ 2021-2025.

ຕາຕະລາງທີ 19 ລຸ່ມນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຮັບງົບປະມານສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 15.1% ຂອງງົບປະມານບໍລິຫານປົກກະຕິຂອງລັດ (ບໍ່ລວມໜີ້ສິນ) ໃນໄລຍະ 2021-2025 ແລະ ພຽງແຕ່ 5.2% ຂອງງົບປະມານລົງທຶນຂອງລັດ (ບໍ່ລວມ ODA). ເຖິງແມ່ນວ່າຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງງົບປະມານທີ່ເປັນເງິນເດືອນ ແລະ ເງິນອຸດໜູນທີ່ສູງ ແຕ່ສັດສ່ວນງົບປະມານໃນບ້ວງສິ່ງເສີມວິຊາການແມ່ນຍັງໜ້ອຍຫຼາຍ (ພາກ 63) ເມື່ອທຽບໃສ່ງົບປະມານບ້ວງດັ່ງກ່າວຂອງລັດ (ພຽງແຕ່ 5.7%) ເຊິ່ງນີ້ລວມເອົາລາຍຈ່າຍທີ່ຈຳເປັນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການສະໜອງປຶ້ມແບບຮຽນ, ການຝຶກອົບຮົມຄູ, ການສະໜັບສະໜູນວຽກງານນິເທດ ເຊິ່ງທັງໝົດນີ້ມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ.

ຕາຕະລາງ 19: ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ແຍກຕາມພາກງົບປະມານ)

ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ທຽບໃສ່ງົບປະມານແຫ່ງຊາດ	2021 (ຕົວຈິງ)	2022 (ຕົວຈິງ)	2023 (ຕົວຈິງ)	2024 (ງົບປະມານ)	2025 (ດັດແກ້)	2021-2025 (ສະເລ່ຍ)
ສ່ວນແບ່ງຂອງງົບປະມານສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ລາຍຈ່າຍຂັ້ນຕົ້ນ)	12.7%	12.3%	9.8%	9.1%	10.4%	10.9%
ສ່ວນແບ່ງທຽບໃສ່ງົບປະມານບໍລິຫານປົກກະຕິ (ບໍ່ນັບໜີ້ສິນ)	15.8%	14.5%	13.9%	13.8%	17.4%	15.1%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານ ເງິນເດືອນ ພາກ 60	22.0%	21.1%	19.1%	17.6%	16.2%	19.2%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານ ເງິນອຸດໜູນພາກ 61	15.9%	15.7%	15.3%	15.7%	24.4%	17.4%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານບໍລິຫານປົກກະຕິ ພາກ 62	10.5%	9.6%	8.3%	7.9%	7.8%	8.8%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານເງິນດັດສົມ-ສົ່ງເສີມ ພາກ 63	5.3%	8.2%	4.7%	5.3%	5.1%	5.7%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານ ເງິນຊື້ໃໝ່ ພາກ 66	2.0%	12.0%	0.7%	1.9%	2.0%	3.7%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານ ເງິນລົງທຶນ ພາກ 67	6.3%	7.2%	3.5%	3.3%	5.5%	5.2%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ (ODA)	9.4%	9.3%	3.4%	3.6%	6.3%	6.4%
ສ່ວນແບ່ງງົບປະມານລົງທຶນພາຍໃນ	1.3%	4.2%	3.8%	2.4%	3.4%	3.0%

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານສຳລັບ ປີງົບປະມານ 2021-2023; ແຜນງົບປະມານແຫ່ງລັດ 2024 ແລະ 2025

ການຈັດສັນທີ່ຈຳກັດນີ້ ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມບໍ່ສົມດຸນທາງດ້ານໂຄງສ້າງໃນການສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ແກ່ການສຶກສາ ເຊິ່ງງົບປະມານຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໃຊ້ຈ່າຍເປັນເງິນເດືອນ ແລະ ໃຊ້ຈ່າຍທົ່ວໄປ

ເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບທຸກລົງ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ງົບປະມານທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນເດືອນ ແລະ ງົບປະມານລົງທຶນສໍາລັບຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາແມ່ນໜ້ອຍທີ່ສຸດ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ໃນຂະນະທີ່ຂະ ແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາເປັນຂະແໜງບໍລິການສາທາລະນະທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແລະ ມີການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງຫຼາຍທີ່ສຸດໃນ ປະເທດ ໂດຍມີໂຮງຮຽນຫຼາຍພັນແຫ່ງ ລວມທັງ ຫ້ອງການທີ່ຕ້ອງໄດ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາ. ການແກ້ໄຂບັນຫາ ຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານງົບປະມານດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະເປັນສ່ວນສໍາຄັນໃນປັບປຸງຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ແລະ ສປປ ລາວ ບັນລຸໄດ້ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ 4 ກໍຄື ການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

ໃນໄລຍະສອງສາມປີຜ່ານມາ, ຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາຕ້ອງໄດ້ຮັບມືກັບການປະຕິຮູບລັດຖະກອນທີ່ ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຄູລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຄັ້ງທີ 10, ຈຸດສຸມຄວນຈະເນັ້ນ ການຮັກສາ ຫຼື ການເພີ່ມຈຳນວນຄູ ພ້ອມທັງ ການປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຄູ ເຊິ່ງສິ່ງນີ້ຈະຕ້ອງມີເງິນທຶນເພີ່ມເຕີມສໍາລັບ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ, ໂດຍສະເພາະພາຍໃຕ້ງົບປະມານກົດຈະກຳດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄູ ພັດທະນາທັກສະຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຖືກຈັດສັນໃນສິ່ງທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດ.

5.2.3. ການປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຈັດສັນງົບປະມານ

ສິ່ງສໍາຄັນຄືຕ້ອງພິຈາລະນາຈຸດປະສົງນີ້ ໃນບໍລິບົດຂອງການປະຕິຮູບການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ (PFM) ທີ່ ກຳລັງດຳເນີນຢູ່ ໂດຍສະເພາະ ກ່ຽວກັບໂຄງສ້າງ, ວິທີການກະກຽມ ແລະ ການປຶກສາຫາລືເຈລະຈາ ກ່ຽວກັບແຜນ ງົບປະມານປະຈຳປີ ຮ່ວມກັບ ກະຊວງການເງິນ. ສົມມຸດວ່າ ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຈະມີການ ເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ, ຄໍາຖາມທີ່ສໍາຄັນຄື *ຄວນຈະຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ແນວໃດເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງ ສຸດຕໍ່ການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ?* ແລະ ອີກຄໍາຖາມໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນກໍຄື *ຄວນຈະແຈກຢາຍ/ຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ແກ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມໄດ້ຄືແນວໃດ?*

ການກຳນົດບຸລິມະສິດຂອງວຽກຈຸດສຸມທີ່ຄຸ້ມຄໍາກັບການລົງທຶນ ທີ່ມີຜົນກະທົບສູງຕໍ່ຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມ ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ (ການວາງແຜນທີ່ມີການຄິດໄລ່ມູນຄ່າ - ACSEP) ໂດຍອີງໃສ່ຄາດໝາຍດ້ານນະໂຍບາຍຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ທີ່ ໃຊ້ເປັນຕົວກຳນົດການວາງແຜນ ແລະ ໃນຂະບວນການສ້າງແຜນງົບປະມານປະຈຳປີ ເມື່ອກະຊວງການເງິນແຈ້ງເພດານ ງົບປະມານຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ.

ການຈັດແຜນງານນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ 3 ເງື່ອນໄຂຕົ້ນຕໍຄື:

- ເງື່ອນໄຂທີ 1: ປັບປຸງປະສິດທິພາບ ຫຼື ປະສິດທິຜົນ ຂອງການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ (ຕົວຢ່າງ ປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຫຼື ປະສິດທິຜົນຂອງເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ) ດັ່ງທີ່ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນ ໃນຜົນການສຶກສາກ່ຽວກັບ ຄວາມຄຸ້ມຄໍາດ້ານການລົງທຶນ.
- ເງື່ອນໄຂທີ 2: ຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ: ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 2026-2030 ໄດ້ໃຫ້ບຸລິມະສິດໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ຂອງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ ການສຶກສາ.
- ເງື່ອນໄຂທີ 3: ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນກັນ ໂດຍແນໃສ່ກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ, ຄວາມສະເໝີພາບທາງເພດ ແລະ ການຮຽນຮ່ວມ.

ງົບປະມານເພີ່ມເຕີມອື່ນໆທີ່ໄດ້ຮັບ ຄວນຈັດສັນເຂົ້າໃນແຜນງານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດກ່ອນ. ໃນຂະນະທີ່ ການຈັດສັນ ງົບປະມານແຫ່ງລັດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ ຢ່າງເປັນທຳແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ, ການຮັບປະກັນການຈັດສັນ ງົບປະມານຢ່າງມີປະສິດທິພາບພາຍໃນຂະແໜງການສຶກສາເອງ ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນຊັ້ນດຽວກັນ.

ການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂັ້ນແຂວງ: ໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (ສສກ) ໄດ້ພັດທະນາຄູ່ມືການຈັດສັນງົບປະມານບໍລິຫານປົກກະຕິ ສຳລັບ ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາແຂວງ (ສກຂ) ບົນພື້ນຖານຂອງຫຼາຍຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນເງື່ອນໄຂໃນການຈັດສັນ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມ. ໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 10 ນີ້, ສສກ ຈະສືບຕໍ່ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ກະຊວງການເງິນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າງົບປະມານໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາໃຫ້ແກ່ຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ ຮັບການຈັດສັນໃນລັກສະນະທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ສິ່ງສຳຄັນຄືການສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມ ບົດບາດ ຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ໃນການສົນທະນາ ປົກສາຫາລື ກັບອົງການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ ຕົ້ນຕໍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງົບປະມານແຂວງ.

ການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂັ້ນເມືອງ: ຫ້ອງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາເມືອງ/ນະຄອນ (ສກມ) ແມ່ນຈຸດ ໃຈກາງຂອງຍຸດທະສາດ ເພື່ອຍົກສູງຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິຫານດ້ານການສຶກສາໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ໃນໄລຍະຂອງ ແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9, ສສກ ໄດ້ເພີ່ມງົບປະມານຂອງແຂວງໃຫ້ແກ່ເມືອງເກືອບສອງເທົ່າ ເຊິ່ງງົບປະມານເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນໃຊ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໂຮງຮຽນ ຜ່ານການຊຸກຍູ້ຄູ, ການຕິດຕາມການຮຽນ-ການສອນ, ການຈັດສອບເສັງຂັ້ນ ປ5 ແລະ ມ.4 ລວມທັງ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຄູ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານ. ການເພີ່ມການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ເມືອງ ຍັງສືບຕໍ່ ເປັນບຸລິມະສິດ ໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ. ສສກ ຈະສືບຕໍ່ຮັບປະກັນໃຫ້ ສກຂ ນຳໃຊ້ສຸດຄິດໄລ່ໃນການຈັດ ສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ ສກມ ໂດຍສະເພາະເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ໂດຍໃຫ້ມີການຕິດຕາມ ແລະ ທົບທວນເປັນປົກກະຕິ ເພື່ອປະເມີນຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ປັບປຸງສຸດຄິດໄລ່ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບແຕ່ລະໄລຍະ.

ການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ: ໃນແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 9, ສສກ ໄດ້ປັບປຸງສຸດຄິດໄລ່ໃນການສະໜອງ ງົບປະມານບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງແຕ່ລະໂຮງຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງ ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບການ ສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານໃນຊັ້ນການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ການສະໜອງ ແລະ ສຸດຄິດໄລ່ໃນການສະ ໜອງນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ມີການຕິດຕາມ ແລະ ທົບທວນເປັນປະຈຳເພື່ອສາມາດຮັກສາປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ.

5.3. ແຜນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ສຳລັບແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030)

ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ໄດ້ຄິດໄລ່ພາຍໃຕ້ສອງສົມມຸດຖານຄື: *ສົມມຸດຖານທີ 1 “ໄດ້ຮັບ ງົບປະມານໃນລະດັບເທົ່າເດີມ” ແລະ ສົມມຸດຖານທີ 2 “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງ ການ”.*

ສົມມຸດຖານທີ 1: “ໄດ້ຮັບງົບປະມານໃນລະດັບເທົ່າເດີມ” ແມ່ນຮູບແບບການກຳນົດງົບປະມານລວມໃນໄລ ຍະກາງທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອໃຫ້ ຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ໄດ້ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ມີໃນປັດຈຸບັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງດ້ານປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ຫຼື ຄວາມເທົ່າທຽມ.

ສົມມຸດຖານ ແມ່ນ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍລັດຖະກອນ (ທົດແທນພຽງໜຶ່ງໃນສອງ ຂອງພະນັກງານທີ່ອອກຈາກລະບົບ), ເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິເພີ່ມຂຶ້ນ 5% ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເງິນເຟີ້ປະຈຳປີ, ນະໂຍບາຍການສະໜອງປຶ້ມແບບຮຽນ ແລະ ຄຸ້ມເທົ່າປະຈຸບັນ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄູ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານ ທີ່ຈຳກັດ (ເພື່ອຮັກສາລະດັບເດີມ ແຕ່ບໍ່ປັບປຸງທັກສະໃຫ້ດີຂຶ້ນ), ແລະ ບໍ່ມີແຜນງານຍຸດທະສາດໃໝ່. ສົມມຸດຖານທີ 1 ນີ້ ໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃນການວັດຜົນການປະຕິບັດງານ ເນື່ອງຈາກຄາດວ່າ ຕົວຊີ້ບອກທີ່ສຳຄັນຂອງຂະແໜງການ ຈະຍັງບໍ່ປ່ຽນແປງຫຼາຍ.

ສົມມຸດຖານທີ 2: “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ” ແມ່ນບົນພື້ນຖານການປະຕິບັດຄາດໝາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 10 ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອປັບປຸງຜົນໄດ້ຮັບຂອງຂະແໜງການ ແລະ ຮັບປະກັນການລົງທຶນຢ່າງພຽງພໍ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 10 ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ 4. ໂດຍສົມມຸດວ່າມີການທົດແທນພະນັກງານທີ່ບໍ່ມີຄວາມໄດ້ 100% ລວມເຖິງຄາດໝາຍທີ່ສູງຂຶ້ນ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງທີ 20 ດັ່ງລຸ່ມນີ້.

ງົບປະມານເພີ່ມເຕີມອື່ນໆ (ທີ່ສູງກວ່າງົບປະມານເທົ່າເດີມ) ຈະຖືກຈັດສັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຂະແໜງການ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປັບປຸງການບໍລິການດ້ານການສຶກສາ ແລະ ການປັບປຸງຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນຈາກລະດັບປະຈຸບັນ ແລະ ບັນລຸໄດ້ຄາດໝາຍທີ່ກຳນົດໃນສົມມຸດຖານ “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ”. ວິທີການນີ້ ຈະເປັນພື້ນຖານທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີຄວາມໝາຍຫຼາຍຂຶ້ນສຳລັບການປະເມີນຜົນການປະຕິບັດງານຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບລະດັບຂອງການສະໜອງຊັບພະຍາກອນ.

ຕາຕະລາງ 20: ຕົວກຳນົດທີ່ສຳຄັນໃນການຄາດຄະເນງົບປະມານ ໃນສອງສົມມຸດຖານ

ລາຍການໃຊ້ຈ່າຍ	ສົມມຸດຖານທີ 1	ສົມມຸດຖານທີ 2
ອັດຕາເງິນເຟີ້	5%	ຄືກັນ
ໂຄຕ້າຄູ (ເປີເຊັນຂອງຄູທີ່ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄູທີ່ອອກຈາກລະບົບ)	50%	100%
ການເຂົ້າຮຽນໃນ ECE	- ອັດຕາເຂົ້າຮຽນ 3-5 ປີ: ຈາກ 64.4% ໃນ 2024/25 ເປັນ 68% ໃນ 2030 - ອັດຕາເຂົ້າຮຽນ 5 ປີ: ຈາກ 84.7% ໃນ 2024/25 ເປັນ 90.1% ໃນ 2030	ຄືກັນ
ການເຂົ້າຮຽນໃນຊັ້ນປະຖົມ	- ອັດຕາເຂົ້າໃໝ່ສຸດທິ (NIR): ຈາກ 99.3% ໃນ 2024/25 ເປັນ 99.9% ໃນ 2030 - ອັດຕາຈົບຊັ້ນສຸດທິຕາມກະແສນັກຮຽນ (NPCCR): ຈາກ 70.7% ໃນ 2024/25 ເປັນ 84.6% ໃນ 2030 - ອັດຕາຈົບຊັ້ນຕາມກະແສຮຸ່ນນັກຮຽນ: ຈາກ 79.2% ໃນສົກຮຽນ 2024/25 ເປັນ 89.2% ໃນ 2030	ຄືກັນ

ການເຂົ້າຮຽນໃນຊັ້ນ ມ.ຕົ້ນ	- ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນນັກຮຽນຈົບ ປ5 ຂຶ້ນ ມ1: ຈາກ 88.1% ໃນ SY 2024/25 ເປັນ 95.2% ໃນ 2030	ຄືກັນ
ການເຂົ້າຮຽນໃນຊັ້ນ ມ.ປາຍ	- ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນນັກຮຽນຈົບ ມ4 ຂຶ້ນ ມ5: ຈາກ 71.5% ໃນ 2024/25 ເປັນ 80.1% ໃນ 2030	ຄືກັນ
ການເຂົ້າຮຽນໃນ ອາຊີວະສຶກສາ	- ນັກຮຽນຈາກ 16,737 ຄົນ ໃນ 2024/25 ເປັນ 22,348 ໃນ 2030	ຄືກັນ
ການເຂົ້າຮຽນໃນ ການສຶກສາຊັ້ນ ສູງ	- ນັກສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນປີລະ 3% (ຈາກ 38,841 ຄົນ ໃນ 2025 ເປັນ 45,026 ໃນ 2030)	ຄືກັນ
ເງິນບໍລິຫານສະຖານການສຶກສາ	ເພີ່ມມູນຄ່າຫົວໜ່ວຍຕໍ່ຫົວນັກຮຽນ ຂຶ້ນ 16.5% ໃນປີ 2026, ຈາກນັ້ນ ເພີ່ມປີລະ 3%	ຄືກັນ ໃນປີ 2026, ຈາກນັ້ນ ເພີ່ມປີລະ 5%
ເບັບລ້ຽງ/ທຶນການສຶກສາ	ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບເບັບລ້ຽງເພີ່ມ ຂຶ້ນ (ເລີ່ມຈາກ 2027) ປີລະ: - ປະຖົມ: 10% - ມ.ຕົ້ນ: 20% - ມ.ປາຍ: 10%	ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບເບັບລ້ຽງ ເພີ່ມຂຶ້ນ (ເລີ່ມຈາກ 2027) ປີລະ: - ປະຖົມ: 50% - ມ.ຕົ້ນ: 50% - ມ.ປາຍ: 20%
ປຶ້ມແບບຮຽນ	- ປະຖົມ: ອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ປຶ້ມ: 1:1; ອັດຕາການພິມທົດແທນ: 33.3% ຕໍ່ປີ - ມ.ຕົ້ນ: ອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ປຶ້ມ 1:1; ອັດຕາການພິມທົດແທນ: 20% - ມູນຄ່າຫົວໜ່ວຍໃນປີ 2026: 40,000 ກີບ (ລວມທັງ ພິມ ແລະ ຈັດສົ່ງໄປຫາ ເມືອງ/ໂຮງຮຽນ)	ຄືກັນ
ການພັດທະນາວິຊາຊີບຄູແບບຕໍ່ ເນື່ອງ (CPD)	- ກວຣ/ປະຖົມ: 20% ຂອງຄູ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມເປັນເວລາ 3 ວັນ ໃນ ແຕ່ລະປີ - ມ.ຕົ້ນ/ມ.ປາຍ: 20% ຂອງ ຄູສອນ ໄດ້ ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ເປັນເວລາ 3 ວັນ ໃນແຕ່ລະປີ - ອາຊີວະ: 10% ຂອງ ຄູສອນ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມ ເປັນເວລາ 3 ວັນ ໃນ ແຕ່ລະປີ	- ກວຣ/ປະຖົມ/ມ.ຕົ້ນ/ມ.ປາຍ: ຄືກັນ , ຍົກເວັ້ນ ໄດ້ຮັບການອົບຮົມ ເປັນ ເວລາ 5 ວັນ ແຕ່ລະປີ - ອາຊີວະ: 20% ຂອງ ຄູສອນ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມ ເປັນເວລາ 10 ວັນ ແຕ່ລະປີ
ການສຶກສານິເທດ	- ໂຮງຮຽນແຕ່ລະແຫ່ງ (ກວຣ/ປະຖົມ/ ມ.ຕົ້ນ/ມ.ປາຍ) ໄດ້ຮັບການລົງຕິດຕາມ	ຄືກັນ

	ຊຸກຍູ້ ຈາກຜູ້ເຮັດວຽກນິເທດ ໂດຍ ສະເລ່ຍ 4 ວັນຕໍ່ປີ	
ອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູ (PTR) ¹⁴	ອີງໃສ່ ໂຄຕ້າທົດແທນ 50% - ກວຮ = ເພີ່ມຈາກ 27.9 ໃນປີ 2025 ເປັນ 25.7 ໃນປີ 2030 - ປະຖົມ = ເພີ່ມຈາກ 24.9 ໃນປີ 2025 ເປັນ 25.5 ໃນປີ 2030 - ມ.ຕົ້ນ = ເພີ່ມຈາກ 18.7 ໃນປີ 2025 ເປັນ 22.7 ໃນປີ 2030 - ມ.ປາຍ: ເພີ່ມຈາກ 13.7 ໃນປີ 2025 ເປັນ 16.1 ໃນປີ 2030	ອີງໃສ່ ໂຄຕ້າທົດແທນ 100% - ກວຮ = ຫຼຸດລົງຈາກ 27.9 ໃນປີ 2025 ເປັນ 24.6 ໃນປີ 2030 - ປະຖົມ = ຫຼຸດລົງຈາກ 24.9 ໃນປີ 2025 ເປັນ 24.1 ໃນປີ 2030 - ມ.ຕົ້ນ = ເພີ່ມຈາກ 18.7 ໃນປີ 2025 ເປັນ 21.4 ໃນປີ 2030 - ມ.ປາຍ: ເພີ່ມຈາກ 13.7 ໃນປີ 2025 ເປັນ 15.2 ໃນປີ 2030
ໂຮງຮຽນທີ່ມີນ້ຳໃຊ້-ວິດຖ່າຍ	- ກວຮ: ໂຮງຮຽນທີ່ບໍ່ມີນ້ຳໃຊ້-ວິດຖ່າຍ ຫຼຸດລົງ 15% ໃນແຕ່ລະປີ - ປະຖົມ, ມ.ຕົ້ນ, ມ.ປາຍ: 10%	- ກວຮ: ໂຮງຮຽນທີ່ບໍ່ມີນ້ຳໃຊ້- ວິດຖ່າຍ ຫຼຸດລົງ 20% ໃນແຕ່ລະປີ - ປະຖົມ, ມ.ຕົ້ນ, ມ.ປາຍ: 15%
ປຸກສ້າງຫໍພັກ (ມ.ຕົ້ນ/ມ.ປາຍ)	- ມ.ຕົ້ນ: 9 ຫຼັງຕໍ່ປີ - ມ.ປາຍ: 5 ຫຼັງຕໍ່ປີ	ຄືກັນ
ປຸກສ້າງຫ້ອງທົດລອງ (ມ.ຕົ້ນ/ມ. ປາຍ)	- ມ.ຕົ້ນ: 9 ຫຼັງຕໍ່ປີ - ມ.ປາຍ: 2 ຫຼັງຕໍ່ປີ	- ມ.ຕົ້ນ: 18 ຫຼັງຕໍ່ປີ - ມ.ປາຍ: 5 ຫຼັງຕໍ່ປີ

5.3.1. ຄາດຄະເນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 1 “ໄດ້ຮັບງົບປະມານໃນລະດັບເທົ່າເດີມ”

ສົມມຸດຖານ “ໄດ້ຮັບງົບປະມານໃນລະດັບເທົ່າເດີມ” ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການເພີ່ມຂຶ້ນພຽງເລັກນ້ອຍຂອງງົບປະມານທັງໝົດຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2026-2030) ພາຍໃຕ້ແຜນ 10.

ຕາຕະລາງ 21: ຄາດຄະເນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 1 (ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ)

(ລ້ານກີບ)	ແຜນດັດແກ້ (2025)	ແຜນ 2026	ແຜນ 2027	ແຜນ 2028	ແຜນ 2029	ແຜນ 2030
ລວມ	6,031,256	6,619,120	7,050,183	7,562,376	7,822,682	8,171,395
ພາກ 60 (ພາກເງິນເດືອນ)	3,290,242	3,844,230	4,158,978	4,499,718	4,647,221	4,799,642
ພາກ 61 (ພາກເງິນອຸດໜູນ)	806,420	997,635	1,052,452	1,165,237	1,227,303	1,359,121
ພາກ 62 (ພາກເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິ)	349,789	368,153	398,300	416,799	436,591	457,456
ພາກ 63 (ພາກດັດສິມລິ່ງເສີມ)	219,590	254,738	264,695	279,395	290,473	306,553
ພາກ 66 (ພາກເງິນຊື້ໃໝ່)	5,874	23,900	25,095	26,350	27,667	29,051
ພາກ 67 (ພາກລົງທຶນ)	1,359,341	1,130,465	1,150,662	1,174,877	1,193,426	1,219,571

¹⁴ ໃນແບບຈຳລອງການຄາດຄະເນຂອງ ESSDP, ສັດສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູ ບໍ່ແມ່ນຕົວກຳນົດໃນການຄາດຄະເນຈຳນວນຄູ ແຕ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ຈຳນວນຄູ ເປັນຕົວກຳນົດແທນ (ໂດຍກຳນົດເອົາ ໂຄຕ້າທົດແທນ) ແລ້ວຈຶ່ງສາມາດຄິດໄລ່ ອັດຕາສ່ວນນັກຮຽນຕໍ່ຄູ.

(ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ)	ແຜນດັດແກ້ (2025)	ແຜນ 2026	ແຜນ 2027	ແຜນ 2028	ແຜນ 2029	ແຜນ 2030
ລວມ	281	308	328	352	364	380
ພາກ 60 (ພາກເງິນເດືອນ)	153	179	193	209	216	223
ພາກ 61 (ພາກເງິນອຸດໜູນ)	38	46	49	54	57	63
ພາກ 62 (ພາກເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິ)	16	17	19	19	20	21
ພາກ 63 (ພາກດັດສິມສິ່ງເສີມ)	10	12	12	13	14	14
ພາກ 66 (ພາກເງິນຊື້ໃໝ່)	0	1	1	1	1	1
ພາກ 67 (ພາກລົງທຶນ)	63	53	54	55	56	57

ດັ່ງທີ່ສະແດງຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງ 22: ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານເພີ່ມ ຕາມແຕ່ລະບ້ວງການໃຊ້ຈ່າຍ (ສົມມຸດຖານທີ 1), ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງງົບປະມານທີ່ສັງເກດເຫັນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຈະແມ່ນງົບປະມານທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນເດືອນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເງິນອຸດໜູນຕ່າງໆ, ການສະໜອງອາຫານທ່ຽງ, ເບັບລ້ຽງ/ທຶນການສຶກສາ, ເງິນບໍລິຫານ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ຮອງຮັບກັບອັດຕາເງິນເຟີ້.

ຕາຕະລາງ 22: ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານເພີ່ມ ຕາມແຕ່ລະບ້ວງການໃຊ້ຈ່າຍ (ສົມມຸດຖານທີ 1)

	ແຜນງົບປະມານ (2025)	ແຜນ 2026	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2027	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2028	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2029	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2030	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ
ບ້ວງເງິນເດືອນ	3,290,242	3,844,230	16.8%	4,158,978	8.2%	4,499,718	8.2%	4,647,221	3.3%	4,799,642	3.3%
ບ້ວງທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນເດືອນ	1,381,673	1,644,425	19.0%	1,740,543	5.8%	1,887,781	8.5%	1,982,034	5.0%	2,152,182	8.6%
ບ້ວງລົງທຶນ	1,359,341	1,130,465	-16.8%	1,150,662	1.8%	1,174,877	2.1%	1,193,426	1.6%	1,219,571	2.2%

5.3.2. ຄາດຄະເນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 2 “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ”

ສົມມຸດຖານ “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ” ສະແດງໃຫ້ເຫັນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ໃນແຕ່ລະປີຫຼາຍກວ່າໃນສົມມຸດຖານທີ 1 “ໄດ້ຮັບງົບປະມານຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມ”.

ຕາຕະລາງ 23: ຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 2 (ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ)

(ລ້ານກີບ)	ແຜນດັດແກ້ (2025)	ແຜນ 2026	ແຜນ 2027	ແຜນ 2028	ແຜນ 2029	ແຜນ 2030
ລວມ	6,031,256	6,709,838	7,211,595	7,817,595	8,183,531	8,666,867
ພາກ 60 (ພາກເງິນເດືອນ)	3,290,242	3,844,230	4,220,204	4,633,227	4,855,557	5,088,815
ພາກ 61 (ພາກເງິນອຸດໜູນ)	806,420	996,099	1,066,004	1,202,362	1,297,072	1,481,477
ພາກ 62 (ພາກເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິ)	349,789	369,503	400,013	420,736	443,144	466,815
ພາກ 63 (ພາກດັດສິມສິ່ງເສີມ)	219,590	269,662	280,070	296,527	308,080	326,009
ພາກ 66 (ພາກເງິນຊື້ໃໝ່)	5,874	23,900	25,095	26,350	27,667	29,051
ພາກ 67 (ພາກລົງທຶນ)	1,359,341	1,206,445	1,220,209	1,238,394	1,252,011	1,274,701

(ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ)	ແຜນດັດແກ້ (2025)	ແຜນ 2026	ແຜນ 2027	ແຜນ 2028	ແຜນ 2029	ແຜນ 2030
ລວມ	281	312	335	364	381	403
ພາກ 60 (ພາກເງິນເດືອນ)	153	179	196	215	226	237
ພາກ 61 (ພາກເງິນອຸດໜູນ)	38	46	50	56	60	69
ພາກ 62 (ພາກເງິນບໍລິຫານປົກກະຕິ)	16	17	19	20	21	22
ພາກ 63 (ພາກດັດສິມສິ່ງເສີມ)	10	13	13	14	14	15
ພາກ 66 (ພາກເງິນຊື້ໃໝ່)	0	1	1	1	1	1
ພາກ 67 (ພາກລົງທຶນ)	63	56	57	58	58	59

ດັ່ງທີ່ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງ 24 ລຸ່ມນີ້, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງງົບປະມານທີ່ສົ່ງເກດເຫັນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຈະແມ່ນງົບປະມານທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນເດືອນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເງິນອຸດໜູນຕ່າງໆ, ການສະໜອງອາຫານທ່ຽງ, ເບ້ຍລ້ຽງ/ທຶນການສຶກສາ, ເງິນບໍລິຫານ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ຮອງຮັບກັບອັດຕາເງິນເຟີ້. ເຊັ່ນດຽວກັນ, ບ້ວງເງິນເດືອນກໍ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກການບັນຈຸຄຸອາສາສະໝັກ ແລະ ເງິນເດືອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕາຕະລາງ 24: ຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານເພີ່ມ ຕາມແຕ່ລະບ້ວງການໃຊ້ຈ່າຍ (ສົມມຸດຖານທີ 2)

	ແຜນງົບປະມານ (2025)	ແຜນ 2026	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2027	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2028	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2029	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ	ແຜນ 2030	% ເພີ່ມ/ຫຼຸດ
ບ້ວງເງິນເດືອນ	3,407,450	3,327,265	-2.4%	3,430,028	3.1%	3,531,856	3.0%	3,636,876	3.0%	3,745,035	3.0%
ບ້ວງທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນເດືອນ	1,432,461	1,817,790	26.9%	1,913,323	5.3%	2,048,900	7.1%	2,192,872	7.0%	2,426,692	10.7%
ບ້ວງລົງທຶນ	1,355,574	1,402,727	3.5%	1,404,422	0.1%	1,404,825	0.0%	1,406,209	0.1%	1,410,516	0.3%
ລວມ	6,195,485	6,547,782	5.7%	6,747,773	3.1%	6,985,582	3.5%	7,235,957	3.6%	7,582,244	4.8%

5.4. ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນການເງິນໃນທັງສອງສົມມຸດຖານ

ໃນປີ 2025, ສະພາບເສດຖະກິດມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນຄື: ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບ/USD ມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ (4% ເມື່ອທຽບກັບປີກ່ອນໜ້າ ໃນເດືອນຕຸລາ 2025). ລັດຖະບານກຳລັງປະຕິບັດຂອບນະໂຍບາຍເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ສຸມໃສ່ສະຖຽນລະພາບ ແລະ ຄາດວ່າການລະດົມລາຍຮັບພາຍໃນປະເທດ ຈະມີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນໃນໄລຍະກາງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຍັງມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນວ່າການໃຊ້ຈ່າຍພາກລັດໂດຍລວມ ແລະ ໂດຍສະເພາະການໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການສຶກສາຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍເທົ່າໃດໃນໄລຍະນີ້. ດັ່ງນັ້ນ ແຜນການເງິນຈະຖືກທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດງົບປະມານຕົວຈິງ.

ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນຍັງບໍ່ມີການຄາດຄະເນງົບປະມານມະຫາພາກໄລຍະກາງ ຈົນເຖິງ 2030 ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນຂໍ້ຈຳກັດງົບປະມານການສຶກສາທີ່ຄາດໄວ້ເປັນສ່ວນແບ່ງຂອງງົບປະມານຂອງລັດຖະບານທັງຫມົດ. ດັ່ງນັ້ນ ແຜນການເງິນຈຶ່ງກຳນົດຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນພາຍໃຕ້ສອງສົມມຸດຖານໄວ້ ແລະ ຄຳນວນການເພີ່ມສ່ວນແບ່ງງົບປະມານລັດທີ່ຈຳເປັນ (ເປັນສ່ວນຮ້ອຍ) ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການເຫຼົ່ານີ້. ເນື່ອງຈາກການຄາດຄະເນ ODA ທີ່ຄາດວ່າຈະຄົງຕົວຢູ່ໃນລະດັບປີ 2025 ປະມານ 50 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ຕໍ່ປີ), ການເພີ່ມສັດສ່ວນທີ່ຕ້ອງການ ຈຶ່ງໄດ້ຄິດໄລ່ສຳລັບສ່ວນແບ່ງງົບປະມານທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຈາກພາຍໃນເທົ່ານັ້ນ.

ໃນອະນາຄົດ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (ສສກ) ຈະສືບຕໍ່ລະດົມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານງົບປະມານຂອງຂະແໜງການທີ່ພຽງພໍ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການນີ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະຍາວ. ພ້ອມດຽວກັນ, ສສກ ຈະສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການເພີ່ມລະດັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປະຕິຮູບທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ຈະຊອກຫາໂອກາດໃນການລະດົມທຶນ

ດ້ານສະພາບອາກາດໂລກ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຶກສາ ທີ່ຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ການສືບຕໍ່ ປຶກສາຫາລື ຮ່ວມກັບໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ແລະ ບັນດາກະຊວງອື່ນ ຈະຍັງມີຄວາມ ຈຳເປັນຕະຫຼອດໄລຍະເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ເພື່ອເພີ່ມໂອກາດໃນການຮັບປະກັນການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ ສູງຂຶ້ນສຳລັບການສຶກສາ.

5.4.1. ແຜນຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 1

ຕາຕະລາງ 25 ລຸ່ມນີ້ ສະເໜີແຜນງົບປະມານການສຶກສາປີ 2025 ເປັນຂໍ້ມູນປີຖານ ຕາມດ້ວຍຄວາມຕ້ອງການ ທຶນຮອນທັງໝົດສຳລັບປີ 2026-2030. ເມື່ອທັກງົບປະມານ ODA ທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ ອອກຈາກຈຳນວນເຫຼົ່ານີ້ ຈະ ໄດ້ງົບປະມານພາຍໃນທີ່ແມ່ນລັດຖະບານເປັນຜູ້ສະໜອງ, ຈາກນັ້ນ ຈະຄິດໄລ່ອັດຕາການເຕີບໂຕປະຈຳປີທີ່ຈຳເປັນ ຂອງ ງົບປະມານພາຍໃນ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນຢ່າງເຕັມສ່ວນ (ໝາຍຄວາມວ່າ ໂດຍບໍ່ມີຊ່ອງ ຫວ່າງດ້ານທຶນຮອນ).

ຕາຕະລາງ 25: ແຜນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ສຳລັບສົມມຸດຖານທີ 1 (ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ)

ລ້ານກີບ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	ສະເລ່ຍ 2026-2030
ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ບໍ່ລວມ ODA)	4,883,208	5,519,120	5,950,183	6,462,376	6,722,682	7,071,395	6,345,151
ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອປິດຊ່ອງ ຫວ່າງ		13.02%	7.81%	8.61%	4.03%	5.19%	7.73%
ODA	1,148,048	1,100,000	1,100,000	1,100,000	1,100,000	1,100,000	1,100,000
ລວມງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ຄາດຄະເນ)	6,031,256	6,619,120	7,050,183	7,562,376	7,822,682	8,171,395	7,445,151
ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ		6,619,120	7,050,183	7,562,376	7,822,682	8,171,395	7,445,151
ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ		0	0	0	0	0	

ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	ສະເລ່ຍ 2026-2030
ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ບໍ່ລວມ ODA)	226	256	275	299	311	327	294
ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອປິດຊ່ອງ ຫວ່າງ		13.02%	7.81%	8.61%	4.03%	5.19%	7.73%
ODA	53	51	51	51	51	51	51
ລວມງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ຄາດຄະເນ)	279	306	326	350	362	378	345
ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ	0	306	326	350	362	378	345
ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ		0	0	0	0	0	

ຫຼັງຈາກການປັບງົບປະມານຄັ້ງຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ຈຳເປັນໃນປີ 2026 (+13%) ເພື່ອທັງຊົດເຊີຍການຂາດແຄນ ງົບປະມານມາຫຼາຍປີ ແລະ ເພື່ອຮອງຮັບຄູອາສາສະໝັກ 2,000 ຄົນ, ສົມມຸດຖານທີ 1 ຈະຕ້ອງມີການເພີ່ມຂຶ້ນປະຈຳປີ ໃນລະດັບປານກາງຫຼາຍຂຶ້ນ, ໂດຍສະເລ່ຍ ໃນໄລຍະ 2026-2030 ງົບປະມານພາຍໃນດ້ານການສຶກສາ ຈະຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ ປີລະ 7.7% ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງຊ່ອງຫວ່າງດ້ານການເງິນ.

5.4.2. ແຜນຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ 2

ສົມມຸດຖານທີ 2 ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ. ດັ່ງທີ່ສະແດງຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງ 26: ແຜນຄວາມ ຕ້ອງການງົບປະມານ ສຳລັບສົມມຸດຖານທີ 2, ງົບປະມານພາຍໃນໃນປີ 2026 ແມ່ນຈະຕ້ອງການເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 14.9%, ແລະ ສະເລ່ຍ 9.2% ຕໍ່ປີ ໃນໄລຍະ 2026-2030 ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ຫຼີກລ່ຽງຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ.

ຕາຕະລາງ 26: ແຜນຄວາມຕ້ອງການງົບປະມານ ສໍາລັບສົມມຸດຖານທີ 2 ເປັນເງິນກີບ ແລະ ໂດລາສະຫະລັດ

ລ້ານກີບ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Average 2026-2030
ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ບໍ່ລວມ ODA)	4,883,208	5,609,838	6,111,595	6,717,595	7,083,531	7,566,867	6,617,885
ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອປິດຊ່ອງ ຫວ່າງ		14.88%	8.94%	9.92%	5.45%	6.82%	9.20%
ODA	1,148,048	1,100,000	1,100,000	1,100,000	1,100,000	1,100,000	1,100,000
ລວມງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ຄາດຄະເນ)	6,031,256	6,709,838	7,211,595	7,817,595	8,183,531	8,666,867	7,717,885
ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ		6,709,838	7,211,595	7,817,595	8,183,531	8,666,867	7,717,885
ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ		0	0	0	0	0	

ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Average 2026-2030
ງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ບໍ່ລວມ ODA)	226	260	283	311	328	350	306
ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອປິດຊ່ອງ ຫວ່າງ		14.88%	8.94%	9.92%	5.45%	6.82%	9.20%
ODA	53	51	51	51	51	51	51
ລວມງົບປະມານຂອງຂະແໜງການ (ຄາດຄະເນ)	279	311	334	362	379	401	357
ຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ	0	311	334	362	379	401	357
ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານງົບປະມານ		0	0	0	0	0	0

5.5. ສະຫຼຸບ

ການຟື້ນຕົວຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໃນ ສປປ ລາວ ຖືກຂັດຂວາງຈາກສິ່ງທ້າທາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ວິກິດຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາທີ່ພາໃຫ້ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ໜີ້ສິນສາທາລະນະຢູ່ໃນລະດັບສູງ. ເຖິງວ່າທັງເສດຖະກິດ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາ ເລີ່ມມີສະຖຽນລະພາບຫຼາຍຂຶ້ນໃນປີ 2025, ແຕ່ກໍຍັງມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນສົມຄວນ ກ່ຽວກັບການສະໜອງທຶນໃນອະນາຄົດຂອງຂະແໜງການສຶກສາທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ສສກ ຈະຄໍານຶງເຖິງສະພາວະເສດຖະກິດທີ່ຜັນແປເຫຼົ່ານີ້ ໃນເວລາທີ່ການປັບປຸງແຜນການການເງິນສໍາລັບ ESSDP ຄັ້ງທີ 10 ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ຈາກສອງສົມມຸດຖານທີ່ນໍາສະເໜີ, ສົມມຸດຖານທີ 1 “ໄດ້ຮັບງົບປະມານໃນລະດັບເທົ່າເດີມ” ແມ່ນທາງເລືອກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຕໍ່າກວ່າ. ແນວໃດກໍຕາມ, ສົມມຸດຖານນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຮັກສາລະດັບການບໍລິການການສຶກສາໃຫ້ເທົ່າໃນປະຈຸບັນ ອາດຈະຈຳເປັນເພີ່ມສ່ວນແບ່ງງົບປະມານຂອງລັດຖະບານ ໃຫ້ຂະແໜງການສຶກສາຂຶ້ນ ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ອາດສາມາດນຳໄປສູ່ການປັບປຸງຜົນການຮຽນໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ.

ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ສົມມຸດຖານທີ 2 “ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ” ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຄາດໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຕ່າງໆຂອງ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 10 ໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍປັບປຸງຜົນໄດ້ຮັບຂອງການສຶກສາ ແລະ ຮັບປະກັນການລົງທຶນທີ່ພຽງພໍໃນອະນາຄົດຂອງປະເທດ ສອດຄ່ອງກັບຄໍາໝາຍໝັ້ນ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ 4 ຂອງຕີນ.

ພາກທີ VI. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

6.1. ຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ໄດ້ຖືກສັງລວມໄວ້ດັ່ງນີ້:

1. ບົດສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ປະຈຳສິກຮຽນ ແລະ ປະຈຳປີ (Education, Science and Sports Sector Annual Reports (ESSSAR))

ESSSARs ຈະມີໂຄງຮ່າງຄືກັນກັບແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X (2026-2030) ເຊິ່ງຈະລາຍງານຜົນສໍາເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ, ເປົ້າໝາຍສະເພາະ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ລວມທັງຂອບຜົນໄດ້ຮັບ (ເບິ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້). ໃນແຕ່ລະປີ, ການສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຈະດໍາເນີນ 2 ຄັ້ງ ຄື:

- **ປະຈຳສິກຮຽນ:** ແມ່ນການສະຫຼຸບຕີລາຄາ ຜົນສໍາເລັດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຄາດໝາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ ປະຈຳສິກຮຽນ ແລະ ທິດທາງແຜນການ ແລະ ຄາດໝາຍຂອງສິກຮຽນຖັດໄປ ເຊິ່ງບົດສະຫຼຸບຈະຖືກຮັບຮອງໂດຍພື້ນຖານໃນກອງປະຊຸມຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ທົ່ວປະເທດ ປະຈຳສິກຮຽນ ທີ່ຈັດຂຶ້ນໃນໄລຍະເດືອນສິງຫາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ໃນໄລຍະເດືອນກັນຍາ ຂອງແຕ່ລະປີ. ບົດສະຫຼຸບປະຈຳສິກຮຽນ ຈະຖືກສັງລວມ ຈາກບົດສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ແລະ ຈາກພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລານະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ.
- **ປະຈຳປີ:** ແມ່ນການສະຫຼຸບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຈຳປີ ກໍ່ຄື ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ສໍາຄັນ ລວມທັງ ສິ່ງທ້າທາຍຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ ເຊິ່ງການສະຫຼຸບ ແມ່ນກວມເອົາຕາມບົງບັບປະມານ (ເດືອນ ມັງກອນ-ເດືອນທັນວາ) ຂອງແຕ່ລະປີ ພ້ອມທັງ ວາງແຜນກິດຈະກຳຂອງປີຖັດໄປ. ບົດສະຫຼຸບດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກຮັບຮອງໂດຍພື້ນຖານໃນກອງປະຊຸມຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ທົ່ວປະເທດປະຈຳປີ ເຊິ່ງອາດຈະຈັດຂຶ້ນໃນໄລຍະເດືອນ ມັງກອນ-ກຸມພາ ຂອງປີຖັດໄປ ແລະ ເຜີຍແຜ່ໃນໄລຍະເດືອນ ມີນາ-ເມສາ. ບົດສະຫຼຸບປະຈຳສິກຮຽນ ຈະຖືກສັງລວມ ຈາກບົດສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຍ່ອຍ.

2. ກອງປະຊຸມຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ປະຈຳສິກຮຽນ ແລະ ປະຈຳປີ

ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງ, ກອງປະຊຸມຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ທົ່ວປະເທດປະຈຳປີ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ 2 ຄັ້ງໃນແຕ່ລະປີ ຄື ປະຈຳສິກຮຽນ ແລະ ປະຈຳປີ. ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງ ກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອເປັນເວທີໃນການປຶກສາຫາລື ທົບທວນ ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງປີຜ່ານມາ ແລະ ກຳນົດທິດທາງແຜນໃນປີຕໍ່ໄປ. ຜົນຂອງກອງປະຊຸມ ແມ່ນຈະມີ ມະຕິກອງປະຊຸມຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ປະຈຳສິກຮຽນ/ປະຈຳປີ ທົ່ວປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ ແຕ່ລະພາກສ່ວນນຳເອົາ ມະຕິດັ່ງກ່າວໄປເຜີຍແຜ່ໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນໃນຂັ້ນຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ຮັບຊາບ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຄຽງຄູ່ ກັບວຽກສະເພາະໃນແຜນຂອງຕົນ.

ຄຽງຄູ່ກັບບົດສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຈຳສິກຮຽນ ແລະ ປະຈຳປີແລ້ວ, ແຕ່ລະໄລຍະ ອາດຈະມີການລາຍງານວຽກ ຂອງຄະນະກຳມະການແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ຂອງຄະນະກຳມະການຈັດສັນຄູ, ການທົບທວນ ແລະ ຕິດຕາມປະເມີນຜົນຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ (JSRMs) ແລະ ການປະເມີນກາງສະໄໝຂອງແຜນພັດທະນາ 5 ປີ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍ່ອາດມີ ບົດລາຍງານສະເພາະ ແລະ ການທົບທວນອື່ນໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມແຕ່ລະໄລຍະ.

3. ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ESSWG)

ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ແມ່ນກົນໄກໃນການປຶກສາຫາລື ລະຫວ່າງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໂດຍການເປັນປະທານຂອງທ່ານລັດຖະມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ປະທານຮ່ວມໂດຍ ທ່ານຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເຊິ່ງພາລະບົດບາດຕົ້ນຕໍ ແມ່ນເພື່ອດຳເນີນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ. ກອງປະຊຸມໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ESSWG) ແລະ ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການຍ່ອຍ (Focal Groups) ເປັນເວທີ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມຂອງແຜນ ແຕ່ລະໄລຍະ ລວມທັງ ການເຜີຍແຜ່, ການນຳສະເໜີ ແລະ ສົນທະນາ ຂໍ້ທີ່ສະເພາະ ຫຼື ບຸລິມະສິດສຳຄັນໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຍັງມີບົດບາດຕົ້ນຕໍ ໃນການວາງແຜນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ການທົບທວນ ແລະ ຕິດຕາມປະເມີນຜົນຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ (JSRMs) ແລະ ການປະເມີນກາງສະໄໝ (MTR) ລວມທັງ ການກຳນົດຂົງເຂດ, ຈຸດສຸມທີ່ຈະດຳເນີນການປະເມີນ, ປຶກສາຫາລືຜົນໄດ້ຮັບຂອງການທົບທວນ, ຮັບຮອງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຂອງບົດລາຍງານການທົບທວນ. ໃນຕໍ່ໜ້າ, ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຄວນເປັນເວທີ ໃນການທົບທວນຄືນ ກ່ຽວກັບປະສິດທິພາບຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ພ້ອມທັງການວາງແຜນ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການນຳໃຊ້ງົບປະມານດັ່ງກ່າວ.

4. ການທົບທວນ ແລະ ຕິດຕາມປະເມີນຜົນຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ (Joint Sector Review Missions (JSRMs))¹⁵

JSRMs ຖືກອອກແບບມາເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ປະເດັດໃດໜຶ່ງສະເພາະຢ່າງເລິກເຊິ່ງກວ່າ ເພື່ອລະບຸສາເຫດພື້ນຖານ ຂອງສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍ ແລະ ກຳນົດຂໍ້ສະເໜີແນະນຳເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ. ໃນບາງຄັ້ງ, ຂະບວນການຂອງການປະເມີນຮ່ວມ ອາດຈະມີການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ (ເຖິງວ່າບໍ່ຈຳເປັນ) ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປ ການປະເມີນນີ້ຈະດຳເນີນທຸກໆ 2-3 ປີ.

ການກຳນົດຫົວຂໍ້ຈຸດສຸມຂອງການປະເມີນນີ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໄດ້ຈາກບົດລາຍງານທີ່ກຳລັງດຳເນີນຢູ່ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍທີ່ລະບຸໃນບົດສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ແລະ ຈາກກອງປະຊຸມຜູ້ບໍລິຫານປະຈຳສິກຮຽນ ເຊິ່ງຈະຕົກລົງເຫັນດີໃນກອງປະຊຸມໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ. ຜົນການສຶກສາ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຈາກການປະເມີນຈະຖືກເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ພ້ອມທັງ ຖືກນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ບຸລິມະສິດວຽກຈຸດສຸມຂອງແຜນໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ.

5. ການປະເມີນກາງສະໄໝ ແລະ ສະຫຼຸບທ້າຍສະໄໝ ຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 2026-2030 (ESSSDP 2026-2030)

ການທົບທວນກາງສະໄໝຂອງແຜນ ESSSDP 2026-2030 ຈະດຳເນີນໃນປີ 2028 ເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າໃນການບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການປະເມີນຍັງຈະລວມເຖິງການປັບປຸງແຜນການເງິນ ແລະ ຄາດໝາຍ ຖ້າຈຳເປັນ ລວມໄປເຖິງ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳລັບການປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນ.

¹⁵ ງົບປະມານຈາກໂຄງການ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລະບົບການສຶກສາ (SCG) ຈະສະໜັບສະໜູນການ JSRMs.

ບົດສະຫຼຸບທ້າຍສະໄໝຂອງແຜນ ESSSDP 2026-2030 ຈະດຳເນີນໃນປີ 2030 ເພື່ອປະເມີນ ແລະ ປະເມີນ ຜົນກະທົບໂດຍລວມຂອງແຜນງານ ແລະ ທົບທວນຄືນວ່າ ແຜນງານດັ່ງກ່າວໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນແນວໃດ ຕໍ່ກັບຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 10 (2026-2030). ການທົບທວນຄືນສຸດທ້າຍຍັງຈະຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອເປັນທິດທາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ເປັນບົດຮຽນສຳລັບແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຕໍ່ໜ້າ ກໍ່ຄື ແຜນ 2031-2035.

6.2. ຕົວຊີ້ບອກຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ 2026-2030

ESSSDP 2026-2030 ກຳນົດຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ຄາດໝາຍ ທີ່ຈະໃຊ້ເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງການບັນລຸ ຜົນສຳເລັດທີ່ຄາດໄວ້ຂອງແຜນ. ຕົວຊີ້ບອກດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍ ພາກທີ IV. ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນ ການກຳນົດຄາດໝາຍຕົວຊີ້ບອກ ແມ່ນອີງໃສ່ການຈັດສັນງົບປະມານຕາມ ສົມມຸດຖານທີ 2 (ປະສິດທິພາບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ), ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ V. ຖ້າບໍ່ມີການເພີ່ມເງິນທຶນໃຫ້ແກ່ການສຶກສາ, ການບັນລຸຄາດໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ຈະເປັນໄປໄດ້ຍາກ ແລະ ຍິ່ງກວ່ານັ້ນແມ່ນອາດຫຼຸດລົງຕື່ມອີກ.

ບົດຮຽນສຳຄັນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແມ່ນມີຫຼາຍຕົວຊີ້ບອກທີ່ບໍ່ສາມາດວັດແທກໄດ້ ເນື່ອງຈາກວ່າຕົວຊີ້ບອກເຫຼົ່ານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ບໍ່ມີວິທີການເພື່ອວັດແທກຜົນສຳເລັດຂອງຄາດໝາຍຕົວຊີ້ບອກ. ຕົວຊີ້ບອກເຫຼົ່ານັ້ນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ການປະເມີນຂະບວນການທີ່ຂ້ອນຂ້າງສັບຊ້ອນ ແລະ ບໍ່ມີວິທີການວັດແທກ. ດັ່ງນັ້ນ, ຢູ່ໃນການປະເມີນກາງສະໄໝ ບາງຕົວຊີ້ບອກຈຶ່ງບໍ່ສາມາດລາຍງານຜົນສຳເລັດໄດ້ ຫຼື ຍັງບໍ່ມີຄວາມຈະແຈ້ງເທົ່າທີ່ຄວນ.

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານີ້, ຕົວຊີ້ບອກທັງຫມົດໄດ້ກຳນົດວິທີການວັດແທກ/ເກັບກຳ ຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ເຊິ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ກຳນົດຄວາມຮັບຜິດຊອບພາກສ່ວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງຕ້ອງລະບຸວິທີການປະເມີນດ້ວຍ (ວິທີການລະອຽດແມ່ນໃຫ້ອ້າງອີງໃສ່ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍບໍ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນແຜນ). ການລະບຸເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ເພື່ອຊ່ວຍຮັບປະກັນວ່າ ຕົວຊີ້ບອກທັງຫມົດສາມາດຖືກວັດແທກໄດ້ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງຊ່ວຍຮັບປະກັນວ່າ ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ຈະຖືກນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນລະບົບ.

ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນປະເດັນໜຶ່ງ ແມ່ນການຂາດຕົວຊີ້ບອກຜົນໄດ້ຮັບຂອງການສຶກສາ ເນື່ອງຈາກຂາດລະບົບເພື່ອວັດແທກຜົນໄດ້ຮັບ ເຊິ່ງນີ້ເປັນຊ່ອງຫວ່າງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດ ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ວາງແຜນການສຶກສາທີ່ມີປະສິດທິຜົນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແມ່ນວັດແທກຜ່ານ ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນ (ແລະ ຕົວຊີ້ບອກອື່ນໆ ເຊັ່ນ ການປະລະ) ຜ່ານ EMIS/LESMIS ແຕ່ການປະເມີນ ກ່ຽວກັບການວັດຜົນການຮຽນຂອງນັກຮຽນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ແມ່ນຍັງຈຳກັດຫຼາຍ (ເຊິ່ງເປັນຈຸດປະສົງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງລະບົບການສຶກສາ). ສຳລັບອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ກໍ່ຍັງບໍ່ມີມາດຕະການວັດແທກຜົນໄດ້ຮັບການຈ້າງງານ (ຫຼື ການຈ້າງງານ ຫຼື ການເລື່ອນໄປສູ່ການສຶກສາ / ການຝຶກອົບຮົມເພີ່ມເຕີມ).

ດັ່ງນັ້ນ, ບຸລິມະສິດສຳຄັນໃນ ESSSDP 2026-2030 ແມ່ນ ການພັດທະນາ, ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບ ເພື່ອວັດແທກຜົນໄດ້ຮັບ ໃນທຸກຊັ້ນການສຶກສາ. ການພັດທະນາລະບົບສະເພາະໃດໜຶ່ງ ອາດລວມໄວ້ໃນແຜນຂອງຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຖ້າລະບົບສະເພາະໃດໜຶ່ງ ຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນໄລຍະຕົ້ນຂອງແຜນ, ລະບົບເຫຼົ່ານັ້ນອາດຈະຖືກລວມເຂົ້າຢູ່ໃນແຜນ 5 ປີ 2026-2030 ໃນໄລຍະຂອງການປະເມີນກາງສະໄໝ.

6.3. ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ESSSDP 2026-2030 ແມ່ນມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

	ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ
ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (ສສກ)	ສສກ ເປັນຜູ້ນຳພາໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນປະສິດທິພາບໃນທົ່ວຂະແໜງການ - ກົມແຜນການ ມີພາລະບົດບາດໃນການຕີລາຄາ ແລະ ສ້າງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ປະຈຳສິກຮຽນ ແລະ ປະຈຳປີ ໂດຍສັງລວມແຜນຈາກບັນດາຂະແໜງການຍ່ອຍ ແລະ ກົມ/ພາກສ່ວນຕ່າງໆ - ກົມແຜນການ ດຳເນີນການປະເມີນກາງສະໄໝຂອງແຜນ 5 ປີ - ກົມກວດກາ ດຳເນີນການທົບທວນ ແລະ ປະເມີນຜົນຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ - ກົມກວດກາ ລາຍງານຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກຂອບຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ - ກົມກວດກາ ນຳພາ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແກ່ບັນດາກົມ/ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານເຄືອຂ່າຍຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນ. - ກົມ/ພາກສ່ວນຕ່າງໆທຽບເທົ່າກົມ ດຳເນີນການຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນ ອີງຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂອງຕົນ ແລະ ແຜນຂອງຂະແໜງການໂດຍລວມ - ສູນສະຖິຕິການສຶກສາ ແລະ ກິລາ, ກົມແຜນການ ເຮັດໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນຂອງຂະແໜງການ ຜ່ານ LESMIS ລວມທັງການເກັບກຳ, ການວິເຄາະ ແລະ ການລາຍງານຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນທາງການຂອງຂະແໜງການ
ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງ (ສກຂ)	ສກຂ ມີໜ້າທີ່ໃນການ ສ້າງແຜນພັດທະນາການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ປະຈຳສິກຮຽນ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ປະຕິບັດການຕິດຕາມ-ປະເມີນຜົນ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ຕິດຕາມ-ປະເມີນແຜນຂັ້ນເມືອງ ແລະ ສະຖານການສຶກສາທີ່ຂຶ້ນກັບ
ຫ້ອງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລານະຄອນ, ເມືອງ (ສກມ)	- ສກມ ມີໜ້າທີ່ໃນການສ້າງແຜນພັດທະນາການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ສິ່ງໃຫ້ ສກຂ. - ສກມ ມີໜ້າທີ່ໃນການຕິດຕາມ ຊຸກຍູ້ ໂຮງຮຽນ ລວມທັງ ການນິເທດ ແລະ ການກວດກາ. - ສກມ ຍັງຊ່ວຍຊຸກຍູ້ຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນໂຮງຮຽນ ແລະ ການລາຍງານຜົນການປະເມີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ (ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ທົ່ວປະເທດ ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ)
ສະຖານການສຶກສາ	ສະຖານການສຶກສາ ມີຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນສະເພາະຂອງຕົນ ອີງຕາມປະເພດ ແລະ ຊັ້ນການສຶກສາ, ຕົວຢ່າງ: ໂຮງຮຽນສາມັນສຶກສາ ປະກອບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບໂຮງຮຽນເຂົ້າຮ່າງ (ເປັນເຈ້ຍ) ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ ສກມ. ໂຮງຮຽນ ດຳເນີນການປະເມີນຕົນເອງ ໂດຍໃຊ້ ມາດຕະຖານຄຸນ

	ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ
	ນະພາບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງລາຍງານໃຫ້ແກ່ ສກມ (ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ທົ່ວປະເທດ ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ). ສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ດຳເນີນການປະເມີນຕົນເອງ ລວມທັງ ມີການປະເມີນຈາກພາຍນອກໃນແຕ່ລະໄລຍະ (ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ທົ່ວປະເທດ ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ)

ພາກທີ VII. ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນໄປໄດ້	ລະດັບຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ການເງິນ			
ການສະໜອງທຶນພາຍໃນ (ງົບປະມານລັດຖະບານ) ເພື່ອໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ (ESSSDP) ມີປະສິດທິພາບນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດສັນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການຢ່າງພຽງພໍ. ການສະໜອງທຶນພາຍໃນທີ່ບໍ່ພຽງພໍແມ່ນປັດໃຈຫຼັກທີ່ພາໃຫ້ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງ ESSSDP ບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້. ແລະ ການຂາດແຄນທຶນນີ້ ກໍ່ມີທ່າອ່ຽງວ່າຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂອງໃນຂະແໜງການສຶກສາຢູ່ໃນທ່າອ່ຽງທີ່ຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ	ສູງ	ສູງຫຼາຍ	ແຜນການເງິນ ແລະ ງົບປະມານ ສໍາລັບ ESSSDP ຄັ້ງທີ X ໄດ້ຖືກກໍານົດໂດຍອີງໃສ່ສະພາບຂາດແຄນທຶນ ແລະ ແນ່ໃສ່ງົບປະມານທີ່ຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງນ້ອຍ 15% ຂອງງົບປະມານລັດ ໃນຂະແໜງການພາຍໃນປີ 2030. ແຜນດັ່ງກ່າວລວມເອົາ 'ສົມມຸດຖານການສະໜອງ ທຶນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ'. ໃນກໍລະນີທີ່ການຈັດສັນງົບປະມານຫາກຕໍ່າກວ່າລະດັບທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້, ຍຸດທະສາດທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ນອນໃນແຜນການນໍາໃຊ້ງົບປະມານຂອງ ESSSDP ຈະເປັນບ່ອນອີງພື້ນຖານໃນການກໍານົດວ່າວຽກຈຸດສຸມໃດ ໃນຂະແໜງການສຶກສາທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຮັກສາໄວ້ ຫຼື ຈຳເປັນຕ້ອງຖືກຕັດອອກ
ງົບປະມານລັດຖະບານສໍາລັບຂະແໜງການສຶກສາ ບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຢ່າງພຽງພໍຕາມບັນດາຍຸດທະສາດຂອງ ESSSDP (ຕົວຢ່າງ: ການປັບປຸງການຮຽນຮູ້ພື້ນຖານ, ການຍົກສູງຄວາມເທົ່າທຽມທາງດ້ານການສຶກສາ, ການຮັບປະກັນການຈັດສັນຄຸທິພຽງພໍ). ຖ້າຫາກງົບປະມານບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດທີ່ກໍານົດໄວ້, ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍສໍາຄັນໆຕ່າງໆກໍຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້. ຖ້າຫາກງົບປະມານບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຈຸດໃຈກາງແລ້ວ ຈຸດ	ປານກາງ	ສູງຫຼາຍ	ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ຂ້າງເທິງ, ໃນແຜນການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍການໃຊ້ຈ່າຍ, ແລະ ແຜນງານບຸລິມະສິດ ຂອງ ESSSDP ໄດ້ກໍານົດລໍາດັບຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນດາບຸລິມະສິດ ໃນການນໍາໃຊ້ງົບປະມານ ແລະ ວຽກໃດທີ່ຄວນຈະຕັດຫາກງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ. ໄດ້ມີການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນວຽກງານການວາງແຜນງົບປະມານປະຈຳປີ ແລະ ໄລຍະກາງ ລວມທັງການທົບທວນ ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ, ລວມທັງການດໍາເນີນງານຂອງຄະນະກຳມະການວາງແຜນ ແລະ ການເງິນ ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບງົບປະ

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນໄປໄດ້	ລະດັບຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍສໍາຄັນໆ ກໍ່ຈະບັນລຸບໍ່ໄດ້.			ມານລະຫວ່າງ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກະຊວງການເງິນ ທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ. ສິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນການຈັດສັນ ແລະ ດັດແກ້ງົບປະມານ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຍຸດທະສາດທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຫຼາຍຂຶ້ນ.
ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ປະມານ 18.5% ຂອງງົບປະມານຂະແໜງ ການສຶກສາໃນປີ 2025 ບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດສັນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບເທົ່າທີ່ຄວນ. ຖ້າຫາກ ODA ບໍ່ໄດ້ຮັບການວາງແຜນ ແລະ ຈັດສັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ຕາມຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງຍ່ອຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງ ESSSDP, ລວມທັງ ໃນບໍລິບົດຂອງການສະໜອງງົບປະມານ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງພາກລັດນັ້ນ, ສິ່ງນີ້ຈະ ເປັນອຸປະສັກ ຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງ ESSSDP. ປະສົບການທີ່ຜ່ານມາ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສະໜອງ ODA ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: - ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາຍນອກ ມັກຈະສະໜັບສະໜູນການປະຕິຮູບ/ແຜນງານ ທີ່ງົບປະມານລັດບໍ່ສາມາດສະໜັບສະໜູນໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ. ພ້ອມນັ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງດ້ານບໍລິຫານເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນຕ່າງໆນັ້ນບໍ່ຍືນຍົງ ແລະ/ຫຼື ບົດເບື້ອງຍຸດທະສາດ ແລະ ການ	ປານກາງ	ສູງ	ການວາງແຜນ ຈັດສັນທຶນ ODA ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ESSSDP ນັ້ນຍັງບໍ່ພຽງພໍ ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍທີ່ ODA ຈະຕ້ອງຖືກວາງແຜນ ແລະ ຈັດສັນໃຫ້ໄປຕາມບັນດາແຜນຍຸດທະສາດ ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບການທີ່ຊັບພະຍາກອນມີຈໍາກັດ, ແລະ ຕ້ອງຮັບກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງການດໍາເນີນງານຂອງລັດຖະບານ. ດັ່ງນັ້ນ, ທຸກໂຄງການຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນຕໍ່ໜ້າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະເມີນດ້ານຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ, ໂດຍພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານທຶນປະຈຳ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງລັດຖະບານ. ພ້ອມດຽວກັນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (ສສກ) ຈໍາເປັນຕ້ອງປັບປຸງການນໍາໃຊ້ລະບົບຄຸ້ມຄອງ ODA (ODAMIS) ເພື່ອຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ODA ແລະ ນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການວາງແຜນ ODA ໃນອະນາຄົດ. ສສກ ຈະມີການລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ODA ດ້ານການສຶກສາປະຈຳປີ ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ປີ 2026 ເພື່ອນໍາໄປແລກປ່ຽນກັບ ໜ່ວຍງານວິຊາການຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ (ESSWG) ໂດຍກົງ, ເພື່ອສົ່ງເສີມການສື່ສານ ແລະ ການທົບທວນນະໂຍບາຍ

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນໄປໄດ້	ລະດັບຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ຈັດສັນງົບປະມານໃນປະຈຸບັນ ແລະ ໃນອະນາຄົດ. - ການລົງທຶນໃນວຽກງານ, ລະບົບ ແລະ ໂຄງການໃໝ່, ທີ່ມັກດຳເນີນການຜ່ານໂຄງການທົດທອງ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍພື້ນທີ່ຈຳກັດ, ບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍໄປໃນລະດັບຊາດໄດ້ເນື່ອງຈາກທຶນສະໜອງ ແລະ/ຫຼື ຄວາມສາມາດທີ່ຈຳກັດ. - ການລົງທຶນຊ້ຳຊ້ອນໃນຂະແໜງທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຜ່ານວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ຂາດການປະສານງານກັນ ຍັງຄົງເປັນສິ່ງທີ່ທ້າທາຍຢູ່.			ຢ່າງເຊື່ອມໂຍງ, ພ້ອມທັງຍົກສູງປະສິດທິຜົນຂອງ ODA ແລະ ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການວາງແຜນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ODA ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
ຂອບເຂດຂອງແຜນຂະແໜງການຍ່ອຍ			
ຂອບເຂດຂອງແຜນ ESSSDP ຄັ້ງທີ 10 ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ, ການປະຕິຮູບ, ແລະ ຍຸດທະສາດນັ້ນ ຂ້ອນຂ້າງບໍ່ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງ, ເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ຈິງ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນດ້ານຕ່າງໆຖືກກະຈາຍອອກໄປຢ່າງບໍ່ມີໝາກຜົນ. ບົດຮຽນສຳຄັນຈາກແຜນ ESSDP ສະບັບທີ 9 ກໍ່ຄື ແຜນດັ່ງກ່າວວາງເປົ້າໝາຍທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ, ການດຳເນີນງານຕາມນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ການພັດທະນາລະບົບ ແລະ ການຂະຫຍາຍໂຄງການຫຼາຍອັນ ບໍ່ສາມາດດຳເນີນການຫຼື ຂະຫຍາຍຜົນໄດ້ ແລະ ຈຸດປະສົງຕ່າງໆ ກໍ່ບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້. ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຄວາມສາມາດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໄປໃນລັກສະນະເຫຼົ່ານີ້.	ສູງ	ສູງ	ແຜນ ESSSDP ຄັ້ງທີ 10 ໄດ້ໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມໃໝ່ໆ ໜ້ອຍລົງ ເພື່ອສຸມຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບທີ່ດີຂຶ້ນ. ການລົງທຶນຈາກພາຍນອກທີ່ສະເໜີການນຳໃຊ້ການປະຕິຮູບ ແລະ ວິທີການໃໝ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະເມີນທີ່ເບິ່ງຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໃນການດຳເນີນການຢ່າງຍືນຍົງ.

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນໄປໄດ້	ລະດັບຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນ ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ (ແຕ່ລະດັບສູນກາງ, ຫາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສະຖານການສຶກສາ) ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະຕິຮູບ, ນະໂຍບາຍໃໝ່ ຍັງມີຂອບເຂດຈຳກັດ			
ການສະໜອງ ແລະ ການຈັດສັນຄູ			
ການຂາດແຄນຄູ (ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂາດແຄນທຶນ) ແລະ ການຈັດສັນຄູທີ່ບໍ່ສະເໝີພາບກໍ່ໃຫ້ເກີດການສະໜອງການບໍລິການການສຶກສາພື້ນຖານທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ນຳໄປສູ່ການເຂົ້າເຖິງທີ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ພາໃຫ້ຄຸນນະພາບການສຶກສາຕ່ຳ (ເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ການຮຽນຂອງຜູ້ຮຽນ). ການຈັດສັນຄູທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ບໍ່ສະເໝີພາບ ຈະສົ່ງຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດຕໍ່ເຂດທຸກຍາກ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ການຮັບປະກັນການຈັດສັນຄູຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ສະເໝີພາບ, ໂດຍສະເພາະໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາຕອນຕົ້ນ, ເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ ເຊິ່ງຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ຄວາມສຳເລັດໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງທັງໝົດຂອງຂະແໜງການ.	ສູງ	ສູງຫຼາຍ	ສົມມຸດຖານທີ 2 - ງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງຂະແໜງການ - ໃນແຜນການເງິນຂອງ ESSSDP ໄດ້ຄາດຄະເນເອົາງົບປະມານທີ່ພຽງພໍ ເພື່ອເພີ່ມໂຄຕ້າຄູປະຈຳປີ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງຄູຢ່າງພຽງພໍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ງົບປະມານທີ່ພຽງພໍ ແລະ ການຈັດສັນໂຄຕ້າພະນັກງານລັດຖະກອນ ແມ່ນຫນ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງກະຊວງອື່ນໆ (ກະຊວງການເງິນ ແລະ ຄະນະຈັດຕັ້ງສູນກາງພັກ). ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະໄດ້ດຳເນີນການສະເໜີເພື່ອຮັບປະກັນ ຂໍໂຄຕ້າຄູທີ່ພຽງພໍ. ESSSDP ໄດ້ລວມເອົາຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ເພື່ອຍົກລະດັບການຈັດສັນຄູ ລວມມີ: ການທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງລະບົບການຈັດສັນໂຄຕ້າຄູປະຈຳປີ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຈັດສັນດັ່ງກ່າວແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດແຄນຄູ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດຂອງ ຂະແໜງການຍ່ອຍ; ການພັດທະນາລະບົບຄູສັນຍາຈ້າງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນໃນການສັບຊ້ອນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄູ; ການທົບທວນເງື່ອນໄຂ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການປະຕິບັດວຽກຂອງຄູ, ລວມທັງການກຳນົດຂໍ້ຕົກລົງການເຄື່ອນຍ້າຍ/ການສັບຊ້ອນຄືນ

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນໄປໄດ້	ລະດັບຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
			ໃໝ່, ແລະ ແຮງຈູງໃຈສໍາລັບການ ສັບຊ້ອນຄືນໃໝ່; ການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ການໂຮມໂຮງຮຽນ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາການນໍາໃຊ້ຄູທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍການຫຼຸດຈໍານວນໂຮງຮຽນຂະໜາດນ້ອຍລົງ. ໃນໄລຍະສັ້ນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ຮັບໂຄຕ້າຈາກກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ ເພື່ອຮັບການບັນຈຸເຂົ້າເປັນຄູ ເພື່ອບັນເທົາບັນຫາການຂາດແຄນຄູ.
ຄວາມເທົ່າທຽມ			
ຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມ ດ້ານການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ການຮຽນຮູ້ ຂອງກຸ່ມຜູ້ທີ່ດ້ອຍໂອກາດ (ສ່ວນໃຫຍ່ໃນພື້ນທີ່ຊົນນະບົດ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ) ຍັງເປັນສິ່ງທີ່ທ້າທາຍ ຫຼື ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ. ຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມດັ່ງກ່າວ ສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ໃນຫຼາຍດ້ານ ລວມມີ: ເພດ, ຄວາມພິການ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ/ກຸ່ມພາສາ, ແລະ ກຸ່ມທີ່ມີສະຖານະທາງເສດຖະກິດທີ່ຕ່າງກັນ, ແລະ ໃນດ້ານການສະໜອງພື້ນຖານສໍາຄັນຕ່າງໆ ລວມທັງ ການສະໜອງຄູ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການສະໜອງຊັບພະຍາກອນເພື່ອຍົກສູງຄຸນນະພາບ, ແລະ ການສະໜອງທຶນ. ລະດັບຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມບໍ່ພ້ອມທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ໂດຍສະເພາະໃນພື້ນທີ່ຊົນນະບົດ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ຍິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນກະທົບຂອງຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມນີ້ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ. ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວ ເຮັດ	ສູງ	ສູງ	ESSSDP ລວມເຖິງຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມລວມມີ: ການຂະຫຍາຍການສະໜອງເບ້ຍລ້ຽງສໍາລັບຜູ້ທຸກຍາກຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເພື່ອຫຼຸດຂໍ້ຈຳກັດດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ກະຕຸ້ນຄວາມຕ້ອງການ; ການປັບປຸງໂຄງການອາຫານທ່ຽງໃນໂຮງຮຽນປະຖົມ; ການຂະຫຍາຍການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ (ECE) ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ໃນເຂດເປົ້າໝາຍ; ການຊຸກຍູ້ການຮຽນພາສາລາວໃນຊັ້ນປະຖົມ ເພື່ອຍົກສູງທັກສະການອ່ານ, ການຂຽນ ສໍາລັບເດັກທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາລາວ. ການເສີມສ້າງການຈັດສັນຄູ ແລະ ລະບົບຄູສັນຍາຈ້າງ ເພື່ອປັບປຸງການສັບຊ້ອນຄູ ໄປພື້ນທີ່ທີ່ຂາດແຄນຄູ. ສຸດຄິດໄລ່ການຈັດສັນງົບປະມານການສຶກສາໃຫ້ແກ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ຈະໄດ້ຮັບການທົບທວນ ເພື່ອປັບປຸງການສອດຄ່ອງລະຫວ່າງງົບປະມານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນໄປໄດ້	ລະດັບຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ໃຫ້ໄວຫນຸ່ມຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນທີ່ເລືອກທີ່ຈະໄປເຮັດວຽກ, ສິ່ງຜິດຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການໃນການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມຫຼຸດລົງ ເຖິງແມ່ນວ່າການສະໜອງການບໍລິການດ້ານການສຶກສາຈະມີພ້ອມຢູ່ໃນເຂດທ້ອງຖິ່ນກໍຕາມ.			ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການປະຕິບັດງານ. ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະເພີ່ມງົບປະມານໃຫ້ແກ່ເມືອງ ແລະ ໂຮງຮຽນຜ່ານກົນໄກການສະໜອງທຶນຂັ້ນສູນກາງ, ໂດຍໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ການສຶກສາພື້ນຖານ ແລະ ເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດ. ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາຍນອກ ຈະຍັງເປັນບຸລິມະສິດໂດຍມີເປົ້າໝາຍແມ່ນ 45 ເມືອງດ້ອຍໂອກາດ.
ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເຫດສຸກເສີນ			
ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໄພພິບັດທຳມະຊາດ ແລະ ເຫດສຸກເສີນອື່ນໆ ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການບໍລິການດ້ານການສຶກສາ ແລະ ການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ. ສປປ ລາວ ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ການເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມ ເຊິ່ງສາມາດທຳລາຍໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ອື່ນໆ, ແລະ ຄວາມບໍ່ປອດໄພດ້ານສະບຽງອາຫານ ເຊິ່ງສິ່ງຜິດຮ້າຍຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ລວມທັງ ຄວາມສ່ຽງດ້ານໄພພິບັດ/ເຫດສຸກເສີນອື່ນໆ, ອາດຈະຮ້າຍແຮງຂຶ້ນຍ້ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຊື້ອພະຍາດຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: COVID-19) ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດອັນຕະລາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ການພັດທະນາຂອງຊາດ. ເຊິ່ງນີ້ລວມມີ ອັນຕະລາຍຕໍ່ລະບົບເສດຖະກິດທີ່ເປັນພື້ນຖານຂອງການບໍລິການສາທາລະນະ, ແລະ	ປານກາງ	ປານກາງ	ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ຫຼື ເຫດສຸກເສີນທີ່ບໍ່ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ ເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ການພັດທະນາແນວທາງ ແລະ ລະບົບທີ່ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງນີ້ ສະນັ້ນ, ສສກ ຈະສ້າງແຜນການ ເພື່ອຮັບມືກັບ ເຫດການທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດທຳມະຊາດ ແລະ ເຫດສຸກເສີນ ເພື່ອເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວ.

ຄວາມສ່ຽງ	ຄວາມເປັນ ໄປໄດ້	ລະດັບ ຜົນກະທົບ	ຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ
ອັນຕະລາຍຕໍ່ການເຂົ້າເຖິງບໍລິການສາ ທາລະນະຂອງປະຊາຊົນ, ລວມທັງການ ສຶກສາ.			

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ - ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກ ໄລຍະ 2021-2025

ຕາຕະລາງ 27: ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກຂອງຂະແໜງການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ 5 ປີ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	ຄາດໝາຍຮອດ 2025 (ຕາມມະຕິ ສະພາແລກທີ 20 ສພຊ)
1	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກ 5 ປີ ສະເລ່ຍທົ່ວປະເທດ	%	82,7%	82.9	80.2	81.9	83.8	84.7	86
2	ອັດຕານັກຮຽນເຂົ້າໃໝ່ ປ.1 ທຽບໃສ່ເດັກ 6 ປີ (ອັດຕາເຂົ້າຮຽນໃໝ່ສຸດທິ)	%	98.5%	98.5	97.9	98.3	99.1	99.3	98
3	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນໃໝ່ລວມ ປ.5	%	100.4%	97.4	97.7	96.2	96.4	95.5	99
4	ອັດຕາປະລະການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ປ.1	%	6,4%	5.4	6.5	4.8	6	5.9	4
5	ອັດຕາປະລະການຮຽນຂອງນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ	%	4.3%	4.1	4.9	4.4	4.7	4.6	2
6	ອັດຕາຈົບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ	%	92.6%	93	92.7	93.1	92.9	93.3	95
7	ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນ ປ.5 ຂຶ້ນ ມ.1 ທຽບໃສ່ນັກຮຽນ ຕົ້ນປີ	%	85.1%	85.5	82.4	84.5	84.9	85.6	90
8	ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ອັດຕາເລື່ອນ ຊັ້ນ ປ.5 ຂຶ້ນ ມ.1	%	0.99	0.99	0.99	0.99	0.99	0.99	0,97-1,03
9	ອັດຕາເຂົ້າຮຽນໃໝ່ລວມ ຂຶ້ນ ມ.4	%	71.6%	70.1	68.1	65.3	63.9	61.4	74
10	ອັດຕາປະລະການຮຽນຂອງນັກຮຽນ ຊັ້ນມັດທະຍົມ ຕອນຕົ້ນ	%	10.3%	10.3	11	11.2	12.4	12.4	8
11	ປະຊາກອນໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ປະລະການຮຽນ ໃຫ້ໄດ້ບໍາ ລຸງຜ່ານການສຶກສາອອກໂຮງຮຽນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ວິຊາຊີບ	ຄົນ		33,284	43,154	36,121	34,068	30,093	150,000

12	ຄູຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ ໃຫ້ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມ ບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 10% ຂອງຈຳນວນຄູທັງ ໝົດ	%		31	28.3	34.5	41.0	22.67	10
13	ສິ່ງເສີມໃຫ້ນັກສຶກສາທີ່ສະໜັກເຂົ້າຮຽນ ຢູ່ ມະຫາວິທະຍາໄລ ໄດ້ເຂົ້າຮຽນໃນສາຍ ວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ວິສະວະກຳ ແລະ ຄະນິດສາດ	ຄົນ		4,189	3,250	3,243	2,536	3,147	12,500
14	ສູ່ຊົນໃຫ້ນັກຮຽນທີ່ຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ໄດ້ ເຂົ້າຮຽນຕໍ່ໃນສາຍ ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມ ວິຊາຊີບ ໃຫ້ບັນລຸ	%	3.8%	4.3	2.3	1.4	2	5.7	5
15	ສິ່ງເສີມມວນຊົນທຸກເພດ ທຸກໄວ ເຂົ້າຮ່ວມການ ຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ, ການອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ການຫຼິ້ນກິລາກາຍຍະກຳ ຂອງພົນລະເມືອງລາວ	%	30.0%	31.7	35	40.39	46.06	50	50
16	ຊຸກຍູ້ ແລະ ສິ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ໃຫ້ ສຳເລັດບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 40 ຫົວຂໍ້ໃນແຕ່ລະປີ	ຫົວຂໍ້				38	215	225	40

ໝາຍເຫດ:- ສຳລັບ 2023-24 ຈຳນວນ 28 ຫົວຂໍ້ ຂອງກອງທຶນວິທະຍາສາດ ແລະ 177 ຫົວຂໍ້ ຂອງບັນດາມະຫາວິທະຍາໄລດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າໂດຍນຳໃຊ້ແຫຼ່ງ
ທຶນຕ່າງໆ ລວມທັງໝົດ ຈຳນວນ 215 ຫົວຂໍ້;

- ສຳລັບ 2024-25 ຈຳນວນ 37 ຫົວຂໍ້ ຂອງກອງທຶນວິທະຍາສາດ ແລະ 188 ຫົວຂໍ້ ຂອງບັນດາມະຫາວິທະຍາໄລດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າໂດຍນຳໃຊ້ແຫຼ່ງ
ທຶນຕ່າງໆ ລວມທັງໝົດ ຈຳນວນ 225 ຫົວຂໍ້.

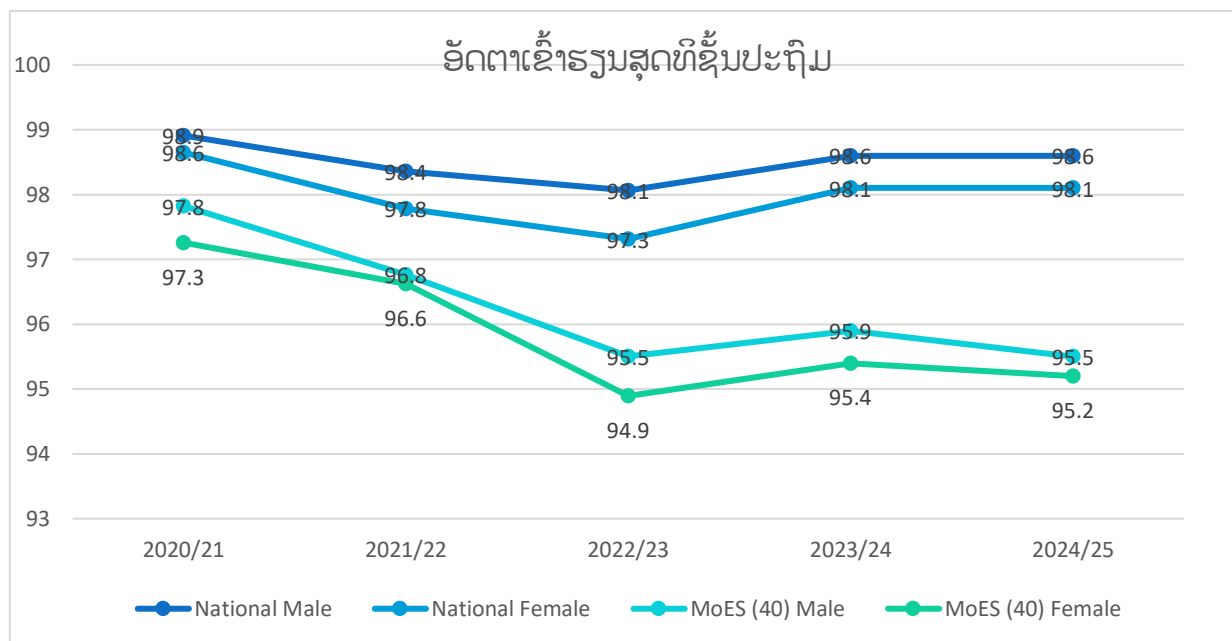
ຕາຕະລາງ 28: ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ບອກຂອງການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ

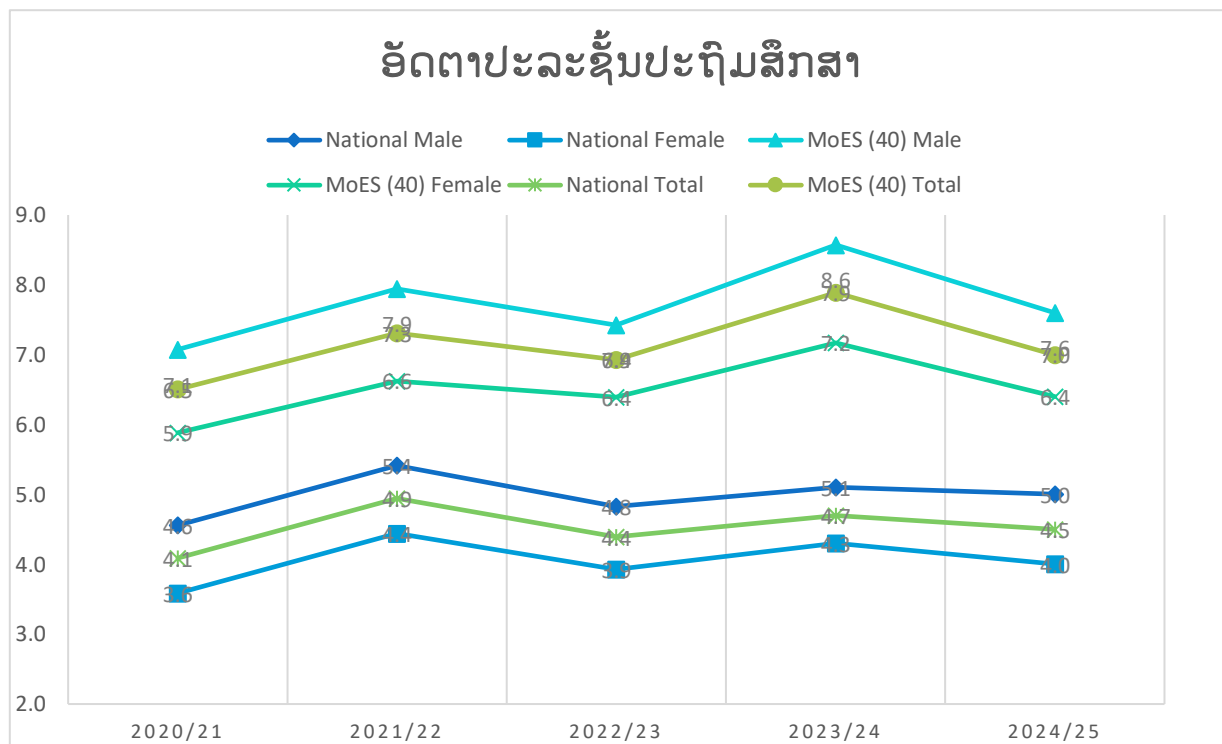
ຕົວຊີ້ບອກ		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກອາຍຸ 0-2 ປີ		5,2%	3,7%	4,8%	5,3%	5,6%
ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກອາຍຸ 3-4 ປີ		50,7%	46,6%	50,0%	52,4%	53,8%
ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນ 3-5 ປີ		62,0%	58,2%	61,1%	63,4%	64,4%
ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນ 5 ປີ	ທົ່ວປະເທດ	82,9%	80,2%	81,9%	83,8%	84,7%
	40 ເມືອງ	72,5%	71,8%	72,1%	73,1%	83%
	ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ)	0,99	1,00	1,00	0,99	1,01
ຈຳນວນເມືອງທີ່ອັດຕາເຂົ້າຮຽນ ຂອງນັກຮຽນ 5 ປີ ສູງກວ່າ 60%		139	136	138	138	145
ເປີເຊັນນັກຮຽນເຂົ້າໃໝ່ ປ.1 ທີ່ຜ່ານອະນຸບານ 3, ຫ້ອງກຽມປະຖົມ ຫຼື ກຸ່ມຮຽນຜ່ານການຫຼິ້ນ		71,4%	74,5%	72,0%	71,4%	71,3%
ຈຳນວນເມືອງດ້ອຍໂອກາດ (40 ເມືອງ) ທີ່ມີເປີເຊັນນັກຮຽນເຂົ້າໃໝ່ ປ.1 ທີ່ຜ່ານອະນຸບານ 3, ຫ້ອງກຽມປະຖົມ ຫຼື ກຸ່ມຮຽນຜ່ານການຫຼິ້ນ ເທົ່າກັບ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ 50%		30	35	31	31	26

ຕາຕະລາງ 29: ຕົວຊີ້ບອກ ຂະແໜງການຍ່ອຍປະຖົມສຶກສາ

ຕົວຊີ້ບອກ		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ຈຳນວນໂຮງຮຽນ (ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ)		8,813	8,757	8,722	8,674	8,635
ຈຳນວນໂຮງຮຽນ (ເອກະຊົນ)		327	345	370	390	427
ຈຳນວນຫ້ອງຮຽນ (ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ)		32,531	31,129	30,581	30,222	29,915
ຈຳນວນນັກຮຽນ (ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ)	ລວມ	756,191	738,642	741,976	740,084	739,554
	ຍິງ	365,924	358,507	360,486	359,956	360,578
	ຊາຍ	390,267	380,135	381,490	380,128	378,976

ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍໃນການເຂົ້າຮຽນລວມ		0,97-1,03	0,97-1,03	0,97-1,03	0,97-1,03	0,97-1,03
ຈຳນວນນັກຮຽນ	ລັດ	696,502	679,450	676,509	666,667	658,521
	ເອກະຊົນ	59,689	59,192	65,467	73,417	81,033
% ນັກຮຽນເອກະຊົນ		8.56	8.71	9.67	11.01	12.30
ຈຳນວນຄູ (ລັດ)	ລວມ	31,133	30,031	28,802	28,003	27,207
	ຄູປະຈຳການ	19,449	23,351	23,070	22,885	22,518
	ຄູອາສາສະໝັກ	2,876	3,010	2,059	1,723	1,694

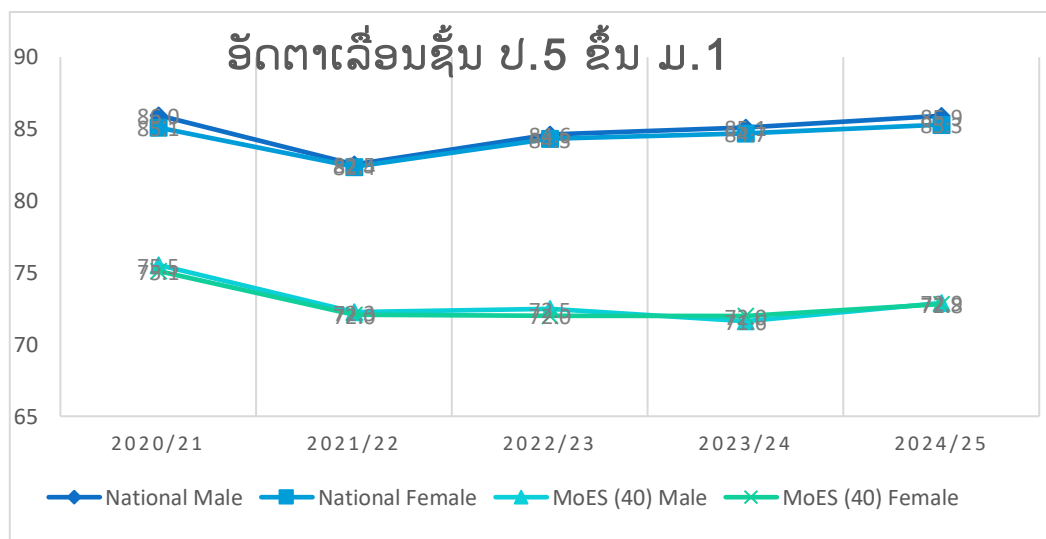

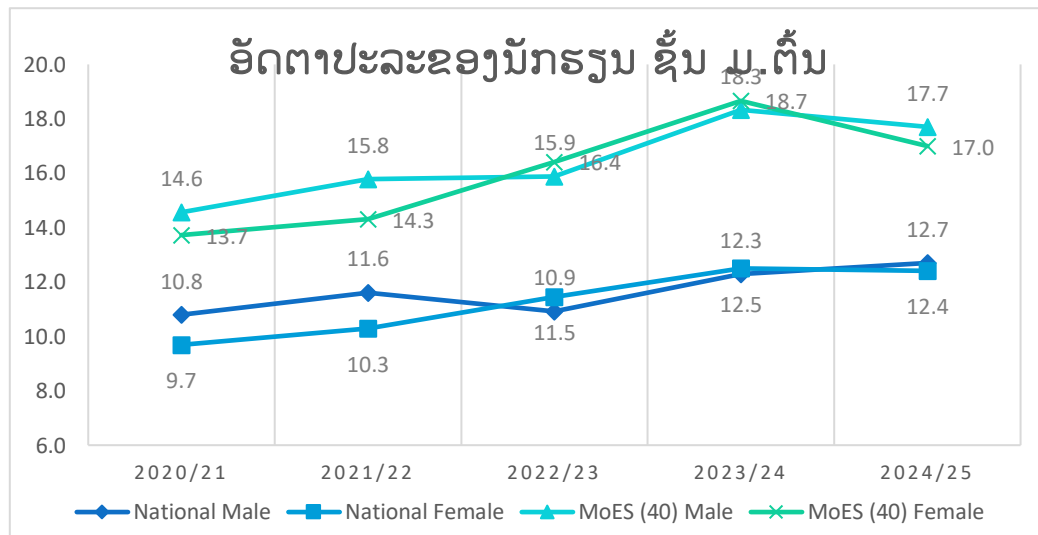
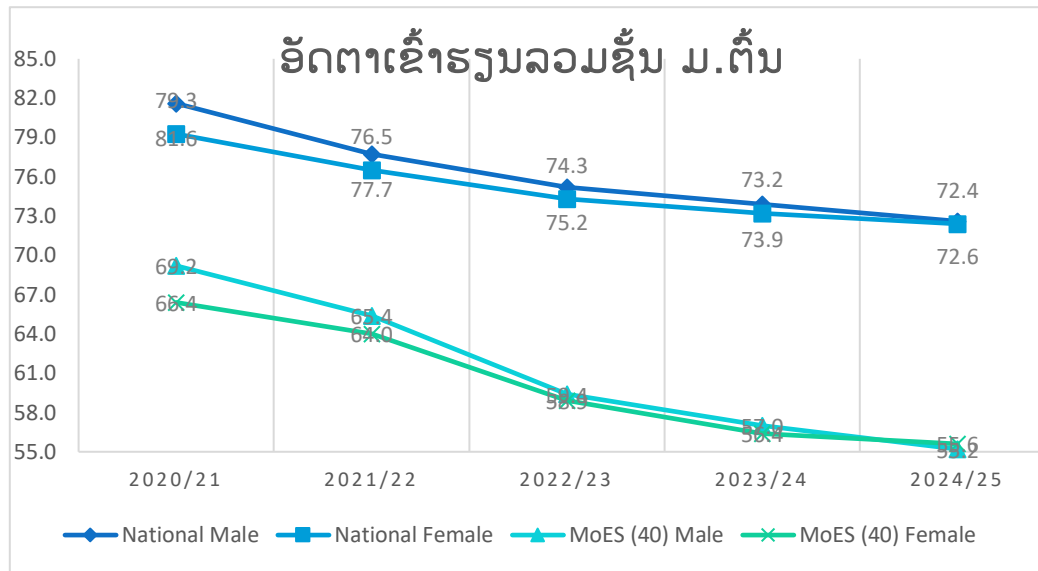

ຕາຕະລາງ 30: ຕົວຊີ້ບອກ ຂະແໜງການຍ່ອຍມັດທະຍົມສຶກສາ (ຕອນຕົ້ນ)

ຕົວຊີ້ບອກ		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ຈຳນວນໂຮງຮຽນ (ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ)		973	973	975	978	1,000
ຈຳນວນໂຮງຮຽນ (ເອກະຊົນ)		73	67	66	62	75
ຈຳນວນຫ້ອງຮຽນ (ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ)		12,921	12,747	12,328	12,210	12,119
ຈຳນວນນັກຮຽນ (ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ)	ລວມ	418,236	399,504	388,019	380,177	378,457
	ຍິງ	203,532	196,034	189,893	186,594	186,257

	ຊາຍ	214,704	203,470	198,126	193,583	192,200
ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍໃນການເຂົ້າຮຽນລວມ		0,97-1,03	0,97-1,03	0,97-1,03	0,97-1,03	0,97-1,03
ຈຳນວນນັກຮຽນ	ລັດ	400,287	380,626	367,365	356,605	350,940
	ເອກະຊົນ	17,949	18,878	20,654	23,572	27,517
% ນັກຮຽນເອກະຊົນ		4.48	4.95	5.52	6.61	7.84
ຈຳນວນຄູ (ລັດ)	ລວມ	36,771	33,823	32,307	31,355	30,109
	ຄູປະຈຳການ	26,315	25,821	25,607	25,247	24,466
	ຄູອາສາສະໝັກ	5,076	4,396	3,073	2,454	2,115

ຕາຕະລາງ 31: ຕົວຊີ້ບອກ ຂະແໜງການຍ່ອຍມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ

ຕົວຊີ້ບອກ	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນຈາກ ມ.4 ຂຶ້ນ ມ.5	76,2 %	84,9%	79,6%	78,4 %	78,7%
ອັດຕາລອດເຫຼືອຂອງກະແສ ນັກຮຽນຊັ້ນ ມ.4 ຮອດ ມ.7	41,5 %	74,5%	67,2%	64,9%	65,1%
ອັດຕາເຂົ້າຮຽນລວມໃໝ່ ມ.7	47,7 %	44,5%	40,9%	38,0 %	34,4%
ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ອັດຕາເຂົ້າຮຽນລວມໃໝ່ ມ.7	0,90	1	0,99	1	1,01
ຫຼັກສູດສາມັນວິຊາຊີບແບບປະສົມໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນໂຮງຮຽນກິນນອນຊົນເຜົ່າ	8	11	13	13	14
ຈຳນວນເມືອງທີ່ດ້ອຍໂອກາດທີ່ມີອັດຕາເລື່ອນຊັ້ນຈາກ ມ.4 ຫາ ມ.5 ສູງກວ່າ 70%	14	-	-	7	-
ແຕ່ລະແຂວງມີໂຮງຮຽນມັດທະຍົມຕົວແບບ 1 ແຫ່ງ.	0	-	-	ທົດລອງ 2 ແຂວງ	-

ຕາຕະລາງ 32: ນັກສຶກສາທີ່ຈົບຈາກສະຖາບັນສ້າງຄູ (ກົມສ້າງຄູ)

ຕົວຊີ້ບອກ	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ນັກສຶກສາຄູການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	459	413	347	179	137
ນັກສຶກສາຄູປະຖົມສຶກສາ	583	352	252	138	153
ນັກສຶກສາຄູມັດທະຍົມສຶກສາ	702	804	909	192	231
ນັກສຶກສາຄູພະລະສຶກສາ	92	97	49	29	5
ນັກສຶກສາຄູສິລະປະສຶກສາ	110	118	78	39	14

ຕາຕະລາງ 33: ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ຄູສອນ ແລະ ພະນັກງານ ຄູປະຈຳການ (ກົມສ້າງຄູ)

ຕົວຊີ້ບອກ	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ຄູການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	-	-	-	487	534
ຄູປະຖົມສຶກສາ	5,000	5,694	8,613	16,911	26,548
ຄູມັດທະຍົມສຶກສາ	-	-	5,918	601	3,738
ພະນັກງານນັກຮົບ (ວິຊາຄູ ຊັ້ນປະຖົມ)	-	-	-	-	86

ຕາຕະລາງ 34: ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ຜູ້ເຮັດວຽກສຶກສານິເທດ ແຕ່ລະຊັ້ນການສຶກສາ (ກົມສ້າງຄູ)

ຕົວຊີ້ບອກ	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ	0	0	0	0	296
ປະຖົມສຶກສາ	0	0	0	565	1.401
ມັດທະຍົມສຶກສາ	9	18	18	18	120

ຕາຕະລາງ 35: ຕົວຊີ້ບອກວຽກງານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ

ຕົວຊີ້ບອກ	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ຈຳນວນຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມບຳລຸງໄດ້ 6-14 ປີ	2,132	3,071	3,797	1,869	959
ຈຳນວນຮຽນຈົບລົບລ້າງຄວາມບໍ່ຮູ້ໜັງສືໄດ້ 15-40 ປີ	4,845	4,597	2,687	2,088	1,156
ຈຳນວນຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມບຳລຸງໄດ້ 15-40 ປີ	10,705	10,499	4,569	6,940	4,347
ຈຳນວນຮຽນຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນບຳລຸງ 15-35 ປີ	8,258	18,721	19,416	17,608	18,310
ຈຳນວນຮຽນຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍບຳລຸງ	1,909	1,407	1,666	2,083	1,280
ຈຳນວນເຂົ້າຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບຂັ້ນພື້ນຖານ	3,161	2,740	3,986	3,480	3,015

ຕາຕະລາງ 36: ຕົວຊີ້ບອກ ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ອົບຮົມວິຊາຊີບ

ຕົວຊີ້ບອກ	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ຈຳນວນນັກສຶກສາທີ່ມີຜົນການຮຽນດີ ຕາມຫຼັກສູດຂະແໜງກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍລິການ ທີ່ຈົບຈາກ 25 ສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຜູ້ໃຊ້ແຮງງານ	14,013 ຄົນ (ທຸກລະດັບ)	13,493 ຄົນ (ທຸກລະດັບ)	10,106 ຄົນ (ທຸກລະດັບ)	7,269 ຄົນ (ທຸກລະດັບ)	8,392 ຄົນ (ທຸກລະດັບ)
ມີຫຼັກສູດລະດັບຕ່າງໆ ໄດ້ຮັບການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ	48 ຫຼັກສູດ	45 ຫຼັກສູດ	49 ຫຼັກສູດ	52 ຫຼັກສູດ	-
ຈຳນວນຄູສອນອາຊີວະສຶກສາ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຍົກລະດັບ ທັງວິຊາຄູ ແລະ ວິຊາສະເພາະ	103	596	392	747	403
ຄຸນນະພາບຂອງວຽກງານອາຊີວະສຶກສາ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໂດຍຜ່ານ:					
- ການປະເມີນພາຍໃນ ສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ຢ່າງໜ້ອຍ 15 ແຫ່ງ;	-	- 3	-	- 3	-
- ມີການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ສະຖານປະກອບການ ຢ່າງໜ້ອຍ 150 ແຫ່ງ;	-	-	- 106 ແຫ່ງ	- 777 ແຫ່ງ	- 883 ແຫ່ງ

ຕາຕະລາງ 37: ຕົວຊີ້ບອກການສຶກສາຊັ້ນສູງ

ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ (2020/21)	ປະຕິບັດໄດ້ (2021/22)	ປະຕິບັດໄດ້ (2022/23)	ປະຕິບັດໄດ້ (2023/24)	ປະຕິບັດໄດ້ (2024/25)
ຈຳນວນນັກຮຽນທັງໝົດທີ່ເຂົ້າຮຽນໃນການສຶກສາຊັ້ນສູງ					
1. ພາຍໃນ	36,144	33,175	30,932	31,693	20,988
2. ຕ່າງປະເທດ					
ນັກສຶກສາໃນສາຍວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິສະວະກຳ	4,998	3,061	3,243	2,536	2,428
ຈຳນວນນັກສຶກສາສາຍວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ວິສາວະກຳ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ຈົບອອກຈາກ ມະຫາວິທະຍາໄລ	5,436	4,984	4,000	3,847	ຍັງບໍ່ມີຂໍ້ມູນ

ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ (2020/21)	ປະຕິບັດໄດ້ (2021/22)	ປະຕິບັດໄດ້ (2022/23)	ປະຕິບັດໄດ້ (2023/24)	ປະຕິບັດໄດ້ (2024/25)
ຈຳນວນນັກຮຽນຈົບການສຶກສາກ່ຽວກັບວິຊາ STEM (ປະລິນຍາຕີ ຫຼື ສູງກວ່າ) ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລຂອງລັດພາຍໃນປະເທດ ບັນລຸ 20.000 ຄົນ;	2,466	19,905	18,559	19,016	8,720
ດັດຊະນີຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍສໍາລັບຈຳນວນນັກຮຽນ ຮຽນຈົບຈາກມະຫາວິທະຍາໄລຂອງລັດພາຍໃນປະເທດ ບັນລຸສູງກວ່າ 0,90;	0,45	0,60	0,70	0,80	0,90
ຕໍາແໜ່ງວິຊາການຂອງອາຈານສອນໃນສະຖາບັນການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ໂດຍອີງໃສ່ຕາມຄຸນນະພາບ ແລະ ມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນດໍາລັດວ່າດ້ວຍຕໍາແໜ່ງວິຊາການຂອງອາຈານສອນ ສະບັບເລກທີ 03	59	252	116	167	17

ຕາຕະລາງ 38: ຕົວຊີ້ບອກດ້ານງົບປະມານ

ຕົວຊີ້ບອກ	ປີຖານ (2021)	ປະຕິບັດໄດ້ (2022)	ປະຕິບັດໄດ້ (2023)	ປະຕິບັດໄດ້ (2024)	ປະຕິບັດໄດ້ (2025)
1. ລາຍຮັບຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP)	182,603.00	192,145.00	234,160.00	293,786.00	374,921.00
2. ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທີ່ບໍ່ມີລາຍຈ່າຍໜີ້ສິນ ແລະ ເງິນແຮສະສົມ	31,183.00	34,691.00	43,498.00	45,454.00	57,950.00
3. ງົບປະມານຂອງຂະແໜງ ສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ກິລາ	4,002.53	4,124.42	4,032.9	4,447.23	6,195.74
4. ອັດຕາສ່ວນງົບປະມານສຶກສາທຽບໃສ່ GDP (%)	2.19%	2.15%	1.72%	1.51%	1.65%
5. ອັດຕາສ່ວນງົບປະມານສຶກສາທຽບໃສ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານລັດຖະບານ (%)	12.84%	11.89%	9.27%	9.78%	10.69%